

Marraskuu 1920 – maaliskuu 1923

**YHTEYDEN JÄRJESTÄMISESTÄ TALOUSELÄMÄÄ
JOHTAVIEN KOMISSARIAATTIEN VÄLILLE**

1

**EHDOTUS KANSANKOMISSAARIEN NEUVOSTON
PÄÄTÖKSEKSI²⁵⁵**

Muodostetaan neuvottelukunta käsittelemään alustavasti kysymystä kaikkien talouselämää johtavien komissariaattien välisestä organisatorisesta yhteydestä.

Kaikki talouselämää johtavat komissariaatit, varsinkin Elintarvikekomissariaatti, KKTN, Kulkulaitos- sekä Maatalouskomissariaatti, veloitetaan esittämään tälle neuvottelukunnalle maanantaihin, marraskuun 1 päivään mennessä tiedot kaikista olemassa olevista talouden haarojen keskinäisistä taloudellisista yhteisvaliokunnista ja lyhyet selonteot niiden toiminnan tuloksista.

Kirjoitettu lokakuun 26 pnä 1920

2

EHDOTUSTEN HAHMOTELMA

1) Sama kolmikko (Avanesov + Larin + Popov)²⁵⁶ veloitetaan tutkimaan tarkemmin kaikki komissiot jäsenistön, työn luonteen y.m. kannalta, luokittelemaan ne, tekemään johtopäätökset tarpeellisista yhdistelyistä ja yksinkertaistamisesta sekä esittämään meille selostuksen lauantaina, marraskuun 6 pnä.

- 2) (1) Tuotannollinen keskuskomissio
- (2) Valtion Venäjän-sähköistämiskomissio
- (3) Eksploaointikomissio
- (4) ja Maatalouskomissariaatti

veloitetaan laatimaan komissiomme käsiteltäväksi selostus töidensä *luonteesta* ja *yhteenvedoista* koko VSFNT:n *y l e i-*

sen taloussuunnitelman kannalta ja ilmoittamaan seuraavaan istuntoon (6. marraskuuta) mennessä:

(a) mihin määräaikaan mennessä selostus voidaan saada valmiiksi

(b) mitkä ovat niiden selostuksen pääteemat (tai mikä on sen pääsisältö) VSFNT:n yleisen taloussuunnitelman kannalta (esitettäköön mikäli mahdollista selostuksen kirjalliset teesit).

Kirjottettu marraskuun 1 p:nä 1920

Julkaistu ensi kerran 1945
XXXV Lenin-kokoelmassa

Julkaistaan
käsitkirjotuksen mukaan

EHDOTUS VKP(b):n KK:n POLIITTISEN TOIMIKUNNAN PÄÄTÖKSEKSI POLIITTISEN VALISTUSTYÖN PÄÄKOMITEASTA²⁵⁷

TpKK:n päätöksessä puhutaan sananomukaisesti VSFNT:n »*kaiken poliittisen* valistustyön yhdistämisestä»²⁵⁸.

Katsoen tämän yhdistämisen ehdottomasti välttämättömäksi VKP:n KK:n Poliittinen toimikunta toteaa ennen kaikkea, että yhdistäminen voidaan käsittää vain siinä mielessä, että säilytetään, lujitetaan ja laajennetaan paitsi puoluejärjestön itsenäisyyttä myös sen määräävää, suuntaavaa ja johtavaa asemaa Valistusasiain komissariaatin poikkeuksetta kaikkien toiminta-alojen suhteen.

TpKK:n päätös on pantava täytäntöön 2 osassa: KKN:lle on viipymättä annettava esitys niiden laitosten yhdistämisestä, jotka on tarkasti lueteltu TpKK:n päätöksessä.

Kyseinen ehdotus on laadittava jo huomenna, 29. X, yhdessä KK:n kahden jäsenen, Buharinin ja Preobrazhenskin kanssa.

Tehtävän toiseen osaan katsotaan kuuluvaksi kaikkien kansankomissariaattien kaikkien rinnakkaisten valistuslaitosten pitemmälle menevä yhdistäminen sekä VKP:n agitaatio- ja propagandalaitosten ja niiden johdettaviksi alistettujen Valistusasiain komissariaatin valistuslaitosten organisaatio-suhteiden erittäin yksityiskohtainen suunnittelu.

Tovereiden Preobrazhenskin ja Buharinin tulee tehdä Poliittiselle toimikunnalle selostus tästä jälkimmäisestä osasta sekä esittää tarkka luettelo kaikkien kansankomissariaattien kaikista rinnakkaisista laitoksista.

Kirjoitettu lokakuun 28 pnä 1920

*Julkaistu ensi kerran 1959
XX XVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjotuksen mukaan*

KIRJE VKP(b):n KK:n JÄSENILLE

6/XI 1920.

VKP:n KK:n jäsenille

Kehotan harkitsemaan ja 8/XI valtuuttamaan täysistunnossa GOELRO:n (Valtion Venäjän-sähköistämiskomission) puheenjohtajan G. M. Krzhizhanovskin tekemään Neuvostojen edustajakokouksessa 20/XII—20 alustuksen päiväjärjestyksen 2. kohdasta: »Kansantalouden jälleenrakentamisen perustehtävät»²⁵⁹.

Saamme todella jälleenrakennettua kansantalouden noudattaen *yleissuunnitelmaa*, joka olisi ilman sähköistämistä merkityksetön, kun taas »perustehtävien» pohtiminen tämän suunnitelman puitteiden ulkopuolella olisi kevytmielistä.

Liitän mukaan alustavaa tutustumista varten:

- 1) Jäljennöksen Krzhizhanovskin muistiosta »GOELRO:n töiden tila».
- 2) Kirjasen: »Pohjoispiirin sähköistämislunnon perustelut» 3 kpl Trotskia, Rykovia ja Buharinia varten, huomenna voin hankkia muillekin KK:n jäsenille, soittakoot alikeskuksen kautta 3. kerrokseen, jos tahtovat saada.
- 3) Eräitä sähköistämiskarttoja.

Korjausvedokset artikkelista:
»Volganseudun sähköistämisuunnitelma».

1 kpl tov. Trotskille, jotta hän toimittaisi tov. Rykoville ja sitten muille KK:n jäsenille.

- 5) Stjunkelin teesit.
- 6) Krugin teesit.
- 7) Yleisluettelon GOELRO:n aineistoista (yli 200 tutkielmaa).

Näiden asiakirjojen määrästä ilmenee selvästi, että voimme aivan hyvin saada (kun teemme ajoissa korjaukset Krzhizhanovskin alustuksen teeseihin ja jäsennykseen ja esitämme alustuksen KK:n nimissä) Neuvostojen edustajakokouksessa juuri sen, mitä puolue ja koko maa tarvitsevat: asiallisen ja samalla työsuunnitelmaa avarakatseisesti sekä kiehtovasti käsittelevän alustuksen »Kansantalouden jälleenrakentamisen perustehtävistä».

Kansankomissaarien Neuvoston Puheenjohtaja

V. Lenin

*Julkaistu ensi kerran 1959
XX XVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
konekirjottusjäljennöksen mukaan*

**PUHE SOKOLNIKIN TYÖLÄISTEN
JA SOTILAIEN EDUSTAJIEN NEUVOSTON
JÄSENTEN SEKÄ MOSKOVAN
TUOTANTOLAITOSTEN TEHDASKOMITEOIDEN
JA JOHTOKUNTIEN EDUSTAJIEN YHTEISESSÄ
JUHLAISTUNNOSSA
MARRASKUUN 7 p:nä 1920**

Tov. Lenin sanoi puheessaan, että saavuttamamme voitto on kaikkein tärkein. Kansainvälinen porvaristo ei antanut meidän ryhtyä tuottavaan työhön, ja käytimme kaikki voimamme 3 vuoden ajan sotaan tuota porvaristoa vastaan. Nyt on saavutettava voitto kotirintamalla. Porvaristo on häirinnyt meitä tässä työssä. Tov. Lenin osoitti, mitä kysymyksiä on neuvostojen seuraavan edustajakokouksen päiväjärjestyksessä: kulkulaitosta koskeva, maatalouskysymys y.m. Hän sanoi, että on kyettävä ulottamaan koko innostus ja kurinalaisuus rauhanomaiseen taloudelliseen rakennustyöhön ja saatava syvät rivit mukaan tähän työhön.

Sitä paitsi on ryhdyttävä taistelemaan byrokratismia, virkavaltaisuutta vastaan, siinäkin on saavutettava voitto ja

siihen on olemassa yksi keino: itsensä työväenjoukkojen tietoisuuden ja omatoimisuuden kehittäminen. Puheensa päätteeksi tov. Lenin sanoi olevansa täysin varma siitä, että saavutamme voiton nälästä ja vilusta.

*Lyhyt lehtiselostus
julkaistu marraskuun 9 p:nä 1920
»Pravdan» 251. n:ossa*

*Julkaistu täydellisesti ensi kerran
1957 »Voprosy Istorii KPSS»
aikakauslehden 1. n:ossa*

*Julkaistaan pöytäkirjamerkintöjen
konekirjoitustekstin mukaan*

EHDOTUS VKP(b):n KK:n KOKOUKSEN PÄÄTÖKSEKSI PROLETKULTISTA²⁶⁰

Vahvistaen Poliittisen toimikunnan päätöslauselman KK hyväksyy pääpiirtein ohjekirjelmän luonnoksen, jonka Poliittisen valistustyön pääkomitea²⁶¹ on laatinut päätöslauselman pohjalla, ja velvoittaa Poliittisen toimikunnan toimittamaan sen lopullisesti silmälläpitäen sen perusajatuksen tarkempaa ilmaisemista, että Proletkultin toiminta tieteellisen ja poliittisen valistustyön alalla sulautuu yhteen Valistuskomissariaatin ja kuvernementtien valistusosastojen toiminnan kanssa, kun taas taiteen (musiikki-, teatteri- ja maalaustaiteen sekä kirjallisuuden) alalla Proletkult säilyttää itsenäisyytensä, ja VKP:n tarkoin seulomien Valistuskomissariaatin elinten johto-osuus säilytetään vain ilmeisten porvareiden poikkeamien estämiseksi.

Kirjoitettu marraskuun 10 p:nä 1920

*Julkaistu ensi kerran 1958
»Voprosy Istorii KPSS»
aikakauslehden 1. n:ossa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

EHDOTUS VKP(b):n KK:n KOKOUKSEN PÄÄTÖKSEKSI²⁶²

Zinovjevin tehtäväksi annetaan laatia Kopp'ia ja muita Ulkomaankaupan komissariaatissa sekä Saksassa työskenteleviä tovereita varten seikkaperäiset toimintaohjeet.

Niissä on selitettävä, että otamme vastaan ja arvostamme hyvin korkealle Venäjän tilausten täyttämässä rivityöläisten, m.m. myös taantumuksellisimpiin ammattiyhdistyksiin kuuluvien työläisten avun.

Samalla on paljastettava Legienit ja kumpp., jotka pyrkivät haamimaan rahaa itselleen tai puolueilleen, eikä heille saa antaa mitään rahoja.

Teksti on esitettävä Poliittiselle toimikunnalle.

Kirjoitettu marraskuun 10 pnä 1920

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsi kirjoituksen mukaan*

EHDOTUS KKN:n PÄÄTÖKSEKSI TOIMILUPAKYSEMYKSESTÄ²⁶³

Toimikunta, johon kuuluvat toverit Lenin, Miljutin, Kurski, Lezhava ja Sereda, velvoitetaan viikon* kuluessa muokkaamaan ja toimittamaan se osa toimilupia koskevasta luonnoksesta, joka sopii ulkomailla julkaistavaksi, nimittäin: 1:ksi yleinen päätös, t.s. periaatepäätös toimilupien myöntämisestä; 2:ksi mahdollisimman suppea esitys yleisistä taloudellisista ja juridisista toimilupaehdoista; 3:ksi luettelo toimilupakohteista ja kyllin selvät selitykset kunkin kohteen taloudellisesta merkityksestä.²⁶⁴

Kirjoitettu marraskuun 16 pnä 1920

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsi kirjoituksen mukaan*

EHDOTUS VKP(b):n KK:n POLIITTISEN TOIMIKUNNAN PÄÄTÖKSEKSI²⁶⁵

Elintarvikekomissariaatti velvoitetaan toimittamaan Bakuun ehdottomasti ja sääntillisesti elintarvikkeita 100-prosenttisia normeja vastaavasti, koska se katsotaan äärimmäisen tärkeäksi poliittiseksi ja taloudelliseksi tehtäväksi.

Azerbaidzhanissa helpotetaan elintarvikepolitiikkaa, ni-

* Teksti: »johon kuuluvat... viikon» on kirjoitettu L. A. Fotijevan käsi-
alalla. *Toim.*

mittäin: Azerbaidzhanissa talonpojilta ei oteta Muganin rajojen ulkopuolella viljaa laisinkaan ja Muganissa otetaan äärimmäisen varovasti.

Frumkin velvoitetaan viipymättä tekemään 2 kertaa kuu-kaudessa tarkasti selkoa KK:lle ja Puolustusneuvostolle²⁶⁶ siitä, noudatetaanko näitä ohjeita tosiasiaassa tinkimättömästi ja tiukasti.

Gruusian, Armenian, Turkin ja Persian suhteen harjoitetaan mahdollisimman sovinnollista, s.o. ennen muuta sodan välttämiseen tähtäävää politiikkaa.

Tehtäväksi ei aseteta hyökkäystä Gruusiaa, Armeniaa eikä Persiaa vastaan.

Perustehtäväksi katsotaan Azerbaidzhanin suojaaminen ja koko Kaspien meren varma hallussapito.

Siinä tarkoituksessa on kaikin tavoin tehostettava ja joudutettava vähintään 7 divisioonan siirtämistä Azerbaidzhaniin.

Azerbaidzhanissa on voimistettava kaikin keinoin propaganda- ja agitaatiotoimintaa ja edistettävä köyhälistökomiteoiden²⁶⁷ kehitystä ja yleensä neuvostorakennustyötä, jossa tarkoituksessa tov. Stalinin tehtäväksi annetaan hakea kaikkialta Organisaatiotoimikunnan kautta mahdollisimman paljon muhamettilaisia kommunisteja lähetettäväksi työhön Azerbaidzhaniin.

Kulkuaitoskomissariaatti ja YKN²⁶⁸ velvoitetaan löytämään keinot vähintään 8 sotilasjunan kuljettamiseksi joka päivä Bakuun heikentämättä Venäjän varustamista elintarvikkeilla.

Kirjoitettu marraskuun 27 pnä 1920

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsitkirjoituksen mukaan*

**NEUVOSTOJEN VIII YLEISVENÄLÄISESSÄ
EDUSTAJAKOKOUKSESSA NEUVOSTOELINTEN
TOIMINNAN PARANTAMISESTA JA BYROKRATIAN
HÄVITTÄMISESTÄ TEHTÄVÄN SELOSTUKSEN
TEESEISTÄ²⁶⁹**

Teesejä on muokattava melko perinpohjaisesti kaikilta kohdiltaan siihen suuntaan, että vähennetään suuresti erittäin epämääräisiä, hämäräsisältöisiä ja kohtuuttomia lupauksia

ja siirretään painopiste konkreettisiin, käytännöllisiin, tarkkojen arvioiden mukaan lyhyessä ajassa toteutettaviin ehdotuksiin.

Teesien lisäksi on laadittava viikon kuluessa ehdotus neuvostojen VIII edustajakokouksen päätöslauselmaksi.

Kirjoitettu marraskuun 27 pnä 1920

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

EHDOTUS POLIITTISEN TOIMIKUNNAN PÄÄTÖKSEKSI

(KRASININ VÄLIAIKAISTA POISKUTSUMISTA
KOSKEVAN TSHITSHERININ EHDOTUKSEN
JA KRASININ PÄINVASTAISEN MIELIPITEEN JOHDOSTA)

Tekemättä heti päätöstä Ulkoasiain komissariaatin ehdotuksen johdosta, joka koskee Krasinin kauppavaltuuskunnan poiskutsumista Englannista²⁷⁰ Ison-Britannian hallituksen painostamiseksi, Poliittinen toimikunta pyytää Krasinia tiedottamaan kiireellisesti mielipiteensä. Ei ole kysymys suhteiden katkaisemisesta Englantiin, vaan ainoastaan painostuksesta, sillä on selvää, että Churchill, Curzon ja kumpp. vitkuttavat ja pettävät, joten tilapäinen poistulo saattaa hyvinkin osoittautua hyödylliseksi, koska se tehostaa Toimintakomiteoiden²⁷¹ agitaatiota.

Kirjoitettu marraskuun 29 pnä 1920

*Julkaistu ensi kerran 1965
V. I. Leninin Teosten 5. painoksen
54. osassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

EHDOTUS KKN:n PÄÄTÖKSEKSI VÄLITTÖMISTÄ VEROISTA²⁷²

§ 1. 1) Komissio velvoitetaan lisäksi käsittelemään viikon kuluessa:

ensiksi, onko mahdollista lakkauttaa *paikalliset* rahaverot, ja koota tarkat tiedot Pietarin ja Moskovan kuvernementin ja mikäli mahdollista muidenkin kuvernementtien osalta;

toiseksi, onko välttämätöntä valmistautua samanlaisesti lakkauttamaan rahaverot ja voimaansaattamaan luovutusvelvollisuuden asemesta luontoisverotus.

§ 2. 2) Sisäasiain kansankomissariaatin tulee kääntyä YTpKK:n Puhemiehistön puoleen pyynnöin, että kaikilta paikallisilta toimeenpaneilta komiteoilta vaadittaisiin neuvostojen edustajakokousta varten tiedot ja aineistot kaikkien 1. §:ssä mainittujen kysymysten kohdalta.

§ 3. 3) Finanssiasiain kansankomissariaatin toimeksi annetaan esittää Kansankomissaarien Neuvoston käsiteltäväksi ehdotus KKN:n päätökseksi 1. §:ssä mainituista kysymyksistä komission päätöksiä vastaavasti.

Kirjoitettu marraskuun 30 p:nä 1920

*Julkaistu ensi kerran 1945
XXV Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

EHDOTUS KKN:n TALOUSVALIOKUNNAN PÄÄTÖKSEKSI²⁷³

Katsoen välttämättömäksi siirtää VSFNT:n ulko- ja sisäpoliittisen tilanteen parannuttua Työ- ja Puolustusneuvoston toiminnan painopisteen suuremmassa määrin kuin tähän asti taloudellisen rakennustyön tehtäviin

KKN pyytää Yleisvenäl. TpKK:ta laillistamaan seuraavat toimenpiteet:

muu-
tet-
tu

- a) 1. Työ- ja Puolustusneuvostoa täydennetään maatalouden kansankomissaarilla.
2. Työ- ja Puolustusneuvosto velvoitetaan käsittelemään kysymys istuntojensa jakamisesta tavallisiin ja erikoisesti talousongelmia käsitteleviin*.
- c) 3. Työ- ja Puolustusneuvoston toimipiiriä laajennetaan sisällyttämällä siihen:
 - 1) (a) talouselämää johtavien komissariaattien kaiken työn yhdistämisen;
 - 2) (b) VSFNT:n yhtenäisen taloussuunnitelman vahvistamisen ja toteuttamisen;
 - 3) (c) talouselämää johtavien komissariaattien työn ohjaamisen tätä suunnitelmaa vastaavasti sekä tarpeen vaatiessa päätöksen teon suunnitelmaa koskevista muutoksista.

* V. I. Lenin on ylivilvannut käsikirjoituksessa 2. kohdan. *Toim.*

Alavaliokunta velvoitetaan muokkaamaan yksityiskohtaisemmin luonnoksensa 6. § (lopullinen sanamuoto) ja laatimaan tarkka seloste olemassaolevista talouselämää johtavien komissariaattien työtä yhdistävistä valiokunnista niiden keskinäisten suhteiden sekä kaikkiin 6. §:n edellyttämiin »erikoisvaliokuntiin» rakentuvien yhteyksien kannalta.

Kirjoitettu joulukuun 1 p:nä 1920

*Julkaistu ensi kerran 1959
XX XVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

TALONPOIKAISTALouden LUJITTAMIS- JA KEHITTÄMISTOIMENPITEITÄ KOSKEVAN ASETUSLUONNOKSEN LAATIMISESTA

OHJEITA VALIOKUNNAN JÄSENILLE

1) On lisättävä talonpoikaiston avustuskomiteoiden edustajien määrää...

2) Perustaksi talonpoikaiston avustuskomiteoiden osanottoa määriteltäessä on otettava **Maatalouskomissariaatin esittämä 6. §:n sanamuoto.**

3) On rajoitettava kylvökomiteoiden oikeutta julkaista velvoittavia päätöksiä asettaen julkaisemisen ehdoksi esitettyjen toimenpiteiden alustava käsittely talonpoikaiston avustuskomiteoiden neuvottelukokouksissa niin ujestin ja kuvernementin kuin myös alueen mitassa.

4) Siemenviljan takavarikointipykälä on poistettava ja annettava paikalliselinten tehtäväksi määritellä, millä keinoin säilytetään siemenvilja.

5) On poistettava VII osa, joka koskee rangaistuksia...

6) Suurin osa luonnoksesta on siirrettävä ohjekirjelmään.

Kirjoitettu joulukuun 4 p:nä 1920

*Julkaistu ensi kerran 1945
XXXV Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

EHDOTUS VKP(b):n KK:n POLIITTISEN TOIMIKUNNAN PÄÄTÖKSEKSI KAUPPASOPIMUKSESTA ENGLANNIN KANSSA²⁷⁴

Poliittinen toimikunta antaa hyväksymyksensä tov. Tshisherinin ehdotuksille kauppasopimuksen solmimisesta Englannin kanssa ja korostaa erikoisesti:

että Krasin ei missään tapauksessa poikkeaisi ilman KK:n erikoista, selvästi ilmaistua suostumusta Englannille 29. VI esitetyn nootin tekstistä ja kirjaimesta propaganda- ja velkakäsymyksissä²⁷⁵;

että kaikki yksityiskohdat on siirrettävä erityisten rauhan-neuvottelujen käsiteltäviksi.

Perusteluissa on viitattava siihen, että he ovat auttaneet Wrangelia.²⁷⁶

Kirjoitettu joulukuun 4 pnä 1920

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
häskikirjoituksen mukaan*

**LOPPULAUSUNTO VKP(b):n MOSKOVAN
JÄRJESTÖN AKTIIVIN KOKOUKSESSA
TOIMILUPAKYSYMYKSESTÄ TEHDYN
SELOSTUKSEN JOHDOSTA
JOULUKUUN 6 pnä 1920**

Toverit! Olen saanut kirjelappusia niin paljon, etten voi vastata kaikkiin. Toisaalta taas suurin osa perusteluista on väittelyjen aikana jo kumottu, niin että aluksi teen huomautukseni »Toimiluvista» kirjase²⁷⁷ johdosta. Selitän ajatustani tarkemmin. Tov. Lomovin puolentoista sivun mittaisessa esipuheessa selostetaan asiaa tavattoman lyhyesti. Sitten seuraa itse marraskuun 23 päivän asetus, jonka ydinajatuksena ovat maailmantalouden edut. »Venäjän tuotantovoimien ja samalla myös koko maailmantalouden jälleenrakennusprosessia voidaan jouduttaa moninkertaisesti vetämällä ulkomaiset valtiolliset ja kunnallislaitokset, yksityisyrietykset, osakeyhtiöt, osuuskunnat sekä muiden maiden työväenjärjestöt mukaan Venäjän luonnonrikkauksien hyödyntämiseen ja jalostamiseen.» Tällä on tietenkin vain propagandistista merkitystä, mutta se on talouden kannalta kiistatonta. Maailmantalous on saatava kuntoon. Kapitalismi menettelee omalla tavallaan, me myös ehdotamme omaamme, mutta maailmantalous pysyy toistaiseksi kapitalistisena.

Tarkoituksenamme on ollut houkutella ulkomaalaisia. Sen vuoksi asetuksen lopussa on lueteltu ehdot:

Ensimmäinen kohta: »Toimiluvanhaltija saa korvaukseksi sopimuksen edellyttämän osan tuotteista, joka hänellä on

oikeus viedä ulkomaille.» Ilman sitä he eivät suostu. Ei ole sanottu kuinka suuren osan. Tästä osasta tulee sota, alamme tinkiä ja tapella ja jokainen meistä alkaa laskea mitä hyödyimme. Toverit sanoivat täällä, että siinä pitää olla silmä tarkkana, se on aivan totta.

Toinen kohta: »Jos toimiluvanhaltija suorittaa laajassa mitassa erikoisia teknisiä parannuksia, hänelle myönnetään kaupallisia etuisuuksia (kuten: koneiden hankinnassa, erikoissopimukset suurista tilauksista j.n.e.)» Mitä kaupallinen etuisuus tarkoittaa? Sitä että annamme jollekin toiminnille etuoikeutetun aseman, mutta toisille emme anna. Ja jos toiminimi perustaa yrityksiä, voimme lunastaa ne siltä, ehkä myönnämme sille hinnanlisäystä. Tärkeintä on kuitenkin se, että he antaisivat meille koneita. Tämä ajatus on nähdäkseni kyllin selvä ja tulemme taaskin kannattamaan propagandistisia näkökohtia.

Kolmas kohta: »Toimilupien luonteesta ja ehdoista riippuen tullaan myöntämään pitkäaikaisia toimilupia, jotta toimiluvanhaltijalle taattaisiin täydellinen korvaus riskistä ja yritykseen sijoitetuista teknisistä välineistä.» Tässä yhteydessä on mainittava toimilupa-ajan pituudesta. Se on aivan epämääräinen, Kamtshatkaa emme voisi muilla ehdoilla antaa, ja toverit Fedotov ja Skvortsov ovat oikeassa siinä, että se on erikoinen toimilupa ja myönnämme sen tärkeitä poliittisia näkökohtia silmälläpitäen. Antamalla toimilupia tällaisin ehdoin lahjoitamme kernaasti sen mitä emme itse tarvitse, eikä tämä menetys aiheuta meille taloudellista enempää kuin poliittistakaan tappiota.

Neljäs kohta: »VSFNT:n hallitus takaa, ettei yritykseen sijoitettua toimiluvanhaltijan omaisuutta kansallisteta, pakoluovuteta eikä takavarikoida.» Muistanette, että tuomiovalta jää meille. Tätä lausetta on harkittu, se kiinnostoi meitä kovasti. Ensinnäkin aioimme mainita siitä, mutta asiaa ajateltuamme muutimme mieltä ja päätimme olla mieluummin puhumatta siitä. Puhuminen on hopeaa, vaitiolo kultaa. Ei toimiteta pakko-ottoja eikä takavarikkoja, mutta tuomiovalta säilyy, oikeuslaitos on meidän ja, mikäli tiedän, tuomioistuimet ovat meillä neuvostojen valitsemia. Minä henkilökohtaisesti en yleensä ole niin pessimistisellä kannalla, että oikeuslaitos olisi meillä huono. Niin että käytämme sitä siis hyväksemme.

Viides kohta: »Toimiluvanhaltijalle myönnetään oikeus

palkata VSFNT:n alueella sijaitsevia yrityksiään varten työläisiä ja toimihenkilöitä noudattaen työlakeja tai erikoissopimusta, joka takaa sen, että työntekijäin suhteen noudatetaan tiettyjä, heidän henkensä ja terveytensä suojaavia työehtoja.» Tämä ei ole mitään varovaisuutta. Jos taas työläiset julistavat lakon ja se on järjellinen, voimme salaa tukea lakkolaisia. Millä kapitalistit uhkailevat? »Ajamme kadulle, saat kärsiä nälkää.» Mutta siinä tapauksessa työläisille saattaa tapahtua jostain elintarvikeannoskin, sehän on meidän vallassamme. Voimme antaa ja annamme heille. Mutta jos lakko on typerä, järjetön, heidät pitää kutsua neuvostoon ja antaa ojennusta, että he tulisivat sieltä kuin saunasta. Tässä lukee, että on erikoinen sopimus, se on sanottu perin varovaisesti. Poikkeustapauksessa sitä on kuitenkin sovellettava Kamtshatkaan nähden, sillä emme kykene perustamaan sinne mitään neuvostoelimiä. Niin että Vanderlipin oli tästä puhuttaessa sanottava, että solmikkaa erikoinen sopimus. Me itse emme ole vielä koettaneet soveltaa lakejamme Kamtshatkan suhteen.

Kuudes kohta: »VSFNT:n hallitus takaa toimiluvanhaltijalle, ettei toimilupasopimuksen ehtoihin tehdä yksipuolisesti muutoksia millään hallituksen määräyksillä tai asetuksilla.» Emme ryhdy muuttamaan yksipuolisesti sopimusehtoja, koska silloin ei kukaan suostuisi. Kaivataan siis jonkinlaisia välittäjiä. Ketä? Puolueettomat valtiot ovat kaikki kapitalistisia. Ehkä työväenjärjestöt? Ehkä pitäisi pyytää menshevistisiä työväenjärjestöjä. Länsi-Euroopassa suurin osa on sellaisia. Ehkä menshevikit tulevat ratkaisemaan kysymyksen vuoronperään — parillinen luku bolshevikkien hyväksi ja pariton luku kapitalistien hyväksi. Ja jos emme pääse yksimielisyyteen, sopimus voidaan purkaa. Se vaara kylläkin on olemassa, mutta jos kysymyksessä on omaisuussuhteita koskeva sopimus, se on luovallista. Kansainvälisten oikeusperiaatteiden kannalta tällainen sopimus on yksityinen sopimus ja se voidaan purkaa, on vain suoritettava korvaus. Jos purat sopimuksen, suorita korvaus. Kansainvälisessä oikeuskäytännössä on ollut tapauksia, että sodan aikana on upotettu vahingossa vieras alus. Sitä on luultu vihollisalukseksi, mutta se onkin ollut puolueettoman maan alus. Mitä on pitänyt tehdä? Korvata vahingot. Niin tässäkin, pahimmassa tapauksessa on maksettava purkajaisia. Sota saadaan kuitenkin vältetyksi. Sota on tietysti loppujen lopuksi tärkein pääar-

gumentti. Niin kauan kuin maailmassa on kapitalisteja, olemme tietysti valmiita sotaan, koska olemme sosialistinen valtio. Edelleen me alamme hätäillä jo nyt, vaikkei kukaan ole vielä hankkinut toimilupia. Kun eräät toverit sanovat: »Nyt on loppu edessä, kaikki ryntäävät nyt meille», niin minä toistan, että ehkei kukaan niitä yleensä tahdokaan.

Ensimmäinen osa: »Toimiluvat metsien käyttöön Länsi-Siperiassa.» Pohjoinen merireitti on auki, voisimme kuljettaa, mutta meillä ei ole laivoja. Eräs toveri tiedottaa, että on saapunut edustajia, jotka halusivat saada 6000 desjatiinaa shakkiruudukkojärjestyksessä. Pohjoispiiriä käsittelevässä kirjasessa sanotaan, että jos otamme Pietarissa tarpeettomiksi jäävät voimalaitokset, voimme antaa ne palvelemaan puutavaran kuljetuksia pohjoispiireistä ja kehittää tuotantoa niin laajaksi, että saamme vuosittain valuuttaa 500 000 kultaruplaa. Sähköistäminen kokonaisuudessaan tulee valtionkomission laskelmien mukaan maksamaan 1,1 miljardia. On kyseenalaista, kykenemmekö suoriutumaan tehtävästä. Toimiluvat kuitenkin helpottavat sen täyttöä. Kukaan ei tarjoa toimilupia, ellei ole pakko, mutta kun nälkä ahdistaa ja täytyy luovia jos millä tavoin, jotta kansa saisi levähtää, niin se panee ajattelemaan toisin.

Kolmas osa: »Toimiluvat Siperian vuoriteollisuudessa.» Siperian kuparirikkaudet ovat rajattomat. Kuparia pidetään maailmantaloudessa erittäin suuressa arvossa ja se on tärkeimpiä sähköistämiseen tarvittavia metalleja. Tarjoamme toimilupaa emmekä tiedä, kuka sen ottaa. Amerikka vai saksalaiset. Amerikka ajattelee, että ellei se ota, niin ottaa Saksa.

Kun saamme sähköistettyä maamme, meistä tulee taloudellisesti sata kertaa voimakkaampia. Silloin alamme puhua toisessa äänilajissa. Silloin otamme puheeksi lunastuksen. He tietävät, ettei sosialistinen yhteiskunta luo nopeasti vain Punaista Armeijaa, vaan kykenee eräissä muissakin suhteissa kehittymään nopeammin.

Edelleen, erilliset toimiluvat. Yksistään Venäjän Euroopanpuoleisessa osassa on 3 miljoonaa desjatiinaa maata. Yli 800 000 desjatiinaa tästä maa-alasta sijaitsee entisellä Donin kasakkaväen alueella. Ei ole neuvostotiloja eikä karjaa. Ural-joen varrella on hävitetty kokonaisia kasakkakyliä ja erinomaiset uudismaat ovat joutilaina. Vaikka luovuttaisimme vehnäsadosta kolme neljännestä, saisimme silti yhden nel-

jänneksen. On parannettava kulkulaitosta, ja voimme tehdä varauksen, että traktoreita tuotaisiin halvemmallalla.

Ellemme pysty muokkaamaan 3 miljoonaa desjatiinaa erinomaista maata, joka voi tuottaa 100 puutaa vehnää desjatiinalta, niin mitä taloudenpitoa se on? Mitä politiikkaa se on?

Kyseinen asia kiinnostaa italialaisia, Italia taas on vallankumouksen kynnyksellä. Italiassa esitetään vallankumousta vastaan se tärkein argumentti, että »emme kykene elättämään itseämme, kapitalistivaltiot eivät anna viljaa». Mutta sosialistinen valtio sanoo: »Minulla on 3 miljoonaa desjatiinaa maata, minulla on vuoriöljyä ja bensiiniä.» On käsitettävä, että voidaan agitoida eri keinoin sitä ajatusta, että kapitalismi on haaska, että se on kuristettava hengiltä. Olemme nähneet kaikkea. Eurooppalaiset ovat samassa asemassa kuin venäläiset silloin, kun nämä kulkivat tuskallisesta sodasta vallankumoukseen. Sota on heidän kohdaltaan päättynyt, he elävät muita kansoja ryöstämällä. Sitä painavampi on tuo argumentti. He eivät kykene kunnostamaan taloutta, me taas kehotamme aloittamaan kunnostamistyön heti. Tässä yhdistyvät toisiinsa sekä poliittinen tekijä että sosialistinen agitatio, mutta vain toisessa muodossa. Pitää osata harjoittaa agitatiota, muuten kansantaloussuunnitelmat menevät myttyyn. Mehän emme ole ainoastaan agitaattoreita, vaan myös Sosialistinen tasavalta, joka on nyt maailman kaikkia kapitalistisia valtioita vastassa. Te ette osaa hoitaa taloutta, mutta me osaamme. Siinä voidaan tehdä vertauksia.

*Julkaistu ensi kerran 1963
»Voprosy Istorii KPSS»
aikakauslehden 4. n:ossa*

*Julkaistaan
pikakirjoitteen mukaan*

EHDOTUS VKP(b):n KK:n KOKOUKSEN PÄÄTÖKSEKSI VALISTUSKOMISSARIAATIN UUELLEENJÄRJESTELYSTÄ²⁷⁸

1. Valistuskomissariaattiin perustetaan apulaiskansankomissaarin toimi ja kaikki hallinnolliset asiat keskitetään apulaiskansankomissaarin käsiin.

3. Valistuskomissariaatin yleinen uudelleenjärjestely katsotaan välttämättömäksi, mutta sitä on valmisteltava hyvin perusteellisesti, m.m. käsiteltävä useissa neuvottelukokouk-

sisä neuvostojen edustajakokouksen aikana. Niissä on myös käsiteltävä ja määriteltävä tarkasti Valistuskomissariaatin keskus- ja paikalliselinten välinen toimivaltuuksien jako.

4. Periaatteessa todetaan välttämättömäksi yhdistää 2. asteen koulut (tai niiden yläluokat) ja tekninen ammattikoulutus 2:lla välttämättömällä ehdolla: 1) teknisissä ammatikouluissa laajennetaan ehdottomasti yleissivistävien aineiden ja kommunismin opetusta; 2) siirrytään viipymättä ja tosiasiallisesti polytekniseen koulutukseen käyttäen siinä tarkoituksessa hyväksi jokaista voimalaitosta ja jokaista sopivaa tehdasta.

Tämän uudistuksen toimeenpano lykätään yleisen uudelleen järjestelyn toimittamiseen saakka.

5. Apulaiskansankomissaariksi nimitetään tov. Litkens ja hänet velvoitetaan omistamaan vähintään $\frac{1}{2}$ työajastaan Poliittisen valistustyön pääkomitealle siihen saakka, kunnes Poliittisen valistustyön pääkomiteaan saadaan täysin riittävästi työntekijöitä.

6. Organisaatiotoimikunnan toimeksi annetaan: jouduttaa Poliittisen valistustyön pääkomitean työntekijäkunnan täydentämistä ja tyydyttää ehdottomasti sen tarve tässä suhteessa täydelleen.²⁷⁹

Kirjoitettu joulukuun 8 pnä 1920

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

VKP(b):n KK:n KOKOUKSEN PÄÄTÖSEHDOTUKSEEN TUOTANTOPROPAGANDASTA

1) YAKN:n yhteyteen perustetaan Yleisvenäläinen tuotantopropagandatoimikunta,

voimistetaan Valistuskomissariaatin edustusta ja erottamatta koneistoa Valistuskomissariaatin yhteydestä alistetaan Valistuskomissariaatin koko koneisto Yleisvenäläisen tuotantopropagandatoimikunnan alaiseksi.²⁸⁰

Kirjoitettu joulukuun 8 pnä 1920

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

**LISÄYKSIÄ VKP(b):n KK:n KOKOUKSEN
PÄÄTÖSEHDOTUKSEEN ERIKOISEN
TUOTANNOLLISIA KYSYMYKSIÄ VALAISEVAN
LEHDEN PERUSTAMISESTA²⁸¹**

1) »Izvestijalle» ja »Pravdalle» on annettava ohje, että niiden on muututtava enemmän *tuotannollisia* kuin poliittisia kysymyksiä valaiseviksi lehdiksi ja opetettava *kaikkia* VSFNT:n lehtiä tekemään samoin;

2) »Bednota» on muutettava tuotannollisia kysymyksiä käsitteleväksi lehdeksi, jonka aineiston tulee olla ehdottomasti *konkreettista* ja jonka tehtävänä on lähentää talonpoikia työläisiin ja maataloutta teollisuuteen.

Kirjoitettu joulukuun 20 pnä 1920

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsi kirjoituksen mukaan*

**NEUVOSTOJEN VIII YLEISVENÄLÄINEN
EDUSTAJAKOKOUS**

22.—29. JOULUKUUTA 1920²⁸²

1

LOPPULAUSUNTO

**NEUVOSTOJEN VIII EDUSTAJAKOKOUKSEN VKP(b):n
RYHMÄN KOKOUKSESSA TOIMILUPAKYSYMYKSESTÄ
TEHDYN SELOSTUKSEN JOHDOSTA
JOULUKUUN 21 pnä**

Toverit! Minulla on koko joukko kysymyslappusia ja vastaan lyhyesti vain niihin, joihin ei ole vielä vastattu. Aluksi luen kuitenkin vielä erään tiedotusluontoisen kirjelapun, joka tuntuu minusta myös kuvaavalta:

Nizhni Novgorodin kuvernementin Arzamasin ujestin edustajakokouksessa muuan puolueeton talonpoika sanoi toimilupien johdosta seuraavat sanat, jotka saatamme tietoonne tunnusmerkillisinä: »Toverit! Lähetämme teidät yleisvenäläiseen edustajakokoukseen ja ilmoitamme, että me talonpojat olemme valmiit kärsimään vielä kolme vuotta nälkää ja vilua ja suorittamaan rasituksia, mutta älkää vain myykö Venäjänmaata toimilupa-alueiksi.»

Luullakseni on hyvin hyödyllistä ja tarpeellista esittää tämä kirjelappu edustajakokouksessa virallisessa selostuksessa*, koska siinä tulee ilmi se kysymyksen puoli, jota kapitalistit eivät ota huomioon ja jonka suhteen meidän on aivan tarpeetonta salata, että siinä on vaara tarjolla ja meidän on oltava valppaina tuon vaaran suhteen. Mainitsin jo siitä, että nämä muistutukset terästävät työläisten ja talonpoikien huomiota, ja kun tällaisista asioista muistuttaa kehittymätön talonpoikaisto, se on erittäin tärkeää, koska se tähdentää tehtävää, jolla on nykyään poikkeuksellinen merkitys sen vuoksi, että teidän tulee käsitellä tässä edustajakokouksessa Kansankomissaarien Neuvostolle esitettävät lakiehdotukset talonpoikaistalouden auttamisesta. Pitää osata todistaa puolueettomille talonpojille, saada heidät puolellemme ja toimimaan oma-aloitteisesti. Tällainen kirjelappu osoittaa, että siinä voidaan ehdottomasti saavuttaa valtava menestystä, ja sen me saavutamme.

Edelleen tällainen kirjelappu:

Eivätkö toimiluvan saaneet kapitalistit nostata proletaarisia työväenjoukkoja neuvostovaltaa vastaan sitä hyväkseen käyttäen, että emme kykene talouspulan ja rappiotilan vuoksi tyydyttämään työläistä siten kuin kapitalistit voivat tyydyttää?

Olen jo sanonut, että kehittyneissä maissa ja suurimmassa osassa niistä työläiset elävät paremmin kuin meillä, mutta venäläinen työläinen pyrkii kaikkiin voimin kaikista kehittyneistä maista Neuvosto-Venäjäälle, vaikka näkee vallan hyvin ne kieltäytykset, joissa työläiset elävät.

Eivätkö myös venäläiset Rjabushinskit ja muu ryönä tule takaisin englantilaisten ja amerikkalaisten kapitalistien mukana?

Tämä on yhdistettävä kirjelappuun, jossa kysytään, tulevatko toimiluvansaajat olemaan eksterritoriaalisia. Eivät tietenkään, emme missään tapauksessa myönnä heille eksterritoriaalioikeutta. Eksterritoriaalioikeus myönnetään ainoastaan lähettiläille ja heillekin tietyillä ehdoilla. Jos Rjabushinski toivoo voivansa piiloutua vastaavilta elimiltä, niin uskon hänen erehtyvän.

Toverit, edelleen ilmoitan, että toveri Lezhava kirjoittaa seuraavaa: »Vanderlip on esittänyt valtakirjan kymmeneltä suursyndikaatilta. Meillä sen ovat tarkastaneet erikoiseli-

* Ks. Teokset, 31. osa, ss. 480—481. *Toim.*

met. Sen on jo vahvistanut Lontoosta Krasin, joka myös on tarkastanut siellä kuinka luotettavia ovat ne ryhmät, jotka ovat antaneet Vanderlipille valtuudet.»

Sanon vielä kerran tovereille, jotka kysyvät, miksei sopimusta ole julkaistu, että sen julkaiseminen on meille epäedullista, koska keskenään tappelevat kapitalistit ovat siinä käsityksessä, että siinä, sopimuksessa, on paljon äärimmäisen pahaa. Sitä osoittaa lehdistössä alkanut kohu. Olkoot siinä luulossa, emme lainkaan aio tuottaa heille pettymystä. Niillä taas, jotka tahtovat tutustua tähän sopimukseen, on siihen kaikki mahdollisuudet. Sitä paitsi sanoin, että sopimus voi tulla voimaan sen jälkeen, kun Amerikan Yhdysvaltojen uusi presidentti astuu virkaan. Puolueemme edustajakokous taas pidetään helmikuussa²⁸⁸. Puolueella on siis täysi mahdollisuus valvoa kaikkea mikä on tarpeen ja päättää kaikesta.

Pyydän selittämään jos voitte, kuinka pitkäksi ajaksi Kamtshatka on annettu (tai aiotaan antaa) ja onko siitä VSFNT:lle paitsi poliittista myös taloudellista etua ja missä muodossa?

Kamtshatkaa ei ole annettu eikä voida antaa ennen maaliskuuta. Taloudellisesti tästä olisi se etu, että he ovat sopimusluonnoksen mukaan velvolliset luovuttamaan osan valmistamistaan vuoriteollisuustuotteista meille.

Emmekö me toimilupia myöntämällä tunnusta kapitalistisia valtioita pitkäikäisiksi ja emmekö katso virheelliseksi väitettämme, että maailmanvallankumous tapahtuu pian?

Buharin vastasi tähän. Olennaista ei ole se, että tunnustamme ne pitkäikäisiksi, vaan se, että jättiläismäiset voimat sysäävät niitä kohti kuilua. Meidän olemassaolomme ja maamme nopea toipuminen kriittisestä tilasta ja nälänhädästä ovat jättiläismäinen voima ja tehokkaampi vallankumouksellinen tekijä kuin ne maailmantalouden kannalta katsoen mitättömän vähäiset rovot, joita ne saavat meiltä. Liiemmät satakunta tai tuhat konetta ja veturia merkitsevät meille hyvin paljon, koska voimme supistaa vielä vuodella kululaitoksen korjaustöiden määräaikaa, jonka Trotski arvioi neljäksi ja puoleksi vuodeksi ja jota hän supisti kolmeen ja puoleen vuoteen. Ja rappiotilan sekä nälänhädän supistaminen vuodella merkitsee meille tavattoman paljon.

Entä jos Japani estääkseen meitä vuokraamasta Kamtshatkaa Amerikalle ottaa ja miehittää Kamtshatkan julistaen sen omakseen?

Tosiasiallisesti Japani pitää jo nyt Kamtshatkaa hallussaan ja miehittäisi sen jos voisi, mutta se ei voi, koska se pelkää Amerikkaa.

Sanokaa, mistä kapitalisti saa työvoimaa. Vai tuoko hän tullessaan? Tuskinpa. Jos hän palkkaa venäläisiä työläisiä, niin paitsi sitä, että venäläiset työläiset joutuvat kapitalistin kynsiin, se saa aikaan häiriöitä työvoimamarkkinoillamme, mikä vuorostaan panee sekaisin yhtenäisen taloussuunnitelman.

En käsitä, millä tavalla taloussuunnitelma menee sekaisin sen vuoksi, että sinne menee työhön meidän työläisiämme. He eivät voi mennä sinne ammattiyhdistystemme, talousjärjestöjemme ja puolueemme sivuitse. Työläiset tulevat opettamaan meitä varten nykyaikaisissa kapitalistisissa tuotantolaitoksissa meidän työläisillemme parhaita tuotantomenetelmiä. Työläisemme alistuvat kapitalistien sanelempiin työehtoihin, mutta samalla pakottavat kapitalistit noudattamaan työlakisäädöksiämme tai erikoissopimuksia, jotka rajoittavat kapitalisteja, lainkaan pelkäämättä lähteä sieltä pois, jos ehdot ovat huonot. Työläiset lähtevät pois, jos ehdot ovat epäedulliset. Eräät toverit pelkäävät, että ehdot tulevat olemaan hyvät, toiset taas sitä, että ne osoittautuvat huonoiksi. Tulemme olemaan samalla kannalla kuin työläisemme ja talonpoikamme ja ryhdymme vastaaviin toimenpiteisiin.

Kun toimilupia myönnetään ja toimiluvansaajat ryhtyvät toimeen, voiko VKP järjestää toimilupa-alueella työskentelevien keskuudessa kommunistisia soluja julkisesti vai ainoastaan salaa?

Tässä kuvastuu väärä käsitys toimiluvista ja toimiluvansaajista. Toimiluvansaaja ei ole esivalta. Hän ei saa itselleen mitään aluetta paitsi sitä, mikä annetaan taloudelliseen käyttöön. Kaikki vallankäyttöelimet ja oikeuslaitos jäävät yksinomaaisesti VSFNT:n haltuun.

Koska työttömyys jouduttaa Amerikassa vallankumousta, niin meidän toimilupia antamalla autamme Amerikkaa selviytymään kriisistä, toisin sanoen viivyttämään vallankumousta.

Tämä on se argumentti, jonka tov. Buharin kumosi.

Millaiseen asemaan neuvostovalta joutuu, jos neuvostovallan toimilupataktiikka tulee kansainvälisen porvariston tietoon? Eikö se ole meille vahingoksi?

Päinvastoin, Euroopassa tiedetään toimiluvista kaikki ja siellä nousut kohu todistaa, että porvaristo on huolissaan.

Se on alkanut pelätä myöhästytvänsä. Ne kapitalistit, jotka eivät tahdo riskeerata solmimalla suhteita Venäjään, ovat jo tunteneet jääneensä jälkeen, mutta yritteliäämmät menestyvät. Me taas käytämme hyväksemme kapitalistien välisiä ristiriitoja.

Onko mitään suunnitelmia tai luonnoksia toimilupien myöntämisestä suurten teollisuuslaitosten rakentamiseen Moskovassa tai yleensä keskuksessa? Puhutaan esim. kolmen sellaisen toimilupayrityksen perustamisesta Moskovaan, Jaroslaviin ja Ljubertsyyin.

En tiedä niistä mitään. Ljubertsyssa on amerikkalainen tehdas, jota ei ole kansallistettu ja on ollut kaiken aikaa kansallistamatta, mutta siellä ei ole mitään toimilupayritystä. Ainoa toimilupa, jota KKTN:ssä työskentelevät toverit pitivät keskuksessa mahdollisena, on saksalaisille kemiallisen teollisuuden harjoittajille myönnettävä toimilupa värjäämöjen perustamiseen ja yhden tehtaan vuokraaminen heille. Kansankomissaarien Neuvostossa kaikki katsoivat sen mahdolliseksi, mutta keskustelu ei johtanut mihinkään käytännölliseen ratkaisuun.

Saksa on niin paljon edellä meidän maastamme, että jopa kehittyneetkin maat joutuivat imperialistisen sodan aikana vaikeuksiin, kun Saksan kemiallinen teollisuus lakkasi toimittamasta niille tuotteita. Meidän taas on kemiallista teollisuutta kehittääksemme oltava valmiit maksamaan saksalaisille kemisteille enemmän. Paras tapa oppia on se, että vuokrataan yksi tehdas saksalaisille. Mitkään koulut tahi luennot eivät auta tässä niin suuresti kuin käytännöllinen työ tehtaassa, jossa työläinen voidaan kouluttaa puolessa vuodessa, ja sitten hänet voidaan panna rakentamaan rinnalle toinen samanlainen tehdas. On naurettavaa pelätä, että yhden tehtaan saksalaiset saattaisivat tehdä meille jotain nykyisessä kansainvälisessä asemassaan. KKN:ssä ei ilmennyt erimielisyyksiä, periaatteessa asia on mahdollinen. Valitettavasti kysymystä ei ole ratkaistu käytännöllisesti. Minun on korostettava, että puhumme toimiluvista hyvin paljon, mutta toistaiseksi emme ole onnistuneet solmimaan ainoatakaan toimilupasopimusta. Katsomme suureksi saavutukseksi, kun saamme solmituksi vaikkapa yhden sopimuksen ja te näette, millaiset ovat konkreettiset toimilupaehdot.

Edelleen.

Mille maille voidaan myöntää toimilupia? Voidaanko myöntää Puolalle?

Mielestämme niitä voidaan myöntää kaikille, m.m. Puolalle.

Eivätkö kapitalistit voi käyttää toimilupia pulien ehkäisemiseen kotimaassaan ja lykätä siten yhteiskunnallista vallankumousta?

Jos kapitalistit kykenisivät ehkäisemään kotimaassaan pulat, kapitalismi olisi ikuista. Imperialistinen sota todisti heidän olevan sokeita nappuloita yleisessä järjestelmässä. Kuukausi toisensa jälkeen todistaa, että kapitalismin kriisi voimistuu, rappiotila syvenee kautta maailman yhä pahemmaksi ja ainoastaan Venäjällä on alkanut tapahtua pysyvää ja tuntuva parannusta.

Toimiluvanhaltijat saattavat turvata työläisilleen paremmat olot kylvääkseen eripuraisuutta työläisten keskuuteen.

Sillä keinoin ei voida voimistaa eripuraisuutta meikäläisten keskuudessa, me olemme nyt paljon voimakkaampia.

Perustetaanko toimilupa-alueelle ammattiyhdistysten paikallis-osastoja?

Toimiluvansaajille myönnetään oikeus taloudelliseen hyväksikäyttöön, viranomaiset ja lait pysyvät edelleenkin yksinomaan neuvostolaisina.

Ettekö voisi sanoa, mitkä ehdot takaavat sen, ettei neuvostolaista valtiojärjestelmää vääristellä eikä pystytetä kapitalistista valtakomentoa?

Niitä ehtoja ovat VSFNT:n lait. Jos sopimuskumppani rikkoo niitä, meillä on oikeus purkaa sopimus.

Millainen on se alustava sopimusluonnos, joka koskee toimiluvan myöntämistä amerikkalaisille imperialisteille Kamtshatkalla?

Sanoin, että toimilupa myönnetään 50—60 vuodeksi. Me saamme osan tuotteista, he saavat oikeuden perustaa sotilas- ja laivastotukikohdan sille lahdelle, jonka läheisyydessä öljylähte sijaitsee.

Sanoitte, että toimilupien myöntämisellä sorrettujen maiden, kuten Saksan, kapitalisteille on suurempi merkitys kuin niiden myöntämisellä muille maille. Mutta mitä sanotte siitä, kun sorrettujen maiden kapitalistit toimilupia saatuaan parantavat maansa taloudellista tilaa, mikä saattaa lykätä siellä vallankumousta?

Vallankumouksen kannalta katsoen kansainvälinen tilanne kytkeytyy lähinnä Neuvosto-Venäjän taisteluun muita, kapitalistisia maita vastaan. On lujitettava Neuvosto-Venäjää, tehtävä siitä voittamaton — se on tärkeintä, se on yhteydessä sorrettujen maiden ja siirtomaiden taisteluun.

Mitä osaa Turkestanin puuvilla esittää toimilupakysymyksessä?

Toistaiseksi ei ole ollut puhetta Turkestanin puuvillasta, tätä kysymystä ei ole käsitelty.

Aiotaanko myöntää toimilupia teollisuuslaitosten jälleenrakennukseen ja luovuttaa rautateitä toimilupien perusteella?

Se ei tule kysymykseen, rautatiet ovat eheä, yhtenäinen laitos.

Eikö ole herätetty kysymystä toimiluvista teurastamojen kohdalla?

En ole kuullut.

Toimilupia vastaan eri paikkakunnilla esitetyt vastalauseet eivät suinkaan kuvasta terveitä mielialoja, vaan aivan selvästi maaseudun vahvan pikkuporvarillisen kerroksen ja kaupungin pieneläjien isänmaallisia tunteita.

Sellaisen henkilön isänmaallisuus, joka mieluummin kärsii kolme vuotta nälkää kuin luovuttaa Venäjän ulkomaalaisille, on todellista isänmaallisuutta, jonka puuttuessa emme olisi kyenneet pitämään puoliamme kolmea vuotta. Ilman tuota isänmaallisuutta emme olisi kyenneet puolustamaan Neuvostotasavaltaa, hävittämään yksityisomistusta ja pääsemään siihen, että saamme nyt elintarvikkeiden luovutusvelvollisuuden pohjalla 300 miljoonaa puutaa. Se on parhainta vallankumouksellista isänmaallisuutta. Se taas ei ole totta, että kulakit kärsivät mieluummin kolme vuotta nälkää kuin päästävät maahan ulkomaisia kapitalisteja, joilta kulakki saa yhtä ja toista. Kysymys ei ole kulakeista, vaan puolueettomasta keskivarakkaasta talonpojasta.

Eikö ole syytä pelätä, että Japani saattaa todella hyökätä Neuvosto-Venäjän kimppuun sodan yhteydessä, joka otaksuttavasti puhkeaa Amerikan ja Japanin välillä? Miten siinä tapauksessa on meneteltävä? Ryhdymmekö puolustautumaan Japania vastaan liitossa imperiaalistisen Amerikan kanssa käyttäen hyväksemme sen apua, kuten reaalista voimaa?

Tietysti ryhdymme ja olemme sanoneet monta kertaa, että liittoutuminen yhden imperialismiin kanssa toista vastaan

socialistisen tasavallan lujittamiseksi ei ole periaatteessa luvaton teko. Japanin on nyt paljon vaikeampi hyökätä Neuvosto-Venäjän kimppuun kuin vuosi sitten.

Selittäkää, millaista on ententevaltojen Turkin-politiikka ja millaiset ovat keskinäiset suhteemme.

Virallisessa selostuksessa on tietenkin epämukavaa puhua avoimesti tästä kysymyksestä, sillä suhteet ovat perin sekavat. Tässä kaikki riippuu mutkikkaista suhteiden muutoksista porvarillisessa Gruusiassa, joka on katastrofin partaalla. Tästä kiinnostuneiden tovereiden on luullakseni tavattoman hyödyllistä ja mielenkiintoista kuulla »Pravdan» toimittajan тов. Meshtsherjakovin selostus, sillä hän on palannut Gruusiasta vietettyään siellä useita viikkoja, ellei kuukausia ja koottuaan varsin kiinnostavaa aineistoa menshevikkien valtakunnasta. Gruusia on katastrofin partaalla. Turkin hyökkäys oli suunniteltu meitä vastaan. Entente kaivoi kuoppaa meille, mutta lankesikin siihen itse, sillä me saimme Neuvosto-Armenian.

Turkissa ovat hallitsevassa asemassa kadetit, lokakuulaiset ja nationalistit, jotka ovat valmiit myymään meidät Ententelle. Mutta sitä on erittäin vaikea tehdä, sillä Ententen harjoittama hillitön sorto kuohuttaa Turkin kansaa, ja myötätunto Neuvosto-Venäjää kohtaan kasvaa sitä enemmän, mitä enemmän me autamme riippumatonta Azerbaidzhanin tasavaltaa harjoittamaan oikeaa vapautuspolitiikkaa muhamettilaisten talonpoikien suhteen, jotka ovat karkottaneet tilanherrat, mutta pelkäävät ottaa maita haltuunsa ja jotka jonkin ajan kuluttua lakkaavat pelkäämästä; kun he sitten ottavat maat haltuunsa, turkkilainen tilanherra ei kykene pitämään kauan puoliaan.

Me itse olemme olleet ja tulemme olemaan äärimmäisen rauhantahtoisia Kaukasiassa ja teemme tiettäväksi kaukasialaisille tovereille, ettemme tule syyllistymään pienimpäänkään varomattomuuteen, joka saattaisi sotkea meidät sotaan. Rauhapolitiikkamme on ollut tähän saakka niin onnistunutta, että Entente osoittaa hermostuneisuutta, ryhtyy jyrkkiin toimenpiteisiin meitä vastaan, mutta kaikki kääntyy sitä itseään vastaan.

Miten Gruusian käy?

Sitä ei tiedä edes islamilaisten Allah, mutta jos säilytämme malltimme, voitamme jotain riskeeraamatta mitään.

Kysytään, onko ollut muita toimilupakohteita paitsi Kamshatkaa. Vanderlipin kanssa ei puhuttu mistään muista toimiluvista.

Aineiston jaosta. Sitä ei voida jakaa ensinnäkään sen vuoksi, että kirjapainot ovat kuormitettuja, ja toiseksi sen vuoksi, ettei tämä aineisto joutuisi ulkomaille, missä hankkeemme tahdottaisiin tehdä tyhjäksi. Toistaiseksi emme ole saaneet ainoatakaan toimilupa-anomusta, emme ole solmineet ainoatakaan sopimusta ja on ensin solmittava sopimus ja vasta sitten puhuttava vaaroista. Toistaiseksi meillä ei ole vielä mitään ja toimimme puolittain salassa.

Miten menetellään toimilupien, toimiluvansaajien suorittamien töiden ja heidän rakennuttamiensa laitosten suhteen, jos: a) he rikkovat VSFNT:n lakeja, b) syttyy sota toimiluvansaajan edustaman valtion kanssa ja c) muiden valtioiden kanssa?

Toimiluvansaajat pannaan syytteeseen VSFNT:n lakien mukaan, jos he rikkovat sopimuksen. Sodan syttyessä toimilupasopimus raukeaa ja omaisuus siirtyy sota-ajan lakeja vastaavasti VSFNT:n määräysvaltaan.

Ulkomaille paennut venäläinen porvaristo saattaa sijoittaa pääomiaan toimilupayrityksiin. Eikö voi käydä niin, että vanhat isännät tulevat toimimaan ulkomaisen pääoman kyltin suojassa?

Jos entinen isäntä tekee ulkomaisen pääoman kyltin suojassa kiertomatkan Euroopan-Venäjän pohjoisiin metsiin, ei siinä ole mitään pelättävää. Meillä on paljon vanhoja isäntiä keskellä Moskovaa. Niin että meillä on syytä pelätä tuhat kertaa vähemmän sitä tilannetta, jolloin saamme käytettäväksemme luettelon kaikista maahan saapuvista ulkomaalaisista, kuin niitä isäntiä, jotka toimivat laitoksissamme ja joita ei valitettavasti ole vielä pantu luetteloihin.

Te selititte ja korostitte toimilupien poliittista merkitystä. Se on ymmärrettävää. Maaseutua huolestuttaa kuitenkin eniten seuraava: toimilupia myönnetään, järjestetään kauppasuhteet. Mitä vahinkoa ja mitä vaaroja se aiheuttaa Tasavallalle siinä mielessä, että se hajottaa ja järkyttää neuvostojärjestelmää sisästäpäin (ehkä keinottelu lisääntyy j.n.e.), ja miten suojaamme itsemme?

Olen jo puhunut siitä. Keinottelu oli meille suunnattomana uhkana »suharevkan» muodossa, jota vastaan kävimme alituista taistelua. Tietysti käsitämme, että keinottelu on silti

jatkonut Suharevkan²⁸⁴ sulkemisen jälkeen ja jatkuu kaikkialla, missä on pienyrittäjiä, ja sellaisia yrittäjiä meillä on kymmeniä miljoonia. Juuri se on todellisenä vaarana eikä suurpääoma, joka saatetaan meillä erikoisen valvonnan alaiseksi kaikilta tahoilta. Samalla on muistettava vielä sekin, että meillä tulee olemaan sopimus, jonka voimme aina purkaa, jolloin suurimpana vaarana on sopimussakon maksaminen.

Sanokaa, kuinka on tsaarihallituksen velkojen laita, suostuuko Entente mihinkään kauppoihin, ellemme suorita velkoja?

Englanti suostuu jo nyt olemaan vaatimatta meiltä velkoja, sillä olemme ehdottaneet heille kauppasopimusluonnoksen. Tämän luonnoksen pohjalta ryhdytään nyt solmimaan kauppasopimuksia, ja luonnoksen mukaan emme ole velvollisia maksamaan velkoja. Niin kuin sanoin, Englanti suostuu, mutta Ranska ei tahdo sitä. Niinpä sanomme Ranskalle, että periaatteessa emme kieltäydy maksamasta velkoja. Maksujen tarkasta suuruudesta tulemme puhumaan konferenssissa, jossa aiomme sanoa, että tekin olette vastuussa kaikista tappioista, joita olette aiheuttaneet meille puuttumalla sisäisiin oloihimme. Tämän kysymyksen parissa työskentelee erikoinen valiokunta, alustavissa laskelmissa on summa määritelty 10 miljardiksi kullassa.

*Julkaistu ensi herran 1963
»Kommunist» aikakauslehdessä
6. n:ossa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

2

PUHE

NEUVOSTOJEN VIII EDUSTAJAKOKOUKSEN VKP(b):n
RYHMÄN KOKOUKSESSA KÄSITELTÄESSÄ
YLEISVENÄLÄISEN TOIMEENPANEVAN
KESKUSKOMITEAN JA KANSANKOMISSAARIEN
NEUVOSTON SELOSTUSTA ULKO-
JA SISÄPOLITIIKASTA
JOUULUKUUN 22 pnä

Toverit, sallikaa minun alkaa eräistä puheenvuoronkäyttäjien huomautuksista ja ainakin tärkeimmistä kirjelapuista. Tov. Korzinovin arvostelevissa huomautuksissa panin merkille insinöörejä ja agronomeja koskevan ajatuksen. Meidän on

tehostettava insinöörien ja agronomien koulutusta työläisten ja talonpoikien keskuudesta. Se on epäilyksetöntä, ja neuvostovalta on jo ryhtynyt toimeen asian järjestämiseksi, mutta emme voi odottaa kovin pikaista menestystä, ja vaikka siihen ei tarvitakaan yhtä pitkää aikaa kuin sähköistämiseen, se vie joka tapauksessa muutamia vuosia; Korzinov on väärässä kehottaessaan lykkäämään kaikki työt siihen asti, kunnes saamme omia agronomeja. Meidän on nyt etsittävä ja löydettävä parhaat agronomit, kutsuttava heitä kokouksiimme, vaadittava heiltä selontekoa ja sillä keinoin erotettava tunnolliset ja sivistyneet muista.

Tov. Korzinov joutui oppositioon oppositio vuoksi sanoessaan, että toimilupa-asetus olisi pitänyt julkaista aikaisemmin. Työmme Kansankomissaarien Neuvostossa ja Työ- ja Puolustusneuvostossa on kuitenkin sen laatuista, että pitää vastata heti, ja meillä on sellainen tilanne, että päätökset tehdään viipymättä, ellei Keskuskomiteassa ja Kansankomissaarien Neuvostossa herää erimielisyyttä. Jos toimilupa-asetus on virheellinen²⁸⁵, on kehotettava kumoamaan se, sillä tärkeimmästä, Vanderlipille myönnettävästä toimiluvasta solmitaan virallinen sopimus aikaisintaan ensi vuoden maaliskuussa.

Silloin kun julkaisimme tämän asetuksen, perustarkoituksenamme oli ja on nytkin jouduttava mahdollista kauppasopimuksen solmimista ja houkutella kapitalistit anomaan toimilupia. Puhuin tästä poliittisesta puolesta välittömästi selostaessani asiaa ryhmän kokouksessa enkä kuullut mitään vastaväitteitä, ja sen vuoksi hämmästyin, kun tov. Ignatov esittääkseen ehdottomasti jotain oppositiohenkisiä mielipiteitä sanoi, että Vanderlipin tapauksessa on sattunut kömmähdys, ettemme ole ottaneet selville mikä hän on miehiään. Luin ulkomaankaupan apulaiskansankomissaarin lausunnon, jossa sanotaan, että on hankittu kaikki tiedot Vanderlipin edustamasta ryhmästä, että ne on vahvistettu ulkomailla eikä niitä ole kumottu. Vanderlip itse sanoi, ettei sopimusta voida solmia ennen kuin tasavaltalaisen puolueen ehdokas, uusi presidentti ryhtyy hoitamaan hallitusasioita, koska tätä sopimusta ei voida tehdä Amerikan hallituksen sivuitse.

Tämä on sopimus, jonka mukaan oikeus perustaa sotilastuki-kohta myönnetään Amerikan hallitukselle. Vaikka Washington Vanderlip, josta puhuessaan tov. Rjazanov, niin kuin hänelle usein sattuu, hairautui täysin asiaankuulumattomiin

henkilökohtaisuuksiin, vaikka Vanderlip ei siis edustaisikaan ketään, vaan olisi yksinkertaisesti veijari, t.s. jos sopimusluonnos tähtäisi siihen, että Yhdysvaltojen hallitus perustaa Japania vastaan suunnatun laivastotukikohdan, meitä ei voida tässä pettää mitenkään, koska Amerikan Yhdysvaltojen presidentiksi tulee todella tasavaltalaisen puolueen edustaja. Vanderlipin matkan jälkeen meillä on mahdollisuus tehdä lopulliset päätelmät tuosta kauppasopimuksesta. Ignatovin koko kritiikki jää vaille pohjaa, hän yksinkertaisesti suhtautuu piittaamattomasti siihen, mitä neuvottelukokouksessamme on sanottu.

Tov. Korzinov sanoi, että Puolan tapauksesta olisi pitänyt varoittaa enemmän. Tässä tilanne on tavattoman vaikea, ja oli sellainen ajankohta, jolloin joukkomme etenivät ja KK:lla oli syytä uskoa, että me voimme tilanteen mutkistumisesta huolimatta saavuttaa paljon ryhtymällä hyökkäykseen.

Millä perusteella olisi voitu kutsua koolle puoluekokoukset ja käsitellä tämä kysymys tuollaisena aikana, jolloin Curzonin heinäkuun 11 päivän noottiin²⁸⁶ vaadittiin vastausta muutaman päivän sisällä? Ja tietäähän jokainen toveri, että jos olisimme voineet siirtyä suotuisalla hetkellä hyökkäyssotaan, emme olisi milloinkaan kieltäytyneet siitä. Eikä siinä suhteessa olisi kohdattu missään eikä milloinkaan mitään vastustusta. Olemme kohdanneet juuri päinvastaista vastustusta, kun meitä on syytetty riittämättömän aktiivisesta ulkopoliitiikasta. Siinä on tehty virheitä, se on epäilemätöntä, mutta epäilemätöntä on myös se, että niistä puhuminen on nyt hyödytöntä, sillä meillä ei ole nyt mahdollisuutta pohtia aikaisempaa toimintaamme. Kunhan aikaa kuluu ja kootaan asiakirjoja sekä muuta aineistoa, voimme arvioida tarkoin virheemme. Sen vuoksi en näe toveri Korzinovin puheessa kerrassaan mitään muuta kuin halun asettua vastarintaan. Tulemme toistekin käyttämään aivan samalla tavalla hyväksi menestystämme, kun olemme edullisessa asemassa. Ja tulemme aina siirtymään hyökkäykseen niin kauan, kunnes puolue kieltää. Luulen, ettei puolue eikä yksikään sen jäsen ehdota ainoassakaan kokouksessa päinvastaista politiikkaa.

Toveri Gusevin huomautuksen johdosta minun on sanottava, että katson virheekseni sen, että liitin viralliseen selostukseen väittelynalaisia kysymyksiä, ja sen vuoksi olen jo ehdotanut, että se osa poistettaisiin selostuksen virallisesta tekstistä ja lisättäisiin tervehdys Neuvosto-Armenialle, minkä

anteeksiantamattomassa epähuomiossa unohdin liittää selostukseeni.

Tov. Gusev sanoi täällä suotta minun kerskailleen vaatimattomuudellani, eihän kysymys ollut lainkaan siitä, vaan siitä, että ryhtyessämme käytännössä lähentämään vakavammin talouselämää johtavia komissariaatteja toisiinsa ja toteuttamaan yhtenäistä taloussuunnitelmaa meidän on pelättävä haihattelua.

Tov. Gusev sanoi, etten ole arvostellut hänen kirjastaan²⁸⁷ kaikilta kohdiltaan. Mutta keskeisin kysymyshän on tämä: tov. Trotskia ja tov. Rykovia kehoitetaan hylkäämään laitoksensa ja siirtymään Puolustusneuvostoon, joka hallinnonalojen ulkopuolisena elimenä luo itselleen uuden koneiston. En käsitä, kuinka voidaan neuvostovallan kolmivuotisen olemassaolon jälkeen herättää tuollainen kysymys ja kannattaa sitä täällä. En löydä sanoja kyetäkseni ilmaisemaan hämmästykseni, sehän on kerrassaan kevytmielistä, se merkitsee, että hajotetaan laitos yhdessä paikassa ja perustetaan uudestaan toisessa paikassa. Se merkitsee, ettei käsitetä millainen on koneistomme. En tiedä, onnistuiko tov. Popov painattamaan lehtisen, jonka hän minulle antoi. Siinä on otteita vuoden 1920 väestönlaskennan yhteenvedoista. Tiedätte, että tuo väestönlaskenta on toimitettu tyydyttävästi ja tarjoaa runsaasti mitä arvokkainta aineistoa neuvostovirkailijain määrästä Moskovassa. Toimitimme jo kerran tällaisen laskennan vuonna 1919, nyt meillä on täydellisemmän laskennan tulokset. Moskovassa on vähintään 230 000 neuvostovirkailijaa: tärkeimmissä komissariaateissa 30 000, jopa enemmänkin; Moskovan Neuvostossa 70 000²⁸⁸. Kuvitelkaa ja miettikää, mitä nämä numerot merkitsevät, ja silloin sanotte itsellenne: se ei voi johtaa mihinkään muuhun kuin sekasortoon, jos otatte arvovaltaisen, suurinta kunnioitusta nauttivan toverin, joka on vakiinnuttanut laitoksessaan työskentelytyylin, jos otatte hänet tästä laitoksesta ja panette yhdistämään useita hallinnonaloja. Eihän taistelua virkavaltaisuutta vastaan saa käsittää sillä tavalla. Se on kerrassaan kevytmielistä suhtautumista asiaan, todistus siitä, ettei ole mitään käsitystä todellisuudesta. Käsitän, kuinka vaarallista virkavaltaisuus on, mutta puolueohjelmassa emme ole asettaneet kysymystä sen hävittämisestä. Se ei ole vain edustajakokouksen kysymys, se on kokonaisen aikakauden vaativa tehtävä, ja teillä on erityinen selostus tästä kysymyksestä.

Kuinka voidaankaan olettaa, että yhdellä kynänpiirrolla, siirtämällä Työ- ja Puolustusneuvostoon toverit, jotka ovat saaneet aikaan mallikelpoisen järjestyksen jossakin tärkeimmässä laitoksessa, saadaan luoduksi uusi, epämääräisin valtuuksin toimiva hallintolaitos, jolla ei tule olemaan taloudellisia yhdistämistehtäviä. Kun Työ- ja Puolustusneuvostossa heräsi käytännöllinen kysymys, mitkä kuuluvat talouselämää johtaviin ja mitkä eivät, niin ei ainoastaan Ulkomaankaupan komissariaatti, vaan myös Finanssikomissariaatti sanoi olevansa talouselämää johtava komissariaatti. Entä voidaanko taloudellista toimintaa harjoittaa ilman Terveystenhoitokomissariaattia? Tietysti sitten kun onnistumme saavuttamaan suurta menestystä talouden uudestirakennuksessa, talouselämää johtavien komissariaattien suhde eitälouselämää johtaviin komissariaatteihin saattaa ehkä muuttua toisenlaiseksi sen jälkeen, kun saavutamme erittäin suurta menestystä talouselämän perustusten muuttamisessa. Nyt meillä ei ole mitään sellaista. Sen vuoksi on aivan virheellistä suhtautua hallintolaitoskysymykseen niin kevyesti kuin Gusev suhtautuu, vaikka hän kirjasensa muissa osissa toistakin edellisessä kirjasessa²⁸⁹ esittämiään verrattomia ajatuksia.

En ryhdy puhumaan Rjazanovin puheenvuorosta, sillä Kamenev kumosi sen jo kyllin perusteellisesti. Palautan vain mieliin, että Rjazanov ja hänen huonoa esimerkkiään seuraten myös Gusev alkoivat kertoa kuulleensa jostakin, ehkä minulta, että olin Kansankomissaarien Neuvostossa uhannut toisen sanojen mukaan hukuttaa ja toisen kertoman mukaan ampua itseni. Jos toverit takertuvat jokaiseen kiukkuiseen sanaan, jonka tulet sanoneeksi ollessasi hirveän väsynyt, ja pakottavat puhumaan siitä tuhannen ihmisen edessä, niin luullakseni kukaan ei enää milloinkaan ota heidän puheitaan vakavalta kannalta. (S u o s i o n o s o i t u k s i a.)

Kansankomissaarien Neuvostossa meillä saattaa varsin hyvin olla runsaasti pikkuasioita, se on totta. Mutta kun Maksimovski teki siitä keskustelunaiheen osoittaakseen olevansa oppositiossa ja erikoisesti korosti sitä, niin minun on sanottava, ettei ole eikä voi olla valtionvirastoa, jossa ei olisi pikkuasioita. Jätitte lisäämättä sen, että KK ratkoi politiikkaan liittyviä kysymyksiä. Niin kauan kuin hallitseva puolue tulee johtamaan, niin kauan kuin tämän puolueen täytyy ratkaista kaikki erilaiset nimitysasiat, te ette voi sallia, että

tärkeimmät valtiolliset nimitysasiat ratkaisisi joku muu kuin hallitseva puolue. Tärkeää ei loppujen lopuksi ole se, kuka mitä politiikkaa ajaa. Eikö KK:ssa ole pikkuasioita? Vaikka kuinka paljon. Eikö ole sellaisia esityslistoja, että kun niiden useat kymmenet kysymykset on käyty läpi, sanot jotain pahempaakin kuin että mielelläsi hukuttautuisit? Toistan, että minua ei ole vaikea saada kiinni senkaltaisista lausunnoista, mutta on ajattelematonta puhua siitä täällä, tekaista siitä opposition aihe ja nousta vastustamaan pikkuasioiden käsittelyä.

Jos koettaisimme erottaa laitoksesta, joka yleensä säätelee vain periaatteita, erikoisen elimen ratkomaan pieniä käytännön kysymyksiä, pilaisimme koko asian, koska irrottaisimme yleistyksen tosiasioista, ja yleistyksen irrottaminen tosiasioista on haihattelua ja ajattelematonta. Keskuskomiteassa ei saa jakaa kysymyksiä periaate- ja pikkukysymyksiin, sillä jokaisessa pikkuseikassa voi ilmetä periaatteellinen puoli.

Kysymys ei ole Ivan Sidorovitshista eikä Sidor Karpovitshista. Kysymys ei ole siitä, että Ivanin tilalle pitäisi panna Karp tai päinvastoin. Entä jos he eivät sitä halua? Entä jos Ivan ja Karp ovat kumpikin kansankomissaareja, mikä silloin neuvoksi? KK:ssa on Sihteeristö, on Organisaatiotoimikunta, on Poliittinen toimikunta ja loppujen lopuksi kutsutaan Keskuskomitean kokous ja hyvin usein jopa Keskuskomitea joutuu kokouksissaankin käsittelemään vähäpätöistäkin vähäpätöisempiä ja ikävyyttäviäkin ikävyyttävämpiä kysymyksiä, joita saa pohtia tuntikaupalla niin että tekee mieli hukuttautua. Mutta kysymysten jako vähäpätöisiin ja periaatekysymyksiin merkitsee demokraattisen sentralismin järkyttämistä perustustaan myöten. Ei voida myöskään sanoa, että Keskuskomitea ylikuormittaa muita laitoksia pikkuasioilla. Toistaiseksi emme ole vielä kyenneet muuttamaan rakenneperiaatteita ja olemme toimineet itsenäisesti. Ja kun me olemme joistakin kysymyksistä päässeet yksimielisyyteen, mutta toisista väitelleet, niin se on aivan kiertämätöntä silloin kun on sellainen koneisto kuin meillä. Jos kohta KK:sta tuleekin valvontaelin ja tov. Kalininin osaksi lankeaa yleisen työnjaon yhteydessä agitaatiotyön valvonta sekä tarkastus ja häntä vaaditaan ylipäänsä selostamaan vaikkapa henkilökohtaisia vaikutelmiaan matkoistaan ja suorittamastaan työstä, ei sen johdosta tietenkään saa kirkua, että kaikki kysymykset siirretään Kansankomissaarien Neuvostosta KK:hon

ja päinvastoin. Se aiheuttaa uutta sekaannusta ja sekamelskaa, mutta ei muuta asian olemusta. Ylimmät elimet ovat tarpeellisia valvonnan kannalta sekä sitä varten, että evättäisiin joitakin kysymyksiä.

Täällä puhuttiin ja valitettiin siitä, että YTpKK:n Puhemiehistö on ylikuormitettu asioilla ja ylikuormitettu aivan pienillä asioilla, vaikka se on ylin laitoksemme. Saanen kysyä kaikilta läsnäolevilta, kuinka moni teistä on lukenut kymmeniä noita töitämme koskevia pöytäkirjoja. Kuka on lukenut ne alusta loppuun? Todennäköisesti ei kukaan, koska se on ikävää, niitä ei jaksakaan lukea. Minun on sanottava, että puolueemme jokaisella jäsenellä ja Tasavallan jokaisella kansalaisella on oikeus ajaa aivan vähäpätöistäkin kysymystä, vähäpätöistäkin asiaa YTpKK:hon saakka. Tämä kysymys joutuu koko portaikon, toimikunnan j.n.e. läpikäytyään YTpKK:n Puhemiehistölle, joka sitten käsittelee sen. Ja näin tulee olemaan siihen saakka, kunnes työtätekevien täydellinen kommunistinen uudestikasvatus saadaan päätökseen, mikä tapahtuu meillä muutamia vuosikymmeniä sen jälkeen, kun sähköistäminen on suoritettu loppuun. Tässä suhteessa emme pelkää muutosta.

Siirryn nyt käsittelemään eräitä kirjelappuja. Tov. Minkin kirjoittaa:

Onko tov. Shljapnikov ilmoittanut Kansankomissaarien Neuvostossa Ulkomaankaupan kansankomissariaatissa olevista epäkohdista vai onko se säästetty kokouspuheenvuoroa varten? Jos on ilmoittanut, niin mitä on tehty asian korjaamiseksi?

Kyetäkseni vastaamaan tähän kysymykseen käännyn toveri Serebrjakovin puoleen, joka tuntee asian paremmin kuin minä. Keskuskomitea nimitti hänet valiokuntaan, johon tulivat toverit Serebrjakov, Dzerzhinski, Krestinski ja Lezhava ja jonka tehtävänä oli ryhtyä toimenpiteisiin Ulkomaankaupakomissariaatin ja Sisäkomissariaatin keskinäisten suhteiden parantamiseksi, sillä ulkomailla olevilla edustajillamme oli sellaisia tietoja, etteivät nuo suhteet ole läheskään tyydyttävät. Pyynnöstäni Serebrjakov vastaa edustaja Minkin kysymykseen seuraavasti: »Tov. Minkin sanoo...» (l u k e).

Valiokunnan jälkeen muodostettiin vielä alavaliokunta. On hyvin helppo leikkiä oppositiota, koska meillä esiintyy sietämättömiä epäkohtia jokaisessa komissariaatissa, ja epäonnistunut viittaus takeisiin ja komissariaatin teknisen kustan-

tamon 30 000 virkailijaan on varsin kuvaava siinä mielessä, että siitä löydätte aina huutavia epäkohtia. Aivan samaa löydätte jokaisesta Punaisen Armeijan divisioonasta. Punainen Armeijamme on sittenkin koko ajan saavuttanut voittoja.

Kysymys on vain siitä, että pitää kääntyä ajoissa sen laitoksen puoleen, jonka asiana on korjata epäkohta, eikä kertoa täällä, koska täällä emme voi koota tarkkoja tietoja siitä, että tov. Rjazanov on kuullut jotain jostakin toverista eikä ole tarkastanut mitään eikä ottanut tarkkaa selkoa mistään. Onko se demokraattista sentralismia? Ei, se ei ole lainkaan demokraattista eikä lainkaan sentralismia, vaan epäjärjestyttä ja kaaoksen aiheuttamista. Valitukset on jätettävä puoluelaitoksille. Ellei laitos täytä velvollisuuttaan, saatettaan se ankaraan vastuuseen.

Lähetettyjen kirjelappujen joukosta on erotettava armeijan supistamista koskeva kysymys. Tov. Trotski tekee tästä asiasta erikoisen selostuksen, ja saatte päättää, haluatteko kuulla sen tänään vai jossakin ryhmän seuraavista erikoisistunnoista. Voin ilmoittaa, että sen jälkeen kun oli muodostettu erikoinen Trotskin ja Dzerzhinskin johtama kotiuttamiskomissio, KK päätti aloittaa kotiuttamisen ja se on jo käynnissäkin. Tätä asiaa hoitaa sotalaitos, ja te saatte siitä tarkan selonteon.

Onko Työ- ja Puolustusneuvosto käsitettävä siirtymäkauden elimeksi, jonka tulee yhdistää talouselämää johtavat komissariaatit ja sitten lopettaa toimintansa, vai onko se tulevan yhtenäisen taloussuunnitelman perusta ja mihin virastokoneistoihin Työ- ja Puolustusneuvosto tukeutuu paikkakunnilla?

Tätä kysymystä ei ole ratkaistu ja mielestämme sitä on nyt tarpeetonta herättää. Lähin tehtävämme on komissariaatin organisaation tarkastus. Kansankomissaarien Neuvosto on muodostanut organisatorisen neuvottelukunnan, jonka on tarkastettava kansankomissariaattien koneisto niiden hoidettavana olevien tehtävien kannalta ja samalla käsiteltävä henkilökuntakysymys. Jos Työ- ja Puolustusneuvosto lakkautetaan, on tällä hetkellä mahdotonta ryhtyä luomaan toista koneistoa, ellei ratkaista sähköistämisongelmaa. Teille jaetaan heti erilaisia sähköistämistä koskevia aineistoja, ja Työ- ja Puolustusneuvoston tulee ottaa varteen se, mitä kyseisten aineistojen tarkastus ja selostukset antavat. Meillä on nyt elin, jota me tarvitsemme ja joka on toiminut milloin paremmin, milloin huonommin, mutta joka tapauksessa toi-

minut ja suoriutunut tehtävistään. Emmekä aio ryhtyä toimittamaan uudelleenjärjestelyjä ennen kuin olemme käytännössä kokeilleet, kuinka yhtenäistä taloussuunnitelmaa aletaan täyttää. Siinä pitää mitata seitsemän kertaa ja leikata kerran.

Kumpi solmii toimilupasopimuksen Kaukoidässä, me vai puskuri, ja millä perusteella me tai se?

Toverit, tämä on arkaluontoinen kysymys. Puskuri ²⁹⁰ — sitä on niin vaikea määritellä, kun meiltä kysytään: te vai puskuri. Toisaalta on olemassa puskuri, mutta toisaalta vastaava VKP:n puoluetoimikunta. Puskuri on puskuri, joka auttaa voittamaan aikaa ja sitten lyömään japanilaiset. En tiedä, kenen hallussa Kamtshatka on, tosiasiallisesti se on japanilaisilla, jotka ovat tyytymättömiä siihen, että me annamme sen amerikkalaisille. Kysytään meidän mielipidettäme, ohjeitamme noudatetaan eikä kukaan ole esittänyt vastalauseita Vanderlipin kanssa käymiämme neuvotteluja vastaan, yksikään puoluetovereiden ryhmä ei ole katsonut kysymystä niin tärkeäksi, että olisi vaatinut käsittelemään sen YTpKK:n kokouksessa ja Kontrollikomissiossa. Jokaisella puolueen jäsenellä on siihen oikeus, mutta kukaan ei ole käyttänyt oikeuttaan. Se joka saa tietää mistä syistä sopimuksen solmiminen lykkäytyy maaliskuuhun, ei pyrikään käyttämään oikeuttaan.

Millainen on kantanne ammattiyhdistyksiin nähden nykyhetkellä toimilupien myöntämisen yhteydessä? Pitääkö paikkansa, että kannattatte talonpoikien ammattiyhdistyksen perustamista?

Minun täytyy sanoa, että puolueen ohjelmassa on kohta, joka vaatii etsimään uudenmuotoisia ammattiliittoja talonpoikaiston köyhimmän osan yhdistämiseksi²⁹¹. Tehtävä on asetettu puolueen ohjelmassa ja olen sanonut monta kertaa, ettemme saa kieltäytyä tästä tehtävästä, vaikka emme nyt heti kykenekään sitä ratkaisemaan. Ei voida rajoittua yksistään siihen mitä tekee Maatyöliitto²⁹², joka on kovin heikko eikä kykene nostamaan keskuudestaan huomattavia työnteekijöitä. Tätä kysymystä ei voida poistaa sosialistisen rakennustyön päiväjärjestyksestä aikana, jolloin talonpoikaiston keskuudessa tapahtuu työtätekevän talonpoikaiston, talonpoikaiston ei-kulakkiosan nivelloitumis-, tasoittumis-, yhdistymisprosessi. Ammattiyhdistysten toiminnan lujittaminen merkitsee sen ulottamista paitsi maalaisproletariaattiin myös

koko työtätekevään talonpoikaistoon. Emme vielä tiedä, kuinka se on tehtävä. Olemme asettaneet tämän tehtävän puolueen ohjelmassa, tulemme palaamaan siihen vielä monta kertaa ja pyrimme ratkaisemaan sen käytännöllisesti eri puolilta. Muuta en voi sanoa tästä asiasta.

Ammattiyhdistykselle lankeaa tietenkin toimilupasopimusten solmimisen jälkeen erittäin vastuullisia tehtäviä: tarkastus, valvonta ja yhteydenpito työläisiimme, jotka tulevat tekemään työtä näissä toimilupayrityksissä. Tällä hetkellä en tiedä, kuinka tämä tehtävä ratkaistaan käytännössä. On epätarkoituksenmukaista asettaa tätä kysymystä nyt päiväjärjestykseen, sillä ammattiyhdistyksillä on ratkaistavanaan tärkeimpiä tehtäviä.

Käydessämme taistelua virkavaltaisuutta vastaan tarvitsemme ehdottomasti ammattiyhdistysten apua, meidän tulee tukeutua niihin. Se on sanottu pääpiirteissään jo puolueen ohjelmassa²⁹³. Siitä näkee, että on käytävä pitkäaikaista taistelua ja tehtävä johdonmukaisesti työtä. Sitten kun meille annetaan aineisto, jossa sanotaan, että siinä ja siinä työväen asutuskeskuksessa tarkkailu on järjestetty niin ja niin ja päästy tiettyihin tuloksiin, mutta siinä ja siinä korttelissa, ujestissa j.n.e. asiat ovat toisin; sitten kun voimme harkita tätä, asiat alkavat meillä luistaa ja se alkaa näkyä muussakin kuin puheissa »agitaatioperunoista», ja asiat kehittyvät siihen suuntaan, että tarkastamme käytännölliset saavutuksemme ja niiden perusteella ryhdymme niihin käytännöllisiin toimenpiteisiin, jotka ovat jo johtaneet tuloksiin.

*Julkaistu ensi kerran 1963
V. I. Leninin Teosten 5. painoksen
42. osassa*

*Julkaistaan
pikakirjoitteen mukaan*

3

PUHE

NEUVOSTOJEN VIII EDUSTAJAKOKOUKSEN
VKP(b):n RYHMÄN KOKOUKSESSA LISÄYKSISTÄ
KKN:n LAKIEHDOTUKSEEN »TALONPOIKAISTALouden
LUJITTAMIS- JA KEHITTÄMISTOIMENPITEISTÄ»
JOULUKUUN 27 pnä

Toverit, Keskuskomitea käsitteli tänään ryhmäkokouksen päätöstä sanojen »yksityisiä talollisia» poistamisesta maataloutta koskevan päätöslauselman siitä kohdasta, jossa pu-

hutaan parannuksista ja palkitsemisesta. Keskuskomitea hyväksyi seuraavan päätöksen ja antoi tehtäväkseni puolustaa sitä²⁹⁴. (L u k e e.) Tällainen, toverit, on KK:n päätös. Sallikaa minun nyt perustella, miksi emme mitenkään voineet hyväksyä ryhmän päätöstä. Emme epäilleet ja KK:n kokouksessakin korostettiin erikoisesti sitä, että tärkeimpänä näkökohtana, jota ryhmä piti silmällä päättäessään kieltäytyä yksityisten talollisten palkitsemisesta, oli pelko, että tulemme palkitsemaan kulakin, sekä pyrkimys asettaa palkitsemisessa etutilalle ennen kaikkea kyläyhteisö, volosti, kollektiivisuus, t.s. yhteinen työ eikä yksityistä. Olemme aivan samaa mieltä. Mutta katsomme kuitenkin, ettei näiden aivan oikeiden, jokaisesta marxilaisesta periaatteellisesti kiistattomien ja epäilyksettömien sekä talonpoikaiston kannalta erittäin arvokkaiden näkökohtien vuoksi voida tyyten kieltäytyä yksityisten talollisten palkitsemisesta.

Saanen palauttaa lyhyesti mieliin tämän lain syntyvaiheet. Olen seurannut melko tarkasti sen käsittelyn vaiheita meillä Kansankomissaarien Neuvostossa ja voin sanoa, että ensimmäisessä, Elintarvikekomissariaatin laatimassa ehdotuksessa pääpaino oli pantu yleisesti sanoen yritteliääseen talonpoikaan. Mutta samoissa tov. Seredan tekemissä ehdotuksissa oli perusajatuksena se, että on väärin panna pääpaino yritteliääseen talonpoikaan, että pääpaino on pantava kyläyhteisöön, yhteistyöhön. Kansankomissaarien Neuvosto tai ainakin minä olin tässä kysymyksessä seuraavalla kannalla: asiaa on punnittava puolin ja toisin ja kysyttävä maaseudulla toimivien henkilöiden mielipidettä. Yksityisen talollisen palkitsemisesta kieltäytyminen tuntui minusta todella virheelliseltä, ja taas se, että etutilalle on asetettava kyläyhteisö, on ehkä hyväkin asia, jos maaseudulla toimivat ja käytännön kokemusta saaneet henkilöt vahvistavat, että niin voidaan ja pitää tehdä. Tämän kahden näkökannan välisen taistelun tuloksena syntyikin Kansankomissaarien Neuvoston lakiehdotukseen otettu sanamuoto: jätetään kumpikin palkitsemismuoto, mutta säädetään niiden määrätty keskinäissuhde. Ehdotuksen myöhemmän kehittelyn kulussa heräsi luonnollisesti ajatuksia, jotka jo Kansankomissaarien Neuvosto oli katsonut ohjesääntöihin kuuluviksi. Kansankomissaarien Neuvoston päätöksessä sanotaankin, että Maatalouskomissariaatin on laadittava ohjesäännöt tietyn, tarkoin osoitetun määrän

ajan kuluessa, sovittava niistä Elintarvikekomissariaatin kanssa ja vahvistettava Kansankomissaarien Neuvostossa. Poiketen siitä yleisestä tavasta, että ohjesäännöt vahvistaa yksi vastaava kansankomissaari pelkällä määräyksellään, päätimme tässä tapauksessa lisätä paitsi tarkastusta — sääntöjen laadintaan osallistuu kaksi kansankomissaaria — myös erikoisesti sen, että Kansankomissaarien Neuvosto vaatii ohjesäännöt vahvistettavikseen. On ilmeistä, että ohjesäännöistä riippuu hyvin paljon.

Tovereiden eräiden selitysten jälkeen käsitimme, miksi olitte päättäneet kieltäytyä palkitsemasta yksityistalouksia. Keskuskomitea ymmärsi, mistä oli kysymys. Kysymys oli siitä, ettei palkittaisi epäoikeudenmukaisesti, ettei palkittaisi kulakkia. Parhaassa kunnossa ovat ymmärrettävästi varakkaiden talonpoikien ja kulakkien taloudet, joita maaseudulla on tietysti vielä kuinka paljon hyvänsä, sitä emme ole epäilleet hetkeäkään. Ellemme me mallikelpoisesta taloudenhoidosta palkitessamme välitä siitä, millä keinoin tuo mallikelpoisuus taloudenhoidossa on saatu aikaan, niin kulakki osoittautuu mallikelpoisimmaksi taloudellisten saavutusten kannalta. Ja ellemme kiinnitä huomiota siihen, millä hinnalla taloudellista parannusta saadaan aikaan, niin annamme epäoikeudenmukaisesti etusijan kulakille. Jos palkitsemme hänet tuotantovälineillä, t.s. sillä mikä auttaa laajentamaan taloutta, osoittaudumme välillisesti emmekä kaiketi aivan välillisestikään kulakiston kehityksen edistäjiksi, sillä palkitessamme yritteliään isännän ottamatta huomioon sitä, onko hän ehkä päässyt hyviin tuloksiin kulakkien menetelmien, ja palkitessamme vielä sellaisilla esineillä kuin tuotantovälineillä, s.o. sillä minkä avulla hän voi lujittaa edelleen vaikutustaan, menettelemme tietysti vastoin neuvostovallan maapolitiikan ja kaiken muunkin politiikan tärkeimpiä periaatteita ja rikomme sitä perusperiaatetta, että on ajettava työtätekevien etuja kulakiston etujen vastaisesti. Siten järkyttäisimme todellakin perinpohjaisesti ei ainoastaan kaiken maapolitiikan, vaan yleisesti ottaen koko neuvostopolitiikan perustuksia ja periaatteita.

Mutta jos tästä tehdään se johtopäätös, ettei meidän pidä palkita yksityisiä isäntiä, niin otettakoon tällainen esimerkki: palkitsemme yksityisiä työläisiä tehtaissa ja muissa tuotantolaitoksissa, joissa työn kollektiivisuus, työn yhteiskunnallistaminen ovat saavuttaneet paljon korkeamman ta-

son kuin maanviljelyksessä. Miten on meneteltävä talonpoikaistalouden suhteen? Meidän vahvasti talonpoikaistaloudessa maassamme, jossa talonpojan individuaalinen, yksilöllinen työ on vallitsevana käsittäen $\frac{9}{10}$ tai luultavimmin 99 prosenttia, ja jossa on 20 miljoonaa talonpoikaistaloutta, me tahdomme kohentaa niitä, ja se meidän on ehdottomasti tehtävä. Tiedämme, että niiden työn tuottavuutta voidaan kohottaa vasta useita pitkiä vuosia vaativan perusteellisen teknisen uudistuksen jälkeen. Olemme kolmessa vuodessa oppineet yhtä ja toista käytännöllisen työmme kulussa. Tiedämme, millä tavalla voidaan turvata kommunismin perusteet maanviljelyksessä, se voidaan tehdä valtavan teknisen kehityksen tuloksena. Meillä on selvä käsitys tästä suunnitelmasta, jossa on osoitettu voimalaitosten sijaintipaikat, tunnemme minimiohjelman, kymmenen lähivuoden ohjelman, mutta tässä sähköistämistä käsittelevässä kirjassa meillä on myös maksimiohjelma, jossa on suunniteltu jättiläistyö moniksi vuosiksi. Nykyään meillä on kuitenkin 20 miljoonaa yksityistä taloutta, joita hoidetaan yksityisesti eikä voidakaan hoitaa muuten; ja ellemme ryhtyisi palkitsemaan niitä tuottavuuden kohottamiseksi, menettelisimme kerrassaan väärin, menisimme ilmeisesti liiallisuuksiin, sulkisimme silmämme todellisuudelta, joka on otettava huomioon ja josta on lähdettävä. Olisi tietysti toivottavaa, että taloudet kohoaisivat kollektivismin tietä, kokonaisten volostien, yhteisöjen j.n.e. mitassa. Mutta on otettava huomioon, kuinka mahdollista se on nykyään. Jos te maaseudulla työskennellen tuette tätä tietä tapahtuvaa nousua ja saatte kohotetuksi koko yhteisön tai koko volostin, se on mainiota; silloin antakaa niille kaikki paras mitä palkitsemisessa on annettavaa. Mutta oleteko varmoja, että onnistutte siinä, eikö se ole kuvittelua, joka johtaa käytännöllisessä työssä tavattoman suuriin virheisiin?

Sen vuoksi kehotamme teitä liittämään neuvostojen edustajakokouksen päätöslauselmaan viimeisen osan KK:n päätöslauselmasta ehkä muokaten tai muuttaen sitä tavalla tai toisella käytännön miesten esittämiä ajatuksia vastaavasti, niin että ratkaisisitte itse tämän kysymyksen, että sanoisitte täällä: yksityisten isäntien hyvittäminen ja palkitseminen on sallittua, mutta tiettyä kolmea ehtoa noudattaen. Ensimmäinen ehto: ensi vuorossa palkitaan kyläyhteisöt, toisella sijalla ovat talolliset, näille se mitä jää palkitsemisesta, siihen me

suostumme. Toisessa kohdassa sanotaan: ei pidä palkita niitä yksityisiä talollisia, jotka ovat saavuttaneet taloudellista menestystä kulakkien menetelmin, ei pidä ottaa arvostelupe- rustaksi sitä, että jos olet saavuttanut taloudellista menes- tystä, sinut palkitaan. Ei, jos joku on saavuttanut taloude- lista menestystä, mutta turvautunut kulakkien menetelmiin, samantekevää, onko hän antanut lainoja, teettänyt päivätöi- tä tai harjoittanut keinottelua — toisinaan näihin kulakkien menetelmiin turvaututaan lakia kiertäen —, jos joku on käyttänyt vähimmässäkään määrin kulakkien menetelmiä ja saavuttanut menestystä, hän ei saa mitään palkintoa. Täl- lainen on toinen rajoitus, joka vastaa vielä täydellisemmin teidän periaatteellista kantaanne kulakkivastaisen taistelun kysymyksessä ja työtätekevän keskivarakkaan ja köyhän tal- lonpojan tukemisessa. Kolmas rajoitus: millä on palkittava. Voidaan antaa tuotantovälineitä, niitä joiden avulla laajenne- taan ja parannetaan taloutta: kalustoa, koneita; voidaan an- taa kulutustavaroita, niitä joita käytetään kodin kaunistuk- seen ja jotka tekevät kotielämän viihtyisämmäksi ja parem- maksi. Sanomme: »Antakaa yksityisille isännille vain kulu- tus- ja kotitaloustarvikkeita ja tietenkin ansiomerkkejä.» Olette jo tehneet päätöksen Työn Punaisen Lipun kunniamer- kistä²⁹⁵. Tuotantovälineistä taas voidaan antaa yksityisille isännille vain sellaisia ja vain sellaisin perustein, ettei niitä voitaisi käyttää kulakkien tapaan. Koneetta ei saa antaa, vaika olisi kysymyksessä mitä yritteliäin isäntä ja vaikka hän olisi saavuttanut menestystä käyttämättä vähimmässäkään määrässä kulakkien menetelmiä. Koneetta ei saa antaa sen takia, että kone jo sinänsä vaatii yhteistyötä eikä isäntä voi koneen saatuaan käyttää sitä yksin.

Nämä ovat ne näkökohdat, joita KK on pitänyt ohjeenaan ja joiden perusteella olemme kääntyneet puoleenne pyynnöin, että tarkistaisitte vielä kerran päätöksenne, vaihtaisitte mielipiteitä, sanoisitte, eikö päätöstänne voitaisi muuttaa siten, että katsottaisiin mahdolliseksi yksityisten isäntien pal- kitseminen kolmea mainittua ehtoa noudattaen. Ellemme hy- väksy sitä, emme ehkä pääse tarpeellisiin tuloksiin, sillä ta- louden parantaminen uupuneessa ja rappiutilassa olevassa maassa on mahdotonta ilman erikoista voimien jännitystä, ja ututteria on palkittava. Kaikkinainen ponteva työ on pal- kittava, ellei siinä ole käytetty kulakkien menetelmiä. Juuri sen vuoksi arvelimme, että näihin näkökohtiin tutus-

tuttuunne suostutte palkitsemiseen huomioonottaen mainitut kolme rajoittavaa ehtoa, jotka todella tuntuvat välttämättömiltä taloudellisen rakennustyömme etujen kannalta.

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
pikakirjotteen mukaan*

4

VASTAUKSET KYSYMYKSIIN NEUVOSTOJEN
VIII EDUSTAJAKOKOUKSEN VKP(b):n RYHMÄN
KOKOUKSESSA
JOULUKUUN 27 pnä

Ennen kirjelappuihin vastaamista on sanottava selvästi, onko ryhmän ja KK:n välillä muodollisia mielipide-eroavuuk-sia. Ensimmäisten puheenvuoronkäyttäjien esiintymisten johdosta sanottakoon: hyväksyimme tietyn päätöksen aikoen taistella kulakistoa vastaan, mutta käytettävissänne ei silloin vielä ollut taistelukeinoja, jotka olemme osoittaneet kolmessa lisäyksessä. Mitä ovat näitä lisäyksiä vastustavat toverit sanoneet täällä? He eivät ole sanoneet oikeastaan mitään. Täällä puhunut toveri, Punaisessa Armeijassa palveleva talonpoika²⁹⁶ sanoi, että on olemassa kulakisto ja kulakit vaurastuvat, mutta me sanomme selvästi: jos he ovat kulakkeja, heitä ei palkita. Teitä kehoitetaan vahvistamaan tämä seikka lailla. Enemmänkin, jos keskivarakas talonpoika saa yksilöllisesti aikaan parannuksia, mutta saattaa käyttää niitä kohotakseen kulakiksi, niin hänelle ei saa antaa palkintoa. Mitä peruste-luja täällä siis on esitetty näkökantaamme vastaan? Ei mi-tään. Toistetaan sitä, ettei kulakkia pidä palkita. Mutta me-hän olemme samaa mieltä.

Siirryn nyt käsittelemään saamiani kirjelappuja. Ensimmäi-nen:

1) Mikä tulee olemaan »yritteliään kulakin» ja »yritteliään keski-varakkaan talonpojan» kriteerinä?

2) Olettakaamme, että määrittelemme täällä tuon kriteerin, laa-dimme suunnitelman, mutta miten kykenemme toteuttamaan sen maa-seudulla, eritoten siellä, missä kulakit esittävät yhä vieläkin johto-osaa?

3) Missä tulee kulkemaan raja, onko palkittava kokonainen kol-lectiivi vai yksityinen isäntä vai onko palkittava kumpikin?

Ensiksi. Talonpojat tietävät sen itse paremmin. Jos laissa sanotaan, että kielletään palkitsemasta kulakkien menetelmiä käyttänyttä, niin tähän sisältyy enemmän kuin käsite kulakki. Kulakki on henkilö, joka yleensä käyttää kulakkien menetelmiä, mutta erinäisiä kulakkien menetelmiä käyttää miltei jokainen keskivarakas talonpoika. Me siis kiellämme antamasta palkintoja paitsi kulakeille myös keskivarakkaalle talonpojalle, jos hän käyttää kulakkien menetelmiä, ja nämä menetelmät taas ovat tavattoman moninaisia. Ne eivät vain ole niin karkeita kuin se, jota käyttäen 5 puudalla ostettiin liiempi hevonen²⁹⁷. Tuskinpa sellaiselle kulakille annetaan palkintoa? Miksi luulette, ettei maaseudulla oteta sitä huomioon? Kysytte, mikä on yritteliään kulakin ja yritteliään keskivarakkaan talonpojan kriteeri, mutta maaseudulla tiedetään se vallan hyvin. Emme aio kirjoittaa tästä lakia, koska pitäisi kirjoittaa kokonainen kirja kulakkitalouden hoidosta, silloin kun maaseudulla tiedetään kaikki vallan hyvin.

Toiseksi. Eikö teillä sitten ole puolueen ujestikomiteoita, eikö tätä asiaa ajeta kyläyhteisön, volostin maaosaston ja puoluesolun kautta? Kuinka maaseudulla voidaan puhua taistelusta kulakkia vastaan, ellei siellä ole taistelusuoluja? En käsitä tätä argumenttia.

Kolmanneksi. Laissa sanotaan, että etutilalle asetetaan kollektiivin ja toiselle sijalle yksityisen isännän palkitseminen. Rajoituksen määrittelevät yksityiskohtaisemmin puolueen ujestikomiteat ja kaikki muut paikalliset laitokset.

Toinen kirjelappu:

Katsooko KK korjausta ehdottaessaan tämän korjauksen poliittiseksi aktiksi, jonka tarkoituksena on saada »yritteliäät talonpojat» kiinnostumaan maatalouden ja ylipäänsä teollisuuden kohottamisesta, jotta tietyn kauden kuluttua voitaisiin järjestää helpommin yhteisviljely? Vastatkaa, jos se on mahdollista.

Tässä teille on ensinnäkin todistus siitä, ettei puheena olevassa kysymyksessä ole mitään erityisesti poliittista, mikä tulisi salata puolueettomilta talonpojilta. Sen vuoksi pidän ehdottomasti oikeana ja ajattelen, että on otettava tavaksi kutsua puolueettomia ryhmän kokoukseen tällaisia kysymyksiä käsiteltäessä. He eivät tule tekemään päätöksiä ryhmän kokouksessa, mutta miksi emme voisi neuvotella heidän kanssaan. Käytännöllinen taloudellinen toimintamme on

osoittanut, että on siirryttävä yksilöllisestä työstä yhteistyöhön, mutta sen jälkeen kun olemme kokeneet mitä tämä siirtyminen merkitsee, tiedämme, ettei saa hosua, vaan on ymmärrettävä, että tässä on mentävä eteenpäin ja sitä parempi, mitä hitaammin.

Kolmas kirjelappu:

Yhteisöjen palkitsemisen kannattajille on mielestäni huomautettava siitä, onko heillä riittävästi auroja ja muita välineitä yhteisön palkitsemiseen vai ei ole. Ellei ole, niin mitä siitä kannattaa puhua?

Tämä argumentti on väärä. Meillä on yleensä vähän esineitä palkitsemistarkoituksiin, ja auroja on niin vähän, että annamme niitä kuten tuotantovälineitä kokonaisille yhteisöille emmekä yksilöille. Mutta miksi emme antaisi mahdollisuuden tullen auroja talonpojalle, joka on ponnistellut sitkeästi kohottaakseen työn tuottavuutta? Entä kuka ratkaisee, onko hän kulakkiaainesta vai ei? Täytyy kuunnella mitä rahvas sanoo.

Seuraava kirjelappu:

Pyydän teitä vastaamaan mikäli mahdollista heti lapun kääntöpuolella seuraavaan kysymykseen. Stavropolin kuvernementin Svjajje-Krestyn ujesti, jossa työskentelen, on velvoitettu luovuttamaan 10 000 000 puutaa viljaa v. 1920 joulukuun 1 päivään mennessä. On luovutettu 3 200 000 puutaa. Tehtävän alhaisen täytön vuoksi olemme konfiskoineet voimaperäisesti kulakkiaainesten omaisuutta, ja siksi pyydän vielä kerran vastaamaan, miten on meneteltävä edelleen? Onko jatkettava konfiskointeja vai onko turvaututtava niihin ainoastaan äärimmäisessä tapauksessa, ettei saatettaisi taloutta rappiolle?

Tämä ei kuulu käsittelemämme lain piiriin. Menetelkää samalla tavalla kuin ennen. Menetelkää vastedeskin vapaasti niin kuin olette menelleet tähän asti noudattaen tiukasti neuvostovallan asetusta ja kommunistisen omantuntonne ääntä.

Seuraava kirjelappu:

Miten voidaan käsitteestä »yritteliäs talonpoika» erottaa »yritteliäs kulakki»?

Laissamme on sanottu siitä kaikki ja käytätte väärin kysymystenteko-oikeutta kysymällä sitä täällä.

Edelleen kysytään:

Kuka kykenee määrittelemään yritteliään talonpojan esim. josakin kylässä ja miten? Jos sen tulevat tekemään kylän edusmiehet tai valtuusmiehet, nämä edus- ja valtuusmiehet syyllistyvät väärinkäytöksiin.

Olen jo sanonut, että siihen on saatava mukaan puolueemme, meillä on köyhälistökomiteat ja Ukrainassa vähäväkisten talonpoikien komiteat.

1) Pyydän ottamaan huomioon. Talollisia on palkittu hampun luovutuksesta vuonna 1920. He ovat saaneet jopa 100 arsinaa kangasta, mutta maalaisköyhälistö ei ole saanut vuonna 1920 vielä arsinaakaan.

2) Onko otettu huomioon, että yksityisten talollisten palkitseminen jarruttaa kollektiiveiksi yhdistämistä ja osittain lujittaa kapitalismin järkkyneitä perustuksia maanviljelyksessä?

Toverit, tiedätte että talonpoikien yksityistaloudet ovat meillä niin sanoakseni kapitalismin perustuksia. Se on kiistatonta ja viittasin siihen selostuksessani sanoen suoraan, ettei tarvitse pelätä sitä »suharevkaa», joka sijaitsi Suharevin torilla tai salaisena jollain muulla torilla, vaan on pelättävä sitä »suharevkaa», joka istuu jokaisen yksityistalonpojan sisimmässä*. Pystymmekö vapautumaan siitä vuodessa tai kahdessa? Emme pysty. Taloutta on kuitenkin parannettava heti. Teitä johdattaa ylevä kommunistinen pyrkimys, mutta tahdotte hypätä tästä kerroksesta tuolle huipulle, me taas sanomme, ettei se onnistu, toimikaa varovaisemmin ja maltillisemmin.

Edelleen:

Miksi elintarvikekomissariaatti ja muut laitokset eivät anna elintarvikkeita 3. ryhmän iskutyöläisten palkitsemista varten?

En tiedä miksi, mutta luullakseni siksi, että meillä on kovin vähän elintarvikkeita palkitsemista varten.

Olisitteko ystävällinen ja selittäisitte, kuinka VKP:n KK suhtautuu muita varakkaampien talonpoikien palkitsemiseen, s.o. sellaisten, joilla on iso maapalsta, mutta viljelevät sitä itse. Ja samalla, mihin asemaan joutuvat maan puutteessa olevat talonpojat, jotka eivät voi tuoda esiin kykyjään, koska heillä on käytössään vähän maata?

Minkä vuoksi hänellä on iso maapalsta? Jos se on epäoikeudenmukaista, niin miksi yhteisö ja maaosasto eivät ota sitä pois? Siksi että toiset eivät kykene viljelemään sitä. Minkä tähden häntä siis pitäisi rangaista, jos hän ahkeroi pellollaan? Mutta jos hän ahkeroi kulakkien tapaan, hänelle ei saa antaa palkintoa, jos hän pitää maata hallussaan epäoikeudenmukaisesti, ottakaa se häneltä pois ja antakaa toisille, niille jotka tulevat sitä viljelemään, mutta älkää hyökkäilkö ihmisen kimppuun vain siitä syystä, että hänellä on paljon

* Ks. tätä osaa, ss. 206—207. *Toim.*

maata. Venäjällä ei ole yksityisomistusta, te itse ja yhteisö jaatte maan. Venäjällä on henkilöitä, joilla on paljon maata. Jos puoluekomitea ja neuvostoelimet näkevät sen, mutta eivät ryhdy mihinkään toimenpiteisiin, ne pitää hajottaa eikä kieltää ihmisiltä palkintoja.

Viimeiset kaksi kysymyslappua. Ensimmäinen:

Sovelletaanko lakiehdotuksen tätä pykälää Ukrainassa?

Luullakseni sovelletaan ja valitan syvästi ettei yksikään Ukrainan köyhälistökomiteoissa toimivista tovereista käyttänyt täällä puheenvuoroa, ja siksi pidän keskustelun ennenaikaista lopettamista suurena virheenä.

Toinen:

Olemmeko kunnollisia VKP:n jäseniä vai osoitamme uppiniskaisuuttamme, jos ryhmä torjuu KK:n päätöksen?

Vastaan tähän kirjelappuun asiakirjan perusteella, jonka nimenä on »Venäjän Kommunistisen Puolueen säännöt». Tämän asiakirjan 62. §:ssä lukee: »Ryhmä on itsenäinen sisäistä elämänsä koskevissa kysymyksissä ja juoksevien asioiden hoidossa.»²⁹⁸ Kaikilla ryhmän jäsenillä on siis oikeus äänestää ja he ovat velvolliset äänestämään omantuntonsa eivätkä KK:n ohjeiden mukaan. Jos te äänestäen omantuntonne mukaan teette toisen, KK:n ehdotuksen kanssa ristiriidassa olevan päätöksen, niin noudattaen tarkasti 62. §:ää olemme velvolliset kutsumaan ja kutsumme heti koolle Keskuskomitean, jonka kokoukseen te lähetätte edustajanne. Näin tärkeää kysymystä meidän on parempi käsitellä kaksi tai kolme kertaa saadaksemme sovitetuksi olennaisen erimielisyytemme. Näin on asianlaita ja näin tulee menetellä. Nyt tulee äänestää ei sen vuoksi, että puolueen ylin laitos on antanut ohjeet, vaan nähdäksemme, olemmeko osanneet täällä perustella asiaa vakuuttavasti vai emme.

Täällä sanottiin aiheettomasti, että asia on heikolla pohjalla, koska toveri Lenin on lähetetty puolustamaan sitä. Se ei pidä paikkaansa, sillä puolueen säännöt ovat määritelleet tarkasti teidän oikeutenne. Tämä ensiksi. Toiseksi se ei pidä paikkaansa myöskään siksi, että KK:ssa ei ollut mitään erimielisyyksiä tästä kysymyksestä, vaan kaikki sanoivat heti: olemme viehtyneet taistelemaan kulakistoa vastaan, mutta unohtaneet mittasuhteet. Harkitkaamme mittasuhteita.

KK nimitti kaksi toveria, koska nämä kaksi KK:n jäsentä ovat joutuneet osallistumaan lakiehdotuksen käsittelyyn laajemmin kuin toiset ja itse osallistumaan keskusteluun. Minä olen joutunut tutkimaan kaikkia ehdotuksia ja Preobrazhenski samoin. Sen vuoksi jouduttiin nimittämään meidät molemmat.

*Julkaistu ensi kerran 1963
V. I. Leninin Teosten 5. painoksen
42. osassa*

*Julkaistaan
pikakirjoitteen mukaan*

5

LISÄYS PÄÄTÖSLAUSELMAAN MAAKYSYMYKSESTÄ

Yksityisten talollisten palkitseminen on ensinnäkin asetettava toiselle sijalle kokonaisten yhteisöjen ja yleensä kollektiivien palkitsemiseen verrattuna; toiseksi yksityisiä talollisia palkitaan ja hyvitetään yleensä vain noudattaen äärimmäisen tiukasti sitä ehtoa, että erilliset taloudet ovat saavuttaneet taloudellista menestystä käyttämättä vähimmässätkään määrin kulakkiin menetelmiä;

kolmanneksi se, että yksityisiä talollisia palkitaan arvo-merkeillä, käyttö- ja kotitalousesineillä y.m.s.; tuotantovälineillä taas voidaan palkita yksityisiä talollisia ainoastaan noudattaen välttämättä sitä ehtoa, että palkinnoksi annetaan vain sellaisia tuotantovälineitä ja vain sellaisin perustein, ettei isäntä voisi käyttää näitä tuotantovälineitä välikappaleenaan kohotakseen kulakiksi.²⁹⁹

Kirjoitettu joulukuun 27 pnä 1920

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

**N. N. KRESTINSKILLE
VKP(b):n KK:n POLIITTISTA TOIMIKUNTAA
VARTEN**

Tov. Krestinskille

Ehdotan, että

1) Kameneville ja hänen komissiolleen (+Stalinille)³⁰⁰ annetaan Poliittiselta toimikunnalta *virallinen* tehtävä ja merkitään se pöytäkirjaan.

2) Tshervjakovin tehtäväksi annetaan *kiireesti* luonnostella *seikkaperäinen* Valko-Venäjää koskeva VKP:n KK:n kirjelmä sekä KKN:n *asetus* samasta asiasta (salainen)³⁰¹.

Lenin

*Kirjoitettu joulukuun 30 tai 31 pnä
1920*

*Julkaistu ensi kerran 1965
V. I. Leninin Teosten 5. painoksen
54. osassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

EHDOTUS VKP(b):n KK:n KOKOUKSEN PÄÄTÖKSEKSI MAATALOUDEN KANSANKOMISSARIAATISTA³⁰²

Tov. Osinskin tehtäväksi annetaan laatia yhdessä Maatalouden kansankomissariaatin koko kollegion kanssa sekä esittää KKN:ssä ja Yleisvenäläisen TpKK:n lähimmässä istunnossa niin johtosääntö kansankomissariaatista kokonaisuudessaan kuin myös erityisesti spesialistien, agronomien entistä laajemmasta ja järjestelmällisestä käyttämisestä työssä³⁰³.

Kirjoitettu tammikuun 4 pnä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

EHDOTUS VKP(b):n KK:n KOKOUKSEN PÄÄTÖKSEKSI GRUUSIASTA³⁰⁴

3. kohtaan

1) Ulkoasiain kansankomissariaatti veloitetaan viivyttämään suhteiden katkaisemista Gruusiaan, kokoamaan järjestelmällisesti tarkkaa aineistoa sopimuksen rikkomisesta Gruusian taholta sekä vaatimaan entistä tiukemmin tarvikkeiden kauttakuljetusta Armeniaan.

2) Tiedustellaan Kaukasian rintamalta, miten valmiita ovat siellä olevat sotavoimamme siltä varalta, että heti tai lähiaikoina jouduttaisiin sotaan Gruusian kanssa, ja annetaan tov. Trotskista, Tshitsherinistä ja Stalinista muodostetun komission tehtäväksi laatia tiedustelun sanamuoto, jossa osoitettakoon Gruusian äärimmäinen häikäilemättömyys.

3) Tasavallan VSN:lle ja Kaukasian rintamalle annetaan ohjeet valmistautua siltä varalta, että sota Gruusian kanssa kävisi välttämättömäksi. KRN* velvoitetaan esittämään mitä pikimmin TPN:lle selostus, missä määrin voidaan lisätä joukkojen kuljetuksia Kaukasiaan sekä Kaukasiassa³⁰⁵.

Kirjoitettu tammikuun 26 p:nä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1965
V. I. Leninin Teosten 5. painoksen
54. osassa*

*Julkaistaan
käskikirjoituksen mukaan*

EHDOTUS VKP(b):n KK:n POLIITTISEN TOIMIKUNNAN PÄÄTÖKSEKSI TSEKTRANIN TYÖNTEKIJÄIN ANOMUKSEN JOHDOSTA³⁰⁶

Koska asia on täysin selvä, ehdotan, että rajoitutaan kysymään KK:n jäsenten mielipidettä. Ehdotan päätöslauselmaa:

»Koska edustajakokoukseen (niin Tsektranin kokoukseen kuin VKP:n edustajakokoukseenkin) on näin vähän aikaa, töistä vapauttaminen on aivan mahdotonta ja sallimatonta. Pienimmässäkin määrin ilmenevästä »vainosta», t.s. liikennettä vahingoittavasta polemiikista, joka *muuttuu kuria järkyttäväksi* hyökkäilyiksi, KK tulee rankaisemaan ankarasti ja pyytää saattamaan sellaiset tapaukset sen tietoon.»

31. I.

Lenin

Kirjoitettu tammikuun 31 p:nä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1959
XX XVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käskikirjoituksen mukaan*

HAHMOTELMA ÖLJYTOIMILUPIA KOSKEVAA KKN:n PÄÄTÖSTÄ VARTEN

1) Periaatteessa hyväksytään (sekä Groznyissa että Bakusassa) ja aloitetaan neuvottelut...

* KKN:n alainen Korkein Rautatiekuljetusneuvosto. *Toim.*

2) Lähetetään erittäin pätevä komissio Bakuun sekä Groznyihin ja vaaditaan siltä selostus mitä pikimmin.

- 1) Gubkin
- 2) Tihvinski³⁰⁷.

Kirjoitettu helmikuun 1 pnä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1932
XX Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsi­kirjotuksen mukaan*

EHDOTUS KKN:n PÄÄTÖKSEKSI TPN:n JA KKN:n KANSANKOMISSARIAATEILLE ANTAMIEN TEHTÄVIEN JA PÄÄTÖSTEN TÄYTÖN TARKASTUKSESTA

Pieni Neuvosto velvoitetaan kiinnittämään enemmän huomiota sen tarkastukseen, miten kansankomissariaatit todella täyttävät TPN:n ja KKN:n antamia tehtäviä ja päätöksiä, jotta käytännöllisesti tai periaatteellisesti erikoisen tärkeät kysymykset esitettäisiin Suuren Neuvoston käsiteltäviksi³⁰⁸.

Kirjoitettu helmikuun 1 pnä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1965
V. I. Leninin Teosten 5. painoksen
54. osassa*

*Julkaistaan
käsi­kirjotuksen mukaan*

KORJAUKSIA JA LISÄYKSIÄ TPN:n PÄÄTÖKSEEN POLTTOAINEPULAN TORJUNNASTA³⁰⁹

- (1) *v ä l i a i k a i n e n* komissio
- (2) töiden tehostaminen ja yhdenmukaistaminen
- (3) kaikki tämän komission jäsenet vapautettava kaikista muista tehtävistä.
- (4) Laadittava 2 päivässä ja annettava maanantaina* TPN:n puheenjohtajan vahvistettavaksi lyhyt ilmoituslomake, jonka nojalla saadut tiedot vastaavat seuraaviin kysymyksiin:

- a) hakkuu
- β) ajo

* Tarkoitetaan helmikuun 14 päivää 1921. *Totm.*

- γ) uitto
- δ) kuormaus
- ε) perilletulo

Kirjoitettu helmikuun 11 pnä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

EHDOTUS KKN:n PÄÄTÖKSEKSI TUONTIKAUPPASUUNNITELMASTA³¹⁰

1) KKN ei vahvista sille esitettyä tuontikauppasuunnitelmaa, koska se on liioiteltu vähintään viisinkertaisesti*.

2) KKN velvoittaa TPN:n muodostamaan heti yleisen suunnittelukomission, johon osallistuu asiantuntijoita ja jonka (tai sen alakomission) tehtäväksi annetaan supistaa tuota suunnitelmaa ja tarkistaa se siltä kannalta, missä määrin ostettavat tavarat ovat nykyisissä taloudellisissa oloissamme käytännöllisesti sopivia. Vahvistettava lopullisesti TPN:ssä.

3) Ulkomaankauppakomissariaatti ei saa ennen kuin kyseinen suunnitelma on tarkistettu ylittää $\frac{1}{5}$:aa tästä suunnitelmasta minkään perustilausilmoituksen 71 nimikkeen kohdalta; sotalaitokselle on rajamäärä $\frac{1}{10}$; välttämättömänä ehtona on, että polttoaine- ja metallurgisen teollisuuden tarpeiden tyydyttäminen asetetaan etutilalle. Poikkeustapauksista päättää TPN.

Kirjoitettu helmikuun 15 pnä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

YLEISTÄ SUUNNITTELUKOMISSIOTA KOSKEVAN TPN:n PÄÄTÖKSEN PERUSKOHDAN LUONNOS³¹¹

*TPN:n jäsenille henkilökohtaisesti
tov. Leniniltä*

Koska esitän huomenna (18/II) TPN:ssä yleistä suunnittelukomissiota koskevan päätösehdotuksen, saatan tietoonne päätöksen peruskohdan luonnoksen sekä alustavan jäsen-

* Käsikirjoituksen 1. kohdan yli Lenin on vetänyt viivan ja kirjoittanut yläpuolelle: »Krasinin tapaan». *Toim.*

luettelon (laadittu тов. Rykovin ja тов. Krzhizhanovskin kanssa käydyn neuvottelun jälkeen)*. Pyydän valmistamaan TPN:n istuntoon (18/II) korjaukset tai vastaehdotuksen.

TPN:n yhteyteen muodostetaan yleinen suunnittelukomisio laatimaan yhtenäistä yleisvaltakunnallista taloussuunnitelmaa neuvostojen 8. yleisvenäläisen edustajakokouksen hyväksymän sähköistämissuunnitelman pohjalta sekä valvomaan yleensä tämän suunnitelman täyttöä.

Ensivuoroiset taloudelliset tehtävät ja varsinkin ne, jotka on suoritettava lähiaikana, m.m. vuoden 1921 kuluessa, yleisen suunnittelukomission tai sen alakomission on suunniteltava yksityiskohtaisimmin ottaen täydellisesti huomioon konkreettisten taloudellisten tosilojen suomat mahdollisuudet.

Kirjoitettu helmikuun 17 pnä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1932
XX Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
konekirjoitustekstin mukaan*

PUHE MOSKOVAN KAUPUNGIN PUOLUEAKTIIVIN KOKOUKSESSA HELMIKUUN 24 pnä 1921³¹²

Minua hieman ihmetyttää tämänpäiväisen keskustelun luonne. Poliittinen ajankohta ei nyt ole mielestäni sen mukainen. On yritettävä kohentaa muodostunutta tilannetta, joka on huonontunut niin sisäpoliittisessa kuin kansainvälisessäkin suhteessa. Rauha Puolan kanssa on yhä solmimatta, kotimaassa lisääntyy banditismi ja puhkeaa kulakkikapinoita. Elintarvike- ja polttoainetilanne on huonontunut tavattomasti. Viime vuonna kulutimme viljaa alkupuoliskolla 15 miljoonaa puutaa ja jälkipuoliskolla 8 miljoonaa, tämän vuoden alkupuoliskolla kulutimme 25 miljoonaa puutaa, mutta nyt täytyy pienentää leipäannosta eikä edes ole varmuutta, että tulemme antamaan säännöllisesti sitäkään. Viljan jakelussa tehtiin ilmeinen virhe vuoden alkupuoliskolla; meidän ei olisi pitänyt lisätä sen kulutusta 25 miljoonaan. Viljantuonti Siperiasta on keskeytynyt, koska kapi-noivat kulakit ovat katkaisseet rautatielinjan. Siperialaiset toverimme puhuivat kulakkikapinan mahdollisuudesta, mut-

* Ks. XX Lenin-kokoelmaa, s. 24. *Toim.*

ta sen laajuuden määrittely on perin vaikeaa. Se ei ole sota, jossa voidaan ottaa huomioon voimat. Siperian talonpoikaisto ei ole vielä tottunut vaikeuksiin, vaikka sillä on niitä vähemmän kuin Euroopan-Venäjän talonpoikaistolla, ja yhteys Siperiaan on katkennut ja viljantuonti lakannut. Suunnilleen 1.—10. maaliskuuta elintarviketilanne ei parane. Emme ole jättäneet varastoja. Nyt on ponnistettava kaikki voimat pysyäksemme pystyssä, kestääksemme mahdollisimman vakaasti nykyisessä tilanteessa. Kaukasiasta tuonti on jonkin verran parantunut, mutta saattaa huonontuakin. Armeniassa puhjennut kapina³¹³ taantunee, mutta Kaukasiasta tuonti ei voi suinkaan korvata meille sitä, mikä jää saamatta Siperiasta, vaikka tehostetaankin Kaakkoisen radan käyttöä menetysten korvaamiseksi. Tiedot ovat murehdittavia, mutta sille ei mahda mitään.

Banditismissa tuntuu eserrien vaikutus. Heidän päävoimansa ovat ulkomailla; joka kevät he haaveilevat kukistavansa neuvostovallan. Tshernov kirjoitti siitä hiljattain eräässä ulkomailla ilmestyvässä venäläisessä lehdessä. Eserrät ovat yhteydessä paikallisiin kiihottajiin. Tämä yhteys näkyy siitäkin, että kapinoita puhkeaa juuri niillä seuduilla, joilta otamme viljaa. Luovutustehtävien täyttäminen on ollut ääretömän vaikeaa. Siperiassakin on jaettu luovutustehtävät, mutta siellä on vielä varastoja edellisiltä vuosilta.

Myös polttoainetilanne on huonontunut. Tässä suhteessa ei ole tarkkoja numerotietoja, ei voida tehdä selvää johtopäätöstä eikä myöskään määritellä polttoainepulan syitä.

Olemme tulleet johtopäätökseen, että on olemassa yleisluontoista tyytymättömyyttä. Tämän tyytymättömyyden syistä on koetettava ottaa selvää alhaaltakäsin, jollei sitä voida tehdä nopeasti neuvostoelinten tai suoraan puolueelinten kautta.

Paitsi sitä, että on viitattu virkavaltaisuuteen, on myös virheitä suunnittelussa. Suunnitelmaa on laadittaessa tarkistettava käsittelemällä sitä lehdistössä ja kokouksissa. Meidän on pakko panna tuotantolaitoksia seisomaan, ja aiheutamme siten häiriöitä niidenkin tehtaiden toiminnassa, joilla on polttoainetta. Mistä on kysymys? On selvää, että suunnittelussa on virheiden lisäksi aineistoa oikeuskäsittelyä varten. Virastoihin on saatava proletaarista ainesta.

Varmaa on, että polttoainepulasta ei päästä ennen uittojen päättymistä. On käytettävä rekikeliiä sikäli kuin mah-

dollista sekä suoritettava kunnolleen uitot. Polttoainepula on vaikuttanut myös tekstiilitehtaisiin, nekään eivät pysty täyttämään edes minimaalista tuotanto-ohjelmaansa.

Siinä vaikeudet, jotka johtuvat banditismista ja siitä, että yhteys Siperiaan on katkennut. Smirnovin tiedotus³¹⁴ puhuu siitä, että siellä selviydytään banditismista, mutta ei anneta takeita viljantuonnin paranemisesta. Siksi ei pidä jaaritella yleisestä tilanteesta, vaan on keskitettävä ponnistukset siihen, että löydettäisiin ulospääsy tästä tilanteesta.

Muutama sana Moskovan järjestössä vallitsevasta tilanteesta. Eräät toverit vierittävät syyn rettelöstä Moskovan komitean enemmistön niskoille. Jos vähemmistö on tyytymätön, se voi hakea muutosta konferenssin päätökseen valittamalla Keskuskomiteaan. En tiedä, miten KK ratkaisee tämän kysymyksen, mutta henkilökohtainen mielipiteeni on, että syy on vähemmistössä. Yleisvenäläisen konferenssin päätöslauselmassa sanotaan, että on otettava huomioon vähemmistön mielipide ja että tarvitaan puolueen sisäistä keskustelua ja väittelyä³¹⁵. Marraskuussa kuvernementtikonferenssissa toimitettiin Moskovan komitean vaali tämän ohjelman pohjalta³¹⁶. Sovellettiin kaksikamarijärjestelmää, mikä on jo rakoilua; mutta enää ei saa sietää sellaista. Olemme sallineet arvostelun, ei arvostelun vuoksi, vaan tehdäksemme oikeat päätökset. Moskova on saavuttanut väittelyennätyksen. Marraskuussa puhuttiin Moskovan komitean väärästä linjasta ja tämä mielipide sai 120 ääntä. Väittelyn aikana, jolloin jokainen esitti oman ohjelmansa, Moskovan komiteaa vastustavia oli jo vähemmän. Mitä demokratiaa se on, jollei konferenssi saa valituksi Moskovan komiteaa? Kolme kuukautta kestäneen väittelyn jälkeen syy rettelöinnistä lankeaa niille, jotka ovat tyytymättömiä. Muodollisesti on tietenkin oikeus hakea muutosta päätökseen, mutta vallankumousmies on velvollinen pyrkimään yhtenäisyyteen vaikeina hetkinä eikä käyttämään väärin muodollista muutoksenhakuoikeutta.

Ulkomailla ilmestyvästä 67 venäläisestä lehdestä olemme lukeneet, että eserrät y.m. aikovat yrittää keväällä asettaa meidät vastakkain puolueettomissa konferensseissa. Ja sellaisella hetkellä sanotaan: me haemme muutosta konferenssin päätökseen. Pitää ymmärtää, mitä varten, milloin ja missä määrin on haettava muutosta. Kaikille annettiin mahdollisuus lausua mielipiteensä, järjestettiin väittely — ja edus-

tajakokous ratkaisee, mutta nyt olemme taistelupaikalla. On tiivistettävä rivit ja käsitettävä, että jos otamme vielä yhdenkään askelen väittelyssä, niin emme ole enää puolue. Kieltämättä vähimmäissäkään määrässä muutoksenhakuoikeutta sanon, että me olemme ilman väittelyjäkin aina täytäneet velvollisuutemme ja että meidän on nytkin tiedettävä velvollisuutemme. Pitää lähettää kommunisteja kaikkiin puolueettomiin järjestöihin selostamaan tätä vaikeaa tilannetta.

Julkaistu ensi kerran 1963
V. I. Leninin Teosten 5. painoksen
42. osassa

Julkaistaan pöytäkirjamerkintöjen
konekirjoitustekstin mukaan

MUISTIINPANOJA RAAKA-AINEVAROJEN MOBILISOINNISTA³¹⁷

Istunto 26. II 1921

R a a k a - a i n e e t

	<i>oli</i>	<i>1920</i>	Korjattiin	
kuituaineita				
puuvillaa	725 000 desj.	100 000 desj.	12 milj. puutaa	22 asti
pellavaa	1 100 »	300 »	25,6 »	
hampua	485 000 »	238 000 »	20 »	
<i>villaa</i>			6 »	(5)

	<i>1920</i>	Korjattu 1920
kuituaineita		
puuvillaa	1,5 milj. puutaa	0,9 milj. puutaa
pellavaa	2,9 »	2,0 »
hampua	4,5 »	1,3 »
<i>villaa</i>	2,5 »	1,5 »

Nahkaa ei tiedetä...
oliko? 28,5 milj. puutaa luovutustehtävä
1920—1921
8,8 (30%) koottu ennen 1. II 1921

Turkiksia 40 milj. nahkaa — 17,5 luovutustehtävä
 (70% koottu Siperiassa
 30% siitä luvusta
 paimentolaiset) — 0,6 koottu
 (= 4%)

IX 1920 annettu Elintarvikekomissariaatille ja tämä saattaa hunningolle asian, kun ei osaa järjestää tavaravaihtoa paimentolaisten kanssa.

Tarvitaan:	
puuvillaa	20 — 24 milj. puutaa
villaa	5 » »
pellavaa	12 » »
hampua	15 » »

$\Sigma = 56$ milj. puutaa kaikkia tekstiiliteollisuuden raaka-aineita

$\Sigma = 56$ milj. puutaa

sato voi meillä peittää 21% tarpeesta

Varastoissa on 14,8 milj. puutaa (nyt II 1921)

Toimenpiteet (remedies):

- 1) viljan vapaa paikallinen vaihto pellavaan y.m.;
- 2) luovutusperiaate, joka innostaa maanviljelijää lisäämään tuotosta;
- 3) estettävä öljyn valmistaminen tekstiilikasvien siemenistä (nykyään kielletty);
- 4) hankittava siementä väestöltä kylvöalan laajentamista varten
 { taattava sille tietty osa tuotosta;
- 5) palkkiot parannetusta muokkauksesta;
- 6) ((organisatorinen toimenpide))
 mitä laajin väestön järjestäminen parantamaan raaka-aineita (arttelit, *yhdistykset* y.m.s.);
- 7) raaka-aineita jalostavien pikkutehtaiden palkitseminen.
 villa:
- 8) palkittava kirgiisejä, vaikkapa antamalla arsina kangasta villapuudasta

{ 1. X 1920 annettu Elintarvike-
komissariaatille, se saattoi hunningolle }*

Julkaistu ensi kerran 1932
XX Lenin-kokoelmassa

Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan

TPN:n PÄÄTÖS TYÖLÄISTEN HUOLLON PARANTAMISESTA³¹⁸

28. II 1921.

Työ- ja Puolustusneuvosto päättää ryhtyä viipymättä ja kiireesti toimenpiteisiin puutetta kärsivien työläisten elin- ja välttämättömyystarvikehuollon parantamiseksi, myöntää tähän tarkoitukseen varoja noin *kymmenen* miljoonaa *kultaruplaa* ja lähettää ulkomaille valtuuskunnan ostamaan vastaavia tarvikkeita heti, — YAKN:llä tulee olla edustajansa valtuuskunnassa.

TPN:n pjöht. *V. Uljanov (Lenin)*

Julkaistu ensi kerran 1932
XX Lenin-kokoelmassa

Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan

BAKULAISILLE TOVEREILLE OSOITETUN KIRJEEN JÄSENNYS³¹⁹

S a l a i n e n

Kirje bakulaisille tovereille
(Toimilupakysymyksestä)

Alustava jäsenitys:

1. Alkaa syntyä erimielisyyksiä erittäin tärkeästä kysymyksestä. (*K K N : n p ä ä t ö s*. 1921, sen teksti.)
2. Toimilupia Bakussa? esimerkki ja kaikkien erimielisyyksien keskiö, niiden »polttopiste».
- 3—8. Vastaperustelut (*A 1 — a 6*).
+ *8 b i s*.
9. Niiden erittely ja kumoaminen.
10. Kysymyksen taloudellinen ydin.
11. Äärettömän suuri poliittinen virhe.

* Käsikirjoituksen marginaaliin Lenin on merkinnyt kynällä: »Raaka-aineista selostus minulle KKN:ssä, kun tämä kysymys tulee esille.» *Toim.*

12. Kysymyksen periaatteellinen ydin.
13. Likipitäinen sopimus.
14. Loppusanat.

N B

{	(	a	I	Vastustajan	pää-»perustelujen»	}
					II (ja päävirheiden)	
					III tärkeimmät asteet	
					IV vastustajan »perääntyminen»	
					V »taisteluhautalinja, jonka	
					taakse	
					VI ennakkoluulo yrittää suojautua»	
					)	

3. (a I) »Eivät halua tehdä työtä kapitalistien hyväksi, kun vierellä toiset tekevät työtä itseään varten.»
4. (a II) »Krasinin takana on Bogdatjan.»

Krasin: mikä on Krasinin persoonallisuutta koskevien kiistojen yleisperiaatteellinen sisältö?
Yksinkertaisesti »porvarillinen spesialisti!»

Spesialistien petkutus

(kysymys spesialistien merkityksestä ja suhtautumisesta heihin.)

- 4 a. »Porvarillinen spesialisti»? Pois!
On osattava käyttää »porvarillista spesialistia», osattava kysellä häneltä, osattava ymmärtää, missä on hänen »voimansa».
- 4 b. »Hyväaikeiset kommunistiset musiikkimiehet», jotka hieman raapiskelevat, mutta eivät sen sijaan ryypiskele³²⁰.
5. (a III) »Yksityisomistuksellinen kapitalismi on saalistusta, vain valtiolta (kansallistaminen) *pystyy* hoitamaan asioita järkiperaisesti.»
6. (a IV) »Ei ole todistettu, ettemme itse saa hankituksi kalustoa»
(=pärjäämme omin voimin).

7. (a V) Ulkomaalaisia ei voida valvoa.
 8. (a VI) *Meikäläiset* specialistit sanovat: »pulumallista» (nimenomaan mikä on pulmallista ja mitä on osattava kysellä specialistilta).

8 bis (a VII) $\left\{ \begin{array}{l} Baku: \text{ katastrofi.} \\ Grozny. \text{ Variantti.} \end{array} \right\}$

$\frac{1}{4}$ öljykentistä, kalusto y.m. on kehittyneimmän kapitalismin »selusta».

10. Taloudellinen kysymys: onko kehittynein kapitalismi nykyään teknisessä ja organisatorisessa suhteessa korkeammalla tasolla kuin me?

10 a. Voidaanko meille asettaa nyt tehtävä: on pärjättävä omin voimin, vai onko se lapsellista vasemmistolaisuutta tai tyhmää doktrinäärisyyttä?

10 b. Eikö ole välttämätöntä asettaa nyt tehtävä näin: koska on olemassa äärettömän suuri vaara, että neuvostovalta sortuu taloudelliseen rappioon ja takapajuisuuteen, että *jäädään jälkeen, ei saavuteta*, tehtävä on asetettava vain näin: *saavutettava turvautumalla* liittoon ulkomaisen pääoman kanssa?

»Jos annetaan $\frac{1}{4}$, ei jäädä jälkeen $\frac{2}{4}$ », siinä *ihanne*, jota emme tavoita vuodessa, mutta jos tavoitamme 5 vuodessa, niin se on suuri voitto.

Tämä on asiallinen, ei lapsellinen kysymyksenasettelu.

11. Miksi Σ on äärettömän suuri *poliittinen* virhe? Virheellinen arvio tulevaisuuden näköaloista, *luokkien suhteesta* sekä Venäjällä (proletariaatti, talonpojat, porvaristo) että *koko maailmassa*.

12. Taloudellinen merkitys = (a) liitto *edistykseellisen valtiokapitalismin* kanssa *pikkuporvarillista* ja *takapajuisista* järjestymätöntä voimaa vastaan = (b) liitto *imperialistisen* trustin kanssa toista vastaan. »Ei voi valvoa»? Kuka? Tsaarin ja porvariston virkamiehetkö? Me.

Annetaan $\frac{1}{4}$? Ihanne oppiaikana. Annetaan $\frac{1}{4}$, saavutetaan $\frac{2}{4}$ ($\frac{3}{4}$ on tavoittamaton ihanne). Silloin on 30 vuoden kuluttua (toimiluvan keskimääräinen aika) rauhanomainen voitto taattu, mutta lunastamme luultavasti 15 vuoden kuluttua.

Etwa*:

13. § 1. Tekniikan viimeisen sanan mukaisten tieteellisten ja teknisten sääntöjen noudattaminen.
 § 2. Viljan, vaatteiden y.m. kulutushyödykkeiden tuonti (»heidän» tuotantolaitoksensa työläisille).
 § 3. Kaluston tuonti.
 § 4. Kaikkinainen tuonti ulkomailta (2. § ja 3. §) antaa meille samoja tarvikkeita $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{3}$. (Arvalla 3:sta »laatikosta» yksi meille.)
 § 5. Me annamme minimin (esim. puutavaraa) ja erikoismaksusta.
 § 6. On noudatettava ehdottomasti meidän lakejamme.
 § 7. Annamme »hänelle» 50—75% raakaöljystä.
 § 8. Meidän työläisemme ja spesialistimme saavat vuorotellen lisäravintoa.
 § 9. Opiskelemme vakavasti emmekä huuda »konstikos tuo nyt on».
14. || Pitääkö meidän yrittää löytää sellaisia toimiluvan hakijoita mainituin ehdoin?
 || Tämä on ainoa oikea kysymyksenasettelu.

Kirjoitettu helmikuun jälkipuoliskolla 1921

Julkaistu ensi kerran 1959 XXXVI Lenin-kokoelmassa

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

MUISTIINPANOJA SÄHKÖISTÄMISESTÄ

1

S ä h k ö i s t ä m i s e n m e r k i t y s

1. Nykyaikainen tekniikka.
2. Tuotantovoimien ennallistaminen. Niiden lisääminen.
3. Keskitys — maximum.
4. Kommunismi = neuvostovalta + sähköistäminen.
5. Yleinen ja yhtenäinen suunnitelma: kansan huomion ja voimien keskittäminen.
6. Kulttuuritason kohottaminen (työtätekevien).
7. Ei pelkkä lukutaitoisuus.

* Likipitäen. *Toim.*

S ä h k ö i s t ä m i s e e n l i i t t y v ä ä

- 1) Asetus suunnitelman vahvistamisesta...
- 2) Teknisten voimien mobilisointi.
 - Sähköteknisten voimien
sekä työvoiman kokoaminen.
 - Voima-asemien käyttö.
 - Agitaatio- ja propagandatyö.
 - Sähköä koskevien teoreettisten
ja käytännöllisten tietojen opetus.
- 3) Asetus GOELRO:sta.
- 4) Asetus Tieteellis-teknisestä osastosta...
- 5) Asetus yleisvenäläisestä sähkötekniisiä kysymyksiä käsittelevästä edustajakokouksesta.
- 6) Pietari. Hiiltä ulkomailta Murmanskin kautta.

Kirjoitettu helmikuussa 1921

*Julkaistu ensi kerran: 1.—1942
XXXIV Lenin-kokoelmassa;
2.—1945 XXXV Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

**LISÄYS EHDOTUKSEEN KKN:n PÄÄTÖKSEKSI
KORKEAKOULUJEN PAKOLLISESTA
OPINTOMINIMISTÄ³²¹**

Lisättävä neuvostojen 8. yleisvenäläisen edustajakokouksen päätöslauselman perusteella

- sähköistämissuunnitelma,*
- sen taloudelliset perusteet,*
- Venäjän talousmaantieto,*
- suunnitelman toteuttamisen merkitys ja ehdot.*

Lenin

Kirjoitettu maaliskuun 5 pnä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1945
XXXV Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

VKP(b):n X EDUSTAJAKOKOUS

8.—16. MAALISKUUTA 1921²²

1

»KYMMENEN OHJELMAA» KANNATTAVIEN
NEUVOTTELUKOKOUKSESSA PIDETYN PUHEEN
JÄSENNYS ³²³

- 1) Yläkerrokset (virkavaltaiset) Työläisoppositiossa...
- 2) alakerrokset, jotka ovat todella yhteydessä tosi proletariaariin kansanjoukkoihin...
- 3) mitä päättäväisin aatteellinen taistelu Työläisoppositioiden syndikalistista ja mahaiskilaista poikkeamaa (huippukerrosta) vastaan
- 4) edustajakokouksen päätöslauselma, jossa tuomitaan periaatteessa Työläisoppositioiden syndikalistinen, anarkistinen, mahaiskilainen poikkeama
- 5) edustajakokouksen päätös (nimenhuutoäänestyksellä) ryhmäkunnan tai ryhmäkuntaisuuden rippeiden säilyttämistä vastaan
- 6) uhkaus — puolueesta erottaminen tai siirto KK:sta varajäseneksi ((päättökseen tekevät KK+Kontrollikommisio + kaikki varajäsenet + $\frac{2}{3}$??))³²⁴
- 7) Keskuskomiteaan otettakoon tosi proletariaarisia aineksia
- 8) syvennyttävä ytimeen, tutkittava, tarkastettava, otettava selville...
- 9) tämän linjan läpiviemistä varten on valittava heti useita puhujia (edustajakokoukseen)
- 10) »10:n ohjelman» toimikunta... *t ä y t y y v a l i t a*
- 11) päätöslauselma KK:n toimintaselostuksen johdosta (α) yhtenäisyyden ja kurinalaisuuden lujittamisesta yleensä, myös KK:ssa; (β) Organisaatiotoimikunnan virkavaltaisuuden vähentämisestä
- 12) seuraava neuvottelu pietarilaisten (ja Zinovjevin) saapumispäivänä (tai sitä seuraavana päivänä)
- + 13) edustajakokouksen päätös puolueen edustajakokousta koskevistä sanomalehtiselostuksista: lievennettävä ryhmäkuntakiistoja, osoitettava yhtenäisyys.

Kirjoitettu maaliskuussa 1921,
viimeistään 9 p:näJulkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassaJulkaistaan
hästikirjoutuksen mukaan

2

HUOMAUTUS RAFAELIN (R. B. FARBMANIN)
ESITTÄMÄSTÄ PUOLUEEN YHTENÄISYYTTÄ
KOSKEVAN PÄÄTÖSLAUSELMAN KORJausehdotuksesta
MAALISKUUN 16 pnä³²⁵

Minun mielestäni tätä korjausehdotusta ei pitäisi hyväksyä. Kun meillä alkoi väittely, emme noudattaneet »Pravdassa» jakoa — poliittisia artikkeleita ja väittelykirjoituksia julkaistiin sekaisin. Tässä meillä ei puhuta uhkavaatimuksen tapaan, vaan korostetaan, että ei pidä vetää lehdistöön.

*Julkaistu ensi kerran 1921
kirjassa: »Venäjän kommunistisen
puolueen X edustajakokous.
Pikakirjoitusseloste
(8.—16. maaliskuuta 1921)». Moskova*

*Julkaistaan kirjan tekstiin
mukaan, joka on tarkistettu
vertaamalla pikakirjoitteeseen*

3

HUOMAUTUS KISELJOVIN
PUOLUEEN YHTENÄISYYSPÄÄTÖSLAUSELMASTA
KÄYTTÄMÄN PUHEENVUORON JOHDOSTA
MAALISKUUN 16 pnä³²⁶

Toverit, olen kovin pahoillani, kun tulin käyttäneeksi sanaa »konekivääri», ja lupaan juhmallisesti, etten vastaisuudessa käytä sellaisia sanoja edes kuvaannollisessa mielessä, koska ne säikyttävät turhaan ihmisiä eikä sen jälkeen ymmärretä, mitä he haluavat. (S u o s i o n o s o i t u k s i a.) Kukaan ei aio ampuu ketään konekiväärillä, ja olemme aivan varmoja, ettei tov. Kiseljovin eikä kenenkään toisenkaan tarvitse ampuu.

*Julkaistu ensi kerran 1933
kirjassa: »VKP(b):n X edustajakokous.
Maaliskuun 1921». Moskova*

*Julkaistaan kirjan tekstiin
mukaan, joka on tarkistettu
vertaamalla pikakirjoitteeseen*

4

HUOMAUTUS MARTSHENKON ESITTÄMÄSTÄ
ANARKISTISTA JA SYNDIKALISTISTA POIKKEAMAA
KOSKEVAN PÄÄTÖSLAUSELMAN KORJausehdotuksesta
MAALISKUUN 16 pnä³²⁷

Olisi liian kieltävää sanoa niin edustajakokouksen nimissä. Ehdotan, että tuo korjaus hylätään eväämättä tietenkään KK:lta oikeutta suositella ja tarpeen tullen keskittää kaikki

KK:n kokoelmiin, mutta minusta on liikaa kieltää ehdottomasti edustajakokouksen nimissä paikallisjärjestöjä julkaisemasta kokoelmia.

*Julkaistu ensi kerran 1921 kirjassa
*Venäjän kommunistisen puolueen
X edustajakokous. Pikakirjoituste-
lostie (8.—16. maaliskuuta 1921)*.
Moskova*

*Julkaistaan kirjan tekstin
mukaan, joka on tarkistettu
vertaamalla pikakirjoitukseen*

**EHDOTUS VKP(b):n KK:n POLIITTISELLE
TOIMIKUNNALLE RAHAVEROJEN
LAKKAUTTAMISTA KOSKEVASTA
YTpKK:n PÄÄTÖSLUONNOKSESTA**

Ehdotan *poistettavaksi* päiväjärjestyksestä (koska *saatetaan voimaan luontoisvero ja valmistellaan hopeavaluutta*)³²⁸.

16/III. *Lenin*

Kirjoitettu maaliskuun 16 pnä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1959
XX XVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsitkirjoituksen mukaan*

**EHDOTUS VKP(b):n KK:n POLIITTISEN
TOIMIKUNNAN PÄÄTÖKSEKSI HANKINTOJEN
SUORITTAMISESTA TAMBOVIN
KUVERNEMENTISSA**

19/III.

**Poliittisen toimikunnan jäsenille lausuntoa
varten**

KK:n päätös hankintojen täydellisestä keskeyttämisestä Tambovin kuvernementissa kumotaan ja päätetään:

Tambovin kuvernementissa on lupa hankkia vain korsirehuja ja ainoastaan niiden sotilasvoimien tarpeisiin, jotka toimivat siellä paikallisia bandiitteja vastaan ³²⁹.

Lenin

Kirjoitettu maaliskuun 19 pnä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1959
XX XVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsitkirjoituksen mukaan*

YAKN:n KOMMUNISTIRYHMÄN ISTUNTOHUHTIKUN 11 p:nä 1921³³⁰

1

VÄLIHUOMAUTUS KESKUSTELUN AIKANA

Kuulimme juuri tov. Shljapnikovin ja tov. Rjazanovin tavattoman diplomaattiset puheet. Vaikka he esittivätkin nyt vastalauseensa kovin äänekkäästi, heidän vastalauseensa ovat kuitenkin niin diplomaattisia, että he sopisivat mitä parhaiten käymään neuvotteluja toimiluvan hakijain ja porvarillisten valtioiden kanssa. Olemme tulleet kokoukseen, jolle olen selostanut Keskuskomiteassa ja Kansankomissaarien Neuvostossa ilmenneitä erimielisyyksiä. Ne tulevat esiin täälläkin keskustelussa... Erimielisyyksien tuloksena on ollut X edustajakokouksen päätöslauselma, jossa sanotaan: »Kansankomissaarien Neuvoston asetus hyväksytään ja toimilupa-alueita myönnetään Bakusta ja Groznyista.» Aikomuksemme on keskustella täällä tästä kysymyksestä, joten pyytäisin hylkäämään Shljapnikovin ja Rjazanovin ehdotuksen ja suomaan heille mahdollisuuden tyydyttää tiedonhalunsa, etten sanoisi uteliaisuutensa, tulevan keskustelun lopputuloksella.

*Julkaistu ensi kerran 1932
XX Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
pikakirjoitteen mukaan*

2

**LOPPUPUHEENVUORO TOIMILUPIA KOSKEVASTA
SELOSTUKSESTA KÄYDYN KESKUSTELUN JOHDOSTA**

Toverit! Täällä herätettiin heti alussa kysymys, onko meillä suuriakin erimielisyyksiä toimiluvista, ja esitettiin, muun muassa tov. Shljapnikovin taholta, toivomus, että jokaista sopimusta selostettaisiin systemaattisemmin. Pelkäänpä, että se on jo teknisistäkin syistä mahdotonta. Mitä tulee esimerkiksi eri valtioiden kanssa solmittaviin rauhansopimuksiin, niin sen jälkeen kun annettiin yleiset ohjeet, jotka laadittiin alunperin erittäin yksityiskohtaisesti, asiaa on hoidettu meillä edelleen siten, että tietty porvarillisten maiden kanssa solmittavan rauhansopimuksen tyyppi on hyväksytty

kaikessa hiljaisuudessa, kun taas monet yksityisseikat on jätetty niiden edustajien huoleksi, jotka valtuutetaan allekirjoittamaan sopimus. Ja nuo yksityisseikat ovat luultavasti valtaosaltaan Kansankomissaarien Neuvoston ja KK:n jäsenenemmistölle tuntemattomia. Niin on asianlaita nytkin: meitä on askarruttanut periaatteellinen kysymys ja meistä on tuntunut, että saattaa syntyä erimielisyyksiä. Sen vuoksi puolueen edustajakokouksen on täytynyt puuttua asiaan ja sen vuoksi tämäkin kokous, johon osallistuu vain puolueen jäseniä, on pidetty keskinäisen asioihin tutustumisen merkeissä. Olemme lukeneet teille sen, minkä Kansankomissaarien Neuvosto on hyväksynyt³³¹.

Kansankomissaarien Neuvoston tekemä päätös hyväksyttiin vastoin kahden varsin tunnetun ammattiyhdistysmiehen ehdotusta. Millä muulla tavalla kuin tällaisessa kokouksessa voivat useimmat kommunistiryhmän jäsenet perehtyä asioihin? Erimielisyyksiä näyttää olevan vähemmän kuin luulimme. Se on meistä mieluisinta. Tässä kokouksessa ei pidetä pöytäkirjaa eikä aikomuksemme ole käsitellä asiaa lehdistössä. Tarkoitus on saavutettu.

Tiedottaessamme teille Kansankomissaarien Neuvoston päätöksestä annamme teidän ymmärtää, miten olemme suhtautuneet puolueen edustajakokouksen päätökseen. Jäljelle jääneet erimielisyydet eivät ole suurempia kuin ne, joita syntyy jokapäiväisessä työssä eri kysymyksistä ja jotka ratkaistaan pelkällä äänestyksellä antamatta aiheita siihen, että ne muodostuisivat haitaksi työlle. Enemmistön tahtoon alistuminen ei ole silloin vain muodollista, vaan myös sellaista, ettei se vastaisuudessa jarruta toimintaa. Luullakseni olemme päätyneet täällä siihen tulokseen, että mitään vakavia erimielisyyksiä ei ole ilmennyt, ja yksityiskohtia koskevat erimielisyydet selviävät työn kuluksa.

Tov. Rjazanov yritti jo erikoisuutensa vuoksi sekoittaa tähän erimielisyyksiä, joita meillä on ollut työläisopposition kanssa. Hän valikoi vasiten sellaisen sanamuodon, jonka piti ärsyttää joitakuita, mutta siinä hän ei onnistunut eikä kukaan puhujista tarttunut onkeen.

Eräs toveri kirjoittaa paperilapussa, että me solmimme täällä toista Brestin sopimusta. Ensimmäinen osoittautui onnistuneeksi, toinen epäilyttää häntä. Tuo pitää osittain paikkansa, mutta talouselämän piirissä tämä sopimus on tavallaan Brestin sopimuksen ja minkä porvarillisen valtion

kanssa tahansa solmitun sopimuksen väliltä. Olemme jo alikirjoittaneet muutamia sellaisia sopimuksia, m.m. yhden kauppasopimuksenkin Englannin kanssa. Toimilupasopimus tulee olemaan tavallaan sellainen, mikä on Brestin sopimuksen ja tällaisten porvarillisten valtioiden kanssa solmittujen sopimusten väliltä.

Sitten тов. Rjazanov teki erään aivan oikean huomautuksen, jota haluaisin tähdentää heti alussa. Hän sanoi: jos tahdomme solmia toimilupasopimuksia, niin tarkoituksenamme ei ole työläisten aseman parantaminen, vaan tuotantovoimien kehittäminen. Aivan oikein! Me emme missään tapauksessa kieltäydy parantamasta työläisten asemaa. Minulla on »Ruotsin kuulalaakeritehtaat» yhtiön kanssa solmittavan sopimuksen luonnos, jonka ovat kirjoittaneet Kansantalousneuvoston toimihenkilöt³³² (l u k e e).

Tässä sopimuksessa ei sitouduta parantamaan työläisten asemaa. Se on tosin laadittu siten, että Venäjän hallitus ottaa huoltaakseen työläisiä kaikella välttämättömällä, ja ellei se sitä tee, kapitalistit saavat oikeuden tuoda työläisiä ulkomailta. Siihen nähden, että Venäjän hallitus pystyy täyttämään kaiken, mitä työläisille suunnitelmien mukaan kuuluu, ei luullakseni voi olla illuusioita meillä eikä Kansantalousneuvostolla enempää kuin ruotsalaisillakaan. Mutta тов. Rjazanov on joka tapauksessa tässä aivan oikeassa, sillä pääasiana toimiluvissa ei ole työläisten aseman parantaminen, vaan tuotantovoimien kehittäminen ja sellainen sopimus, jossa me suostumme suuriin uhrauksiin lisätäksemme tuotemäärää. Mutta mitä ovat nuo uhraukset? Minulle sanottiin, että minä kaunistelen tai pienentelen noita uhrauksia. Varsinkin тов. Rjazanov yritti pilaila sen kustannuksella. En pienennellyt uhrauksia, vaan sanoin, että kenties joudumme antamaan kapitalisteille tuhansiakin emmekä vain satoja prosentteja liikevoittoa. Siinä onkin asian ydin!

Oletin, että jos asiantuntijain laskelmien perusteella otamme itsellemme esimerkiksi 30—40% naftasta ja kapitalisti saa sadasta miljoonasta tuottamastaan naftapuudasta 50—60 milj. puutaa ja kuljetusvälineitään käyttäen myy sen saaden ehkä 1000% tai ehkä enemmänkin voittoa, niin tilanne on selvä. Yrittäessäni selvittää Krasinin kanssa, mitä ehtoja tulee hänen sopimukseensa hänen ja liikemiesten, haikalojen, välisten ennakkokeskustelujen perusteella, kysyin: »Olisiko mahdollinen sentyyppinen sopimus, että me osoittaisimme ka-

pitalistin voittoprosentin suuruuden, vaikkapa enintään 80%?» Hän sanoi: »Kysymys ei ole voiton suuruudesta, koska nuo rosvot eivät kahmi nykyään 80, vaan 1000%.»

Minun käsittääkseni uhraukset tulevat olemaan erittäin suuret. Joudumme kaikesti tekemään suuria uhrauksia, jos annamme toimiluvanhaltijain huostaan malmia ja metsää, jos annamme sellaisia raaka-aineita, joista ulkomailla on huu-tava puute, esimerkiksi mangaanimalmia. Gruusiassa on nyt pystytetty neuvostovalta. Kysymyksessä on Kaukasian ta-savaltojen — Gruusian, Azerbaidzhanin ja Armenian — yh-distäminen yhdeksi taloudelliseksi keskuksesi. Naftaa tuot-taa Azerbaidzhan, sitä on kuljetettava Batumin, Gruusian alueen kautta, joten tulee olemaan yksi taloudellinen keskus.

Erään tiedotuksen mukaan Gruusian menshevikkihallitus solmi aikaisemmin toimilupasopimuksen, joka on yleensä meistä hyväksyttävä. Toistaiseksi olen saattanut vain ottaa yhteyden gruusialaisiin tovereihin ja saada selvyyttä keskus-telemalla tov. Jenukidzen, YTpKK:n sihteerin kanssa, joka on itse gruusialainen, on ollut siellä ja solminut yhden sopi-muksen, ei tosin toimilupasopimusta, Gruusian menshevikki-hallituksen kanssa siitä, että menshevikit luovuttavat meille vastaan panematta $\frac{1}{6}$ Gruusiasta ja saavat puolestaan ta-keet koskemattomuudesta³³³.

Tämän sopimuksen jälkeen, jonka allekirjoittamiseen tov. Jenukidze osallistui, he katsoivat kuitenkin, koskemattomuus-takeesta huolimatta parhaaksi lähteä Batumista Konstan-tinopoliin, joten me voitimme sekä positiivisesti että negatii-visesti: siten, että saimme alueen — ei Venäjää, vaan Neu-vosto-Gruusian varten — Batumin ympäristöineen, sekä siten, että menelimme melkoisen määrän menshevikkejä, jotka läh-tivät Konstantinopoliin.

Selviää, että Gruusian vallankumouskomitea on täysin taipuvainen vahvistamaan toimiluvan aikaisemmin koko-naan hyödyntämättömien hiilikaivosten käyttöön ja pitämään sitä erittäin tärkeänä. Kaksi ulkomaisten edustajaa oli Gruu-siassa eikä matkustanut pois neuvostokumouksen hetkellä — italialainen ja saksalainen —, mikä seikka on erittäin tär-keä, koska on suotavaa kehittää suhteita näihin valtioihin muun muassa toimilupien avulla. Italia on tehnyt toimilupa-sopimuksenkin Gruusian kanssa, ja Saksa on sellaisessa ase-massa, että muutamat saksalaiset kapitalistit omistavat val-tavan osan Tshiaturin mangaanikaivoksista. Kysymys on

siitä, että tämä omistusoikeus muutettaisiin vuokraukseksi tai toimiluvaksi, t.s. samoille saksalaisille kapitalisteille annettaisiin vuokraoikeus niihin kaivoksiin, joita he pitivät hallussaan omistajan oikeuksin. Koska Kaukasian poliittinen tilanne on muuttunut, saattavat muodostua toimilupa-suhteet. Ja meistä on tärkeää saada auki ikkuna toisensa jälkeeseen. Englannin kanssa solmimamme sopimus³³⁴ oli sosialistisen tasavallan ja porvarillisen valtion välinen sopimus, joka asetti kannettavaksemme tietyn taakan.

Ensimmäiselle valtiolle, jonka kanssa solmimme sopimuksen, annoimme paljon suuremman osan kultavarannostamme kuin muille. Mutta seuraukset osoittivat, että tuon sopimuksen avulla me saimme auki eräänlaisen ikkunan. Tältä kannalta meidän tulee arvioida jokaista toimilupaa.

Saksan ja Italian täytyy taloudellisen asemansa vuoksi pyrkiä liittoon Venäjän kanssa. Liitto Saksan kanssa avaa Venäjälle valtavia taloudellisia näköaloja riippumatta siitä, kuinka pian voittaa Saksan vallankumous. Me voimme hieroa kauppvoja Saksan porvarillisenkin hallituksen kanssa, sillä Versaillesin sopimus tekee Saksan aseman vallan mahdottomaksi, jota vastoin liitto Venäjän kanssa tarjoaa aivan toisia mahdollisuuksia. Koska Italiassa ei ole omia polttoainelähteitä, he ovat ottaneet louhiakseen Kaukasiasta hiiltä, jota kukaan ei ole ennen louhinut. Ei olisi ihme, jos saksalaiset alkaisivat havitella toimilupia öljylähteiden käyttöön, sillä Saksassa ei ole lainkaan polttoaineita.

Joku tovereista sanoi täällä, etteivät Kamtshatkan toimilupa-alueet paranna työläisten asemaa. Se ei pidä lainkaan paikkaansa. Ja тов. Rjazanov oli aivan väärässä naljaillessaan, että Vanderlipin kanssa joudumme kiipeliin. Teimme tosin erään virheen — se oli sähkeen lähettäminen Hardingille. Mutta koska siihen asti meillä ei ollut mitään sopimuksia eikä kanssakäymisiä Amerikan kanssa, ei sekään ollut virhe, saimme vain nähdä, että Vanderlip kerskaili yhteyksillään Amerikan hallitukseen. Nyt on täysin luultavaa, että lähettämällä edustajiamme Kanadaan, mistä meidän pitäisi hankkia vetureita, käyttämällä tätä sivuovea voimme päästä jossain määrin Amerikankin markkinoille.

Neuvottelut Kamtshatkan toimilupa-alueista pannaan nyt vireille, eikä ole lainkaan totta, ettei näillä toimiluvilla paranneta työläisten asemaa. Jos näistä toimiluvista tulee tosi, niin epäilemättä saadaan parannusta työläisten asemaan,

sillä me saamme tietyn osan, muistaakseni 2%, ja kun meillä ei ole mitään, on kaksikin prosenttia jo jotain. Jos saamme miljoonasta 20 000 ja kehitämme niillä tavaranvaihtoa talonpoikien kanssa, niin siten saadaan osa elintarvikkeista, jotka ovat välttämättömiä työläisille.

Edelleen halusin mainita, että eräät meille tekemänne huomautukset osoittavat kuitenkin, että ammattiyhdistysmiesten keskuudessa on sellaisia erimielisyyksiä tai oikeammin sanoen väärinkäsityksiä, jotka muodostavat ainoan vaaran ja jotka meidän täytyy poistaa keskuudestamme, ehkäpä jatkamalla pohdintaa puolueen jäsenten kesken. Esimerkiksi tov. Marshév sanoi, että maksu on suoritettava käteisellä eikä maksulipuilla. Mitä tulee amsterdamilaisiin³³⁵, käyvätkö he hyök-
käilemään kimppuumme, niin siltä varalta meidän pitää sopia.

Luin hiljattain uudelleen kirjaseini, jonka olen kirjoittanut toukokuussa 1918*. Siinä siteeraan menshevikkien »Vperjod»³³⁶ lehteä, jossa menshevikki Isuv syytti neuvostovaltaa siitä, että tämä myöntää toimilupia, tekee sopimuksia porvarillisten valtioiden kanssa. Se on menshevikkien tuttu tapa moittia meitä toimilupien vuoksi. Länsi-Euroopassakin monet ryhmät ovat jo selvittäneet kantansa tämän johdosta. Kommunistit käsittävät, että toimiluvat ovat tavallaan Brestin sopimus, johon meidän on pakko suostua väestöltään talonpoikaisvaltaisen maamme rappion vuoksi. Jokainen ymmärtää, että ilman suurteollisuutta maan uudestisyntyminen on mahdotonta.

Saksan kommunistit käsittävät, miksi meidän täytyy tehdä myönnytyksiä, mutta scheidemannilaiset ja II 1/2 Internationaali sanovat, että nuo toimiluvat todistavat vararikkoamme, ja muistan viittaneeni viime vuonna eräessä kokouksessa amerikkalaiseen shovinistiin Spargoon**, joka on erikoistunut kirjoittamaan koko joukon kirjoja bolshevikeista samaan malliin kuin meidän Aleksinski, ja toimilupien johdosta hän suorastaan tanssii riemuissaan. Sanoin jo silloin, että se on kokonaan vääristelyä. Eilen kansainvälinen pääoma tahtoi kuristaa meidät, mutta tänään meillä on useita sopimuksia tuon kansainvälisen pääoman kanssa.

Me teemme uhrauksia luovuttamalla ulkomaiselle pääomalle miljoonien arvosta mitä arvokkaimpia materiaaleja,

* Ks. Teokset, 27. osa, ss. 313—343. *Toim.*

** Ks. Teokset, 31. osa, ss. 402—403, 419. *Toim.*

joilla he voivat kahmia satoja prosentteja voittoa. Siinä ne uhraukset, joita teemme aivan tietoisesti. Tällöin on kuitenkin huomautettava, että samalla kun sallimme heidän saada millaista voittoa tahansa, meidän tulee saada meille välttämätöntä hyötyä, t.s. saada suurennetuksi tuotemäärää ja mikäli mahdollista parannetuksi niin toimilupa-alueiden tuotantolaitoksissa työskentelevien kuin muidenkin työläistemme asemaa.

Tov. Shljapnikov sanoi täällä, että olisi hyvä myöntää toimilupia Venäjän työläisille. Tuollainen puhe on naurettavaa. Silloin pitäisi taata polttoaineiden saanti y.m.s., mutta me emme voi taata sitä tärkeimmillekään tuotantolaitoksillemme. Polttoaineiden suhteen asiamme ovat huonolla tolalla. Mikä tahansa toimilupasopimus Venäjän työläisten kanssa olisi yleensä periaatteessa täysin hyväksyttävä, mutta sellainen kysymyksen ratkaisu olisi suurteollisuutemme kannalta harkitsematon, koska emme voi taata heille mitään, kun taas ulkomaisilla toimiluvanhaltijoilla on tuontimahdollisuus. Siinä ulkomaisten kapitalistien kanssa solmitun sopimuksen eroavuus. Heillä on maailmanmarkkinat, meillä ei ole varmaa taloudellista selustaa ja sen luomiseen joudumme hukkaamaan vähintään 10 vuotta. Juuri tämä meidän pitää ottaa järkevästi huomioon. Kaikki työntekijämme ovat tämän kysymyksen osalta todistaneet asianlaidan olevan siten.

Tiedämme, että sähköistämissuunnitelma on mitä taloudellisin. Emme voi vuokrata Venäjän työläisille suuria tehtaitamme. Tässä suhteessa on pantava paino pienteollisuuteen, kehitettävä sitä eikä moitittava ensi kädessä elintarvikkeveroja koskevia toimenpiteitämme, kuten niitä moittivat tov. Rjazanov ja sen kirjasein tekijä, jossa väitetään, että saatamme voimaan anarkosyndikalistisia lakeja.

Pienteollisuuden kehitykseen nähden meidän tulee ryhtyä muutamiin toimenpiteisiin, koska siinä voidaan ilman valtion takeita saada heti aikaan yhtä ja toista ja koska emme voi antaa takeita tärkeimmillekään tuotantolaitoksillemme, on kehitettävä kaikin voimin pienteollisuutta: se antaa meille joitakin talonpojalle välttämättömiä tuotteita.

Käteismaksua tai maksulippuja koskevaan kysymykseen vastaan: ne olivat pelottavia silloin, kun valta oli kapitalisteilla, mutta meitä ne eivät voi pelottaa, koska kaikki tehtaot ja muut tuotantolaitokset ovat meidän hallussamme emmekä nyt ole vuokranneet kymmenesosaakaan kapitalisteille.

Toistan, maksuliput eivät meitä pelota, koska kapitalistit ovat velvollisia hankkimaan niitä tavaroita, mitä me määräämme, ei ainoastaan suolakalaa, kuten täällä mainittiin, vaan sitä ja sitä. Kun kerran otamme pohjaksi ulkomaisen työläisen normin, niin tiedämme, että normin mukaan hän saa jopa enemmän ja parempia elintarvikkeita kuin Venäjän työläinen.

Tov. Shljapnikov sanoi täällä: »On niitä nähty toimilupia.» Sekä tov. Shljapnikov että hyvin monet käytännönmiehet erehtyvät sanomaan niin. Olen kuullut sanottavan: »Käsityksenne toimiluvista ovat kaavamaisia. Kapitalisti on aina petkuttanut kokeneimpiakin venäläisiä lakimiehiä.» Tietysti petkutti, kun valtiovalta oli kapitalistilla ja koko voima oli kapitalistilla. Mitä oli valtiovalta? Valtiovalta oli komentavan omistajaluokan asioita hoitava komitea. Kapitalistinen hallitus oli tilanherrain ja kapitalistien asioita hoitava komitea. Mutta jos me, kun hallussamme on suurin osa tehtaista ja rautateistä ja puolueemme on johtoasemassa — kommunistisia puoluesoluja on alhaalla ja kommunisteja ylhäällä —, jos emme sittenkään pysty suojaamaan omaamme, silloin on tehtävä itsemurha. Se olisi paniikkia!

Mutta luulen, että olimmepa miten huonoja tahansa, emme sentään ole sellaisia, että antaisimme puijata itseämme, ja kun kerran olemme tähän asti solmineet muutamia sopimuksia, joiden hieronnassa Ranskan ja Englannin hallitusvalta on käyttänyt apunaan ensiluokkaisia porvarillisia diplomaatteja, ja kun kerran näissä oloissa meitä ei ole vielä puijattu kertaakaan, niin miksi pitäisi antautua paniikin valtaan sen johdosta, että meitä muka puijataan maksulipuilla? Muistattehän Brestin sopimuksen. Mikä oli vaikeaa Brestin sopimuksessa? Mikä oli puolustuksen vaikeutena? Kun minulta kysyttiin, uskonko meidän onnistuvan vetämään huulesta saksalaisia, olin virkani puolesta velvollinen sanomaan, että en usko. Mutta nyt Brestin sopimus on jo häipynyt historiaan.

En tiedä, lieneekö tov. Kamenevin valmisteleva kirjanen ilmestynyt (siinä puhutaan Ludendorffista), mutta tiedän, että juuri Ludendorff on kirjoittanut loistavan muistelmateoksen, jossa 10 sivua on omistettu Brestin neuvotteluille. Kun minä ja Kamenev luimme tuon luvun, sanoimme: tämä todistaa parhaiten Brestin sopimuksen oikeaksi. Tekijä kertoo siinä, kuinka Trotski y.m. saattoivat heidät pinteeseen Brestin neuvotteluissa, kuinka heidät saarrostittiin j.n.e.

Katsoimme silloin heti tarpeelliseksi venäjääntä nuo sivut ja julkaista тов. Kamenevin lyhyellä esipuheella varustettuna, ja se on vain esimerkki neuvostovallan saamattomuudesta kun sitä ei ole vielä kukaan tehty. Edelleen seuraava tosiasia. Kuten tunnettua, тов. Joffe, Saksan-suurlähettiläämme karkotettiin Saksasta juuri Saksan vallankumouksen edellä. Tämän jälkeen teidän ei pitäisi ryhtyä ennusteilemaan, kuka ketä vetää huulesta. Emme rupea väittämään, kuinka monta päivää on ensimmäisen toimilupasopimuksen solmimisesta ensimmäiseen suureen Euroopan vallankumoukseen. Senpä vuoksi vakuutan sopimusten suhteen, että toverit ovat aivan väärässä. Meistä ne eivät ole lainkaan pelottavia.

Sopimuksessa tullaan osoittamaan, mitä tavaroita heillä täytyy olla ja mihin hintaan. Voimme suostua kaikenlaisten maksulippujen ja vastakirjojen käyttöön. Jos he menettelevät vastoin sopimusta, meidän vallassamme on purkaa se heti. Sopimus on siviilisitoumus. Millainen tulee välitysmennettelyn olla ja kenen on ratkaistava riita, siitä en ole ottanut tähän mennessä selvää, mutta silmäilen heti läpi ruotsalaisen yhtiön kanssa solmittavan sopimuksen luonnoksen. Tässä sanotaan näin: erimielisyydet ratkaistaan...

Tässä on pantu liikkeelle akateemikot, jotka yrittävät panna liikkeelle lakimiehet. Muistan Bebelin sanoneen, että lakimiehet ovat erittäin taantumuksellisia ja samalla porvarillisia ihmisiä. Voimme tietysti jotenkin korjata asiaa, mutta ei siinä ole mitään pelottavaa. Jos toimiluvan anojat asettaisivat meille tämän ehdon, voisimme sen hyväksyä. Koska sopimuksessa on sanottu täsmällisesti, että täytyy olla niitä ja niitä tavaroita ja vastakirjalla saa sitä ja sitä, voimme siihen suostua eikä maksulipuista ja vastakirjoista ole mitään vaaraa sosialistiselle tasavallalle. Sitten sanottiin, että 9. pykälä on keho siksi, että loittonemme kansainvälisestä Ammattiliittoneuvostosta³³⁷. Lozovski pelotteli, että amsterdamilaiset alkavat ruoskia meitä, mutta ryhtyvähän he kuitenkin ruoskimaan meitä kaikkien pykälien takia ja saavat loppujen lopuksi itse selkäänsä, niin kuin on aina käynyt.

Muistattehan, miten menshevikit aikoivat ruoskia meitä sen johdosta, että teimme aivan vähäisiä myönnytyksiä kapitalisteille. Kun tahdoimme kukistaa kapitalismin, he sanoivat, että kukistamme sen vain muutamaksi päiväksi, mutta kun olemmekin kukistaneet sen muutamaksi vuodeksi, he virittävät meille jälleen ansan. He koettavat houkutellessa

vastustajan sellaiseen paikkaan, missä se varmasti lyödään.

Ensin he sanoivat meitä utopisteiksi, mutta nyt kehottavat meitä hyppäämään päistikkaa viidennestä kerroksesta. Tiedämme, että meillä on paljon pientaloutta. Pienomistajat ovat vastustajiamme. Pienomistuksen alkuvoimaisuus on vaarallisin vihollisemme. Toimiluvanhaltijat ja vuokranottajat ovat pienempiä vihollisiamme. Vihollisiamme ovat myös virkavaltaisuus ja virkavaltaiset vääristelyt.

Tov. Lozovskin mainitsemasta pykälästä sanon seuraavaa: kuunnelkaa se tarkkaavaisesti. Tässä sanotaan näin: »Ammattiliitoilla ei ole oikeutta vaatia Venäjän palkkatariffien eikä myöskään Venäjän palkkaussääntöjen soveltamista sellaisiin työläisiin.» Tässä puhutaan Venäjän ammattiliitosta, kun taas minulle puhutaan kansainvälisestä. Nähdessään Venäjällä noudatetut ehdot kapitalistit sanovat tietysti, että ne ovat kommunistisia, järjettömiä ehtoja ja ettei Venäjän ammattiliitoilla ole oikeutta vaatia venäläisiä palkkausehtoja, joihin on »mätäkitty» jotakin yliluonnollista, mutta heillä on täysi oikeus noudattaa kansainvälisiä ammatillisia sopimuksia. Ja se riittää. Tässä ei puhuta missään lakoista eikä siitä, että ne on kielletty. Tässä on osattava olla sanomatta kaikkea etukäteen.

Mitä tulee Venäjän työläisen aseman parantamiseen, niin siinä suhteessa hyökkäilivät tov. Marshev ja Tartakovski ja sanoivat, että te ette pääse sopimukseen työläisten kanssa, ette saa heitä tekemään työtä, sillä jos yhdelle viidesosalle turvataan toimeentulo, niin $\frac{4}{5}$ ei halua tehdä työtä huonomilla ehdoilla. Olemmeko todellakin tekemisissä niin nurinkuristen, sivistymättömien ja kurittomien työläisten kanssa? Jos niin on laita, täytyy todellakin antautua paniikin valtaan ja tehdä itsemurha. Jos sata työläistä on aliravittua ja sanomme heille, että me voimme ravita 20, mutta enempiä emme voi, niin kieltäytyvätkö he todellakin siitä? Tähän asti emme ole kuitenkaan tavanneet sellaista. Olemme joten kuten ruokkineet tiettyjen teollisuusalojen työläisiä, mutta emme kaikkia, ja kuitenkin eivät kaikki työläiset ole paenneet näistä teollisuuslaitoksista, kun taas muista tuotantolaitoksista ovat lähteneet kaikki. Ovatko neuvostovallan virheet todellakin pilanneet venäläisen työmiehen siinä määrin, ettei hän kykene laskemaan, että parempi on ravita edes 20 kuin jättää kaikki 100 näkemään nälkää? Tässä on paljon sellaista, mistä ei pidä puhua ennenaikaisesti. Miksei voitaisi järjestää

niin, että kapitalisteille tehtäisiin työtä vuorotellen? Työläiset tekisivät työtä 6 kuukautta, saisivat työvaatteet ja luovuttaisivat sitten paikkansa toisille, jotta toisetkin pääsisivät paremmille leiville. Tässä suhteessa on tietenkin taisteltava ennakkoluuloja vastaan.

Kun toimiluvan anojat saapuvat maahamme, meidän pitää hillitä ammattiliittojamme, etteivät ne vaatisi liikoja. Tiedättehän, että tavanomaiset sopimusajat ovat lyhyet. Euroopassa ei ole pitkäaikaisia sopimusehtoja. Tavallinen määräaika on 6 kuukautta. Näin ollen työläiset voivat olla aikansa paremmalla ruoalla, saada jalkineet ja vaatteet ja sitten lähtä ja luovuttaa paikkansa toisille.

Onko aivan mahdotonta järjestää asia näin: olette tehneet työtä ja olleet paremmalla ruoalla puoli vuotta, olette saaneet amerikkalaiset jalkineet ja vaatteet, luovuttakaa paikka toisille? Tietysti se on vaikeaa. Se vaatii suurempaa järjestyneisyyttä ja kurinalaisuutta kuin meillä, mutta mahdotonta se ei ole. Jos osasimme kolmen vuoden kuluessa, kauhean nälähädän aikana pysyttää työläiset puolellamme ulkomaisen pääoman maahanhyökkäystä vastaan, niin emmekö osaisi nyt? Käsitän varsin hyvin, mitä vaikeuksia kohtaamme tällä tiellä. Sen vuoksi sanonkin, että toimilupa ei merkitse luokkarauhaa. Toimilupa on luokkasodan jatkumista.

Kun aikaisemmin tämä sota oli sitä, että pyrittiin lannistamaan nälällä eikä annettu mitään, niin nyt ollaan halukkaita antamaan kullekin kenkäpari, mutta ehdolla, että työläiset raatavat puoli vuotta. Me puolestamme rupeamme sotiin sen puolesta, että kaikki työläiset saisivat jalkineet. Me emme kieltäydy lakosta, siihen on meillä kaikki mahdollisuudet, jos vain pysymme järkevinä ja koetamme tähden-tää nyt sitä, millä kapitalisteja voidaan houkutelaa meille.

Täällä sanottiin pelättävän kovin, että kapitalisti tulee ja petkuttaa meitä, mutta minä vakuutan, ettei se ole pelottavaa ja että tuottavuuden kohottamista varten on toivottavaa, että kapitalisti tulisi, sillä hänellä on mainiosti järjestetty selusta, mainiosti kalustetut tehtaot, joista voimme tilata tarpeellisia koneenosia tarvitsematta ostaa niitä vapailta markkinoilta, sillä vapailla markkinoilla on vain romua. Ensiluokkaisissa tehtaissa on tilaukset tehty jo useiksi vuosiksi eteenpäin. Vaikka maksaisimmekin kullallamme, emme kuitenkaan saisi mitään, mutta syndikaatin jäsen saa kaikkea. Eikä meidän ole sääli maksaa hänelle liikaa, jos vain saamme

aikaan parannusta vaikkapa pienelle osalle työväestä ja talonpoikaistosta, sillä jokainen lisätuote menee talonpojille viljaan vaihdettavaksi ja luo siis työväenluokan ja talonpoikaiston pysyvän suhteen.

Lopetan siis pyyntöön, että ammattiliittomiehet luopuisivat periaatekysymyksistä, kiistoista. Kaikki se on turhaa kiistelyä, kaikki se on skolastiikkaa. Se on hylättävä. Koko huomio on käännettävä toimilupasopimusten käytännöllisiin ehtoihin, joista me hyödyimme, jollemme ole tyhmiä. Ammattiliittomiesten ja puoluejohtajien pitää tässä tuoda esiin kekseliäisyytensä ja käytännöllinen olojen tuntemuksensa, mistä emme voi puhua emmekä tule puhumaan lehdistössä, koska kapitalistit seuraavat venäläistä lehdistöä, kuten emme puhuneet Brestin sopimuksen aikoihin siitä, mitä tehtäviä annettiin tov. Joffelle. Itse asiassa kiinnitämme huomiota niihin käytännöllisiin menettelytapoihin, joista voi olla meille hyötyä työläisten ja talonpoikien aseman parantamisen mielessä. Jokaisella sellaisella parannuksella on hyvin suuri merkitys meille. Kas tähän on ammattiliittomiesten kiinnitettävä huomiota. Pitää päästä siihen, ettei jäisi mitään hankauksia eikä ennakkoluuloja. Asia on vaikea. Nyt ei vielä kukaan halua hankkia meiltä toimilupia. Kaikki luulevat meidän esittävän mahdottomia vaatimuksia.

Sen vuoksi meidän on puolestamme tehtävä ehdottomasti kaikkemme sen hyväksi, että saataisiin solmituksi muutamia tällaisia sopimuksia. Teemme tietysti useita virheitä. Asia on uusi. Näihin asti ei ainoakaan sosialistinen tasavalta ole solminut kapitalistien kanssa mitään toimilupasopimuksia. Mutta ammattiliittomiesten pitää auttaa meitä. Tässä on laajalti sijaa tulkinnoille ja painostukselle aina lakkoja myöten, jotka jäävät meidän käytettäväksemme.

*Julkaistu ensi kerran 1932
XX Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
pikakirjoitteen mukaan*

TILAUSILMOITUKSISTA ULKOMAANKAUPPAA VARTEN

EHDOTUS KKN:n PÄÄTÖKSEKSI¹⁹³⁸

Valtion suunnittelukomission tehtäväksi annetaan tarkistaa tilausilmoitukset, joiden arvo on 38,9 milj. kultaruplaa, sekä muut tilausilmoitukset ulkomaankaupan alalla silmäl-

läpitäen vuodeksi 1921—1922 välttämättömien tavaroiden ostoa, tarkoituksena hankkia vain välttämätön vähimmäismäärä elintarvikkeita ja polttoaineita ja olettaen, että sato on mitä huonoin ja polttoaineiden saantimahdollisuudet mitä niukkimmat.

Kirjoitettu huhtikuun 12 pnä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1932
XX Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsitkirjoituksen mukaan*

EHDOTUS TPN:n PÄÄTÖKSEKSI **»ALGEMBASTA»³³⁹**

Nimitettävä komissio

2 Valtion suunnittelukomissiosta 2 öljyteollisuuden tai polttoainetalouden työntekijää
2 Öljyteollisuuden pääkomiteasta 2 rautatiespecialistia

2 viikoksi, tehtävänä ottaa selville

- 1) missä pisteessä ovat Algemban radan rakennustyöt;
- 2) sama öljyjohdon suhteen;
- 3) m.m. kiskoilla ja putkilla turvaaminen heti ja mahdollisuudet täydelliseen turvaamiseen niillä;
- 4) mitä mahdollisuuksia on saada Emban öljykentille suolatonta vettä ja turvata muut työedellytykset Embassa;
- 5) paljonko tulee suhteellisesti maksamaan raakaöljyn kuljetus keskukseen vesiteitse Rakushin ja Astrakanin kautta ja rautateitse Saratovin kautta sekä öljyjohtoa käyttäen;
- 6) rautatien (Algemban) ja öljyjohdon mahdollinen ja todennäköinen valmistumisaika;
- 7) voidaanko hankkia ja toimittaa lisää joki- ja merialuksia Embasta Rakushin ja Astrakanin kautta tapahtuvaa öljynkuljetusta varten, onko se todennäköistä ja mitä se tulee maksamaan;
- 8) otettava selvä myös asian muista puolista.

Kirjoitettu huhtikuun 15 pnä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsitkirjoituksen mukaan*

LISÄYS EHDOTUKSEEN KKN:n PÄÄTÖKSEKSI »MAATALOUSKONEIDEN JAKELUSTA»³⁴⁰

Mitään maatalouskoneita ja -kalustoa ei saa toimittaa ellei Elintarvikekomissariaatti valvo käytännössä, että valtio saa näiden koneiden ja välineiden vastikkeeksi maataloustuotteita.

Valvontatavoista on annettava erikoisohjeet sopimalla asiasta Maatalouskomissariaatin ja Elintarvikekomissariaatin kanssa.

Maatalouskomissariaatti ja Elintarvikekomissariaatti veloitetaan käsittelemään asiaa ja esittämään ehdotuksen, miten voitaisiin yksinkertaisimmin ja taloudellisimmin toimittaa koneita kuluttajalle.*

Kirjoitettu huhtikuun 26 p:nä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1932
XX Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

VKP(b):n KK:n KIRJE SUHTAUTUMISESTA PUOLUEESEEN KUULUMATTOMIIN TYÖLÄISIIN

(LUONNOS)³⁴¹

Laadittava ja lähetettävä salakirjoitettuna kiireellinen kiertokirje kuvernementtikomiteoille.

Sisältö:

puolueettomista konferensseista saatu kokemus on osoittanut selvästi, että ne ovat muodostuneet menshevikkien ja eserrien agitaation** areenaksi;

sen vuoksi puolueettomia konferensseja järjestettäessä on noudatettava mitä suurinta varovaisuutta, niitä ei suinkaan saa järjestää valmistelematta etukäteen mitä huolellisimmin kullakin eri tehtaalla. Puolueen kuvernementtikomiteat ovat puolueen edessä vastuussa siitä, että ne takaavat kunkin puolueettoman konferenssin menestyksen.

Jokainen puolueen kuvernementtikomitea on velvollinen ilmoittamaan Keskuskomitealle paitsi kunkin puolueettoman konferenssin menestymisestä myös pitämishedoista ja valmiudesta kunkin tällaisen konferenssin edellä.

* Viimeisen kappaleen on kirjoittanut L. A. Fotijeva luultavasti Leninin sanelun mukaan. *Toim.*

** Käsikirjoitukseen on »agitaation» sanan yläpuolelle kirjoitettu sana »järjestäytymisen». *Toim.*

Samalla on ehdottoman välttämätöntä tehostaa toimintaa kommunistien ja puolueeseen kuulumattomien joukkojen välisen yhteyden säilyttämiseksi ja kehittämiseksi. Sitä varten on:

järjestettävä säännöllisesti paitsi yleisiä työläis- ja talonpoikaisjoukkojen kokouksia myös tilaisuuksia, joissa kaikki vastuunalaiset viran- ja toimenhaltijat esittävät asiallisia toimintaselostuksia työläis- ja talonpoikaisjoukoille. Tällaisia selostustilaisuuksia on järjestettävä välttämättä vähintään kerran kuukaudessa, jotta puolueeseen kuulumattomat työläis- ja talonpoikaisjoukot saisivat mahdollisuuden neuvostovirastojen ja niiden toiminnan arvosteluun. Selostuksia ovat velvolliset tekemään paitsi kommunistit myös kaikki vastuunalaisissa viroissa ja toimissa olevat, ensi kädessä elintarvikealan ja kansantalousneuvoston laitoksissa palvelevat henkilöt.

Kukin kuvernementtikomitea on velvollinen lähettämään joka kuukausi KK:lle tarkat tiedot kaikkien tällaisten selostustilaisuuksien lukumäärästä ja kulusta sekä vaatimuksista, joita puolueeseen kuulumattomat ovat esittäneet noissa kokouksissa.

KK laatii seikkaperäisemmät ohjeet tällaisten selostustilaisuuksien järjestämisestä, joukkoyhteyksien kokeilukeinoista, siitä, miten parannetaan joukkojen asemaa ja miten on taisteltava puolueeseen kuulumattomiksi naamioituneita menshevikkejä ja eserriä vastaan j.n.e.³⁴²

*Kirjottettu huhtikuussa 1921,
viimeistään 27 p:nä*

*Julkaistu ensi kerran 1932
XX Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsitkirjoituksen mukaan*

**PUHEENVUORO KREMLIN PIIRIN
KOMMUNISTIEN JA VKP(b):n
JÄSENKANDIDAATTIEN KOKOUKSESSA
TOUKOKUUN 9 p:nä 1921**

(PÖYTÄKIRJAMERKINTÖ)

Tov. Lenin tähdensi selostuksessaan: puolueen jäseninä teidän tulee tutustua elintarvikeveroa koskevaan kirjaseeni*, joka on jo ilmestynyt ja levitettävänä. Hän korosti edelleen

* Ks. Teokset, 32. osa, ss. 324—361. *Toim.*

sitä, että kenenkään puolueemme jäsenistä ei pidä irtautua puolueeseen kuulumattomista joukoista, kuten meillä usein tapahtuu. Sen vuoksi jokaisen on oltava enemmän puolueeseen kuulumattomien joukossa ja tehtävä enemmän propagandatyötä. Hän sanoi lopuksi: kaikkien teidän, jotka luette usein lehtiä, käynte kokouksissa ja luennoilla ja olette muita kehittyneempiä ihmisiä, pitää toimia enemmän talonpoikien keskuudessa, selostaa heille elintarvikeveron merkitystä. Silloin voidaan päästä hyviin tuloksiin.

*Julkaistu ensi kerran 1963
V. I. Leninin Teosten 5. painoksen
43. osassa*

*Julkaistaan pöytäkirjamerkintöjen
konekirjoitustekstin mukaan*

EHDOTUS VKP(b):n KK:n PÄÄTÖKSEKSI³⁴³

Käsiteltyään Svanidzen 8/V Stalinille lähettämän sähkeen n:o 2031 VKP:n KK katsoo, että gruusialaiset toverit tekevät pahan poliittisen virheen, kun eivät estä rautaisella kouralla pakko-ottoja, konfiskointeja, anastuksia ja ulkomaalaisten asunnosta häätöjä.

KK päättää:

1) velvoittaa Gruusian vallankumouskomitean antamaan heti säädöksen, jolla kaikki moiset teot kielletään ankarasti vangitsemisen ja syytteen panemisen uhalla. Jäljennös säädöksestä lähetettävä KK:lle.

2) Gruusian vallankumouskomitean on heti pantava toimeen tutkimus ensinnäkin Saksan-Kaukasian pankin varastuhuoneen auki murtamisesta ja paperien viemisestä. Pidätettävä syylliset. Palautettava paperit. Toiseksi. Samoin Italian-Kaukasian pankin tavaroiden suhteen. Kolmanneksi. Samoin Kutaisissa tapahtuneen kangaslastissa olleen vaunun anastuksen suhteen.

3) Sopien asiasta Kaukasian rintaman päällystön kanssa Gruusian vallankumouskomitea nimittää heti kaksi tarmokasta, ripeäotteista ja lujaluontoista kommunistia, toisen Kaukasian rintaman puolesta ja toisen Gruusian vallankumouskomitean puolesta, ja näiden kahden tehtäväksi annetaan valvoa pakko-ottojen, anastusten, konfiskointien ja ulkomaalaisten häätöjen lopettamista. Tehtävään määrättyjen nimet tiedotettakoon meille sähköitse. KK asettaa Maharadzen ja Gittisin henkilökohtaisesti vastuuseen näiden toimenpitei-

den suorittamisesta. Tehtävään määrätyille annettakoon erikoisvaltuudet, jopa oikeus vangita vähäisimmästäkin rikkomuksesta. Joka viikko he lähettäkööt lennättimitse lyhyet tiedot tänne.

KK kiinnittää gruusialaisten toverien huomiota siihen, kuinka poikkeuksellisen tärkeä merkitys koko Venäjän SFNT:lle on Gruusialla ja sen kaupankäynnillä Italian ja Saksan kanssa, varsinkin kun Amerikka ja Ranska yrittävät ehkäistä kaikki kauppasuhteemme ulkomaihin. Leväperäisyyttä koko tämän ohjeen täyttämässä KK tulee pitämään rikoksena neuvostovaltaa vastaan.

*Kirjoitettu toukokuun 9 tai 10 pnä
1921*

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käskikirjoituksen mukaan*

**EHDOTUS VKP(b):n KK:n POLIITTISEN
TOIMIKUNNAN PÄÄTÖKSEKSI TUOTANNON
KESKITTÄMISEEN TÄHTÄÄVISTÄ
TOIMENPITEISTÄ³⁴⁴**

1) Metallityöläisten liiton KK ja YAKN velvoitetaan kiinnittämään erityistä huomiota siihen, että täytettäisiin nopeammin suunnitelma mahdollisimman monien toimintakyvyttömiä laitosten sulkemisesta, jotta tuotanto keskittyisi vähälukuisiin parhaiten järjestettyihin tuotantolaitoksiin.

Selostus tarkasta suunnitelmasta, sulkemisen aikamäärästä sekä sen tosiasiallisesta täytöstä on Shljapnikovin ja Medvedevin tai heidän sijaistensa Kubjakon ja Holtzmannin Andrejevin esitettävä TPN:ssä

kuukauden kuluttua

2) Shljapnikov velvoitetaan: kehittelemään konkreettisesti tärkeimmät ja nopeasti toteutettavissa olevat Shljapnikovin hahmotelmaan sisältyvät ehdotukset.

Kirjoitettu toukokuun 11 pnä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käskikirjoituksen mukaan*

AMMATTILIITTOJEN IV YLEISVENÄLÄISEN EDUSTA JAKOKOUKSEN KOMMUNISTIRYHMÄN ISTUNNOSSA PIDETYN PUHEEN JÄSENNYS³⁴⁵

18/V PIDETTÄVÄN PUHEEN JÄSENNYS

1. VKP:n säännöt: puolue ja ryhmäkunnat.
2. KK:n päätöslauselma — ja sen SALAAMINEN.
3. Rjazanov ja hänen osuutensa. (Rjazanovin puolueenvastainen päätöslauselma.)...
4. Tomski ja hänen *erehdyksensä vai rikok-
sensa?* ...
(*(Nelösryhmän kokoonpano.)*)
5. Työläisten äärimmäinen hermostuneisuus, kiihtymys, tyytymättömyys:

{

Taakka työläisten kannettavana.
Luovutustehtävät 1920 — talonpoikia varten.
Helpotus talonpojille: riippuu yhä sadosta.
Työläisille: heidän syvä suuttumuksensa sellaisten
seikkojen kuin »syyttimien»³⁴⁶, varkauksien
y.m.s. johdosta.

}

Kirjoitettu toukokuun 18 pnä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1959
XX XVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

EHDOTUKSIA PUOLUEEN OHJELMAN 13. PYKÄLÄÄ KOSKEVASTA VKP(b):n KK:n KOKOUKSEN PÄÄTÖSLUONNOKSESTA³⁴⁷

Annettakoon Jaroslavskin ja Buharinin tehtäväksi muokata siihen suuntaan, että ei korostettaisi liiaksi uskonnonvastaista taistelua (esim. poistaa 7. §³⁴⁸) ja että sallittaisiin monin erityisin rajoittavin ehdoin uskovaisten, mutta varmasti rehellisten ja uskollisten kommunistien jättäminen puolueeseen.

Uskonnonvastainen taistelu on järjestettävä tieteellisemmin.

(10. § pois³⁴⁹)

Vahvistettava Poliittisessa toimikunnassa.

Kamppailu aloitettava vakavan valmistelun jälkeen.

Kirjoitettu toukokuun 18 pnä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1965
V. I. Leninin Teosten 5. painoksen
54. osassa*

*Julkaistaan
käsikirjottuksen mukaan*

EHDOTUS TPN:n PÄÄTÖKSEKSI PAIKALLISISTA TALOUDELLISISTA NEUVOTTELUKUNNISTA, SELONTEOSTA JA TPN:n EVÄSTYKSEN NOUDATTAMISESTA

1. Kaikkialla on muodostettava kuvernementtien ja ujestien taloudellisia neuvottelukuntia, jotka ovat samanlaisessa suhteessa kuvernementtien ja ujestien toimeenpaneviin komiteoihin kuin TPN on KKN:ään. Kanslioiden tai sihteeristöjen tulee olla yhteisiä. Koko työn tulee tapahtua vastaavien virastojen henkilökunnan avulla, ilman erityisen koneiston muodostamista.

2. TPN:n alimpina paikalliseliminä tulee olla kyläkomiteoiden ja kyläneuvostojen sekä tehdas- ja kaupunkiasutuksissa piirineuvostojen, piirien taloudellisten neuvottelukuntien ja tehdaskomiteoiden. Volostien toimeenpanevat komiteat joko hoitavat kaikkia volostien taloudellisten neuvottelukuntien tehtäviä tai valitsevat muutamia jäseniään volostien taloudellisten neuvottelukuntien muodostamista varten.

3. Kaikki taloudelliset neuvottelukunnat velvoitetaan tekemään TPN:lle selkoa toiminnastaan. Tällöin pidettäköön ohjeena TPN:n evästyttä, joka julkaistaan samanaikaisesti tämän päätöksen kanssa.

Alueiden sekä kuvernementtien ja ujestien taloudellisten neuvottelukuntien toimintaselostukset on välttämättä julkaistava vähintään 100 kappaleen painoksena (lähetettävä 3 kappaletta TPN:ään, yksi suurimpiin valtakunnan kirjastoihin, Rumjantsevin kirjastoon Moskovaan ja Yleiseen kirjastoon Pietariin sekä yksi kunkin kuvernementin taloudellisen neuvottelukunnan kirjastoon). Toimintaselostusten esit-

tämisajat — joka kahden kuukauden (kolmen tai neljän kuukauden?) kuluttua.

Alimpien elimien toimintaselostukset on laadittava kirjallisesti, yksi kappale kuvernementin taloudelliselle neuvotelukunnalle, toinen TPN:lle, esitettävä vähintään kahdesti vuodessa.

TPN:lle tarkoitettuun selostukseen on liitettävä järjestelmällisesti kootut paikallisten sanomalehtien numerot tai lehtileikkeet, joissa käsitellään paikallisen talouselämän kysymyksiä, sekä kaikki näitä kysymyksiä käsittelevät painotuotteet.

Toimintaselostuksia laatimaan on kutsuttava Tilastollisen keskushallinnon sekä Työläis- ja talonpoikaisinspektion paikallisia työntekijöitä.

Jokainen paikallinen virasto on velvollinen nimittämään heti henkilöt, jotka vastaavat toimintaselostuksen säännöllisestä laadinnasta niin selostuksen eri osien kohdalta kuin myös siitä kokonaisuudessaan, sekä heidän sijaisensa ja tiedottamaan TPN:lle heidän nimensä.

4. Sanomalehti »Ekonomitsheskaja Zhizn»³⁵⁰ muutetaan TPN:n äänenkannattajaksi.

Pitäen ohjeenaan samaa Evästyistä sen tulee julkaista nykyisen aineistonsa ohella säännöllisesti tiivistelmiä paikallista taloustoimintaa koskevista tiedoista. »Ekonomitsheskaja Zhiznin» päätehtäväksi tulee Venäjän SFNT:n kaikessa taloustoiminnassa saatujen käytännöllisten kokemusten huomioonotto ja tutkiminen sekä näihin kokemuksiin perustuva johtavien ohjeiden kehittäminen.

Toimituksen on valikoitava paikallisia kirjeenvaihtajia, niin puolueen jäseniä kuin puolueeseen kuulumattomiakin, sekä laajennettava heidän piiriään paikallisen toiminnan tunnetuksi tekemistä varten.

Tsentropetshat velvoitetaan toimittamaan »Ekonomitsheskaja Zhizniä» säännöllisesti 2 kappaletta kuhunkin kuvernementin, ujestin ja volostin kirjastoon, ja nämä kirjatot velvoitetaan nitomaan ja säilyttämään molemmat kappaleet sekä antamaan niitä koko väestön käytettäväksi.

*Kirjoitettu toukokuun 19—20 pnä
1921*

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-rokoelmassa*

*Julkaistaan
käsitkirjoituksen mukana*

EHDOTUS VKP(b):n KK:n PÄÄTÖKSEKSI³⁵¹

KK:n (Poliittisen toimikunnan) 22/V 1921 tekemä päätös ammattiliittojen edustajakokouksen VKP:n ryhmän päätöksiä koskevasta kysymyksestä

Keskuskomitea hyväksyy тов. Tshubarin teesit (puolueryhmän toimikunnan hyväksymät) ja hylkää тов. Holtzmannin teesit, koska edellisissä on otettu paljon oikeammin huomioon resurssiemme, voimiemme ja varojemme todellinen tila, joka tekee välttämättömäksi otaksua lähimpien päämääriemme toteutuvan hitaammin.

Sen sijaan toiset teesit, nimittäin тов. Holtzmannin teesit, ovat monessa suhteessa elämästä irrallista mielikuvittelua, mikä vaivaa huomattavassa määrin myös тов. Larinia, joka on puolustanut hanakasti näitä teesejä.

Käytännöllisesti katsoen kumpaistenkin teesien tärkeimpänä ainesosana on vain ajatus, joka on esitetty Tshubarin teesien 3. pykälän huomautuksessa* sekä Holtzmannin teesien 6. pykälässä**, jota paitsi kumpikin toveri hyväksyy vastaan väittämättä päätöksen, jonka KK teki 10. V 1921 тов. Larinin ja YAKN:n ehdotuksesta***.

Ammattiliittojen edustajakokouksessa oleva VKP:n ryhmä on vastoin puolueen KK:n neuvoa hyväksynyt Holtzmannin teesit 5 6 7 äänellä ja hylännyt Tshubarin teesit, jotka saivat 3 1 7 ääntä.

Koska KK ei halua kumota puolueryhmän päätöstä kysymyksestä, joka ei aiheuta välittömästi muutoksia hallituksen politiikkaan — tuo politiikka on määritelty siinä KK:n

* Mainitun huomautuksen teksti oli seuraava:

»Edellä esitettyä jakelujärjestelmää on kokeiltava muutamissa tuotantolaitoksissa soveltamalla niissä henkilökohtaisen korttijakelun asemesta laitoksen työntekijäin yhteistä varustelua ehdolla, että heidän työnsä tuottavuus kohoaa.»

** 6. pykälän teksti oli seuraava:

»Toistaiseksi, kunnes muodostetaan palkanmaksuun käytettävä elintarvikevaranto, on edellä esitettyä jakelujärjestelmää kokeiltava muutamissa tuotantolaitoksissa soveltamalla niissä henkilökohtaisen korttijakelun asemesta laitosten työntekijäin yhteistä varustelua ehdolla, että heidän työnsä tuottavuus kohoaa.»

*** Mainitun päätöksen³⁵² teksti oli seuraava:

»Tov. Larinin ja YAKN:n luonnos hylätään tariffipolitiikkaa koskevalta osaltaan ja luonnoksen laatijat veloitetaan tarkistamaan kysymys toisen kerän perusteellisemmin varsinkin siltä kannalta, mikä työläisten minimimäärä voidaan todella huoltaa edes pienimmällä välttämättömällä elintarvikemäärällä. Tarkistettu luonnos esitettäköön KKN:lle siinä tarkoituksessa, että muutamissa tuotantolaitoksissa sovelletaan kokeeksi henkilökohtaisen korttijakelun asemesta yhteistä elintarvikehuoltoa ehdolla, että työn tuottavuus kohoaa.»

10. V 1921 tekemässä päätöksessä, jonka, kuten edellä on sanottu, niin tov. Holtzmann kuin tov. Tshubarkin ovat hyväksyneet vastaan panematta, — se luopuu tässä tapauksessa oikeudestaan puuttua edustajakokouksen kulkuun ja päätöksiin.

KK rajoittuu siihen, että se kehottaa saattamaan tämän päätöksen puolueryhmän tietoon ja kiinnittää edustajien huomiota erikoisesti siihen, että hyväksymällä Holtzmannin päätöslauselman he ovat sitoutuneet osoittamaan poikkeuksellista sankaruutta ja vieläpä vallankumouksellisenkin ajan normeista paljon, paljon pitemmälle menevää sitkeyttä, johdonmukaisuutta ja hellittämättömyyttä taistelussa laajojen työväenjoukkojen vanhoja tottumuksia, tapoja ja elämäntapoja vastaan. Ammattiliitoille lankeaa nyt niiden hyväksyttävänä olevan päätöksen vaikutuksesta velvollisuus saada tuotantolaitosten ja työläisten lukumäärä supistumaan tavattoman nopeasti keskittämällä viimeksi mainitut mahdollisimman harvoin parhaimpiin ja suurimpiin tuotantolaitoksiin.

Kirjoitettu 1921 toukokuun 17 ja 22 päivän välisenä aikana

*Julkaistu osittaisesti elokuussa 1921
»Izvestija TsK RKP(b)» lehden
32. n:o:ssa*

*Täydellisesti julkaistu ensi kerran
1959 XX XVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

HUOMAUTUKSIA VKP(b):n KK:n TOIMINTASUUNNITELMAN JOHDOSTA³⁵³

Toukokuussa pidettävän yleisvenäläisen neuvottelukokouksen³⁵⁴ päätehtäväksi on asetettava seuraavia kysymyksiä valaisevan aineiston valmistelu ja keräys:

- 1) puoluejärjestöjen yhteyksien lujittaminen puolueeseen kuulumattomiin joukkoihin.
- 2) puolueeseen kuulumattomien työntekijäin vetäminen mukaan toimintaan entistä laajemmassa mitassa ja järjestelmällisesti.
- 3) Työläis- ja Talonpoikaisinspektion reorganisointi pitäen silmämääränä virkavaltaisuuden ja virastokankeuden vastustamista, työläisten ja talonpoikien ase-

man parantamista sekä puolueeseen kuulumattomien saamista mukaan neuvostojen toimintaan.

Neuvottelukokouksen on koottava ja tutkittava kaikkien näiden kysymysten osalta käytännöllisen kokemuksen antama aineisto sekä laadittava käytännölliset ehdotukset KK:ta varten.

Selostukset KK:n kokouksessa

- (a) 2—3 selostusta *KK:n* ja puolueen toiminnasta, nykyisestä (tosiasiallisesta)
- (β) samoin sen uusien tehtävien mukaista uudelleenjärjestelyä koskevasta suunnitelmasta.

Kirjoitettu toukokuun 24 pnä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1932
XX Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

AMMATTILIITTOJEN EDUSTAJAKOKOUKSESSA PIDETTÄVÄN PUHEEN JÄSENNYS³⁵⁵

1. Tutkinto III:lta IV:lle kurssille siirtymiseksi.
2. »Narodnaja voljasta»³⁵⁶ sosialidemokratiaan Venäjällä, II:sta III:een Internationaaliin maailmassa.
3. I kurssi: 1886—1903. ((17))
4. II kurssi: 1903—1917. ((14))
5. III kurssi: 1917—1921. ((4))
6. IV kurssi: 1921—? (1931)
7. »Ei ole» viimeinen eikä ratkaiseva taistelu. Mutta... lähellä (vuodet).
8. Maailman mitassa voitto on vaikea (bis. ter), mutta varma.
9. Kapitalismille, kapitalisteille shakki ja matti.
10. Alias*: kommunismin asia on oleva Venäjällä *vankalla pohjalla*.
11. *Yksityisomistuksen eripuraisuus*. Työn yhdistyminen yksityisomistusta vastaan.
12. Intiaa »ei oteta lukuun»? Doch!**
13. »Versaillesin sopimus»³⁵⁷
- 13 *b i s.* Kansainvälinen kaupankäynti.
14. *Taloudellinen rintama* on vaikea.

* — Toisin. *Toim.*

** — Kuitenkin! *Toim.*

15. Deklassoituuko proletariaatti? Kyllä! Mitä johtopäätöksiä? Pienomistuksellinen ideologia.
16. Suurtuotanto ja koneet ovat proletariaatin aineellinen ja *psykologinen* perusta. Inde* *deklasoituminen*.
17. Politiikka plus, talouselämä miinus.
18. Johdonmukaisuus, puoluekantaisuus.
19. Taloudellinen rintama.
Kypsyystutkinnot: vilja, polttoaineet. 1917
(elintarvikevero) 1918)
1919)
1920
versus 1921
20. Taloudellista kokemusta jo on — rakennustyötä on jatkettava järjestelmällisesti, horjumattomasti, varmasti.
21. Työkuri, työn tuottavuuden kohottaminen, työn järjestely, tuotemäärän lisääminen, armoton taistelu holtittomuutta ja virkavaltaisuutta vastaan.
22. Siten päästään voittoon.

*Kirjoitettu toukokuussa 1921
viimeistään 25 pnä*

*Julkaistu ensi kerran 1945
XXXV Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

TOVEREILLE PETROVSKIN YHTYMÄN VUORITYÖLÄISILLE³⁵⁸

Tov. Mezhlauk on kertonut minulle suuresta menestyksestä, jonka saavutitte työssänne huhtikuussa 1921: 294 puutaa louhijaa kohden, kun vuonna 1914 oli 291 puutaa. Onnittelen tovereita vuorityöläisiä harvinaisen suuren menestyksen johdosta ja lähetän parhaat terveiseni heille. Sellaisella työllä voitamme kaikki vaikeudet ja sähköistämme Donbassin sekä Krivoi Rogin seudun, ja sehän on kaikki kaikessa.

Kommunistisin terveisin V. Uljanov (Lenin)

Kirjoitettu toukokuun 25 pnä 1921

*Julkaistu heinäkuussa 1921
aikakauslehdessä »Vestnik
Raboishego Pravlenija» n:o 9—10*

*Julkaistaan aikakauslehden
tekstin mukaan*

* — Tästä. Toim.

VKP(b):n X YLEISVENÄLÄINEN KONFERENSSI³⁵⁹

26.—28. TOUKOKUUTA 1921

1

PUHEENVUORO KONFERENSSIN PÄIVÄJÄRJESTYKSESTÄ TOUKOKUUN 26 pnä

Toverit, kuten jo sanoin, olemme ajatelleet ja itse konferenssin luonteen vuoksi suunnitelleet, että päiväjärjestyksen ainoana kysymyksenä tulisi olemaan talouspolitiikka. Muut selostukset on tarkoitettu tiedotusluontoisiksi, joten en ole valmistanut poliittista toimintaselostusta, vaan tässä selostuksessa täytyy luullakseni rajoittua samaan taloudelliseen teemaan. Sen vuoksi, jotta kaikki tulisivat tyydytetyiksi, minulle esitetään ehkä selostuksen jälkeen lisäkysymyksiä, joihin vastaan loppupuheenvuorossani. Toistan, etten ole lainkaan valmistautunut tähän kysymykseen enkä osaa nyt kuvitellakaan, mistä muusta puhuisin paitsi elintarvikevevosta.

*Julkaistu ensi kerran 1963
V. I. Leninin Teosten 5. painoksen
43. osassa*

*Julkaistaan
pikakirjoitteen mukaan*

2

PUHEENVUOROT UUTTA TALOUSPOLITIIKKA KOSKEVAA PÄÄTÖSLAUSELMALUONNOSTA KÄSITELTÄESSÄ TOUKOKUUN 28 pnä

1

Minusta tuntuu, ettei sellaista korjausta³⁶⁰ pidä hyväksyä koska korjaus kaipaa muutoin selitystä. Jos tietysti Euroopassa puhkeaa vallankumous, me muutamme luonnollisesti politiikkaamme. Kansalaissota, joka tapaa aina aiheutua tämän kaltaisista vallankumouksista, kuten tiedätte, saattaa käytännöllisesti katsoen jopa huonontaa asemaamme joskin aikaa. Se tulee tietysti olemaan lyhytaikainen, on tietysti vaikea määritellä, kauanko kansalaissota kestää muissa tasavalloissa, mutta sen päätyttyä voittoon me muutamme politiikkaamme sikäli, että kenties sanomme: ei mitään ve-

rotusta, vaan kaikki tavaravaihdon muodossa. Tämä pitää selittää talonpojille, koska muuten he ajattelevat: mitäs nyt, taas palataan luovutuspakeroon. Sen vuoksi minusta tuntuu, että on parasta olla lisäämättä mitään sellaista. Monia vuosia kestävä vallankumous Euroopassa ja kansalaisota johtavat siihen, että ilman mitään veroa tullaan ottamaan tavaravaihdon muodossa. Tämä on sanottu edustajakokouksen päätöslauselmassa, jossa puhutaan siitä, että vero tulee vähitellen pienenemään. Juuri siihen pykälään kuuluu tuleva voittoisa vallankumous, jonka monet vuodet tekevät lyhyeksi.

2311

Toverit, meillä oli valiokunnassa keskustelua ja erimielisyyttä juuri tämän pykälän johdosta. Ensin Miljutin vastusti sanoja »taistelu anarkistista tavaravaihtoa vastaan» väittäen, että ne tulkitaan tekosyyksi ja kauppavapaus tulee käytännössä peruutetuksi. Tässä pykälässä päästiin yhteisymmärrykseen, kun pykälä laadittiin nykyiseen asuunsa ja sanottiin: »taistelu anarkistista tavaravaihtoa vastaan» sekä »mikäli kiertää valvonnan» — tällä tarkoitetaan säkkimiesten toimintaa, ja tähän tiedätte, että laitonta kauppaa vainotaan kaikissa maissa, joissa kauppavapaus on sallittu, kapitalistisissakin maissa. Millainen taistelu? Taistelu keskittämällä etupäässä osuuskuntien käsiin ja lisättiin: »asettamatta mitään esteitä oikeassa järjestyksessä tapahtuvalle vapaalle kaupalle». Kun oli päädytty tähän sanamuotoon, valiokunta tuli yksimielisesti siihen käsitykseen, että syntyy myös kauppavapauden rajoittamisen uhka. Kysymys on tietysti arkaluontoinen. Haluamme saada ohjeen sen suuntaiseksi, ettei rajoitettaisi kauppavapautta, mutta ei voida olla taistelematta laitonta kauppaa vastaan, muun muassa säkkimiesten toimintaa ja kulkulaitoksen rappiolle saattamista vastaan. Ajattelimme valiokunnassa, pitäisiköhän »taistelu» sana vaihtaa lievempään, mutta sitten suostuimme kaikki sanontaan, että taistelun kohteena on vain anarkistinen tavaravaihto, joka kiertää kaikkea valtion valvontaa, varsinkin kun hyväksyttiin lisäys »asettamatta mitään esteitä oikeassa järjestyksessä tapahtuvalle vapaalle kaupalle». Tällaisin lisäyksin »taistelu» ei ole liian vahva sana. Toverin korjausehdotus on uhkarohkea muun muassa siksi, että pää-

dytään päinvastaiseen tulokseen. Hän poistaa sanat »asettamatta mitään esteitä oikeassa järjestyksessä tapahtuvalle kaupalle»...

3⁰²

Neuvostotilat eivät ole mielestäni kehittyneet vielä niin pitkälle, ne ovat kovin heikkoja. Vahvistukoot vähän vuoden mittaan ja katsotaan sitten ensi vuonna, voidaanko niiden omatoimisuutta laajentaa vai ei.

4

Viimeinen korjausehdotus on epäonnistunut³⁶³, koska aineellisista resursseista puhutaan toisessa kohdassa, 5. pykälässä: »Suurteollisuuden tuotanto-ohjelmien tarkistus (tietyltä osaltaan) yleisten kulutustavarain ja talonpoikaistaloudessa tarvittavien käyttöesineiden tuotannon lisäämistä silmälläpitäen.

On laajennettava jokaisen suuren tuotantolaitoksen itsenäisyyttä ja aloitevapautta rahavarojen ja materiaaliresurssien käytön alalla. Vastaava seikkaperäinen päätös esitettävä Kansankomissaarien Neuvoston vahvistettavaksi.» Näin ollen emme rupea tässä toistamaan samaa. On sanottu aivan täsmällisesti ainevarojen, esimerkiksi elintarvikkeiden jaosta, ei tietystikään keskuksen vahingoksi, koska teollisuudesta ei voi olla puhuttakaan jollei koota keskuksen. Mitä tulee sen toverin ensimmäiseen huomautukseen, joka sanoi, ettei nyt sovi katsoa kysymystä paikallisista taloudellisista neuvottelukunnista ratkaistuksi, koska ne saattavat ajaa jotakin karille, — sitä en ole kuullut missään. Päinvastoin on vaadittu muodostettavaksi kaikkialle taloudellisia neuvottelukuntia, jotka toimivat Kansankomissaarien Neuvoston komission tapaan. Jokaisella Kansankomissaarien Neuvoston jäsenellä, jokaisella TPN:n edustajalla on oikeus valittaa KKN:ään. Koska Työ- ja Puolustusneuvostoon valikoidaan juuri KKN:n jäseniä, ei paikkakunnillakaan tarvita mitään erityisiä kanslioita, mitään erityisiä elimiä, samat virastot ja osastot. Kuvernementin taloudellinen neuvottelukunta on täysin sopiva muoto, se ei vaikeuta, vaan helpottaa neuvonpitoa. Kuten evästyksessä sanotaan: »tällöin ovat mahdollisia kaikenlaiset perustyyppin muunnokset, toisin sanoen toimeenpane-

vat komiteat voivat itse hoitaa kaikkia taloudellisen neuvottelukunnan tehtäviä ja velvollisuuksia...» (l u k e e), joten ei ole mitään ennakkoratkaisua siinä mielessä, että olisi määrätty yksi ehdottoman varma ja yhtäläinen menettelytapa. Sitä paitsi komission ehdottamassa päätöslauselmassa sanotaan: »periaatteessa hyväksytään». Komissio³⁶⁴ pitää istuntoja ja toimii, sen puheenjohtaja Osinski on kertonut, että on tarkistettu koko joukko pykäläiä ja jo esitetty kirjallisesti. Työ on luonteeltaan monimutkaista, joten tarvitaan vielä erityistä komissiota. Ei ole syytä pelätä sitä, että sidomme kätemme, jos sanomme, että periaatteessa hyväksytään.

5³⁶⁵

Emme ole vastaan, mutta aiheesta päätellen se ei kuulu tähän, vaan 6. pykälään³⁶⁶. Ehdotan, että se hyväksytään periaatteessa ja liitetään 6. pykälään.

6³⁶⁷

Tämä on jo yksityisseikka, kysymys on herätettävä YTpKK:n istunnossa ja siitä keskustelkoot asiasta kiinnostuneet henkilöt. Periaatteessa tässä ei voida olla vastaan, mutta tämä on yleensä yksityisseikka.

7³⁶⁸

Tässä se on liiallista pelkoa.

Meillä on 7. pykälässä sanottu: Pitää säilyttää ja lujittaa koneisto, joka perii elintarvikeveron nopeasti ja täydellisesti. Elintarvikeveroa ei tietenkään saada perityksi vakuutteleamalla, se voidaan periä vain pakottamalla, tätä sanotaankin koneistoksi. Tänään on allekirjoitettu useita tärkeitä päätöksiä, ohjeita, joissa kaikissa päädytään siihen, että koneisto säilytetään, sitä lujitetaan ja aletaan pikaisesti vaatia elintarvikeveron perimistä. Eräät sanovat, että tähän on kirjoitettu: »ensi sijalle asetetaan tavaravaihto», ja pelkäävät, että talonpojat tulkitsevat tavaravaihdon ensisijaiseksi; siispä kirjoitamme: »erikoisen tärkeälle sijalle».

**KAIKILLE KANSANKOMISSAAREILLE
JA TILASTOLLISEN KESKUSHALLINNON
JOHTAJALLE**

Jäljennökset YTpKK:n puheenjohtajalle ja sihteerille
28/V 1921.

Kaikilla kansankomissaareilla täytyy olla painettuna jaettu ja lähetetty

TPN:n evästyksen luonnos,

jonka ovat allekirjoittaneet Lenin ja TPN:n valiokunnan puheenjohtaja tov. Obolenski (Osinski).

Mainittu luonnos käsitellään YTpKK:n istunnossa, joka alkaa 30. V 1921 klo 1 päivällä.

Kaikki kansankomissaarit ovat velvollisia

1) valmistamaan maanantaiksi, 30. V 1921, klo kahdeksi päivällä kirjalliset korjaukset ja lisäykset evästyksen, kaikkiin niihin pykäliin, kysymyksiin ja alakysymyksiin, jotka koskevat vastaavaa kansankomissariaattia joko välittömästi tai välillisesti;

2) laatimaan samaan määräaikaan mennessä alustavan ehdotuksensa kysymyksistä (selostusta varten) ja alakysymyksistä (t.s. tarkan luettelon selostukseen sisältyvistä yksityisistä kysymyksistä) kaikkien kansankomissariaattien kohdalta, kukin kansankomissaari oman kansankomissariaattinsa osalta.

Tämä on välttämätöntä, koska YTpKK vahvistaa yleisen evästyksen, joka koostuu 2 osasta: a) TPN:n evästyksestä, johon sisältyy talouselämää johtavien kansankomissariaattien selontekojärjestys; b) Kansankomissaarien Neuvoston evästyksestä, jossa säädetään poikkeuksetta kaikkien kansankomissariaattien, ei ainoastaan talouselämää johtavien, vaan myös muiden kansankomissariaattien selontekojärjestys.

Viimeksi mainitut selonteot muodostavat viimeisen, lisänä olevan »viidennen kysymysryhmän». Kunkin kansankomissariaatin osalta on laadittava tärkeimmät kysymykset selostusta varten ottaen malliksi TPN:n evästyksen luonnoksessa olevat kysymykset n:o 1 — n:o 27.

Selostukset julkaisee kukin kuvernementin ja ujestin toimeenpaneva komitea noin 1000 kappaleen painoksena (olen ottanut Paperiteollisuuden päähallinnosta selvää, että vähintään painoarkin painattaminen kuukaudessa jokaisessa ujes-

tissa on teknisesti mahdollista). Selostusten painatus ja esittäminen on oletettu suoritettavaksi 6—4 kertaa vuodessa. Määräajoista päätetään lopullisesti YTpKK:n istunnossa samalla kun vahvistetaan koko evästys.

Kukin kansankomissaari veloitetaan esittämään edellä mainittuun määräaikaan mennessä (30. V 1921 klo 2 päivällä) kirjallisesti, 3—5 kappaleena, lyhyt luettelo niistä tärkeimmistä kysymyksistä, joiden tulee sisältyä vastaavan kansankomissariaatin selostukseen.

KKN:n puheenjohtaja

V. Uljanov (Lenin)

Tiedotettava heti sekä kirjallisesti että puhelimitse kukin kansankomissaarin tai ellei häntä ole, niin sijaisen, esittelijän tahi kollegion jäsenen kuittausta vastaan.

Julkaistu ensi kerran 1932
XX Lenin-kokoelmassa

Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan

KUUKAUSITTAISISTA LYHYISTÄ SELOSTUSPOIMINNOISTA

1. Tavanomaiset selostukset, jotka on laadittava kaikissa keskus- y.m. virastoissa, päähallinnoissa sekä tuotanto-y.m. laitoksissa (myös valtiolle kuulumattomissa), esitetään vähintään kerran kuukaudessa.
2. Nämä selostukset on lähetettävä säännöllisesti ja ajoissa (riippumatta ylempien neuvostoelimien vaatimuksista, jotka on tyydytettävä joka tapauksessa) »*Ekonomitsheskaja Zhizn*» lehdelle, *Valtion Suunnittelukomissiolle* ja *Tilastolliselle Keskushallinnolle* tutustumista varten.
3. Lyhyet selostuksista poimitut tiedot (tuotannon määrä; työläisten luku; tuotantolaitosten luku y.m.s. vain ehdottoman tarpeelliset numerot) lähetetään 3 kappaleena: yksi »*Ekonomitsheskaja Zhiznille*», toinen *Tilastolliselle Keskushallinnolle* ja kolmas *Valtion Suunnittelukomissiolle*.
4. »*Ekonomitsheskaja Zhizn*» julkaisee ne heti.
5. »*Ekonomitsheskaja Zhiznin*» toimituksen, *Valtion Suunnit-*

telukomission ja *Tilastollisen Keskushallinnon* jäsenet suorittavat näiden selostusten analyysin kansantalouden perusaloitain, kukin omalta alaltaan (nykyisin 6. §:n mukaisesti).

6. »*Ekonomitsheskaja Zhizn*» julkaisee ajoittaisia katsauksellisia tiivistelmiä silloin tällöin, toimituksen asettamina määräaikoina, vähintään 2 kertaa vuodessa.
7. *Tilastollinen keskushallinto* laatii yksinkertaisia asetelmia joka kuukausi. Sen on suunniteltava niitä varten kaavat viikon kuluessa. Asetelmat on laadittava vahvistettujen kaavojen mukaan *viikon* kuluessa kaavojen vahvistamisesta lukien.

*Kirjoitettu 1921 toukokuun lopussa
tai kesäkuun alussa*

*Julkaistu ensi kerran 1945
XXXV Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

VKP(b):n JÄSENISTÖN TARKASTUSTA JA PUHDISTUSTA KOSKEVIA EHDOTUKSIA³⁶⁹

Rekisteröintiä toimittavana perussoluna täytyy olla ryhmä vanhoja VKP:n jäseniä (ei < 5—7 vuotta puolueessa) ja välttämättä työläisiä.

Puolueesta on poistettava kaikki vähänkin epäilyttävät, epäluotettavat VKP:n jäsenet, jotka eivät ole todistaneet horjumattomuuttaan, ja takaisin on oikeus ottaa vasta lisätarkastuksen ja koetuksen jälkeen.

1) Muista puolueista myöhemmin kuin lokakuussa 1917 liittyneet; 2) entisten hallitusten palveluksessa olleiden virkamiesten ja toimenhaltijain keskuudesta liittyneet; 3) joitakin erioikeuksia edellyttävissä viroissa olleet; 4) neuvostovirkailijoihin kuuluvat — nämä kategoriat on tarkastettava kauttaaltaan erityisesti, kyselemällä välttämättä niin puolueeseen kuuluvilta kuin kuulumattomiltakin työtätekeviltä, jotka ovat olleet tekemisissä kyseisen VKP:n jäsenen kanssa hänen työpaikallaan.

Suosittelijoilta on vaadittava tarkka kirjallinen lausunto, ja suositelijain joukossa täytyy olla välttämättä muutamia työläisiä, jotka ovat olleet puolueessa 5—7 vuotta.

Todellisiin työläisiin nähden, jotka todella tekevät työtä tehtaassaan, sekä niihin talonpoikiin nähden, jotka uurasta-

vat maapalstallaan, muodollisuudet on supistettava mahdollisimman vähiin, ettei sellaisia henkilöitä vaivattaisi uudelleenrekisteröinnillä.

*Kirjoitettu kesäkuussa 1921,
viimeistään 21 pnä*

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjotuksen mukaan*

KOMMUNISTISEN INTERNATIONAALIN III KONGRESSI

22. KESÄKUUTA — 12. HEINÄKUUTA 1921⁷⁰

1

KIRJE O. W. KUUSISELLE JA HUOMAUTUKSIA
»KOMMUNISTISTEN PUOLUEIDEN JÄRJESTÖRAKENNETTA,
TYÖMETODEJA JA TOIMINNAN SISÄLTÖÄ
KOSKEVIEN TEESIEN» LUONNOKSEEN

Tov. Kuusiselle

Kiiireellinen.

Osoite: saatavissa suomalaisilta kom-
munisteilta tai Kominternista.

10/VI.

Toveri Kuusinen!

Luin mielihyvin artikkelinne (3 lukua) sekä teesinne.
Liitän huomautukseni teesien johdosta.

Kehotan Teitä etsimään heti *saksalaisen* toverin (aito saksalaisen), jonka *tulee korjata* saksankielinen teksti (artikkeli ja teesit). Ehkäpä sama toveri myös lukisi Teidän pyynnöstänne artikkelinne III kongressissa *alustuksena* (saksalaisten edustajien olisi paljon mukavampi kuunnella *saksalaista*)³⁷¹.

Neuvoni: loppu (teesien) pyyhkiä pois.

Paljon yksityiskohtaisemmin propagandasta ja agitaatiosta —

eritoten lehdistöstä, mutta myös suullisesta propagandasta.

Mielestäni Teidän *itsenne* pitäisi välttämättä *tehdä* alustus tässä kongressissa. Kirjoitan asiasta tänään Zinovjeville.

Parhaat terveiseni! Teidän *Lenin*

Teesit

(6. teesi eli) § 6, 2. kappale, viimeisen lauseen pitäisi kuulua:

»...välttämättä perii tuon tendenssin tietyissä määrin... ympäristöltä...»

Ja seuraavan lauseen pitäisi kuulua:

»...Kommunistisen puolueen *tulee voittaa* tuo tendenssi järjestelmällisen, sitkeän järjestelytyön sekä *monien* parannusten ja korjausten avulla...»

(7. teesi eli) § 7:

Pitäisi esittää yksityiskohtaisemmin, että useimmista Lännen legaalista puolueista puuttuukin juuri sitä. Puuttuu puolueen *jokaisen* jäsenen *jokapäiväistä* toimintaa (*val-lankumouksellista* toimintaa).

Tämä on peruspaha.

Suurimpana vaikeutena onkin juuri muutoksen aikaansaaminen tässä suhteessa.

Mutta se on tärkeintä.

§ 10.

Paljon seikkaperäisemmin.

Enemmän yksityiskohtia.

Esimerkkejä.

Sanomalehden merkitys.

»Meidän» lehtemme *tavalliseen* kapitalistiseen lehteen verrattuna.

Toiminta »meidän» lehtemme hyväksi.

Esimerkki: venäläiset lehdet vv. 1912—1913.

Taistelu porvarilehtiä vastaan. Niiden lahjottavuuden, niiden valheiden y.m.s. paljastaminen.

Lentolehtisten levitys.

Agitaatiotyö kotona.

Sunnuntairetket y.m.s.

Paljon, paljon yksityiskohtaisemmin.

§ 11.—niin ikään paljon, paljon yksityiskohtaisemmin.

§ 13. Toimintakertomusten esittäminen ja toimintakertomusten *käsittely* »soluissa».

Alustukset vihamielisistä ja *etenkin pikkuporvarillisista* järjestöistä (Labour Party, sosialistiset puolueet j.n.e.).

Seikkaperäisemmin siitä, mitä on tehtävä järjestymättömän ja keltaisiin liittoihin (m.m. II ja II¹/₂ Internationaa-

liin) järjestetyn proletariaatin ja ei-proletaaristen työväenkerrosten keskuudessa.

§§ 26 ja 27.

Tämä ei kuulu asiaan.

Tämä ei ole »organisatorinen kysymys».

Tämä teema pitäisi mieluummin muokata erikoiseksi artikkeliksi »*Kommunistista Internationaalia*» varten, suunnilleen näin: »Vallankumouskausien organisatoriset kysymykset» t.m.s.

Tahi: »Alkavasta vallankumouksesta ja vastaavista tehtävistämme» (Venäjän ja Suomen kokemuksen perusteella).

Kirjoitettu kesäkuun 10 pnä 1921

Julkaistu ensi kerran 1958
»Rauhan ja sosialismin ongelmia»
lehden 3. n:ossa

Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan
Käännös saksasta

2

KIRJE O. W. KUUSISELLE JA W. KOENENILLE³⁷²

Toveri Kuusiselle ja toveri Koenenille

9/VII 1921.

Hyvät toverit!

Luin mielihyvin organisaatiokysymystä koskevan teesi-luonnoksenne. Minun nähdäkseni työ on erittäin onnistunut. Ehdottaisin vain kahta lisäystä:

1) neuvo — kaikkiin puolueisiin pitäisi muodostaa tarkastuskomissioita parhaista, koetelluista ja kokeneista työläisistä;

2) urkkijoista — erityinen pykälä illegaalista toimintaa koskevan kysymyksen yhteydessä. Sisältö suunnilleen seuraava: porvaristo tulee välttämättä lähettämään urkkijoita ja provokaattoreita illegaalisiin järjestöihin. Sitä vastaan on käytävä hyvin huolellista ja sitkeää taistelua ja suositeltava taistelukeinona erikoisesti *legaalis*en ja illegaalisen toiminnan taitavaa yhdistelyä, kombinointia, pitkäaikaisen *legaalis*en toiminnan avulla tapahtuvaa koetusta (kelpaako illegaaliseen toimintaan)³⁷³.

Kommunistisin terveisin

Teidän Lenin

Julkaistu ensi kerran 1958
»Rauhan ja sosialismin ongelmia»
lehden 3. n:ossa

Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan
Käännös saksasta

HUOMAUTUKSIA KOMMUNISTISEN INTERNATIONAALIN
III KONGRESSIA VARTEN LAADITTUIHIN
TAKTIIKKAA KOSKEVIIN TEESILUONNOKSIIN

KIRJE G. I. ZINOVJEVILLE**

Asian ydin on siinä, että Levi on *poliittisessa* suhteessa hyvin monessa kohdassa *oikeassa*. Valitettavasti hän teki useita kurinrikkomuksia, joiden takia puolue erotti hänet.

Thalheimerin ja Béla Kunin teesit ovat pohjaltaan poliittisesti väärä. Korulauseita ja vasemmistolaisuusleikittelyä.

Radek horjuu ja on pilannut alkuperäisen luonnoksensa tekemällä useita myönnytyksiä »vasemmiston» tyhmyryydelle. Jo ensimmäinen hänen »myönnytyksensä» on erittäin luonteenomainen: teesiensä 1. §:ssä »Umgrenzung der Fragen»* hänellä oli aikaisemmin: »työväenluokan enemmistön valloittaminen (*kommunismmin periaatteiden kannalle*)» (huomattakaa). Korjattu (verballhornt**): »työväenluokan *yhteiskunnallisesti ratkaisevien osien* valloittaminen.»

Helmi! Mitä suurinta typeryyttä on heikentää tässä, tällaisessa tekstiyhteydessä ajatusta, että »kommunismmin periaatteiden kannalle» on valloittettava nimenomaan *enemmistö* työväenluokasta.

Vallan valloittamiseksi tarvitaan *tietyissä oloissa* (m.m. silloin, kun työväenluokan *enemmistö* on jo valloitettu *kommunismmin periaatteiden kannalle*) työväenluokan yhteiskunnallisesti ratkaisevien osien enemmistön *isku* ratkaisevassa paikassa.

Kun muunnetaan, verballhornen tätä totuutta siten, että Kommunistisen Internationaalien yleisten tehtävien 1. §:ssä, jossa puhutaan työväenluokan valloittamisesta *kommunismmin periaatteiden kannalle, heikennetään* perusajatusta työväenluokan *enemmistön* valloittamisen välttämättömyydestä, niin se on klassillinen näyte Béla Kunin ja Thalheimerin ymmärtämättömyydestä (näyttää piru viekoon edustavalta, mutta on itse asiassa sellainen, että sietäisi antaa vitsaa) sekä... Radekin *kiireisestä myöntövyöydestä*.

Radekin teesit olivat kohtuuttoman pitkät, rungottomat, vailla poliittista keskipistettä. Ja Radek vesitti niitä *vieläkin* enemmän, pilasi ne tykkäänään.

* — »Kysymysten määrittely». *Toim.*

** — kuvitelluilla parannuksilla huononnettu. *Toim.*

Mitä pitäisi tehdä? En tiedä. On menetetty kovin paljon — aikaa sekä työtä.

Jollette halua avointa taistelua kongressissa, ehdotan seuraavaa:

1) jo tänään (koska Buharin uskottelee, että teidän on ratkaistava pääasiat tänään eikä myöhemmin; olisi parempi lykätä) hylätään selvällä äänestyksellä kokonaan Thalheimerin ja B. Kunin teesit pohjaltaan väärinä. Siitä tehdään merkintö. Pilaatte kaiken, ellette tee niin, vaan annatte tässä periksi.

2) otetaan pohjaksi Radekin ensimmäinen luonnos, mitä ei ole »parannet^u» korjauksilla, joista esitin yhden näytteen.

3) annetaan 1—3 henkilön tehtäväksi lyhentää tuota tekstiä ja korjata sitä niin, että se lakkaa (mikäli mahdollista!) olemasta rungoton ja asettaa todella etualalle keskeisimpinä ajatuksina selvästi, täsmällisesti, yksiselitteisesti seuraavaa:

Kommunistiset puolueet eivät ole vielä missään valloittaneet enemmistöä (työväenluokan): eivät organisatorisen ohjauksen kannalta eivätkä myöskään kommunistin periaatteiden kannalta. Tämä on kaiken perusta. *Rikollista kevytmielisyyttä* on »heikentää» tätä ainoan järkevän taktiikan perustaa.

Tästä seuraa: vallankumoukselliset purkaukset ovat silti hyvin pian mahdollisia, koska Euroopassa on runsaasti tulenarkaa ainesta; mahdollista on — poikkeustapauksessa — myös työväenluokan helppo voitto. Mutta typerää on perustaa nyt Kommunistisen Internationaaln taktiikka tämän mahdollisuuden varaan; typerää ja vahingollista on kirjoittaa ja ajatella, että propagandakausi on muka päättynyt ja toimintakausi alkanut.

Kommunistisen Internationaaln tulee perustaa taktiikkansa siihen, että suorittaa järkkymättömästi ja järjestelmällisesti työtä *työväenluokan enemmistön* kannatuksen saamiseksi, ennen kaikkea *vanhoissa ammattiliitoissa*. Silloin voitamme varmasti joka tilanteessa. Erittäin suotuisassa tilanteessa kykenee hupsukin »voittamaan» lyhyeksi aikaa.

Tästä seuraa: »avoimen kirjeen»³⁷⁵ taktiikka on välttämätön kaikkialla. Sanottakoon se suoraan, täsmällisesti, sel-

keästi, koska häilyntä »avoimen kirjeen» suhteen on perin vahingollista ja perin häpeällistä sekä **perin laajalti levinnyt**. Mitäpä syntiä salata. Kaikki ne, jotka eivät ole ymmärtäneet tätä »avoimen kirjeen» taktiikan välttämättömyyttä, on viimeistään kuukauden kuluttua Kommunistisen Internationaalin III kongressin jälkeen *erotettava* Kommunistisesta Internationaalista. Huomaan selvästi erehtyneeni, kun äänestettiin KAPD:n³⁷⁶ ottamista jäseneksi, virhe pitää korjata mahdollisimman pian ja täydellisesti.

Sen sijaan että jaariteltaisiin kovin lavealti, kuten Radek, on mieluummin käännettävä »avoimen kirjeen» koko teksti (ja saksankielisenä: esitettävä koko teksti) ja selitettävä juurta jaksuen sen merkitystä sekä sitä itseään mallinäytteenä.

Tähän rajoittaisinkin taktiikkaa koskevan *yleisen* päätöslauselman.

Vain silloin tulee määrätyksi *sävy*. Keskeisin ajatus käy selväksi. Ei synny epämääräisyyttä. Kukaan ei voi tulkita teesejä mielensä mukaan (kuten Radekin teesejä).

Radekin alkuperäinen luonnos supistuisi silloin ainakin neljännekseen.

Olisi jo aika heretä kirjoittamasta ja äänestämästä *kirjaisia* teesien asemesta. Tällainen järjestelmä tekee yksityiset virheet väistämättömiksi, vaikka kaikki olisi keskuudessaamme kiistatonta. Mutta kun on rungottomuutta ja kiistanalaisuutta, saatamme tehdä *p a h o j a* virheitä ja tarvellä koko asian.

Ja sitten, jos teitä niin kovin haluttaa, voidaan panna lisäys: tällaisen taktiikan perusteella, m.m. esimerkkinä, ei periaatteena, vaan nimenomaan esimerkkinä lisäämme vielä sitä ja sitä.

Edelleen.

On tyhmää yhdistää Serratin ja Levin »oportunismia». Serrati on väärässä; missä suhteessa? Sanottakoon täsmällisesti ja selvästi, että *I t a l i a n* kysymyksessä eikä yleistä taktiikkaa koskevassa kysymyksessä. Siinä suhteessa, että hän erkani kommunisteista eikä erottanut reformisteja, Turatia ja kumpu. Niin kauan kuin ette ole sitä tehneet, te, italialaiset toverit, olette Kommunistisen Internationaalin *ulkopuolella*. Erotamme teidät³⁷⁷.

Ja italialaisille kommunisteille — mitä vakavin neuvo ja *vaatimus*: niin kauan kuin ette ole kyenneet sitkeästi, kärsi-

vällisesti, taitavasti valistamalla saamaan serratilaisten *työläisten* enemmistöä **v a k u u t t u m a a n** ja siirtymään puolelleen, älkää kukkoilko, älkääkä leikitelkö vasemmistolaisuudella. »Fall Levi»* ei koske yleistä taktiikkaa, vaan Märzaktion** arviointia, Saksan kysymystä. Brandler sanoo: oli defensiivi. Hallitus provosoi.

Olettakaamme, että se on totta, että asia oli niin.

Mikä johtopäätös siitä seuraa?

1) Se, että kaikki huudot offensiivista olivat erheellisiä ja typeriä, ja niitä oli äärettömän paljon;

2) että yleislakkoon kehottaminen oli taktiikkana *virheelistä*, koska hallitus *halusi* provosoimalla saada taisteluun kommunismin *pienen linnoituksen* (sen keskisen alueen, jossa kommunisteilla oli jo enemmistö).

3) Sellaisia virheitä täytyy vatedes välttää, sillä *Saksassa* on erikoinen tilanne, sen jälkeen kun oikeiston taitavin manööverein surmattiin kansalaissodassa 20 000 työläistä.

4) Satojen tuhansien työläisten (Brandler sanoo: *miljoonan*). Eiköhän valehtele? Eiköhän *intoile*? Miksi ei ole tietoja alueittain, kaupungeittain???) defensiivin nimittäminen »vallankaappausyritykseksi» ja vieläpä »bakunistiseksi vallankaappausyritykseksi» on pahempaa kuin virhe, se on vallankumouksellisen kurin rikkomista. Koska Levi lisäsi siihen: vielä niitä ja niitä rikkomuksia (lueteltava ne tarkkaan, erittäin varovasti), niin rangaistus oli ansaittu ja erottaminen rangaistuksena aiheellinen.

Pitää määrätä erottamisen *kesto aika*, vaikkapa puoli vuotta. Sitten *sallitaan* hänen pyrkiä takaisin puolueeseen, ja Kommunistinen Internationaali kehottaa ottamaan hänet takaisin, *jos* hän käyttäytyy tuona aikana lojallisesti.

En ole vielä lukenut mitään muuta kuin Brandlerin kirjaisen, ja kirjoitan tätä vain Levin ja Brandlerin kirjasten perusteella. Brandler on todistanut — jos on todistanut — yhden asian: Märzaktion ei ollut »bakunistinen vallankaappausyritys» [moisesta *haukkumisesta* Levi täytyi erottaa], vaan vallankumouksellisten työläisten, satojen tuhansien sankarillista puolustautumista; mutta olipa se kuinka sankarillista tahansa, niin tuollaiseen taisteluun, kun siihen provosoi hallitus, joka on jo tapattanut provokaatioiden avulla tam-

* — »Levin tapaus». *Toim.*

** — maaliskuun liikkeen. *Toim.*

mikuusta 1919 lähtien 20 000 työläistä, *e i p i d ä v a s t a i s u u d e s s a* ryhtyä ennen kuin enemmistö osoittautuu olevan kommunistien puolella koko maassa eikä vain pienellä alueella.

((Heinäkuun päivät 1917 eivät olleet bakunistinen vallankaappausyritys. Moisesta arviosta me olisimme erottaneet puolueesta. Heinäkuun päivät olivat sankarillinen *hyökkäys*. Entä minkä johtopäätöksen me teimme: seuraavaa sankarillista hyökkäystä emme tee *ennenaikaisesti*. Ennenaikainen ryhtyminen yleiseen taisteluun — siinä Märzaktion olemus. Se ei ollut vallankaappausyritys, vaan *virhe*, jota lievensi satojen tuhansien defensiivien sankarillisuus.))

Šmeralista. Eikö edes 2—3 *asiakirjaa*?

Ei olisi pahitteeksi painattaa Kominternia varten vaikkapa 2 asiakirjaa (2—4 sivua) jokaisesta maasta.

Mitä tosiasioita on Šmeralista? Strasserista?

Ei pidä unohtaa erästä pääasiaa: Radekin ensimmäisistä teeseistä on poistettava ehdottomasti kaikki, mikä koskee »odottelupuoluetta», sen tuomitsemista. Kaikki pois.³⁷⁸

Mitä tulee Bulgariaan, Serbiaan (Jugoslaviaan?) ja Tshekkoslovakiaan, kysymys *n ä i s t ä* maista on asetettava konkreettisesti, erikseen, selvästi ja täsmällisesti.

Jollemme ole tästä yhtä mieltä, ehdotan kutsuttavaksi koolle Poliittisen toimikunnan.

10/VI 1921 *Lenin*

*Julkaistu ensi kerran 1965
V. I. Leninin Teosten 5. painoksen
52. osassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

4

EHDOTUKSIA LUONNOKSEEN
»TAKTIKKAKYSYMYSTÄ KOSKEVAT TEESIT»

1) Šmeralin nimi ja koko kappaleen loppu pitäisi pyyhkiä pois;

2) Valiokunta (tai Executive*) pitäisi valtuuttaa laatimaan tshekkiläispuolueelle yksityiskohtainen *kirje*, jossa

* — Toimeenpanoelin. *Toim.*

arvosteltaisiin asiallisesti, tarkasti ja *lainauksin* sitä, mikä Šmeralin asenteessa on *väärää* ja minkä suhteen Reichenberger »*Vorwärtsin*»³⁷⁹ toimittajien pitäisi olla varovampia.

*Kirjoitettu heinäkuussa 1921,
viimeistään 9 pnä*

*Julkaistu ensi kerran 1958
»Rauhan ja sosialismin ongelmia»
lehden 2. n:ossa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

5

PUHEET SAKSALAISEN, PUOLALAISEN,
TSHEKKOSLOVAKIALAISEN, UNKARILAISEN
JA ITALIALAISEN VALTUUSKUNNAN JÄSENTEN
NEUVOTTELUKOKOUKSESSA
HEINÄKUUN 11 pnä

1

Luin eilen »Pravdasta» muutamia uutisia, jotka saivat minut vakuuttumaan siitä, että hyökkäyksen hetki on mahdollisesti lähempänä kuin olemme luulleetkaan kongressissa, ja mistä nuoret toverit kävivät niin kiukkuisesti kimppuumme. Mutta noista uutisista sanon myöhemmin, nyt täytyy sanoa, että mitä lähempänä yleishyökkäys on, sitä »oportunistisemmin» meidän tulee toimia. Nyt te kaikki palaatte kotiin ja sanotte työläisille, että olemme tulleet järkevämmiksi kuin olimme III kongressin edellä. Teidän ei pidä ujostella, sanotte, että teimme virheitä ja nyt tahdomme toimia varovammin; siten saamme puolellemme joukkoja sosialidemokraattisesta sekä riippumattomasta sosialidemokraattisesta puolueesta, joukkoja, joita tapahtumien kulku sysää objektiivisesti meidän puolellemme, mutta jotka pelkäävät meitä. Haluan näyttää meidän esimerkillämme, että on toimittava varovammin.

Sodan alussa meillä bolshevikeilla oli vain yksi tunnus: kansalaissota ja lisäksi armoton. Leimasimme petturiksi jokaisen, joka ei kannattanut kansalaissotaa. Mutta palattuamme maaliskuussa 1917 Venäjälle muutamme kantamme kokonaan. Palattuamme Venäjälle ja keskusteltuamme talonpoikien sekä työläisten kanssa näimme, että he kaikki kannattavat isänmaan puolustusta, mutta tietysti aivan toisessa mielessä kuin menshevikit, emmekä voineet sanoa

näitä tavallisia työläisiä ja talonpoikia konniksi ja pettureiksi. Luonnehdimme tämän »rehelliseksi puolustuskanaksi». Aion yleensä kirjoittaa tästä laajan artikkelin ja julkaista kaiken aineiston. Huhtikuun 7 p:nä julkaisin teesit, joissa sanoin: varovaisuutta ja kärsivällisyyttä*. Alkuperäinen kantamme oli sodan alussa oikea, silloin oli tärkeää luoda varma, päättäväinen ydinjoukko. Myöhempi kantamme oli samoin oikea. Sen lähtökohtana oli se, että piti voittaa joukkojen kannatus. Jo silloin me vastustimme ajatusta, että väliaikainen hallitus olisi kukistettava heti. Kirjoitin: »Meidän on kukistettava hallitus, koska se on oligarkkinen eikä kansan hallitus, koska se ei voi antaa meille ei leipää eikä rauhaa. Mutta sitä ei voida kukistaa heti paikalla, koska se nojaa työläisten neuvostoihin ja nauttii toistaiseksi työläisten luottamusta. Me emme ole blanquilaisia, emme halua hallita työväenluokan vähemmistön kanssa enemmistöä vastaan.»** Kadetit ovat eteviä poliitikkoja, he huomasivat heti ristiriidan entisen ja uuden kantamme välillä ja sanoivat meitä teeskentelijöiksi. Mutta koska he nimittelivät meitä samanaikaisesti vakoilijoiksi, pettureiksi, roistoiksi ja Saksan asiamiehiksi, ei ensiksi mainittu haukkumanimi tehnyt mitään vaikutusta. Huhtikuun 20 p:nä puhkesi ensimmäinen kriisi. Dardanelleja koskeva Miljukovin nootti paljasti hallituksen imperialistiseksi. Tämän jälkeen aseelliset sotamiesjoukot lähtivät liikkeelle hallitustaloa kohti ja kukistivat Miljukovin. Heidän etunenässään oli muuan Linde, puolueeseen kuulumaton. Tuo liike ei ollut puolueen järjestämä. Me luonnehdimme silloin tuota liikettä seuraavasti: se oli hiukan enemmän kuin aseellinen mielenosoitus ja hiukan vähemmän kuin aseellinen kapina. Huhtikuun 22 p:nä pitämässämme konferenssissa vasemmisto vaati pikaista hallituksen kukistamista. KK päinvastoin asettui vastustamaan kansalaissota-tunnusta, ja me kehoitimme kaikkia agitaattoreita maaseudulla kumoamaan hävyttömän valheen, että bolshevikit muka tahtovat kansalaissotaa. Huhtikuun 22 p:nä kirjoitin, että tunnus »alas väliaikainen hallitus» on virheellinen, sillä jos kansan enemmistö ei ole takanamme, tuo tunnus muodostuu joko korulauseeksi tai seikkailuksi***.

Emme kainostelleet sanoa vihollistemme kuullen vasem-

* Ks. Teokset. 24. osa, ss. 1—8. *Toim.*

** Sama, s. 22. *Toim.*

*** Ks. samaa, ss. 196—198. *Toim.*

mistolaisiamme »seikkailijoiksi». Menshevikit riemuitsivat siitä ja puhuivat meidän vararikostamme. Mutta me sanoimme, että jokainen yritys olla vähäisen, vaikka hitusenkin kauempana vasemmalla kuin KK on tyhmyyttä, ja se, joka asettuu kauemmas vasemmalle kuin KK, on jo menettänyt tavallisen terveen järjen. Emme anna säilyttää itseämme sillä, että vihollinen iloitsee erehdyksistämme.

Meidän ainoana strategianamme on nyt tulla voimakkaammiksi ja sen vuoksi viisaammiksi, järkevämmiksi, »oportunistisemmiksi», ja tämä meidän pitää sanoa kansanjoukoille. Mutta sen jälkeen kun olemme vallanneet joukot järkevyydellämme, me sovellamme sitten hyökkäystaktiikkaa ja nimenomaan sanan tarkimmassa mielessä.

Nyt kolmesta uutisesta:

1) Berliinin kunnallistyöläisten lakko. Kunnallistyöläiset ovat enimmäkseen vanhoillisia, enemmistö-sosialidemokraatteihin ja riippumattomaan sosialidemokraattiseen puolueeseen kuuluvia, hyvin toimeentulevia ihmisiä, mutta heidänkin on pakko lakkoilla³⁸⁰.

2) Tekstiilityöläisten lakko Lillessä³⁸¹.

3) Kolmas tosiasia on tärkein. Roomassa on pidetty joukkokokous fasistienvastaisen taistelun järjestämisen merkeissä. Kokoukseen osallistui 50 000 työläistä — kaikkien puolueiden edustajia — kommunisteja, sosialisteja sekä tasavaltalaisia. Sinne tuli 5000 sotilaspukuista sotaan osallistunutta, eikä yksikään fasisti rohjennut ilmaantua kadulle³⁸². Tämä todistaa, että Euroopassa on tulenarkaa ainesta enemmän kuin luulimmekaan. Lazzari kehui taktiikkaa koskevaa päätöslauselmaamme. Se on kongressimme suuri saavutus. Jos Lazzari hyväksyy päätöslauselmamme, niin tuhannet Lazzaria seuraavat työläiset tulevat varmasti meidän puolellemme eivätkä heidän johtajansa saa heitä pelotetuksi luotamme. »Il faut reculer, pour mieux sauter» (pitää peräntyä hypätäkseen paremmin). Ja tuo hyppäys on väistämätön, koska tilanne objektiivisesti käy sietämättömäksi.

Alamme siis soveltaa uutta taktiikkaamme. Ei pidä hermostua, emme voi myöhästyä, vaan pikemminkin saatamme aloittaa liian varhain, ja jos kysytte, jaksako Venäjä kestää niin kauan, vastaamme, että nyt käymme sotaa pikkuporvaristoa, talonpoikaistoa vastaan, taloudellista sotaa, joka on meille paljon vaarallisempi kuin edellinen sota. Mutta kuten Clausewitz on sanonut, vaara kuuluu sodan luontoon,

emmekä me ole olleet hetkeäkään loitolla vaarasta. Olen varma, että jos tulemme toimimaan varovasti, jos teemme myönnytyksiä ajoissa, voitamme tässäkin sodassa, vaikka se jatkuisi yli kolme vuotta.

Teen yhteenvedon:

1) Me kaikki sanomme yksimielisesti kaikkialla Euroopassa, että sovellamme uutta taktiikkaa, ja siten valloittamme joukot.

2) Hyökkäyksen koordinointi tärkeimmissä maissa: Saksassa, Tshekkoslovakiassa, Italiassa. Siinä tarvitaan valmistelua, alituista vuorovaikutusta. Eurooppa kantaa kohdussaan vallankumousta, mutta vallankumouksen kalenteria ei voida laatia ennalta. Me Venäjällä kestäimme kauemminkin kuin viisi vuotta. Ainoa oikeaa strategiaa on se, jonka olemme hyväksyneet. Olen varma, että valtaamme vallankumoukselle sellaiset asemat, joiden vastapainoksi Entente ei pysty asettamaan mitään, ja se on oleva voiton alkua maailman mitassa.

2

Šmeral tuntui olevan tyytyväinen puheeseeni, mutta tulkitsee sitä yksipuolisesti. Valiokunnassa sanoin, että löytääkseen oikean linjan Šmeralin pitää ottaa kolme askelta vasemmalle ja Kreibichin askel oikealle. Valitettavasti Šmeral ei sanonut mitään siitä, että hän ottaa nuo askelet. Hän ei sanonut mitään siitäkään, millaiseksi hän kuvittelee asiointilan. Vaikeuksista Šmeral toisti vain vanhaa eikä sanonut mitään uutta. Šmeral sanoi minun hälventäneen hänen levottomuutensa. Keväällä hän pelkäsi kommunistisen johdon vaativan häneltä ennenaikaista esiintymistä, mutta tapahtumat ovat hälventäneet tuon pelon. Meitä kuitenkin huolestuttaa nyt toinen seikka, nimittäin se, kehittykö tilanne Tshekkoslovakiassakin todella hyökkäyksen valmisteluun asti vai rajoitutaanko siellä pelkkään jaaritteluun vaikeuksista. Vasemmistolainen virhe on pelkkä virhe, se on pieni ja helposti korjattavissa. Mutta jos virhe koskee rohkeutta hyökätä, niin se ei ole suinkaan pieni virhe, vaan petos. Nämä virheet eivät ole verrattavissa toisiinsa. Se teoria, että me suoritamme vallankumouksen, mutta vasta sitten, kun toiset ovat lähteneet liikkeelle, on pohjaltaan väärä.

Tässä kongressissa suoritettua perääntymistä täytyy mielestäni verrata meidän toimintaamme Venäjällä 1917 ja siten osoittaa, että tämän perääntymisen tulee edistää hyökkäyksen valmistelua. Vastustajat sanovat, että me puhumme tänään toista kuin aikaisemmin. He eivät hyödy siitä paljoakaan, mutta työläisjoukot ymmärtävät meitä, kun sanomme niille, missä mielessä maaliskuun liikehtimistä voidaan pitää menestyksenä ja minkä vuoksi me arvostelemme sen virheitä ja sanomme, että vastedes meidän on valmistauduttava paremmin. Olen samaa mieltä Terracinin kanssa, kun hän sanoo, että Šmeralin ja Burianin tulkinnat ovat vääriä. Jos koordinointi ymmärretään siten, että meidän pitää odottaa, kunnes toinen, rikkaampi ja väkiluvultaan suurempi maa nousee ensin, niin se ei ole kommunistista tulkintaa, vaan suoranaista petkutusta. Koordinoinnin pitää olla sitä, että toverit muista maista tietäisivät, mitkä momentit ovat suurimerkityksisiä. Tärkein koordinoinnin tulkinta on seuraava: seurattakoon paremmin ja nopeammin hyviä esimerkkejä. *Rooman* työläisten esimerkki on hyvä.

*Julkaistu ensi kerran 1958:
ensimmäinen puhe täydellisesti,
toinen ja kolmas lyhennetty
pikakirjoitteen mukaan
«Voprosy Istorii KPSS»
aikakauslehden 5. n:ossa*

*Julkaistaan pikakirjoitteen mukaan
Käännös saksasta*

LISÄYKSIÄ EHDOTUKSEEN KKN:n PÄÄTÖKSEKSI KOLLEKTIIVISESTA PALKAN MAKSUSTA NEUVOSTOVIRASTOJEN TOIMIHENKILÖILLE³⁸³

»A» KOHTA

Viisihenkinen valiokunta velvoitetaan kokoamaan täydellisempää aineistoa, jotta voitaisiin ottaa huomioon Moskovan keskusvirastoissa nykyisin käytännössä olevat tosiasialliset luontoissuoritukset sekä tosiasiallisen rahapalkan suuruus, myös kaikki tähän palkkaan sisältyvät maksut, poikkeuksetta kaikki, m.m. kyytimaksut y.m.s.

»D» KOHTA

Niin työläisten kuin toimihenkilöidenkin kollektiivinen varustelu otetaan käytäntöön vain noudattaen seuraavia sääntöjä:

1) jokainen tuotantolaitos, jossa otetaan käytäntöön kollektiivinen varustelu, solmii hallituksen kanssa erityisen sopimuksen;

2) tämän sopimuksen mukaan tuotantolaitos (hallinnon tai varta vasten valittujen henkilöiden kautta) sitoutuu supistamaan jatkuvasti työläisten ja toimihenkilöiden lukua sekä kohottamaan normaalitasolle heidän työnsä tuottavuuden sekä työkurin. Neuvostovirkailijoiden kohdalta teollisuuslaitosta vastaa osasto tai alaosasto t.m.s.;

3) sopimuksen täyttämisen laiminlyönnistä rangaistaan jopa lopettamalla kaikkalainen varustelu.

Kirjoitettu kesäkuun 28 p:nä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1932
XX Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

EHDOTUS VKP(b):n KK:n POLIITTISELLE TOIMIKUNNALLE TUOTANTOLAITOSTEN PALKITSEMISESTA³⁸⁴

Ehdotan Poliittiselle toimikunnalle

Aina 10 000 kultaruplan suuruisia palkintoja muutamien tuotantolaitosten, osastojen, virastojen esimerkillisestä järjestämisestä liiketoiminnan pohjalle.

8. VII 1921.

Lenin

*Julkaistu ensi kerran 1932
XX Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

MUISTIINPANOJA NÄLÄNHÄDÄN TORJUNTAKEINOISTA JA TALOUDELLISEN TYÖN TEHOSTAMISESTA³⁸⁵

Jos seutu, jota on kohdannut kato ja nälänhätä, käsittää 25 miljoonan ihmisen asuma-alueen, niin eikö pitäisi useiden peräti vallankumouksellisten toimenpiteiden avulla ottaa nimenomaan *tältä* seudulta armeijaan nuorisoa, noin 500 000 pistintä? (ja ehkä jopa miljoona?)

Tarkoitus: autetaan väestöä jossain määrin, sillä siten ruokimme osan nälkäisistä ja ehkäpä kotiin saapuvilla leipä-

lähetyksillä autamme jossain määrin muitakin nälkää kärsiviä. Tämä ensiksi. Ja toiseksi: sijoitetaan nämä $\frac{1}{2}$ miljoonaa Ukrainaan auttamaan elintarvikehankintojen tehostamista, koska he ovat siitä erikoisen kiinnostuneita tajuten ja tuntien erittäin selvästi, että Ukrainan rikkaiden talonpoikien mässäily on vääryyttä.

Sadon suuruus Ukrainassa on määritelty (Rakovski) noin 550—650 miljoonaksi puudaksi. Kun vähennämme 150 miljoonaa puuta siemeneksi ja 300 ($15 \times 20 = 300$) perheiden ja karjan elatukseen, saamme jäännökseksi ($550 - 450 = 100$; $650 - 450 = 200$) keskimäärin noin 150 miljoonaa puuta. Jos Ukrainaan sijoitetaan armeija nälkää kärsivistä kuvernementeista, tuo jäännös voidaan koota (veroina + tavaravaihdolla + erityisillä pakko-otoilla rikkailta nälkäisten avuksi) *täydellisesti*.

Nälkää kärsivissä kuvernementeissa on tehostettava heti raaka-aineiden (vuotien, kavioiden, sarvien, harjaksien j.n.e. y.m.s.) hankintatoimia ottaen m.m. säännöksi, ettei anneta puutaakaan avustusta, ei siemeneksi eikä ravinnoksi, saamatta maksuksi jonkinlaisia raaka-aineita tai tuulenskaadoista sahattuja halkoja t.m.s.*

Eiköhän Pietarissa, Moskovassa, Ivanovo-Voznesenskissa ja muutamissa kummankin pääkaupungin lähistössä olevissa tärkeimmissä teollisuuskeskuksissa voitaisi kuvernementtien, ujestien ja piirien talousneuvostojen toiminnan vilkastuttamiseksi nimittää näihin talousneuvostoihin keskusvirastojen 2—4 vastuunalaista työntekijää? Nämä ryhmät, kussakin sanokaamme 4 henkilöä, voisivat päästä keskenään yhteisymmärrykseen, koska ne muodostettaisiin joko saman keskusviraston työntekijöistä tai toisensa hyvin tuntevista henkilöistä, ja työskennellä säännöllisesti kyseisissä talousneuvostoissa, sanokaamme tunnin päivässä jokainen, 3—4 tuntia päivässä kaikki yhteensä?

Muiden kuin talouselämää johtavien kansankomissariatien työntekijöitä voitaisiin siirtää joko kokonaan tai osittaisesti työhön talousalalle seuraavalla tavalla: siirrettävät antavat $\frac{3}{4}$ — $\frac{9}{10}$ tehtävistään omassa kansankomissariatissa toisarvoisten apulaisten suoritettavaksi ja itse vain valvovat heitä.

Moskovassa (ja sittemmin muillakin seuduilla) *kaikki vas-*

* Käsikirjoituksen tämän kappaleen yli Lenin on vetänyt viivan. *Toim.*

tuunalaiset puolueytyöntekijät on mobilisoitava työhön *ta-
lousalalle* seuraavasti:

kukin *ei*-talouselämää johtavan kansankomissariaatin vastuunalainen puolueytyöntekijä ottaa suoritettavakseen paikallisia, *välittömiä taloudellisia* tehtäviä ja menee sitä varten jäseneksi johonkin tehdaskomiteaan (tai talo-
taikka korttelikomiteaan) — *ei* sitä *ylempään* järjestöön (osallistuakseen välittömästi työhön) — ja sitoutuu käyttämään tähän työhön vähintään kaksi tuntia joka päivä. Ensi tilalle asetettakoon elintarvikkeiden jakelua, kyseisen talousalan kohentamista ja polttoaineiden hankintaa koskeva toiminta.

Tärkeää on määritellä tarkasti *jokaisen* työntekijän tehtävä.

Eiköhän pitäisi suorittaa Moskovassa (ja kenties Pietarisakin?) vastuunalaisten puolueytyöntekijäin rekisteröinnin ohella samanaikaisesti, 1. VII 1921 VKP:n kaikkien jäsenten rekisteröinti? Siinä on käytettävä hyväksi kuvernementin tilastotoimistoa. On saatava tarkat tiedot puolueesta*.

*Kirjoitettu heinäkuussa 1921,
viimeistään 9 pnä*

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

EHDOTUKSEEN KKN:n PÄÄTÖKSEKSI KULUTUSOSUUSKUNTIEN KESKUSLIITON TAVARANVAIHDON JÄRJESTELYSTÄ³⁸⁶

1) Seuraava selostus määrätään pidettäväksi kuukauden kuluttua.

2) *Tilastollisen Keskushallinnon* valtuutetun kautta tarkastetaan kausi-ilmoitusten kaava ja se, onko kaava lähetetty asianmukaisessa järjestyksessä paikallisjärjestöille sekä ovatko paikallisjärjestöt täyttäneet oikein velvollisuutensa ilmoitusten laadinnassa.

Määräaika 1 viikko.

3) Kulutusosuuskuntien Keskusliitto veloitetaan esittämään KKN:lle anarkistisen tavaravaihdon tarmokkaampaa vastustamista tarkoittavia päätösehdotuksia.

* Käsikirjoituksen tämän kappaleen yli Lenin on vetänyt viivan. *Toim.*

Määräaika 1 viikko.

4) Vastikkeisiin nähden annetaan Kulutusosuuskuntien Keskusliitolle ja sen paikalliselimille aina maaseudun tavarantavaihtopaikkoja myöten oikeus hoitaa asioita hyvin vapaasti ja myöntää järjestelmällisesti korkeita palkintoja nopeasta ja suurimittaisesta tavarantavaihdosta.

Esitettävä Pienelle Kansankomissaarien Neuvostolle viikon kuluessa.

Kirjoitettu heinäkuun 15 pnä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1932
XX Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käskikirjoituksen mukaan*

EHDOTUS VKP(b):n KESKUSKOMITEALLE³⁸⁷

Ehdotan:

1) kysymys on ratkaistava väliaikaisesti (jo tänään, 28/VII) Siperian toimikunnan hyväksi;

2) on annettava Siperian toimikunnalle muistutus ilmeisestä puoluevelvollisuuden rikkomisesta, mikä ilmeni siinä, että Siperian toimikunta ei lähettänyt samalla kummankaan muun virtauksen tekemien ehdotusten tekstiä. Siperian toimikunta oli velvollinen vaatimaan virallisesti ja ajoissa molemmilta muilta virtauksilta niiden ehdotusten tekstin KK:ta varten;

3) pyydetävä Omskista lennättimitse molempien virtausten edustajilta niiden ehdotukset lyhyesti muotoiltuina;

4) lykättävä puoluekonferenssi elokuun 15 päivään;

5) yritettävä löytää KK:n jäsen, joka lähetettäisiin 15/8 alkavaan konferenssiin.

28/7.

Kirjoitettu heinäkuun 28 pnä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käskikirjoituksen mukaan*

KULKULAITOKSEN TILAA KOSKEVIIN F. E. DZERZHINSKIN JOHTOPÄÄTÖKSIIN LIITTYVIÄ EHDOTUKSIA³⁸⁸

§ 1. Kiinnitettävä enemmän huomiota keinojen etsintään j.n.e.

2—4 Organisaatiotoimikunnan on tov. Rudzutakin osanotolla käsiteltävä kysymykset mitä kiireimmin.

- 5 — Kehitettävä ja pantava toimeen neuvostojen kautta.
 6 — Kulkulaitoksen parantamista sekä puoluekoneiston ja rautatielaitoksen välisen yhteyden tehostamista tarkoittavat toimenpiteet.

Kirjoitettu elokuun 8 pnä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1959
 XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
 käsikirjoituksen mukaan*

KIRJE G. J. ZINOVJEVILLE JA TEHTÄVÄ SIHTEERILLE

Kirjoitettava 6 jäljennöstä ja lähetettävä

{	1) Radekille
	2) minulle
	3) Trotskille
	4) Kameneville
	5) Stalinille
	6) varalle

Tov. Zinovjeville

13/VIII — 1921.

Venäjällä ei nähtävästi voida järjestää kunnollista toimistoa, joka kokoaisi ja valikoisi säännöllisesti tietoja kansainvälisestä työväenliikkeestä. Meillä ei ole sitä varten työntekijöitä eikä kirjastoja y.m.s.

Ehdotan, että sellainen toimisto perustetaan Saksaan. Palkattakoon yksi johtaja (toimintaan kykenemättömistä kommunisteista tai vielä mieluummin *ei* kommunisteista) ynnä 2 apulaista (+2—3 konekirjoittajaa).

Tarkoitukseen myönnettäköön tietty summa joka kuukaudeksi. Se pitäisi koettaa järjestää *l e g a a l i s e k s i*, sanoikaamme jonkinlaiseksi Zeitungkorrespondenz toimistoksi, joka hankkii artikkeleja ja aineistoa sanomalehtien toimituksille.

Kolme saksalaista (englannin, ranskan, italian ja tshekin kieltä taitavia — aluksi riittää) voidaan tietysti löytää. Muistaakseni Radekilla oli joku tiedossakin.

Tämä toimisto, jos onnistumme löytämään toimeliaita työntekijöitä ja tekemään heidän kanssaan sopimuksen (sivistyneet työntekijät kärsivät Saksassa puutetta, joten voisimme saada yritykseemme hyviä voimia), tekisi meitä varten järjestelmällisesti tieteellistä työtä *k o k o a m a l l a* kirjalli-

suus- ja erityisesti sanomalehtiaineistoa ja *muokkaa-malla* sitä kahden perus- ja pääkysymyksen alalla:

A) *kansainvälinen imperialismi*;

B) *kansainvälinen työväenliike*.

Toimiston työntekijöiksi (ja kirjallisuuskonsulenteiksi) löytäisimme (Radekin kanssa ja Radekin avulla) luultavasti pari, kolme kymmentä kommunistia, jotka tekevät lehtityötä maailman kaikissa maissa.

Toimisto työskentelisi etupäässä saksan kielellä (nykyisin se on Euroopan mantereella epäilemättä kansainvälinen kieli); ja heti ensi tilaisuudessa täydentäisimme sen julkaisutoimintaa ranskan- ja englanninkielisillä käännöksillä. Venäjämäinen olisi heti helposti järjestettävissä: antaisimme sen ilman muuta valtiollista tietä parin, kolmen porvarillisen professorin tehtäväksi, ettei tarvitsisi panna kommunistisia voimia puhtaasti toimeenpanoluontoiseen työhön.

Kummankin mainitun kysymyksen osalta (A ja B) toimiston pitäisi seurata järjestelmällisesti kaikkea kansainvälistä kirjallisuutta ja varsinkin sanomalehtiä sekä laatia *arvokkaiden kirjojen ja lehtiartikkelien luettelot* kysymyksittäin.

Tässä olisi tärkeintä näiden kysymysten oikea yksityiskoh-taistaminen ja ryhmittely; — näistä kysymyksistä on laadit-tava *järkiperäinen* ja aikanaan, ajankohdan vaatimusten mukaisesti täydennettävä *luettelo* sekä ryhmiteltävä ne.

Sitten — kirjoista ja hyvin harvoista, vain erittäin tärkeistä (yksi 100:sta tai kenties yksi 500:sta) lehtikirjoituksista — olisi laadittava enintään 3—10 riviä käsittävä lausunto, jotta voitaisiin nähdä heti, mitä kyseisestä kirjasta tai artikkelista on löydettävissä eli mitä se sisältää.

Kirjallisuuskonsulentit voisivat laatia näitä lausuntoja (oikeamminkin: ei lausuntoja, vaan sisältöä koskevia viitteitä) helposti, jos saksalainen keskus järjestää asian ja maksaa kirjailijoille.

Edelleen toimiston pitäisi valmistaa *tiiivistelmiä tärkeimmistä lehti-tiedoista ja lehtileikekokoelmia* (alusssa vaikkapa 3—4 kappaletta: yksi paikalla käytettäväksi, toinen Moskovaan, kolmas varalle).

Me laatisimme (Radekin ja hänen johtamiensa *konsulenttien* auttamina) luettelon aiheista, esimerkiksi:

- — vivahteet ja kiistakysymykset kommunismissa;
 — — » » kommunismin *liepeillä*
 (II^{1/2}* ja anarkistit);
 — — » » sama ammattiyhdis-
 tysliikkeessä;
 — — vaalit ja tilastoa niistä (tai niiden tulokset) työväen-
 liikkeen suuntausten voimakkuuden vertailua varten;
 — — huomattavimpien lakkojen ja »tapausten» (mielenosoit-
 tusten, »aktioiden», liikehtimisten y.m.s.) historia j.n.e.

Oikein järjestettynä tämä toimisto voisi luullakseni tuottaa jonkinverran tuloja, koska tunnetut sanomalehdet ja kirjastot ostaisivat sen tiedonantolehtiä tärkeänä informaatioaineistona.

Mutta nämä tulot kattaisivat tietysti parhaassa tapauksessa vain pienen osan menoista. Me voimme ja meidän täytyy ottaa maksaaksemme kustannukset. Meillä koko aineisto tulee palvelemaan suoranaisesti kansanvalistusta ja agitaatio- ja propagandatyön järjestelyä.

Tällainen toimisto voidaan ja täytyy perustaa. Siitä voi olla suurta hyötyä. Ilman sitä meillä ei ole silmiä, ei korvia eikä käsiä osallistuaksemme kansainväliseen liikkeeseen — ja me osallistumme siihen satunnaisesti ja olemme (informaation kohdalta) *r i i p p u v a i s i a* siitä, kuka on lähempänä, kuka on ulottuvillamme, kuka on sattunut lukemaan, sattunut tulemaan, kertonut sattumalta j.n.e.

Ehdotan, että Poliittinen toimikunta käsittelee tämän suunnitelman ja asettaa pienen komission *ennalta* valmistelemaan sitä alustavasti, sanokaamme

Radekin
 Trotskin
 + ?

Alussa lienee parasta nimittää vain kaksi. He *p y y t ä v ä t m u k a a n* työhön sekä Steklovin että Béla Kunin (ja monia muita), *k u t s u v a t* Moskovaan *toimiston johtajan* virkaan aiotun ehdokkaan ja suunnittelevat sitten *m e n o a r v i o n* ja esittävät Poliittiselle toimikunnalle koko suunnitelman *v a l m i s t e l t u n a* ³⁸⁹.

16/VIII.

Lenin

Julkaistu ensi kerran 1965
 V. I. Leninin Teosten
 5. painoksen 53. osassa

Julkaistaan
 käsikirjoituksen mukaan

* Tarkoitetaan keskustalaista II^{1/2}, Internationaalia. *Toim.*

**EHDOTUS VKP(b):n KK:n POLIITTISEN
TOIMIKUNNAN PÄÄTÖKSEKSI ULKOMAANKAUPAN
KANSANKOMISSARIAATIN TARKASTUKSESTA³⁹⁰**

Ehdotan Poliittisen toimikunnan päätökseksi seuraavaa:

- 1) Selostus tehdään.
- 2) Selostajaksi määrätään Unschlicht.
- 3) Selostus tehdään niin, että sen *johtopäätöksenä* ovat Poliittisen toimikunnan päätökset selostuksen yhteenvedoista.
- 4) Salainen osa erotetaan salaisessa istunnossa tehtävään selostukseen.

23/VIII. *Lenin*

Kirjoitettu elokuun 23 pnä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1965
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 54. osassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

**EHDOTUS VKP(b):n KK:n POLIITTISELLE
TOIMIKUNNALLE UNGERNIN PANEMISESTA
SYYTTEESEEN³⁹¹**

Kehotan kiinnittämään tähän juttuun enemmän huomiota, tarkastamaan syytöksen perusteellisuuden, ja jos todisteet pitävät täysin paikkansa, mitä ei voitane epäillä, järjestämään julkisen oikeudenkäynnin, suorittamaan sen mahdollisimman nopeasti ja ampumaan hänet.

*Saneltu puhelimitse
elokuun 26 pnä 1921*

*Julkaistu ensi kerran 1945
XXXV Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
konekirjoitustekstin mukaan*

**KIRJELAPPU J. S. VARGALLE
JA TEESIT KANSAINVÄLISTÄ TYÖVÄENLIKETTÄ
TUTKIVAN INFORMAATIOINSTITUUTIN
PERUSTAMISESTA**

Hyvä toveri Varga! Tähän on liitetty huomautukseni. Jos katsotte tarpeelliseksi, voimme vielä keskustella puhelimitse.

Terveisin! *Lenin*
31/8

Korjaus- eli teesiehdotuksia

tov. J. Vargan laatimaan
Informaatioinstituutin perustamissuunnitelmaan

1. Instituutin ehdoton ja täydellinen legaalisuus Berliinin tai Wienin oloja ja koko Länsi-Eurooppaa, Englantia sekä Amerikkaa silmälläpitäen.

2. Instituutin sijaitsemispaikka — Berliini tai Wien tahi Kööpenhamina taikka Kristiania.

3. Taloudellisille ja sosiaalisille kysymyksille ei pidä omistaa enempää kuin 20% työajasta ja Instituutin julkaisuista (20% molemmille yhteensä). 80% poliittisille kysymyksille.

4. Mitä tulee poliittiseen osaan, niin Instituutin tehtävänä on vain koota objektiivisia tietoja niistä kysymyksistä, jotka ovat legaalisia ja joista voidaan keskustella avoimesti.

5. Instituutin täytyy olla aivan riippumaton eri kommunistipuolueista.

6. Instituutin virallisen nimen tulee olla likipitään tällainen: Yhteiskunnallisen liikkeen muotoja tutkiva laitos.

7. Periaatteelliset ohjeet annetaan Instituutin johtajalle (tai johtajille, enintään kolmelle).

8. Johtajan on laadittava yksityiskohtainen, täysin legaalinen ohjesääntö suullisesti annettujen periaatteellisten ohjeiden perusteella ja esitettävä se täällä, Moskovassa, *Kominternin Toimeenpanevalle komitealle* lopullisesti vahvistettavaksi.

9. Selostukset esitetään kerran tai kahdesti viikossa. Taloudelliset ja sosiaaliset liitteet joka kuukausi tai kerran kolmessa kuukaudessa.

10. Instituutti ei saa olla toimiessaan missään yhteydessä Venäjän lähetystöihin.

11. Instituutin pitää aloittaa vähästä. Saksankielisiä maita, Skandinaviaa ja slaavilaisia maita varten — vain saksan kieli.

Toiminta ulotetaan anglosaksisiin ja romanisiin maihin vain kunkin sellaisen valtioryhmän edustajan kanssa solmittujen erikoissopimusten perusteella. Sopimukset tehdään vain täällä Moskovassa.

12. Instituutin selostuksista eli pikemminkin julkaisuista eli kirjelähetyksistä maksavat tilaajat (sanomalehdet, kirjatot y.m.).

Periaatteena tulee pitää seuraavaa: Instituutti järjestetään ja sen on suoritettava työnsä siten, että *joka* aatesuunnan

kaikkien työväenlehtien olisi *pakko* tilata Instituutin julkaisut ja maksaa niistä. Jollei niin tapahdu, niin se todistaa, ettei Instituutti ole minkään arvoinen.

13. Ohjesääntöjen alustavaksi hahmotelmaksi otettakoon тов. Vargan luonnos³⁹². Tähän luonnokseen on tehtävä m.m. kaksi peruskorjausta: 1) 3. § — *ylös*; 2) poliittista osaa kehiteltävä paljon yksityiskohtaisemmin.

Muutamia huomautuksia tästä 2. kohdasta:

(Liite B.) 3. ja 4. §: Kirjeet tehtaista?

+ työläisten omat rahankeräykset?

+ erikoisesti ja erityisen yksityiskohtaisesti pitäisi kehitellä *ammattiyhdistysliikkeen* kysymyksiä poliittiselta näkökannalta. Ammattiliittojen valloittaminen on tärkeimpiä poliittisia kysymyksiä.

+ työväen osuuskunnat: *sama* (II osa, b).

+ kaikki poliittiset *välimuodot* (kuten työläis- ja farmaripuolue Yhdysvalloissa) ovat *erittäin* tärkeitä.

+ Lentolehtiset? Jakelu? Levitys?

+ suhtautuminen vuosien 1914—1918 sotaan? *Tuiki tärkeää*.

II osa, a § »vallankumoukselliset» (??) työväenpuolueet kuten SKTP.

Nimi on väärä. Ne *eivät* ole vallankumouksellisia. Olisi pitänyt sanoa: puolianarkistiset, anarkismia suosivat eli anarkismin liepeillä olevat.

Pitää lisätä: anarkismin kahtia jakautuminen koko maailmassa patriotismia ja internationalismia koskevissa kysymyksissä; neuvostojärjestelmän *puolesta*, neuvostojärjestelmää *vastaan*.

(b §). 2. ja 2¹/₂. Internationaalien puolueet — *paljon yksityiskohtaisemmin*.

+ suhtautuminen *omiin* siirtomaihin — ja *imperialismiin käytännöllisessä* politiikassa — *paljon, paljon yksityiskohtaisemmin*.

+ kaikki pasifistiset ja pikkuporvarilliset demokraattiset ryhmät ja virtaukset — *paljon yksityiskohtaisemmin*.

Y. m. s.

31/8 1921. Lenin

J. S. VARGALLE

Hyvä toveri Vargal!

Kysymys (informoidaanko *Kominternin Toimeenpanevaa Komiteaa* *v a i* työväenlehdistöä *v a i* molempia?) on mielestäni asetettu väärin.

Tarvitsemme *täydellistä* ja *totuudenmukaista* informaatiota. Ja totuus ei saa riippua siitä, ketä se on tarkoitettu palvelemaan.

Voidaan hyväksyä vain jako: *illegaalinen* (vain *Kominternin TpK:ta* varten) ja *legaalinen* (kaikkia varten) informaatio.

Edellistä jo on; sen täytyy tapahtua *erikseen*; sitä on parannettava.

Toinen vaatii ollakseen kunnollista, että *tosiasia in valinta* järjestetään kunnolla ilmoittamatta, että »me» olemme kommunisteja.

Jos *tosiasia in valinta* tulee olemaan täydellistä, tarkkaa ja kunnollista, silloin keltainenkin työväenlehdistö (varsinkin paikalliset ja ammattiliittojen lehdet) välttämättä *ostaa* aineistomme ja maksaa siitä. Jollei niin tapahdu, niin se todistaa sitä, että teemme legaalista työtä *huonosti*.

Kommunistisin terveisin *Lenin*

1/IX 1921.

Julkaistu ensi kerran 1965
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 54. osassa

Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan
Käännös saksasta

VKP(b):n KK:n POLIITTISEN TOIMIKUNNAN PÄÄTÖS EUROOPAN TYÖLÄISTEN TEKEMIEN LAHJOITUSTEN LUETTELOINNIN JÄRJESTÄMISESTÄ³⁹³

SYYSKUUN 2 pnä 1921

a) Toimeenpanevan komitean venäläiset jäsenet valtuutetaan asettamaan Kominternissa kysymys tarkan tilastoinnin järjestämisestä niiden lahjoitusten suhteen, joita Euroopan työläiset tekevät Venäjän nälkää kärsivien auttamiseksi, ja näitä lahjoituksia koskevien tiedotusten vakituisesta julkaisemisesta.

b) KK kiinnittää erityistä huomiota siihen, että Euroopan työväen keskuudessa tehostettaisiin agitaatiota yhden päivän palkan lahjoittamisen puolesta, mikä on tarkoituksenmukaisimpia nälkää kärsivien auttamismuotoja.

c) Kominternin venäläisiä jäseniä kehoitetaan esittämään kahden viikon kuluttua Poliittiselle toimikunnalle selostus tämän propagandatyön kulusta.

*Julkaistu ensi kerran 1964
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 44. osassa*

*Julkaistaan pöytäkirjamerkintöjen
konekirjoitustekstin mukaan*

**KIRJELAPPU V. M. MOLOTOVILLE
JA EHDOTUS VKP(b):n KK:n POLIITTISEN
TOIMIKUNNAN PÄÄTÖKSEKSI NOULENSILLE
LÄHETETTÄVÄSTÄ NOOTISTA**

Tov. Molotov!

Noulens on hävyttömän julkea. Tämän kirjelapun toisella puolella on päätösehdotukseni. Jollemme pääse yksimielisyyteen, vaadin että koko Poliittinen toimikunta kutsutaan koolle huomenna; saavun silloin. Tässä ei saa antaa perään.

4/IX.

Lenin

Ehdotan seuraavaa
Poliittisen toimikunnan päätöksen tekstiä:

»Tshitsherinin tehtäväksi annetaan laatia Noulensille mitä jyrkkäsanaisin, torjuva, porvaristoa ja imperialismia vastaan tähdätyn julistuksen tapainen vastausnootti, jossa korostetaan erikoisesti itse Noulensin vastavallankumouksellista osuutta, osoitetaan erityisesti, kuinka pilkkaava ja julkea oli luonteeltaan ehdotus asiantuntijakomissioksi sanotun urkikijakomission lähettämisestä ennen mitään sopimuksen solmintaa, ivataan erityisesti sitä ajatusta, että 4. IX olisi lähetettävä komissiolle tiedot syyskylvöistä, jotka olemme jo itse tehneet ajoissa, ivataan erikoisesti 7 pykälää ja ilmoitetaan, että aiomme olla tekemisissä joko vain Saksan tapaisen hallitusten kanssa tahi tarkkojen ennakkosopimusten perusteella emmekä tietenkään Noulensin tyyppisten ihmisten kanssa. Erikoisesti on korostettava, ettemme voi hetkeäkään

uskoa herrojen Noulensien auttamishaluun, *koska he suhtautuvat asiaan sillä tavalla.*»³⁹⁴

Kirjoitettu syyskuun 4 pnä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

**LISÄYS EHDOTUKSEEN VKP(b):n KK:n
POLIITTISEN TOIMIKUNNAN PÄÄTÖKSEKSI
ELINTARVIKEKOMISSARIAATILLE ANNETTAVISTA.
OHJEISTA**³⁹⁵

Lisättävä:

- (1) ruokittavien (valtiolta leipää saavien) tuotantolaitosten lukumäärän supistaminen;
- (2) leivän jakelua ei saa lisätä ilman KK:n erikoislupaa.

Kirjoitettu syyskuun 5 tai 6 pnä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

**EHDOTUS VKP(b):n KK:n POLIITTISEN
TOIMIKUNNAN PÄÄTÖKSEKSI
KULTAVARANNON KÄYTÖSTÄ**³⁹⁶

Ehdotan Poliittisen toimikunnan päätökseksi seuraavaa: YTpKK:n Puhemiehistö veloitetaan:

- 1) Kumoamaan KKN:n päätös 5¹/₄ miljoonan myöntämisestä Armstrongin toiminimen tilauksiin.
- 2) Keskeyttämään 10,9 miljoonan arvoisen nestesäiliötilauksen täyttämisen ja antamaan Kurskin tehtäväksi tarkastaa viikon kuluessa tämä varojen käyttö siltä kannalta, vastaako se kaikkia aikaisempia kultavarantoa koskevia Poliittisen toimikunnan päätöksiä.
- 3) Antamaan Kurskin tehtäväksi suorittaa samanlainen tarkastus kaikkiin kultavarannosta myönnettyihin määrärahoihin nähden alkaen elokuusta 1921.

4) Antamaan Alskin tehtäväksi laatia oikea kaava kulta-varannon käyttöä osoittavaa erityistä kirjanpitoa sekä kunkin menoerän erityistä tarkastusta varten Poliittisen toimikunnan päätöksen mukaisesti (yhdessä Molotovin kanssa).

5) Antamaan henkilökohtaisesti Kurskin tehtäväksi ottaa asiakirjoista selville, onko alettu täyttää maksumääräystä Armstrongin tilauksista, ja jos on alettu, niin millainen juridinen tilanne aiheutuu KKN:n päätöksen kumoamisesta ja täytön keskeyttämisestä.

Lenin

Kirjoitettu syyskuun 7 p:nä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1964
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 44. osassa*

*Julkaistaan
konekirjoitustekstin mukaan*

**EHDOTUS VKP(b):n KK:n POLIITTISEN
TOIMIKUNNAN PÄÄTÖKSEKSI MOSKOVAN
VARASTOISSA OLEVIENTEN KIRJOJEN
VAPAASTA MYYNNISTÄ³⁹⁷**

1) Moskovassa varastoissa olevien kirjojen luettelointi annetaan Moskovan edustajien neuvoston ja Poliittisen Valistustyön Pääkomitean yhteiseksi tehtäväksi;

2) Poliittisen Valistustyön Pääkomitea saa ottaa Moskovan varastoista ne kirjat, joita kirjastot tarvitsevat, pitäen silmällä sitä, että näitä kirjoja jaettaessa otetaan täydelleen huomioon Moskovan edut; jotta nämä edut tulisivat otetuksi huomioon, Poliittisen Valistustyön Pääkomitean on annettava Moskovan kuvernementin politvalistustyön komitealle mahdollisuus saada selvyys asiasta ja 3 päivän kuluessa hakea muutosta pääkomitean päätöksiin.

3) Moskovassa vapaaseen myyntiin päästettävien kirjojen joukosta on poistettava pornografiset ja hengelliset kirjat ja luovutettava nämä *Paperiteollisuuden päähallinnolle* raaka-aineeksi.

4) Ulkomaisia kirjoja on sallittava myydä vapaasti.

Kirjoitettu syyskuun 13 p:nä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1959
XX XVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

EHDOTUS VKP(b):n KK:n POLIITTISEN TOIMIKUNNAN PÄÄTÖKSEKSI³⁹⁸

Tov. Bogdanov velvoitetaan viipymättä muodostamaan valtion trusti Ridderin ja Ekibastuzin tehtaista ja kaivoksista sekä kaikista laitoksista, jotka ovat taloudellisesti sidotut niihin, pitämällä periaatteena maksimaalista rahallista ja taloudellista itsenäisyyttä, riippumattomuutta paikallisista, siperialaisista, kirgiisiläisistä y.m. viranomaisista ja välitöntä alistamista KKTN:lle.

Kirjoitettu syyskuun 14 p:nä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

KIRJELAPPU V. M. MOLOTOVILLE EHDOTUKSEN TEKEMISESTÄ VKP(b):n KK:lle

Tov. Molotov!

Olen kuullut joka taholta, että suosituksia (puolueen puhdistusasiassa³⁹⁹) jaellaan oikealle ja vasemmalle kohteliaisuudesta.

Kehotan julkaisemaan KK:n kiertokirjeen (sopien asiasta Keskuskontrollikomission ja Tarkastuslautakunnan kanssa ja niiden allekirjoittamana):

»Suosituksia saavat antaa vain ne, jotka ovat henkilökohtaisesti vähintään vuoden seuranneet suositeltavan työtä toimiessaan yhdessä hänen kanssaan jossakin puoluejärjestössä.»⁴⁰⁰

15/IX.

Lenin

Kirjoitettu syyskuun 15 p:nä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1939
»Proletarskaja Revoljutsija»
aikakauslehdessä 1. n:ossa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

KIRJE V. V. KUIBYSHEVILLE JA AMERIKASTA VENÄJÄLLE MATKUSTAVIEN TYÖLÄISTEN SITOUKSEN LUONNOS⁴⁰¹

Tov. Kuibyshev!

Lähetän Teille luonnoksen sitä kirjallista sitoumusta varten, joka on saatava (*s i i n ä t a p a u k s e s s a*), että sopi-

mus allekirjoitetaan) Rutgersilta ja *k o k o* hänen väeltään, jokainen työläinen mukaan luettuna.

Mikäli hyväksytte, ehdottakaa heille.

Löytäkää (kaikkia neuvotteluja varten) luotettava *t u l k k i*, joka taitaa *h y v i n m o l e m p i a* kieliä.

Tarvitaan sopimus ja erittäin tarkka.

Sen laatimista varten tarvitaan *o m a l a k i m i e s* (kommunisti).

Nimeksi sopisi mielestäni sopimus erinäisten tehtaiden *y. m. s. l u o v u t t a m i s e s t a h a l l i n t a a n*.

Teknisten asiantuntijain lausunnon pitää olla *S t j u n k e l i n* ja lisäksi muutamien muiden *p ä t e v i e n* asiantuntijain allekirjoittama.

Kommunistisin terveisin

Lenin

Suostuvatko tuotantolaitoksen johtajat ja järjestäjät itse allekirjoittamaan ja saamaan kaikki Amerikasta Venäjälle matkustavat allekirjoittamaan seuraavan sitoumuksen:

1. Sitoudumme järjestämään asian ja vastaamme *k o l l e k t i i v i s e s t i* siitä, että Venäjälle *matkustaa* vain sellaisia henkilöitä, jotka kykenevät ja ovat tietoisesti valmiit niihin moniin raskaisiin kieltämyksiin, joita liittyy väistämättömästi teollisuuden jälleenrakentamiseen varsin takapajuisesa ja tavattomasti köyhdytetyssä maassa.

2. Venäjälle matkustavat sitoutuvat tekemään työtä mahdollisimman ponnekkaasti ja kohottaen työn tuottavuuden ja kurinalaisuuden kapitalistista normia korkeammalle, koska muuten Venäjä ei pysty menemään edelle kapitalismista eikä edes saavuttamaan sitä.

3. Sitoudumme antamaan poikkeuksetta kaikki selkkaukset, olivatpa ne minkä luontoisia tahansa, Venäjän ylimmän neuvostovallan ratkaistavaksi ja noudattamaan tunnollisesti sen kaikkia päätöksiä.

4. Sitoudumme muistamaan yrityksemme ympärillä olevien nälkäisten ja vaivaantuneiden venäläisten työläisten ja talonpoikien äärimmäisen hermostuneisuuden ja auttamaan heitä kaikin tavoin, saadaksemme aikaan ystävälliset suhteet, voittaaksemme epäluottamuksen ja kateuden.

Kirjoitettu syyskuun 22 p n ä 1921

Julkaistu ensi kerran tammikuun 20 p n ä 1929 »Torgovo-Promyshlennaja Gazetan» 17. n:ossa

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

**EHDOTUS VKP(b):n KK:n POLIITTISEN
TOIMIKUNNAN PÄÄTÖKSEKSI KAUKOIDÄN
TASAVALTAAN KOSKEVASTA KYSYMYKSESTÄ**

Ehdotan, että yhdytään Tshitšerinin mielipiteeseen ja annetaan hänen tehtäväkseen laatia *täsmällinen*, lyhyt, *pää-
töslauselmaehdotuksen* luonteinen ohje Kaukoidän tasavallal-
le.⁴⁰²

Lenin

Kirjoitettu lokakuun 7 tai 8 pnä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

**VKP(b):n KK:n KOKOUKSEN
PÄÄTÖSEHDOTUKSEEN**

On valmistettava kysymys kommunisteihin kuuluvan vas-
tuunalaisen työntekijäkunnan tutkimisesta siltä kannalta,
kuinka laajaan ja minkä luontoiseen työhön he kelpaavat,
alussa vaikkapa Moskovan kaupungin ja jonkin kuvernemen-
tin puitteissa.⁴⁰³

Kirjoitettu lokakuun 8 pnä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

**EHDOTUS VKP(b):n KK:n POLIITTISEN
TOIMIKUNNAN OHJEIKSI MAIDEN
KÄYTTÄMISESTÄ SOKERIJUURIKKAAN
VILJELYYN UKRAINASSA⁴⁰⁴**

Ohjeet

Poliittisen toimikunnan ohjeet maiden käyttämisestä Uk-
rainassa tehtaiden harjoittamaan sokerijuuriikkaan viljelyyn
ja sokeritehtaiden ympäristöseudun talonpoikien velvoitta-
misesta noudattamaan pakollista vuoroviljelyjärjestelmää ja
määrättyjä viljelynormeja.

1. Koko tämä uudistus on suoritettava erittäin varovasti,
ryhtymättä mihinkään toimenpiteisiin ennen kuin on käy-
tännössä varmistuttu, että juuriikkaan viljely järjestetään

1. X noin 30 000 |||

Kommunisteja noin 500 |||

Palkka nykyään kuukaudessa: 216 000

+ 200 000 hiili

+ 200 000 ylityöt

kuukaudessa (12 tunt.) = 616 000 rpl

Louhija = 900 000 — 1½ milj.

spesialisti (maximum) = 2½ — 3 milj.

+ varastelu tai »antipalat» jopa 10 milj.

1 kultarupla = 40 000
75 kultaruplaa = 3 milj. neuvostoruplaa

Kohotettava spesialistille 1. I 1922 mennessä:

maximum 40 miljoonaan

= 1000 kultaruplaan kuukaudessa.

»Kaupallinen johtaja» =

3 tehtaan *päähallinnossa*

(Jugostal)

= apulaisjohtaja ...

(suuri liikemies)

((korkean, korkeimman))
 ((spesialistin asemassa))

Markkinointi = hänen päätehtävänsä.

*Kirjoitettu lokakuussa 1921,
11 päivän jälkeen*

*Julkaistu ensi kerran 1933
XXIII Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

**KIRJELAPPU V. M. MOLOTOVILLE
 EHDOTUKSESTA VKP(b):n KK:n POLIITTISEN
 TOIMIKUNNAN PÄÄTÖKSEKSI RUTGERSIN
 RYHMÄN KANSSA TEHTÄVÄSTÄ SOPIMUKSESTA⁴⁰⁷**

12. X 1921.

Tov. Molotov!

Oheistan Rutgersin asian aineiston.

TPN:n on se ratkaistava.

Ehdotan, että *ensin* päätetään KK:ssa: kysymys on poliitti-

nen. Ja Poliittinen toimikunta on *velvollinen* puuttumaan siihen, koska kulutetaan *k u l t a a*.

Pyydän Teitä antamaan sihteerin tehtäväksi soittaa *kai-kille* Poliittisen toimikunnan jäsenille, jotta kukin määräisi *yhden tunnin*, jonka kuluessa hän voi käydä läpi tämän aineiston ennen perjantaita. Jokaisen pitää se katsoa, jotta perjantaina voitaisiin päättää.

Sihtööri kirjoittakoon aikamäärät muistiin ja lähettäköön aineiston jokaiselle Poliittisen toimikunnan jäsenelle luettavaksi.

Kysymys on vaikea:

Puolesta: *j o s* amerikkalaiset täyttävät lupauksensa, hyöty on oleva äärettömän suuri. Silloin ei ole sääli *600 000* kultaruplaa.

vastaan: täyttävätkö? *Haywood* on puolianarkisti. Pikeminkin sentimentaalinainen kuin toimekas. *Rutgers* — kunpa ei lankeaisi vasemmistolaisuuteen. *Calvert* on ylen puhelias. Meillä ei ole mitään asiallisia takeita. Intoilevat ihmiset koaavat työttömyyden aikana ryhmän »seikkailunhaluisia», jotka päätyvät lopulta rettelöön. Mutta me menetämme silloin *osan* myöntämistämme *600 000* kultaruplasta (koska *osan* he tietysti tarvelevät ja kadottavat) ja olemme vaarassa menettää vielä *jopa 1 milj. k u l t a r u p l a a*, koska 8. §:n mukaan (sen loppu) sitoudumme

»korvaamaan kyseisen siirtolaisen tuomiin koneisiin ja työvälineisiin käytetyt varat.»

R i s k i o n m e l k o i n e n.

Puolesta: I. N. Smirnov ja Maksimov (uralilainen) ovat paikallisia asukkaita, ja he ovat puolesta.

Vastaan: Martensin pitäisi tuntea amerikkalaiset hyvin, ja hän on vastaan.

Lenin

Pyydän antamaan määräyksen, että perjantaina klo 12—4 päivällä kaikki KKTN:n puhemiehistön jäsenet olisivat puhelinyhteydessä KK:n sihteerin kanssa siltä varalta, että heidät kutsuttaisiin Keskuskomiteaan.

P. S. Pyydän lähettämään kaikille Poliittisen toimikunnan jäsenille myös tämän kirjeen.

**KIRJE POLIITTISEN TOIMIKUNNAN JÄSENILLE
EHDOTUKSESTA VKP(b):n KK:n JA TPN:n
PÄÄTÖKSIKSI S. RUTGERSIN EHDOTUKSIA
KOSKEVASTA KYSYMYKSESTÄ**

Minun mielestäni Rutgersin ehdotuksia ei saa hyväksyä nyt, tässä muodossa. Mutta haluttaisi kokeilla tällaista: pakkottaa hänet *muuttamaan ryhmää* (Rutgers + Haywood + Calvert). Ja muuttamaan finanssiehtoja. Jos päätettäisiin näin:

hylätessään tov. Rutgersin ehdotukset nykyisessä muodossaan, t.s. tov. Bogdanovin ja hänen kanssaan äänestäneiden KKTN:n puhemiehistön jäsenten ehdotukset,

KK (ja sitten TPN neuvostojen linjaa) lausuu hartaana toivomuksenaan, että tov. Rutgersin ryhmä ei katsoisi tätä kieltäytymistä lopulliseksi, vaan tarkistaisi ehdotuksiaan seuraavaan suuntaan: α) muuttaisi ryhmän, aloitteentekijäin perusryhmän kokoonpanoa täydentämällä sitä 5—8 tunnetulla amerikkalaisen ammattiyhdistysliikkeen tai muiden työväenjärjestöjen edustajalla; β) supistaisi hallituksemme menot 300 000 \$* maximum; γ) pienentäisi ja täsmentäisi menojamme siltä varalta, että sopimus sanotaan irti.⁴⁰⁸

Lenin

*Kirjoitettu 1921 lokakuun
12 ja 15 päivän välisenä aikana*

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

**EHDOTUS VKP(b):n KK:n POLIITTISEN
TOIMIKUNNAN PÄÄTÖKSEKSI
A. G. SHLJAPNIKOVIN LÄHETTÄMISESTÄ
TYÖHÖN ELINTARVIKEALALLE⁴⁰⁹**

Organisaatiotoimikunnan päätös vahvistetaan; toistamiseen osoitetaan, että tov. Shljapnikov menetteli kerrassaan väärin ilmoittaessaan Organisaatiotoimikunnassa kieltäytyvänsä alistumasta; kysyttävä Keskustarkastuslautakunnalta ja Kes-

* — dollariin. *Toim.*

kuskontrollikomissiolta, kuinka pitkäksi ajaksi ne katsovat voitavan päästää tov. Shljapnikovin työhön elintarvikealalle aiheuttamatta vahinkoa Keskustarkastuslautakunnan työle.

Kirjoitettu lokakuun 14 pnä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1964
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 44. osassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

EHDOTUS VKP(b):n KK:n POLIITTISEN TOIMIKUNNAN PÄÄTÖKSEKSI⁴¹⁰

- 1) Guseinov ja Ahundov kutsutaan *heti paikalla*.
- 2) Vaaditaan tiukasti ryhmäkuntataistelun täydellistä lopettamista Bakussa ja Azerbaidzhanissa.
- 3) Vahvistetaan, että ryhmäkuntataistelun takia erotetaan puolueesta.
- 4) Venäjän SFNT:stä Azerbaidzhamiin lähetettävät toverit velvoitetaan tarkastamaan täytäntöönpano.
- 5) Stalinin tehtäväksi annetaan luonnostaa maanantaihin mennessä ohjeet Kommunistisen puolueen kansallisuuspolitiikan noudattamisesta Azerbaidzhanissa.
- 6) Persiaan nähden vahvistettava heti mitä tiukimmin.

Kirjoitettu lokakuun 15 pnä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1958
«Vooprosy Istorii KPSS» aikakaus-
lehden 2 n:ossa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

EHDOTUS VKP(b):n KK:n POLIITTISEN TOIMIKUNNAN PÄÄTÖKSEKSI YHTENÄISEN TOIMILUPAKOMISSION MUODOSTAMISESTA

Koska puolueettomien maiden kapitalistit anovat toimilupia saadakseen käyttöönsä osan Venäjän SFNT:n tehtaista ja teollisuusaloista, annetaan toverien Trotskin, Bogdanovin ja Tsyperovitshin (Pietarin kuvernementtikomitealla on oikeus korvata hänet toisella toverilla) komission tehtäväksi valmistaa Poliittisen toimikunnan päätös, jonka nojalla kaikki aikaisemmat tätä kysymystä hoitaneet komissiot lakkaute-

taan ja muodostetaan yhtenäinen johtava komissio hoitamaan koko tätä asiaa kaikessa laajuudessaan.⁴¹¹

Kirjoitettu lokakuun 17 p:nä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1959
XX XVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

**KIRJELAPPU V. M. MIHAILOVILLE
EHDOTUKSESTA VKP(b):n KK:n PÄÄTÖKSEKSI
RUTGERSIN RYHMÄN KANSSA TEHTÄVÄSTÄ
SOPIMUKSESTA⁴¹²**

19. X.

Tov. Mihailov!

Oheistan Rutgersin ryhmän vastauksen TPN:n päätökseen (s.o. KK:n päätökseen).

Minusta se merkitsee ehtojemme *hyväksymistä*.

Sen vuoksi oheistan *KK:n päätökseksi* tarkoitetun ehdotuksen ja pyydän, että laittaisitte sen *mahdollisimman pian kiertämään* Poliittisen toimikunnan jäseneltä jäsenelle. *A s i a on hyvin kiireellinen.*

Komm. terveisin *Lenin*

Koska aloiteryhmä (toverit Rutgers, Haywood ja Calvert) on hyväksynyt *TPN:n 17. X* tekemässä päätöksessä esitetyt ehdot, *KK* päättää ja velvoittaa *TPN:n* päättämään:

TPN päättää:

1) katsoa sopimuksen ryhmän kanssa solmituksi;
2) kehottaa tov. Bogdanovia heti valmistamaan ja antamaan *TPN:n* puheenjohtajan allekirjoitettavaksi sähköitse lähetettävät kiireellisimmät määräykset halkojen, puutavaran y.m.s. valmistuksen aloittamisesta;

3) velvoittaa *KKTN:n* puhemiehistön laatimaan muutetun sopimuksen lopullisen tekstin kahdessa päivässä, jotta *TPN* vahvistaisi sen perjantaina, 21. X 1921;

4) antaa tov. Rutgersille lauantaina, 22. X, 5000 \$* sopimuksen perusteella heti sen jälkeen, kun sopimus on vahvistettu *TPN:ssä* 21. X.

Edelleen — tätä ei kirjoiteta *TPN:n* päätökseen — *KK* velvoittaa tov. Bogdanovin, Kuibyshevinkin komission sekä

* — dollaria. *Toim.*

Työ- ja Puolustusneuvoston tekemään sopimukseen muutoksia siten, että (1) *TPN:llä* olisi oikeus olla mukana valitsemassa lisäehdokkaita »Järjestelykomiteaan» *ennen* tuon listan lopullista vahvistamista ja sitä *varten*; (2) että neuvostovallan *kaikkien erilaisten* menojen *yhteis* summa *ei ylittäisi* 300 000 \$; (3) että sopimuksen purkamistapauksessa neuvostovallalle *ei koituisi* mitään rahallisia velvoituksia (tai koituisi vain sellaisia, jotka Venäjän SFNT:n tuomioistuin tai Venäjän SFNT:n *TpKK* katsoo oikeudenmukaisiksi).

Lenin

Kirjoitettu lokakuun 19 pnä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsi kirjoituksen mukaan*

**EHDOTUKSIA ARA:n KANSSA SOLMITTAVAN
SOPIMUKSEN TEKSTIN LUONNOKSEEN
ELINTARVIKELÄHETYSTEN JÄRJESTÄMISESTÄ
VENÄJÄLLE⁴¹³**

Olen samaa mieltä. 19/X Lenin

(vaikka tarkoituksena olisikin *kaupankäynti*, meidän *täytyy* kokeilla tätä, sillä meille tarjotaan puhdasta hyötyä nälkäänäkeville ja valvontaoikeus; sekä oikeus kieltäytyä 3 kuukautta ennen. Siksi *ei* pidä ottaa maksua kuljetuksesta eikä varastohuoneista). Nimitettäköön Poliittisen toimikunnan vahvistamana *ARA:an* valvomaan tätä operaatiota sellainen henkilö, joka on luotettava ja samalla kykenee valvomaan *kaikk e a*.

Kirjoitettu lokakuun 19 pnä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsi kirjoituksen mukaan*

KIRJE PUOLAN KOMMUNISTEILLE

19. X 1921.

Hyvät toverit!

Niistä hajatiedoista, joita on päässyt lehtiimme Puolan kommunistisen liikkeen kasvusta, ja (vieläkin enemmän) eräiden huomatuimpien puolalaisten toverien tiedotuksista päätellen Puolassa kypsyy vallankumous.

Kypsyy työväen vallankumous: PPS* (venäläisittäin eserät ja menshevikit; eurooppalaisittain II ja II^{1/2} Internationaali) on kärsinyt täydellisen vararikon. Ammattiliitot siirtyvät toinen toisensa jälkeen kommunistien kannalle. Mielenoitukset lisääntyvät j.n.e. Edessä on väistämätön finanssiromahdus. Porvarillisen demokratian (ja pikkuporvariston) valtava romahdus agraarireformin alalla on käynyt Puolassa ajankohtaiseksi ja kiertämättömäksi, ja sysää ehdottomasti maaseutuväestön enemmistöä — koko talonpoikaisköyhälistöä — kommunistien puolelle.

Finanssiromahduksesta ja Ententen (Ranskan y.m. maiden) pääoman häikäilemättömästä Puolan ryöväyksestä johdetaan, että suurvaltaiset ja kansalliset harhakuvitelmat paljastuvat käytännössä, paljastuvat havainnollisesti, kourautuntuvasti *kansanjoukoille*, tavalliselle työläiselle ja tavalliselle talonpojalle.

Jos kaikki on niin, vallankumous (neuvostolainen) on voitettava Puolassa ja pian. Koska niin on laita, ei saa antaa hallituksen eikä porvariston tukahduttaa vallankumousta hukuttamalla vereen *ennenaikainen* kapina. Ei saa antautua provosoitavaksi. Pitää odottaa aallon nousua täyteen korkeuteensa: se pyyhkäisee pois kaikki ja tuo voiton kommunisteille.

Jos porvaristo surmaa 100—300 miestä, ei se saata asiaa turmioon. Mutta jos porvaristo saa provosoiduksi verilöylyn ja siten surmatuksi 10—30 *tuhatta* työläistä, niin tämä voi viivästyttää vallankumousta *jopa useita vuosia*.

Jos hallitukselle on tärkeää toimittaa eduskunnan vaalit, suunnattakoon ponnistukset siihen, että työväen vallankumouksen ja talonpoikaiston tyytymättömyyden aalto *valtaisi eduskunnan*.

Ei saa antautua provosoitavaksi.

Kaikin mokomin on *kehitettävä* vallankumousta kunnes hedelmä on *täysin* kypsä. *Sisältä käsin* saavutettu neuvostovallan voitto Puolassa on oleva valtava *kansainvälinen* voitto. Kun nyt neuvostovalta on mielestäni saavuttanut kansainvälisestä voitosta 20—30%, niin *sisältä käsin* saavutettu neuvostovallan voitto Puolassa on 40—50%, ehkä jopa 51% kommunistisen vallankumouksen *kansainvälisestä* voitosta. Puola näet on Saksan, Tshekkoslo-

* — Puolan Sosialistinen Puolue. *Toim.*

vakian ja Unkarin rinnalla, ja neuvosto-Puola on horjuttava koko järjestelmää, joka on rakennettu Versaillesin rauhansopimuksen varaan.

Tästä syystä Puolan kommunisteille lankeaa yleismaailmallinen vastuu: pitääkö lujuusti kiinni laivanne ruorista; älkää antautuko provosoitaviksi.

Kannattaako vastata Daszynskin ja kumpp. toimeenpanemaan Dabalin pieksäntään? Jos vastataan, niin vain pieksämällä Daszynskia, ilman laukauksia ja ilman haavoja, vain siten. Kenties kannattaa niin tehdä, koska työläiset antaisivat siten hyvän opetuksen tuolle julkealle miehelle, heidän mielialansa nousisi, uhraus — 5—10 työläistä (vankilaan tai ammuttavaksi). Mutta ehkei kannata tehdä sitäkään: eikö *talonpoikaiston* keskuudessa suoritettavan agitaatiotyön kannalta ole *edullisempää*, että *meidän* Dabalia on piesty raakamaisesti? Ehkäpä tämä saa *paremmin* kuin Daszynskin naaman rusikointi *takapajuisten* talonpoikien sympatiat meidän puolellemme. Pitää harkita huolellisesti.

Kommunistisin terveisin *Lenin*

*Julkaistu ensi kerran huhtikuun
22 pnä 1962 »Pravda» lehdessä
112. n:ossa*

*Julkaistaan
käsi kirjoituksen mukaan*

EHDOTUS VKP(b):n KK:n POLIITTISEN TOIMIKUNNAN PÄÄTÖKSEKSI⁴¹⁴

4. pykälään:

Finanssikomissariaatti ja Finanssivaliokunta sekä kaikki toverit, jotka ovat tekemisissä kotimaankaupan kysymysten kanssa, velvoitetaan valikoimaan mitä lyhimmissä ajassa ryhmä henkilöitä, joilla on pitkäaikaista käytännöllistä kokemusta kapitalistisesta kaupankäynnistä, neuvonantajiksi rahankiertoa koskevissa kysymyksissä. Näitä tovereita kehoitetaan tiedottamaan 2 päivän kuluessa kirjallisesti, voivatko he täyttää tehtävän ja missä ajassa.

Kirjoitettu lokakuun 20 pnä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsi kirjoituksen mukaan*

EHDOTUS TPN:n PÄÄTÖKSEKSI »FOWLERIN» AUROISTA⁴¹⁵

1. Fowler-auroja koskevien *TPN:n* päätösten täyttämisestä asetetaan vastuu henkilökohtaisesti KKTN:n metalliosaston johtajalle toveri Martensille.

2. Toveri Martens velvoitetaan esittämään viikon kuluessa *TPN:lle* kirjallinen ehdotus töiden järjestämissuunnitelmasta ja niiden menestymiselle välttämättömistä konkreettisista toimenpiteistä.

3. Erikoiskolmikko lakkautetaan ja sitä ennen se velvoitetaan luovuttamaan viikon kuluessa asiat tov. Martensille sekä esittämään kirjallinen selostus työstään.

4. Oikeuskomissariaatti velvoitetaan suorittamaan viikon kuluessa tutkimus metalliosaston ja sitten erityisesti erikoiskolmikön sekä muiden laitosten virastokankeudesta ja epätaloudellisuudesta sekä väärästä suhtautumisesta tähän asiaan. Selostus on esitettävä *TPN:lle*.

Kirjoitettu lokakuun 21 pnä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1933
XXIII Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

TPN:n PÄÄTÖS TPN:lle ESITETTÄVISTÄ SELOSTUKSISTA JA DIAGRAMMEISTA⁴¹⁶

LOKAKUUN 21 pnä 1921

Komissio, johon kuuluvat toverit Gorbunov, Smoljaninov, Avanesov (on oikeus vaihtaa) ja Krumin, velvoitetaan yhdessä Tilastollisen Keskushallinnon, Valtion Suunnittelukomission ja vastaavien keskusvirastojen kanssa

esittämään viikon kuluessa *TPN:lle* päätösehdotus, jonka mukaan kaikkien keskusvirastojen on lähetettävä joka kuukausi *TPN:lle* varsinkin talouselämän luonnetta, toimintaselostusten tutkimista, niiden käsittelyä ja käytännöllisten johtopäätösten muotoilua valaisevat tilastotiedot ja diagrammit.

Koollekutsumisesta ja alustuksesta *TPN:ssä* huolehtii tov. Gorbunov tai Smoljaninov.⁴¹⁷

*Julkaistu ensi kerran 1933
XXIII Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
pöytäkirjamerkintöjen
nekirjoitustekstin mukaan*

**EHDOTUS VKP(b):n KK:n POLIITTISEN
TOIMIKUNNAN PÄÄTÖKSEKSI
PUUVILLATEOLLISUUDEN JOHTAMISESTA⁴¹⁸**

Tov. Bogdanovin ja tov. Kamenevin tehtäväksi annetaan muuttaa molempia luonnoksia siihen suuntaan, että kummastakin luonnoksesta näkyvä virastokankeus poistetaan täydellisesti ja nopeutetaan kaikkien asioiden hoito todella kaupallisia ehtoja vastaavasti.

Molemmat ehdotusten tekstit on asetettava rinnakkain ja lähetettävä Poliittisen toimikunnan jäsenille.

Kirjoitettu lokakuun 27 p:nä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1964
V. I. Leninin Teosten 5. painoksen
44. osassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

**ARTIKKELIN »KAUPALLINEN ASIAIN
JÄRJESTELY» JÄSENNYS⁴¹⁹**

**Pikku artikkelin
»Kaupallinen asiain järjestely» jäsenys**

Kelpaako tämä tunnuslauseeksi?

»Kauppatoiminta»? = kapitalismi.

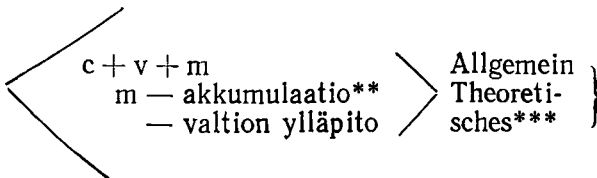
(α) »Valtiokapitalismi». Sen hyvät puolet.

(β) Sotatila teki mahdottomaksi »kauppatoiminnan».

(γ) »Kommunismiin» siirryttiin hyvin usein (sotilaallisten näkökohtien sekä miltei absoluuttisen kurjuuden takia ja myös erehdyksen, useiden erehdysten vuoksi) ilman väliasteita, sosialismia (kommunismi vs* sosialismi).

(δ) »Tilinpito ja valvonta»?

(ε) Täytyy korvautua.

* — versus — verrattuna; suhteessa. *Toim*

** — kasautuminen. *Toim*

*** — Yleistereettistä. *Toim*.

»Sota» = proletariaatin diktatuuri.

{	eri-	(α)	Politiikka 25. X 1917—5. I 1918
	laisia	(β)	Weltpolitik. Brester Frieden*.
	muo-	(γ)	Kansalaissota.
	toja	(δ)	Sota »taloudellista kriisiä», t.s. pikkuporvarillisia valtoimia voimia vastaan? sodanjälkeistä holtittomuutta vastaan? rappiota vastaan? taitamattomuutta vastaan?

Voiton ehto sodassa: mitä suurin jännitys.

Kaupallinen järjestely =

= mitä suurin jännitys

= tuotantolaitosten vähentäminen minimiin, niiden keskittäminen

= tulosten tarkastus

= »taloudellisuus».

Joko — tai:

aut** 100 000+500 000

16 tsh. $\frac{1}{4}$ f. talonpojalle?***

aut mitä suurin jännitys, supistus, »patistus» (?)

Kyllästyttää laiskuus, hutilointi, pikkukeinottelu, varastelu, holtittomuus.

{	Miksi ei »taloudellisuus»? — kauppavapaus	}
	— valtio-	
	kapitalismi	
	— rahajärjestelmä.	

Kirjoitettu loka- tai marraskuussa,
1921

Julkaistu ensi kerran 1959
XXVI Lenin-kokoelmassa

Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan

EHDOTUKSIA KKN:n PÄÄTÖKSIKSI VUODEN 1922 FINANSSISUUNNITELMASTA JA EMISSIOSUUNNITELMASTA

1

1) Finanssivaliokunta velvoitetaan esittämään tiistaihin, 15. XI mennessä laskelmat kultaruplana yhdistäen kaikki erilaiset tulot, m.m. elintarvikevero, polttoaineet y.m. y.m.s.

* — Maailmanpolitiikka. Brestin rauha. *Toim.*
** — joko. *Toim.*
*** Näitä lukuja ei ole osattu selvittää. *Toim*

— esittämään kultaruplina laskelmat menoerien jakautumisesta kansankomissariaattien kesken (absoluuttiset luvut) ja verrattuina vastaaviin sodanedellisiin lukuihin (keskiarvo 5 tai 10 vuodelta) sekä likipitäisiin vuosien 1919 ja 1920 lukuihin.

2) Esitettävä 2 varianttia: emission määrä 240 ja 300 miljoonaa kultaruplaa.

3) Verrattava yleisen budjetin menoerien (sekä materiaalien että rahavarojen) jakautumista *TPN:n* elintarvikesuunnitelman edellyttämien annosten jakautumiseen.

4) Budjetin laadinta annetun suunnitelman mukaan (varianttina 240 miljoonaa kultaruplaa emissiosta) on aloitettava heti.

5) Tehtävä Valtion Suunnittelukomissiolle? Tilastolliselle Keskushallinnolle? vai laajennetulle valiokunnalle?

6) Määräaika 20. XII.

7) Voitaisiinko saattaa julkisuuteen joitakin Finanssivaliokunnan *perusteluja*?

etenkin sodanedellistä ruplaa koskeva laskelma (tavaroina)
y.m.s.⁴²⁰

Kirjoitettu marraskuun 5 pnä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsi kirjoituksen mukaan*

1) Finanssivaliokunta ja Valtion Suunnittelukomissio veloitetaan suorittamaan loppuun tulo- ja menolaskelmat niiden yleisten periaatteiden mukaisesti, jotka Finanssivaliokunta on nykyisin hyväksynyt, sekä vertailut, jotka KKN antoi päätöksessään marraskuun 5 pnä niiden tehtäväksi.

2) Laskelmat on esitettävä tiivistelmien muodossa ja katsottava alustavaksi aineistoksi vuoden 1922 valtionbudjetin perustelua varten.⁴²¹

Kirjoitettu marraskuun 18 pnä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1945
XXXV Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsi kirjoituksen mukaan*

KESKUSTELU MONGOLIAN KANSANTASAVALLAN VALTUUSKUNNAN KANSSA⁴²²

MARRASKUUN 5 pnä 1921

Mongolian valtuuskunnan I. kysymys: »Kuinka Te, tov. Lenin, suhtaudutte kansan vallankumouspuolueen perustamiseen maassamme ja mikä on meille pääasia?»

Tov. Lenin selitti valtuuskunnallemme maamme kansainvälisen aseman sekä osoitti, että Mongolian Kansantasavallan maantieteellisen aseman vuoksi imperialistiset suurvallat yrittävät sodan syytyessä valloittaa maamme ja käyttää sitä sillanpääasemana sotatoimissaan toista maata vastaan. Tämän vuoksi maamme jokaisen työtätekevän ainoana oikeana tienä on taistelu valtiollisen ja taloudellisen riippumattomuuden puolesta liitossa Neuvosto-Venäjän työläisten ja talonpoikien kanssa, sanoi tov. Lenin. Tätä taistelua ei voida käydä eristäytyneinä, sen vuoksi Mongolian aratien* puolueen perustaminen on heidän taistelunsa menestyksen ehto.

Mongolian valtuuskunnan toinen kysymys: »Johtaako kansallinen vapausliike voittoon?»

Tov. Leninin vastaus:

»Olen osallistunut vallankumousliikkeeseen 30 vuotta ja tiedän omasta kokemuksestani, kuinka vaikeaa on minkä kansan tahansa vapautua ulkoisista ja sisäisistä orjuuttajistaan. Mutta vaikka Mongolia on karjatalousmaa ja sen väestö perusosaltaan paimentolaisia, Mongolia on päässyt vallankumouksessaan suuriin saavutuksiin ja, mikä tärkeintä, varmistanut nämä saavutukset perustamalla oman puolueensa, kansan vallankumouspuolueen, jonka tehtävänä on tulla joukko-
puolueeksi ja varoa päästävästä riveihinsä vieraita aineksia.»

Mongolian valtuuskunnan kolmas kysymys: »Pitäisikö kansan vallankumouspuolueen muuttua kommunistiseksi?»

Tov. Leninin vastaus:

»En suosittelen sellaista, koska mikään puolue ei voi 'muuttua' toiseksi puolueeksi.» Selitettään, että kommunistinen puolue on olemukseltaan proletariaatin puolue, tov. Lenin sanoi: »Vallankumouksellisten on työskenneltävä vielä paljon

* — työtätekevien karjanhoitajien. *Suom.*

valtiollisen, taloudellisen ja kulttuurirakennustyönsä hyväksi ennen kuin paimentolaisaineksista muodostuu proletaarinen joukko, joka myöhemmin auttaa kansan vallankumouspuolueen 'muuttumista' kommunistiseksi. Pelkkä kyltin vaihdos on vahingollista ja vaarallista.»

Tov. Lenin selitti valtuuskunnallemme laajalti ajatusta Mongolian Kansantasavallan ei-kapitalistisen kehityksen mahdollisuudesta ja välttämättömyydestä. Perusehtona, joka tekee mahdolliseksi siirtyä ei-kapitalistiselle kehitystielle, on kansan vallankumouspuolueen ja hallituksen toiminnan tehostaminen siten, että tämän toiminnan sekä puolueen ja valtiovallan vaikutuksen voimistumisen tuloksena olisi osuuskuntien kasvu, juurtuisivat taloudenhoidon ja kansallisen kulttuurin uudet muodot ja aratit yhdistyisivät puolueen ja hallituksen ympärille pyrkimyksenään maan talouden ja kulttuurin kehitys. Vasta puolueen ja hallituksen vaikutuksesta syntyneen uuden talousmuodon saarekkeista muodostuu aratien Mongolian uusi, ei-kapitalistinen talousjärjestelmä.

*Julkaistu ensi kerran 1934 kirjassa
»Mongolian kansanvallankumous-
puolueen IX edustajakokous (28. syys-
kuuta — 5. lokakuuta 1934)».
Ulan-Bator, kustannusliike
»Nyky-Mongolia»*

*Julkaistaan kirjan tekstin
mukaan*

EHDOTUS VKP(b):n KK:n POLIITTISEN TOIMIKUNNAN PÄÄTÖKSEKSI

Ammattiliittojen kulttuuri- ja valistustyötä käsitelleen I yleisvenäläisen konferenssin päätöslauselman katsotaan olevan ristiriidassa VKP:n X edustajakokouksen päätöslauselman kanssa, joka koskee Poliittisen Valistustyön Pääkomiteaa, sen ja YAKN:n keskinäisiä suhteita (2. §).⁴²³

Kuvernementtien poliittisen valistustyön tekijäin edustajakokouksen päätöslauselma⁴²⁴ yleensä vahvistetaan, Poliittisen Valistustyön Pääkomitea veloitetaan laatimaan YAKN:n suostumuksella kuukauden kuluessa yksityiskohdaiset käytännölliset ohjeet, joissa osoitetaan mahdollisimman konkreettisesti, missä muodossa kummankin laitoksen

toiminta »yhtenäistetään» ja missä muodossa ammattiliit-
tojen ja niiden elimien tulee »käyttää» Poliittisen Valistus-
työn Pääkomitean »koneistoa ja voimia». ⁴²⁵

Kirjoitettu marraskuun 8 pnä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1964
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 44. osassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

**KIRJELAPPU V. M. MIHAILOVILLE
EHDOTUKSESTA VKP(b):n KK:n POLIITTISEN
TOIMIKUNNAN PÄÄTÖKSEKSI⁴²⁶**

Tov. *Mihailov!* Lähettäkää kiertämään Poliittisen
toimikunnan jäseneltä jäsenelle.

Henkilökohtainen mielipiteeni: V. Miljutinin koko suun-
nitelma *on hylättävä* kerrassaan kelvottomana, ai-
van perusteettomana.

Ehdotan: *hylättävä*.

9/XI.

Lenin

Kirjoitettu marraskuun 9 pnä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

**KIRJELAPPU V. M. MIHAILOVILLE
EHDOTUKSESTA VKP(b):n KK:n POLIITTISEN
TOIMIKUNNAN PÄÄTÖKSEKSI
ELINTARVIKEHANKINNOISTA UKRAINASSA⁴²⁷**

9/XI.

Tov. *Mihailov!*

Pyydän, että lähetätte kiertämään Poliittisen toimikunnan
jäseneltä jäsenelle ja palautatte minulle.

Ehdotukseni Poliittisen toimikunnan päätökseksi.

Poliittinen toimikunta muistuttaa Ukrainan KP:n KK:lle,
että Venäjän SFNT:lle on ehdottomasti perin tärkeää saada
kootuksi Ukrainasta elintarvikkeita koko määrä, t.s. 100%.
Samaa on sanottava 57 miljoonan puudan toimittamisesta
meille. Poliittinen toimikunta velvoittaa suunnittelemaan

heti useita mahdollisimman tarmokkaita toimenpiteitä tämän tavoitteen saavuttamiseksi sekä tiedottamaan kaikista päätöksistä.

Hankintojen kulusta ja elintarvikkeiden kuljettamisesta Venäjän SFNT:hen on lähetettävä lyhyet yhteenvetotiedot puhelimitse 2 kertaa kuukaudessa.

Lenin

Kirjoitettu marraskuun 9 p:nä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

ASETUSLUONNOKSEEN

»RANGAISTUKSET VÄÄRISTÄ ILMIANNOISTA»⁴²⁸

Ehdotan, että lisäksi kovennetaan rangaistusta

a) vähintään niin ja niin monta vuotta

β) *kirjallisesta* tietien annetusta väärästä todistuksesta tai vastauksesta (tai kysymyksen kiertämisestä tietynlaisissa oloissa), malliksi otettakoon Meineid* Saksassa, mutta ilman Eid'ia**.

Lenin

*Kirjoitettu 1921, marraskuun
14 ja 24 päivän välisenä aikana*

*Julkaistu ensi kerran 1945
XXV Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

HUOMAUTUKSIA ASETUSLUONNOKSEEN

»SANOMALEHTIMAKSUJEN

VOIMAANSAATTAMISESTA»

Pitäisi joko täydentää muutamilla maksuttomuuden valvontaa (*erittäin tiukkaa*) koskevilla pykälillä tai velvoittaa erikoisella ohjesäännöllä (yksi § siitä)⁴²⁹.

15/XI

Lenin

Kirjoitettu marraskuun 15 p:nä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

* — väärä vala. Toim.

** — valaa. Toim.

**KIRJELAPPU V. M. MOLOTOVILLE
EHDOTUKSISTA VKP(b):n KK:n POLIITTISELLE
TOIMIKUNNALLE**

Äänestykseen (kysyttävä jokaiselta)

26. XI 1921.

Tov. Molotov! Voitaisiinko yrittää ratkaista puhelimitse Poliittisessa toimikunnassa 2 kysymystä:

1) Sokolnikovin nimittäminen Finanssikomissariaatin kollegion jäseneksi Finanssivaliokunnan jäsenten avuksi *ehdolla*, että hän jää *Turkestanin toimikunnan puheenjohtajaksi* ja on velvollinen *käymään* Turkestanissa tarpeen vaatiessa, kunnes siellä saadaan aikaan täysi järjestys. (Ellei tämä saa enemmistön kannatusta, minun on pakko siirtää asia koko Poliittisen toimikunnan pohdittavaksi.)

2) Tänäpäin hylkäsimme pikapäin ehdotukseni⁴³⁰ ja minä suostuin luopumaan siitä. Mutta nyt huomaan kiirehtineeni ja uudistan sen:

On velvoitettava 1) Pjatakov, 2) Ruhimovitsh, 3) Bogdanov (tai hänen sijaisensa Smilga) esittämään 2 viikon kuluessa Poliittiselle toimikunnalle suunnitelma (tai säännöt tahi teesit) kuvernementin taloudellisen neuvottelukunnan sekä kyseisessä kuvernementissa sijaitsevien, mutta välittömästi Moskovassa olevan keskuksen alaisten suurten tuotantolaitosten keskinäisistä suhteista.⁴³¹

[Itse emme sitä laadi. Kysymys on *yleinen*. Pitää kysyä *kaikilta* kansankomissariaateilta. On valmisteltava mahdollisimman pian. Aloitettava Donetsin kuvernementin taloudellisesta neuvottelukunnasta.]

Lenin

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käskikirjoutuksen mukaan*

**KIRJE A. D. TSJURUPALLE
EHDOTUKSESTA YTpKK:n PÄÄTÖKSEKSI
JA KIRJELAPPU VKP(b):n KK:n POLIITTISEN
TOIMIKUNNAN JÄSENILLE**

28/XI.

Tov. Tsjurupa! Mielessäni on kypsynyt suunnitelma: TPN:n varapuheenjohtajan Rykovin toimen (edellyttää

päätösvaltaa KKN:ssä) lisäksi perustetaan TPN:n toisen varapuheenjohtajan toimi samanlaisin oikeuksin. Nimitetään Tsjurupa, joka vapautetaan Elintarvikekomissariaatista.

Näiden varapuheenjohtajien oikeudet: päätösvalta KKN:ssä sekä *TPN:ssä*; toimia puheenjohtajana puheenjohtajan poissa ollessa. *Kaikki* KKN:n puheenjohtajan oikeudet osallistua kaikkiin kollegioihin ja elimiin sekä (näiden oikeuksien joukossa) oikeus antaa viipymättä täytettäviä käskyjä käytännöllisestä työstä kansankomissaareille sekä heidän kollegioidensa jäsenille y.m. (vastaavien hallintoalojen kansankomissaarien tieteen) talouselämää johtavien kansankomissariaattien toiminnan *yhtenäistämistä ja suuntaamista koskevissa kysymyksissä*.

Sellaiseksi olen ajatellut *YTpKK:n* virallisen päätöksen.⁴³²

Tehtävänä on *KOKO taloudellisen toiminnan* käytännöllinen yhdistäminen, kohentaminen ja parantaminen varsinkin yhdessä *Valtionpankin* (kauppa) ja *Valtion Suunnittelukomission kanssa ja niiden välityksellä*.

Henkilökohtainen perehtyminen kaikkien talousalojen kansankomissaarien ja heidän kollegioidensa *kaikkien jäsenten* sekä useiden (10—100) eri paikkakunnilla ja alueilla toimivien huomattavien työntekijäin erikoisuuksiin ja toimintaan tällä alalla.

Henkilökohtainen osallistuminen vastaavien kansankomissariaattien kollegioiden, Valtion Suunnittelukomission, Valtionpankin, Kulutusosuuskuntien Keskusliiton *y.m.s. tärkeihin* istuntoihin ja *tärkeimpien* tai erittäin ajankohtaisten toimenpiteiden täytäntöönpanon *henkilökohtainen* tarkastaminen TPN:n varapuheenjohtajan oman valinnan mukaan.

Kuinka pitkäksi ajaksi nämä toimet säädetään, »sittenpäähän nähdään»: ehkä 3—4 vuodeksi, ehkä 30 vuodeksi.

Yksi tarkoituksena: erikoisen pätevien tarkastajien ja ohjaajien valmistaminen koko taloudellisen työn tarkastusta ja *järjestämistä* varten kaikissa talousalojen virastoissa sekä keskuksessa että paikkakunnilla.

Varapuheenjohtajat hoitavat tehtäviään nykyisten kansankomissariaattien *henkilökunnan välityksellä* ja heillä on *omana* elimenä vain *TPN:n kanslia* (4—5 TPN:n

asiainhoitajaa, 1—2 apulaista, 1—2 sihteeriä kullakin apulaisella).

TPN:n asiainhoitaja, hänen apulaisensa ja sihteerinsä muodostavat koko TPN:n sekä molempien TPN:n varapuheenjohtajien yhteisen ja ainoan virkakoneiston.

Vastatkaa minulle viimeistään **KESKIVIKKONA**. *Palauttakaa tämä.*

Komm. terveisin *Lenin*

Poliittisen toimikunnan jäsenille: olen saanut tähän *alustavaan* suunnitelmaan A. D. Tsjurupan suostumuksen ja pyydän kaikkia Poliittisen toimikunnan jäseniä lukemaan tämän. Haluan asettaa sen huomenna, 1. XII, Poliittisen toimikunnan käsiteltäväksi.

30. XI. *Lenin*

*Kirjoitettu marraskuun 28 ja 30 pnä
1921*

*Julkaistu ensi kerran osittaisesti 1933
XXIII Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistu täydellisesti 1964
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 44. osassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

**PUHE MOSKOVAN KUVERNEMENTIN
MAATALOUSTYÖNTEKIJÄIN
I EDUSTAJAKOKOUKSESSA
MARRASKUUN 29 pnä 1921⁴³³**

Toverit, sallikaa minun ennen kaikkea tervehtiä edustajakokoustanne Kansankomissaarien Neuvoston puolesta. Pahoittelen kovin, ettei minulla ole mahdollisuutta tehdä kokouksessanne seikkaperäistä selostusta, niin kuin kuuluisi, ja olla läsnä kokouksessa kuulemassa täällä selostuksia ja varsinkin niitä puheita, joita täällä tulevat pitämään eri paikkakuntien edustajat, jotka hoitavat välittömästi taloutta, ovat välittömästi kiinnostuneet maatalouden kohentamisesta ja pystyvät antamaan oleellisia käytännöllisiä neuvoja. Minun täytyy sen vuoksi rajoittaa yleisen tervehdysten ohella vain tähdentämään lyhyesti edustajakokouksenne työn suurta merkitystä.

Toverit, jokainen teistä tietää, että yleensä talouden ja ennen kaikkea maatalouden kohentaminen on se peruskysymys, jonka olosuhteet ovat tehneet tasavaltamme sisä- sekä ulkopoliittikan erääksi tärkeimmäksi kysymykseksi. Kaikki merkit viittaavat siihen, että talonpoikaisjoukoissa on nyt imperialistisen sodan raskaiden vuosien ja voittoisan kansalaissodan jälkeen tapahtumassa erittäin syvä murros. Tietoisuus siitä, että taloutta ei voida enää hoitaa vanhaan tapaan, on syöpynyt syvälle talonpoikaisjoukkoihin. Perustehtävämme on nyt saada aikaan, että se, mitä tähän asti vain harvat talonpojat ovat tehneet, että ne tiedot, joita meillä on heikon agronomian avulla levitetty vielä liian vähän talonpoikaisjoukkojen keskuuteen, tulisivat todella kymmenien miljoonien käytettäväksi. Useat merkit viittaavat siihen, että pyrkimys talouden uudelleen järjestämiseen, maanviljelyskulttuurin kohottamiseen on nyt talonpoikaistossa syvällisempi, laajempi ja voimakkaampi kuin koskaan, ja meidän päätehtävämme on päästä siihen, että edustajakoukousia, sellaisia kuin teidän, pidettäisiin useammin ja että näiden edustajakokousten tulokset tulisivat lähitulevaisuudessa näkyviin käytännössä.

Suurimpana onnettomuutena, mikä on kohdannut meitä tänä vuonna, on useissa kuvernementeissa esiintyvä nälänhätä, kuivuus, joka saattaa uhata meitä ellei ensi vuonna, niin lähivuosina. Tämän vuoksi ei ainoastaan maatalouden, vaan koko kansantalouden perustehtävänä on saada aikaan hinnalla millä hyvänsä oleellinen parannus ja nousu maataloudessa ja se on käytännöllisesti katsoen saatava aikaan heti. Se on mahdollista vain siinä tapauksessa, jos omaa talouttaan hoitavien, maataloutta harjoittavien talonpoikien joukot tajuavat talouden kohentamisen välttämättömäksi. Me pystymme poistamaan ja voittamaan nälänhädän ja saamaan parannuksen aikaan talonpoikaistaloudessa vain siinä tapauksessa, jos ne parannukset, jotka on aloitettu hyvin laajassa mitassa, ulottuvat poikkeuksetta kaikkiin kuvernementteihin. Pienen, koko talonpoikaisjoukkoon verrattuna mitättömän vähäisen agronomijoukon työ ei voi olla tuloksellista, ellei sitä lähennetä maatalouden käytännöllisiin tehtäviin. Tällaisia edustajakoukousia kuin teidän on pidettävä kaikissa kuvernementeissa ja niiden täytyy vaikuttaa talonpoikaisjoukkoihin. Se on nyt tärkeintä, sanoisinpa poliittisesti välttämätöntä, sillä kaikki poliittiset kysymykset,

koska kansainvälinen asemamme on nyt parantunut, suuntautuvat samaan: maatalouden tuottavuutta on kohotettava hinnalla millä hyvänsä. Maatalouden tuottavuuden kohoaminen johtaa välttämättömästi siihen, että myös teollisuus paranee ja talonpoikaistaloutta voidaan varustaa paremmin kaikilla välttämättömillä henkilökohtaisilla kulutustarvikkeilla samoin kuin tuotantovälineillä ja koneilla, joita ilman työläis- ja talonpoikaisjoukkojen turvattu toimeentulo on mahdottomuus.

Toverit, kuulitte täällä tov. Osinkin selostuksen yleisestä talouspolitiikasta ja, kuten minulle kerrottiin, tov. Mesjatsevin selostuksen maanjärjestelykysymyksistä. Toistan, että meille ovat erittäin arvokkaita ne käytännölliset ehdotukset, joita välittömästi taloutta hoitavat henkilöt, talonpoikaistalouden edustajat tulevat täällä esittämään. Meille ovat sanomattoman tärkeitä ja arvokkaita ne kokemukset, jotka olette tuoneet muassanne ja jotka tulevat mitä laajimpien joukkojen käytettäväksi. Moskovan kuvernementti on kuitenkin melkein pä poikkeuksellisessa asemassa, koska täällä moskovalaiset talonpojat voivat ja heidän on helpompi vaihtaa kokemukseen perustuvia mielipiteitä keskusvallan edustajien ja agronomien kanssa, mutta sillä, mitä edustajakokous saa aikaan, ja sillä, mitä tuloksia se antaa, tulee olemaan merkitystä kaukana Moskovan kuvernementin rajojen ulkopuolellakin. Suurimpana vaarana on se, ettei turvauduta kylliksi agronomien apuun, ja sen vuoksi on välttämätöntä, että moskovalaiset maanviljelijät, moskovalaiset talonpojat pitäisivät kokemuksiaan ja maatalouden parantamisessa saavuttamia tuloksia ensi askelina tällä tiellä ja perehdyttäisivät niihin koko talonpoikaiston. Juuri tähän haluaisin kiinnittää huomiotanne, jotta kokemukset ja ne johtopäätökset, joihin te täällä tulette, auttaisivat teitä kehittämään talouttanne edelleen ja että te kertoisitte kokemuksistanne ja antaisitte neuvojanne kaukaisimpien kuvernementtien talonpojille.

Kaikilla täällä herätetyillä kysymyksillä, kuten lohkotiloja koskevilla kysymyksillä, sanalla sanoen kaikilla maanjärjestelyyn liittyvillä kysymyksillä on merkitystä paljon laajemmalla alalla, joten muun muassa meistä, keskuksen edustajista on mitä oleellisinta tietää teidän oma mielipiteenne tästä kysymyksestä. Aiomme tarkastella näitä kysymyksiä käytännön kokemuksen pohjalta. Tärkeintä ja pääasiallisinta on, että talonpoikaisjoukoissamme alettaisiin tajuta talon-

poikaistalouden parantamisen välttämättömyys ja että te itse pohtisitte kaikin puolin niitä käytännöllisiä toimenpiteitä, joihin on ryhdytty. Otamme huomioon kaiken sen, mitä te täällä sanotte, ja käytännöllisiä toimenpiteitä suorittaessamme tulemme ottamaan varteen teidän kokemuksenne. Samalla toistan, että kokemuksenne pitää tulla tunnetuksi niissäkin kuvernementeissa, jotka ovat kauimpana keskuksesta. Juuri toimintanne tämä puoli on meistä erikoisen tärkeää.

Puheeni lopuksi toistan vielä kerran Kansankomissaarien Neuvoston tervehdyksen ja toivotan teille kaikkea menestystä työssänne. (S u o s i o n o s o i t u k s i a .)

*Julkaistu lyhyenä lehtiselostuksena
marraskuun 30 pnä 1921
»Pravda» lehden 270. n:ossa*

*Julkaistu täydellisesti 1964
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 44. osassa*

*Julkaistu pikakirjoitteen mukaan,
joka on tarkistettu vertaamalla
lehden tekstiin*

EHDOTUSHAHMOTELMA YEK:ta KOSKEVAA VKP(b):n KK:n POLIITTISEN TOIMIKUNNAN PÄÄTÖSTÄ VARTEN

1. toimivaltaa supistettava
2. pidätysoikeus vieläkin suppeammaksi
3. määräaika < 1 kuukausi
4. tuomioistuimet: vahvistettava; tai: vain tuomioistuimet
5. nimi
6. *Y T p K K* :ssa vietävä läpi > oleellisia lievennyksiä.⁴⁹⁴

Kirjoitettu joulukuun 1 pnä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

EHDOTUS VKP(b):n KK:n POLIITTISEN TOIMIKUNNAN PÄÄTÖKSEKSI YHTEISRINTAMATAKTIIKASTA

- a) Hyväksytään Zinovjevin, Radekin ja Buharinin ehdottama linja, että Kommunistiseen Internationaaliin kuuluvat kommunistipuolueet tarjoutuvat toimimaan yhdessä II In-

ternationaalien työläisjäsenten kanssa. Heidän tehtäväkseen annetaan esittää täsmällisesti tämä linja 2 päivän kuluessa päätöslauselmaluonnoksessa, joka on lähetettävä kaikille Poliittisen toimikunnan jäsenille.

- b) Tov. Buharinin tehtäväksi annetaan kirjoittaa ja antaa Poliittisen toimikunnan nähtäväksi artikkeli, joka käsittelee yhteenvedoja VKP:n kokemuksista bolshevikkien ja menshevikkien välisestä taistelusta ja heidän keskinäisistä liittoutumisistaan.⁴³⁵

Kirjoitettu joulukuun 1 p:nä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1964
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 44. osassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

EHDOTUS TPN:n PÄÄTÖKSEKSI AINEVAROJEN KÄYTTÖÄ SUUNNITTELEVASTA KOMISSIOSTA⁴³⁶

a) Pohjaksi otetaan Valtion Suunnittelukomission laatima luonnos, ja Valtion Suunnittelukomissio velvoitetaan esittämään viikon kuluessa uudelleen muokattu luonnos 2. ja 3. pykälään tehtyine korjauksineen sekä yhteenvedot 5. §:ssä osoitetusta työstä.

Kirjoitettu joulukuun 2 p:nä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

VKP(b):n KK:n POLIITTISEN TOIMIKUNNAN PÄÄTÖKSEKSI TARKOITETTUUN EHDOTUKSEEN⁴³⁷

Elintarvikekomissariaatti velvoitetaan säilyttämään myllyhallinnossa asiantuntijain perusr ryhmä (KKTN:n osoituksesta) ja täyttämään KKTN:n valvonnan alaisena suurten myllyjen kunnostussuunnitelma.

Kirjoitettu joulukuun 5 p:nä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

HUOMAUTUKSIA YHTEISRINTAMAA KOSKEVIIN TEESEIHIN

Tov. Zinovjev!

Olen lukenut teesihahmotelman enkä ole vastaan.

Bolshevismmin historiaa koskevaa kappaletta pitäisi täydentää ja osittain muuttaa. Ei ole totta, että välirikko tapahtui vasta 1910. On sanottava, että keväällä 1905 ja tammikuussa 1912 tapahtuneiden bolshevikkien ja menshevikkien muodollisten välirikkojen välillä yhdyttiin joko osittain tai kokonaan 1906 ja 1907, ja sitten 1910 ei ainoastaan taistelun käännteiden vaikutuksesta, vaan myös jäsenjoukkojen painostuksesta, jotka vaativat omakohtaiseen kokemukseen perustuvaa tarkastuskoetta.

Luullakseni tästä on kerrottava tarkemmin ja konkreettisesti sivulla.⁴³⁸

6/XII.

Lenin

Kirjoitettu joulukuun 6 pnä 1921

*Julkaistu ensi kerran 1945
XXV Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan konekirjoitus-
jäljennöksen mukaan*

KIRJE IDÄN KANSOJEN PROPAGANDA- JA TOIMINTANEUVOSTOLLE⁴³⁹

Hyvät toverit!

Tervehdin tulevaa julkaisuanne kaikesta sydämestäni. Parhoittelen kovin, etten huonon vointini vuoksi voi itse kirjoittaa siihen artikkelia. Toivon, että Idän työtätekevien parhaimmiston vetäminen mukaan toimintaan tulee lehtenne ansiosta edistymään entistä nopeammin ja laajemmassa mittassa. Koko länsimaisen sivilisaation kohtalo riippuu nyt suuresti Idän työtätekevien joukkojen saamisesta mukaan poliittiseen elämään.

Mitä parhain toivotuksin ja terveisin

VSFNT:n KKN:n puheenjohtaja *Lenin*

*Sanettu puhellmitse
joulukuussa 1921, aikaisintaan
17 pnä*

*Julkaistu ensi kerran huhtikuun
22 pnä 1957 »Pravda» lehdessä
112. n:o:ssa*

*Julkaistaan
sihteerin muistiinpanojen mukaan*

HUOMAUTUKSIA PUOLUEPUHDISTUSTA KOSKEVAAN VKP(b):n XI KONFERENSSIN PÄÄTÖSLAUSELMALUONNOKSEEN

Puoluepuhdistusta koskevan Zalutskin päätöslauselmaluonnoksen johdosta haluaisin tehdä kaksi huomautusta.

1) 3. osan a-§:ssä Zalutski kehottaa lopettamaan väliaikaisesti, 6 kuukaudeksi, puolueeseen pääsyn. Minun mielestäni se on väärin. Ehdotan puolestani, ettei estettäisi puolueeseen pääsyä, vaan asetettaisiin tiukemmat ehdot, nimittäin pitkä kandidaattiaika. Jos puolentoista vuoden kandidaattiaikaa pidetään varsinaisille työläisille liian pitkänä, sitä voidaan lyhentää ja yleensä supistaakin $\frac{3}{4}$:een, jopa puoleen vuoteen, kuten Trotski ehdottaa. Mutta kandidaattiajan ollessa noin lyhyt pitäisi mielestäni vaatia pätevää enemmistöä niissä kollegioissa, jotka tekevät päätökset puolueeseen hyväksymisestä, esimerkiksi että puolueeseen hyväksymisajan lyhentämiseen vaadittaisiin vähintään $\frac{4}{5}$:n enemmistö ja että $\frac{4}{5}$:n enemmistöä vaadittaisiin ei ainoastaan yhdeltä puoluekollegiolta (puolueeseen hyväksyväältä alimmalta solulta), vaan useammilta kollegioilta keskinäistä tarkastusta varten (esimerkiksi alimman solun lisäksi vielä kuvernementin puoluekomitealta y.m.s.). En vastustaisi lainkaan sitä, että puolueeseen pääsy tehdään varsinaisille työläisille helpommaksi, mutta jollei aseteta erittäin tiukkoja ehtoja, joissa määritellään, kenet voidaan katsoa suurteollisuuden työläiseksi, niin tästä veräjystä tuppautuu heti taas paljon roskaa. Puna-armeijalaisiin nähden tarvitaan mielestäni tiukemmat ehdot, koska ensiksikin he ovat enimmäkseen talonpoikia eivätkä työläisiä ja toiseksi he ovat liian nuorta väkeä, joka on asetettava ensin koetukselle.

2) 4. osan a-§:ssä Zalutski kehottaa tarkistamaan kommunistisen nuorisoliiton keskuudessa tehtävän työn suunnitelmat. Nähdäkseni tässä kohdassa on säädettävä ankarammat ehdot ja tarkastus, että puolueeseen otettavat nuorisoliiton jäsenet ensinnäkin opiskelisivat todella vakavasti ja jotakin oppisivat ja toiseksi, että he olisivat suorittaneet pitkän aikaa vakavia käytännöllisiä tehtäviä (taloudellisia, sivistyksellisiä y.m.s.).⁴⁴⁰

Lenin

*Saneltu puheilitse
joulukuun 22 pnä 1921*

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan sihteerin muistiinpanojen
(konekirjoitustekstin) mukaan*

**PUHEENVUOROJA NEUVOSTOJEN
IX YLEISVENÄLÄISEN EDUSTAJAKOKOUKSEN
PUOLUEESEENKUULUMATTOMIEN OSANOTTAJIEN
NEUVOTTELUKOKOUKSESSA
JOULUKUUN 26 pnä 1921⁴⁴¹**

1

Toverit! Päätettyämme jatkaa keskustelua — luullakseni meillä ei ole sen suhteen mitään epäilyksiä — haluan sanoa vain, että nyt on noin puoli yhdeksän, voimme keskustella täällä puoleen kymmeneen ja myöhempäänkin. Pitää valita kysymys, joka kiinnostaa meitä eniten. Koska eräs toveri osoitti täällä sellaiseksi maakysymyksen, minun täytyy sanoa: jakakaamme aika niiden kysymysten kesken, jotka teistä ovat merkityksellisimpiä. Minun asianani täällä on käsittääkseni enemmän kuunnella ja kirjoittaa muistiin. Sen, mitä halusin sanoa, sanoin teille edustajakokouksessa. Koetan kirjoittaa muistiin, mistä kuvernementista, mistä ujestista ja mitä valitetaan eniten. Aika pitää jakaa luullakseni siten, että kun on käsitelty loppuun hevoskuljetusvelvollisuutta koskeva kysymys harkitaan, mitkä muut kysymykset tuntuvat oleellisimmilta, jotta eri kuvernementtien edustajat ehtisivät puhua niistäkin. Minun asianani täällä on tehdä mahdollisimman tarkkoja muistiinpanoja tietääkseni, mitä puolueeseen kuulumattomat ovat täällä sanoneet. Erinäisiin täällä esitettyihin kysymyksiin minun on kuitenkin kovin vaikea vastata, koska en voi antaa vastausta nyt heti tässä ottamatta selvää asiasta. Sen vuoksi kehotankin valitsemaan ne kysymykset, joita pidetään tärkeimpinä, ja eri paikkakuntien edustajat puhukoot niistä, kuten puhuttiin hevoskuljetusrasituksesta, ja minä kirjoitan muistiin kaikki, mitä paikkakuntien edustajat sanovat.

2

Toverit, minun on kovin vaikea sanoa pari sanaa tästä kysymyksestä, sillä olen kirjoittanut muistiin kaikki täällä esitetyt kysymykset ja merkinnyt, mistä kuvernementista minkinlaisia huomautuksia on tehty, mutta niihin kysymyk-

siin, joita täällä on esitetty, en voi vastata nyt heti, kun ei ole tarkkoja tietoja asianomaisesta virastosta. Toverin, joka puhui äsken Työkomissariaatin nimissä, oli helppo vastata, koska hänellä silmiensä edessä on säädetty laki sekä selitys, millä tavalla tämän lain täytäntöönpano helpottaa tilannetta. Erinäisiin täällä esitettyihin kysymyksiin en voi antaa mitään täsmällistä vastausta ilman vastaavan kansankomissariaatin tietoja.

Olen saanut lisäksi joukon kirjelappuja. Eräässä niistä Kijevistä saapunut ukrainalainen toveri kysyy, miksi en ole käynyt koskaan Ukrainassa. Ukraina on pitkä matka. Sellainen matka on vaikea järjestää. ☸

Muuan toveri kysyy, kuka maksaa hevosista, jotka on tapettu ajotöissä. Olen kirjoittanut tämän kysymyksen muistiin. Toveri on jo antanutkin siihen yleisen vastauksen.

Edelleen kahdessa kirjelapussa kosketellaan elintarvikevevoroa ja sitä, että vähävaraisen talonpojan on mahdoton ostaa kankaita. On selvää, että kaikissa kuvernementeissa talonpoikaisto kokee nykyisin hyvin paljon sen tapaisia vaikeuksia. Ilman asianomaisen viraston tietoja en voi nyt vastata tämänlaatuiseen kysymykseen.

Voimmeko auttaa ja minkä verran? Toistan, etten voi vastata nyt heti. Minusta tuntuu, että tärkeimpiä asioita, joista täällä on puhuttu kysymyksen ollessa hevoskuljetusrasituksesta, ovat — sikäli kuin olen voinut päätellä pikapäin silmäilemieni kirjelappujen perusteella (olen kirjoittanut lyhyesti muistiin jokaisen täällä puhuneen toverin sanat) — zheleskomien⁴⁴² väärinkäytökset ja virheet. Eniten on tehty huomautuksia sen johdosta, että zheleskomien määräämät työt ovat raskaita, että ihmisiä vaivataan, että ilmenee tavattoman paljon virheellisyyksiä, kun jaotellaan töitä ja määrätään niihin etenkin sellaisena aikana, jolloin niistä on suoranaista vahinkoa talonpoikaistalouksille. Olen kirjoittanut kaikki nämä huomautukset muistiin ja merkinnyt, että kun viimeksi järjestettiin kolmen viikon kampanja, niin kaikki toverit lähetettiin keskuksesta paikkakunnille. Olen pyytänyt kokoamaan tarkkoja tietoja kaikista polttoaineen hankintatöihin liittyvistä virheellisyyksistä ja väärinkäytöksistä sekä koko joukon selostuksia. Olen jo alkanut saada kirjeitä asiasta, mutta minun täytyy sanoa, etten ole voinut viime aikoina eritellä näitä vastauksia sairauden takia, joka pakotti minut edustajakokouksessakin rajoittumaan yleiseen

selostukseen. Sen saa tehtäväkseen toinen toveri, joka on väliaikaisesti sijaiseni, mutta kaikki viimeksi olleen kolmen viikon kampanjan aikana kerätyt tiedot kokoamme varmasti yhteen. Huomautukset zheleskomien virheistä ja väärinkäytöksistä katson yleensä epäilemättä oikeiksi. Eräänä perussyynä, jonka vuoksi päätettiin säätää hevoskuljetusrasitus, mistä Työkomissariaattia edustava toveri teki selkoa, onkin se, ettei kuvernementtien metsätyökomiteoiden eikä zheleskomien väärinkäytöksiä voida välttää ja niitä vastaan on kovin vaikea taistella, jollei määritellä oikein työn määrää (se on yritetty tehdä: laissa on määritelty kuusipäiväisen työn avulla), jollei sitä määritellä laissa oikein. Mutta kun laissa sanotaan täsmälleen, kuten nyt on sanottu, montako työpäivää vaaditaan, kun on tiedossa urakkasäädös, jossa määrätään, paljonko ja minkä verran on tehtävä työtä niin monessa päivässä, tulee paljon helpommaksi taistella väärinkäytöksiä vastaan. Kuvernementeissa ja ujesteissa on tietenkin vaikea taistella kuvernementtien metsätyökomiteoita ja zheleskomeja vastaan varsinkin silloin, kun näihin laitoksiin on tunkeutunut monia entisiä toimihenkilöitä, entisiä tilanherroja, entisiä metsätyöurakoitsijoita, kuten eräs tovereista mainitsi. Paikkakunnilla on tiukennettava tässä suhteessa valvontaa, ja meidän on saatava TpKK:hon enemmän puolueeseen kuulumattomia talonpoikaistovereita, joiden puoleen voitaisiin kääntyä siinä tapauksessa, jos valitus ei ole tullut perille, ja jotka itse herättävät tuon kysymyksen täällä TpKK:n istunnossa ja vaativat suorittamaan tutkimuksen virheistä. Nämä toimenpiteet ainakin viedään läpi tässä edustajakokouksessa. Kuten kaikki edustajakokoukseen osallistuvat toverit ovat minulle tiedottaneet, puolueeseen kuulumattomia talonpoikia edustavien TpKK:n jäsenten lukumäärää tullaan varmasti lisäämään. Sen silmälläpito, että zheleskomien väärinkäytöksiä vastaan voitaisiin taistella menestyksellisemmin, tulee tämän kautta sitä helpommaksi, mitä enemmän puolueeseen kuulumattomia talonpoikia on TpKK:n jäseninä. Toistan, että olen merkinnyt muistiin kaikki täällä tehdyt huomautukset ja jokaisesta niistä kirjoitan asianomaiseen kansankomissariaattiin tai kansantalousneuvostoon, jotta voitaisiin ryhtyä toimenpiteisiin. Mutta jokaiseen yksityiseen kysymykseen en tietenkään voi vastata nyt heti, saamatta tietoja asianomaisesta kansankomissariatista.

Pyytäisin тов. Kalininilta kaksi minuuttia, ettei hänen sanojaan⁴⁴³ ymmärrettäisi jollain tavoin väärin. Olen varma, ettei hän ole halunnut panna minun kontolleni sellaista ajatusta, että olisin muka joskus ehdottanut rukouskirjojen polttamista. On itsestään selvää, etten ole milloinkaan ehdottanut enkä ole voinutkaan ehdottaa sellaista. Tiedättehän, että Perustuslakimme mukaan, tasavaltamme peruslain mukaan uskonnonvapaus on taattu ehdottomasti jokaiselle.

Vielä pari sanaa sille toverille, joka puhui Vjatkan kuvernementin eräiden ujestien perin vaikeasta tilasta. Kyseiset ujestit kuuluvat nälänhädässä olevaan alueeseen. Panemme nyt toiveemme pääasiassa sopimukseen, jota Amerikan hallitus on meille ehdottanut. Solmimme sen lähipäivinä. Tuon sopimuksen perusteella Amerikan hallitus tarjoaa 20 miljoonaa dollaria. Me annamme 10 miljoonaa, yhteensä kertyy 30 miljoonaa dollaria, siis 60 miljoonaa kultaruplaa. Se on sievoinen summa. Suurin osa kevätkylvöalasta voidaan kylvää, ellei saada kylvetyksi kaikkea. Sitä paitsi lähetämme Kanadaan. Luultavasti saamme kultavarannosta käyttää vielä lisäerän hankkiaksemme hiukan enemmän siemenviljaa. Pääkysymyksenä on nyt tietysti nälänhätä, rehunpuute. Kevätkylvöt on suoritettava mahdollisimman täydellisesti. Sitä varten ponnistetaankin kaikki voimat. (S u o s i o n o s o i t u k s i a .)

*Julkaistu ensi kerran 1933
X XIII Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
pikakirjoitteen mukaan*

AMMATTIYHDISTYSTEN MERKITYS JA TEHTÄVÄT UUDEN TALOUSPOLITIIKAN AIKANA

(TEESILUONNOS)⁴⁴⁴

VKP:n KK:n kokouksessa 28. XII 1921 käsiteltiin kysymys ammattiliittojen merkityksestä ja tehtävistä uuden talouspolitiikan yhteydessä. Kuultiin тов. Rudzutakin, Andrejevin ja Shljapnikovin alustukset (suunniteltu тов. Lutovinovin alustus jäi pitämättä vain siksi, että alustajaa ei saatu kutsutuksi ajoissa). Mielipiteiden vaihdon jälkeen päätettiin antaa тов. Rudzutakin ja тов. Andrejevin alustavat teesihahmotelmat valiokunnalle, johon kuuluivat nämä kaksi

toveria ja lisäksi tov. Lenin, ja tämän valiokunnan tehtäväksi annettiin laatia teesiluonnos, joka on esitettävä Poliittiselle toimikunnalle vahvistettavaksi.

(Tähän lisätään muutamia rivejä sen *jälkeen*, kun valiokunta ja sitten Poliittinen toimikunta on vahvistanut luonnoksen.)

L U O N N O S

1. UUSI TALOUSPOLITIikka JA AMMATTIYHDISTYKSET

Uusi talouspolitiikka aiheuttaa joukon oleellisia muutoksia proletariaatin ja siis myös ammattiyhdistysten asemassa. Nämä muutokset johtuvat siitä, että kommunistipuolue ja neuvostovalta käyttävät nyt kaikessa politiikassaan, jonka tarkoituksena on siirtyminen kapitalismista sosialismiin, erikoisia siirtymismenetelmiä, toimivat monessa suhteessa toisin kuin aikaisemmin, valtaavat monia uusia asemia niin sanoaksemme »uusien kiertoliikkein», perääntyvät lähteäkseen paremmin valmistautuneina uudelleen hyökkäykseen kapitalismia vastaan. Niinpä vapaakauppa ja kapitalismi ovat nyt sallittuja ja kehittyvät valtion säännöstelemänä, ja toisaalta valtion tuotantolaitoksia siirretään niin sanotun itsekannattavuuden pohjalle, t.s. itse asiassa huomattavalta osaltaan kaupalliselle ja kapitalistiselle perustalle.

2. VALTIOKAPITALISMI PROLETAARISESSA VALTIOSSA JA AMMATTIYHDISTYKSET

Olemustaan muuttamatta proletaarinen valtio voi sallia kauppavapautta ja kapitalismin kehitystä vain tiettyyn rajaan asti ja ainoastaan ehdolla, että valtio säännöstelee (valvoo, tarkastaa, määrää muodot, järjestyksen j.n.e.) yksityiskauppaa ja yksityistaloudellista kapitalismia. Tämän säännöstelyn menestyminen ei riipu ainoastaan valtiovallasta, vaan vielä suuremmassa määrässä proletariaatin ja yleensä työtätekevien joukkojen valveutuneisuudesta, kulttuuritasosta j.n.e. Mutta vaikka tällainen säännöstely menestyisikin täydellisesti, työn ja pääoman luokkaetujen vastakohtaisuus säilyy ehdottomasti. Siksi ammattiyhdistysten perustehtäviä on tästä lähtien proletariaatin luokkaetujen kaikinpuolinen ja kaikkalainen suojeleminen sen taistellessa pääomaa vas-

taan. Tämä tehtävä on asetettava julkisesti erääksi ensivuo-
roiseksi tehtäväksi ja ammattiyhdistyskoneisto on vastaavasti
uudelleenjärjestettävä, on muutettava sen muotoa tai täy-
dennettävä sitä, muodostettava tai oikeammin sanoen annet-
tava mahdollisuus muodostaa lakkorahastoja j.n.e.

3. VALTION TUOTANTOLAITOKSET, JOTKA SIIRRETÄÄN NIIN SANOTUN ITSEKANNATTA- VUUDEN POHJALLE, JA AMMATTIYHDISTYKSET

Valtion tuotantolaitosten siirtäminen niin sanotun itsekan-
nattavuuden pohjalle liittyy väistämättömästi ja kiinteästi
uuteen talouspolitiikkaan. Lähitulevaisuudessa tämäntyyppi-
set tuotantolaitokset muodostuvat kiertämättömästi vallit-
seviksi elleivät yksinomaisiksi. Aikana, jolloin vapaakauppa
on sallittua ja kehittyä, se merkitsee itse asiassa valtion
tuotantolaitosten muuttamista huomattavassa määrin kau-
palliselle, kapitalistiselle pohjalle. Koska on aivan pakot-
tavan välttämätöntä kohottaa työn tuottavuutta, saada jokai-
nen valtion tuotantolaitos kannattavaksi ja voittoa tuot-
tavaksi ja koska ilmenee kiertämätöntä oman hallintohaaran
etujen asettamista etutilalle ja hallintojen liiallista innok-
kuutta, tämä seikka synnyttää väistämättömästi tietynlaisia
eturistiriitoja työläisjoukkojen ja toisaalta hallintojen tai
niiden alaisten valtion tuotantolaitosten johtajien välillä.
Sen vuoksi myös valtion tuotantolaitoksiin nähden ammat-
tilyhdistysten ehdoton velvollisuus on puoltaa proletariaatin
ja yleensä työtätekevien joukkojen luokkaetuja niiden työn-
antajia vastaan.

4. LUOKKATAISTELU, JOTA PROLETARIAATTI KÄY VALTIOSSA, MISSÄ TUNNUSTETAAN MAAN, TEHTAIDEN Y.M. YKSITYISOMISTUS JA POLIITTINEN VALTA ON KAPI- TALISTILUOKAN KÄSISSÄ, EROAA OLEELLISESTI SIITÄ LUOKKATAISTELUSTA, JOTA PROLETARIAATTI KÄY VAL- TIOSSA, MISSÄ EI TUNNUSTETA MAAN EIKÄ SUURTUOTAN- TOLAITOSTEN VALTAOSAN YKSITYISOMISTUSTA JA POLIIT- TINEN VALTA ON PROLETARIAATIN KÄSISSÄ

Luokkataistelu on kiertämätöntä niin kauan, kuin on ole-
massa luokkia. Kapitalismista sosialismiin siirtymisen kau-
della luokkien olemassaolo on kiertämätöntä, ja VKP:n

ohjelmassa sanotaan täysin selvästi, että otamme vasta ensi askeleita siirtyäksemme kapitalismista sosialismiin. Sen vuoksi niin kommunistipuolueen ja neuvostovallan kuin ammattiyhdistystenkin on tunnustettava avoimesti, että luokkataistelua käydään ja se on väistämätöntä niin kauan, kunnes teollisuuden ja maanviljelyksen sähköistäminen suoritetaan loppuun ainakin pääpiirteissään ja saadaan siten katkotuksi kaikki pientalouden samoin kuin markkinoiden herruudenkin juuret. Tästä johtuu, että nykyhetkellä emme voi millään muotoa luopua lakkotaistelusta, periaatteellisesti emme voi hyväksyä lakkojen vaihtamisesta pakolliseen valtion välitykseen.

Toisaalta on ilmeistä, että kapitalismin aikana lakkotaitelun lopullisena tavoitteena on valtiokoneiston murskaaminen, kyseessäolevan luokkavaltiovallan kukistaminen. Mutta siirtymäkauden proletaarisessa valtiossa, jollainen meidän valtiomme on, lakkotaistelun lopullisena tavoitteena voi olla vain proletarisen valtion ja proletarisen luokkavaltiovallan lujittaminen siten, että taistellaan tämän valtion byrokraattisia vääristelyjä, sen virheitä ja heikkouksia vastaan, sen valvonnasta pois pyrkivien kapitalistien ahneita luokkapyyteitä y.m.s. vastaan. Sen tähden ei kommunistipuolue, ei neuvostovalta eivätkä ammattiyhdistyksetkään voi missään tapauksessa unohtaa eivätkä ne saa salata työläisiltä ja yleensä työtätekeviltä joukoilta sitä, että valtiossa, jossa valtiovalta on proletariaatilla, lakkotaistelun käymisen selityksenä ja puolustuksena voivat olla toisaalta ainoastaan proletarisen valtion byrokraattiset vääristelyt ja sen laitoksissa esiintyvät kaikkinaiset kapitalistisen menneisyyden jäänteet sekä toisaalta työtätekevien joukkojen poliittinen kehittymättömyys ja alhainen kulttuuri. Sillä kun tuomioistuimet ja kaikki muut valtioelimet muodostetaan luokkaperusteisesti, kun työtätekevät itse ne muodostavat ja erottavat porvariston pois valitsijain joukosta, niin työtätekevien välittömän kääntymisen valtioelinten puoleen täytyy tulla yhä useammin työn ja pääoman, työntekijäin ja työnantajain välisten selkkausten normaaliksi ratkaisemuodoksi.

5. PALUU VAPAAEHTOISEEN JÄSENYYTEEN AMMATTIYHDISTYKSISSÄ

Järjestään kaikkien työläisten pakollinen merkitseminen ammattiyhdistysten jäseniksi on osoittautunut teollisuuden

tosiasiallisesti saavutettua sosialisoinnista sekä joukkojen kehitystasoa vastaamattomaksi. Sitä paitsi pakollinen jäsenyys on aiheuttanut jossain määrin virkavaltaista vääristelyä myös ammattiliitoissa. On palattava hyvin päättäväisesti melko pitkäksi aikaa vapaaehtoiseen jäsenyyteen ammattiyhdistyksissä. Ammattiyhdistysten jäseniltä ei saa millään muotoin vaatia tietynlaisia poliittisia katsomuksia; tässä suhteessa samoin kuin uskontoinkin nähden ammattiyhdistysten on oltava puolueettomia. Proletaarisessa valtiossa ammattiyhdistysten jäseniltä vaadittakoon vain toverikurin ja sen ymmärtämistä, että työväen on yhdistettävä voimansa voidakseen puolustaa työtätekevien etuja, sekä lojalisuutta työtätekevien valtaa, t.s. neuvostovaltaa kohtaan. Proletaarisen valtion on tuettava työläisten ammatillista yhteenliittymistä niin juridisesti kuin aineellisestikin. Mutta ammattiyhdistyksillä ei saa olla mitään oikeuksia ilman velvollisuuksia.

6. AMMATTIYHDISTYKSET JA TUOTANTOLAITOSTEN JOHTAMINEN

Valtiovallan valtaamisen jälkeen proletariaatin perustavoitteena on tuotteiden määrän lisääminen, yhteiskunnan tuotantovoimien valtava kehittäminen. Sodanjälkeinen kurjuus, nälkä ja taloudellinen rappio ovat tehneet tämän VKP:n ohjelmassa selvästi asetetun tavoitteen erittäin tähdelliseksi. Sen vuoksi suurteollisuuden jälleenrakentamisen mahdollisimman nopea ja varma menestyminen on ehto, jota ilman ei voida ajatellakaan saavutettavan menestystä työn vapauttamisessa täydellisesti pääoman ikeestä, ei voida ajatellakaan sosialismin voittoa. Venäjän nykytilanteessa tällainen menestys vaatii vuorostaan ehdottomasti vallan keskittämistä kokonaan tehtaanjohdon käsiin. Tämän tavallisesti yksilöllisen johtovallan periaatteen pohjalle rakentuvan johdon tulee hoitaa itsenäisesti palkkojen säätämistä, palkkarahojen, normiannosten ja työvaatetuksen jakoa ynnä muita huoltoa koskevia asioita mahdollisimman laajoin järjestelyvapauksin, tarkastaen samalla tiukasti, millaisiin tuloksiin on todella päästy tuotannon kohottamisessa ja sen kehittämisessä kannattavaksi ja voittoa tuottavaksi, sekä valiten mitä harkituimminkin johtomiehiksi etevimpiä ja kyvykkäimpiä henkilöitä j.n.e.

Kaikkinaista ammattiyhdistysten välitöntä sekaantumista laitosten johtamiseen on näissä oloissa pidettävä ehdottomasti vahingollisena ja sallimattomana.

Olisi kuitenkin aivan väärin tulkita tämä eittämätön toisuus siten, että ammattiyhdistyksiä kielletään osallistumasta teollisuuden sosialistiseen järjestelyyn ja valtioneollisuuden johtamiseen. Tämä osallistuminen on välttämätöntä tarkoin määritellyissä, nimenomaan seuraavissa muodoissa.

7. AMMATTIYHDISTYSTEN OSUUS JA OSALLISTUMINEN PROLETAARISEN VALTION TALOUS- JA VALTIOELINTEN TOIMINTAAN

Proletariaatti on kapitalismista sosialismiin siirtyvän valtion luokkaperusta. Maassa, jossa pientalonpoikaisto on valtaenemmistönä, proletariaatti voi täyttää menestyksellisesti tämän tehtävän vain ehdolla, että se liittoutuu erikoisen taitavasti, varovasti ja asteittaisesti talonpoikaiston valtaenemmistön kanssa. Ammattiyhdistysten on oltava ensimmäisinä ja välttämättömästi auttamassa valtiovaltaa, jonka kaikkea poliittista ja taloudellista toimintaa johtaa työväenluokan tietoinen etujoukko, kommunistinen puolue. Koska ammattiyhdistykset ovat yleensä kommunismin koulu, niiden on oltava muun muassa sosialistisen teollisuuden (ja sitten vähitellen myös maatalouden) johtamisen koulu työläisjoukoille ja sitten yleensä kaikille työtätekeville.

Näitä periaatteellisia näkökohtia silmälläpitäen on määriteltävä seuraavat perusmuodot, joissa ammattiyhdistykset osallistuvat proletaarisen valtion talous- ja valtioelinten toimintaan:

(1) Ammattiyhdistykset osallistuvat talouselämään yhteydessä olevien kaikkien talous- ja valtioelinten muodostamiseen asettamalla ehdokkaita ja käyttämällä neuvottelevaa äänioikeuttaan; ammattiyhdistykset osallistuvat myös näiden elinten toimintaan, mutta eivät välittömästi, vaan korkeimpien valtionvirastojen jäsenten, talouskollegioiden jäsenten, tehtaanhallintojen jäsenten (siellä, missä sellainen kollegisuus on sallittua), hallintomiesten, heidän apulaistensa y.m.s. kautta, jotka ammattiyhdistykset ovat esittäneet ja kommunistipuolue ja neuvostovalta vahvistaneet.

(2) Ammattiyhdistysten tärkeimpiä tehtäviä on nostaa

esiin ja kouluttaa hallintomiehiä työläisten ja yleensä työtätekevien joukkojen keskuudesta. Joskin teollisuudessa on nykyisin kymmeniä täysin tyydyttäviä ja satoja enemmän tai vähemmän tyydyttäviä hallintomiehiä, niin lähiaikoina tarvitsemme sadoittain ensiksi mainittuja ja tuhansittain viimeksi mainittuja. Ammattiyhdistysten on paljon tarkemmin ja tarmokkaammin kuin tähän asti otettava järjestelmällisesti selville kaikki tällaiseen työhön pystyvät työläiset ja talonpojat sekä tarkastettava seikkaperäisesti, kaikinpuolisesti ja asiallisesti, kuinka edistyy heidän kouluttamisensa johtavaan työhön.

(3) Yhtä tärkeää on ammattiyhdistysten osallistuminen proletaarisen valtion kaikkiin suunniteluelimiin. Samalla kun ammattiyhdistykset osallistuvat kaikkeen kulttuuri- ja valistustoimintaan sekä tuotantopropagandaan, niiden on mainitulla toiminnallaan saatava työväenluokka ja yleensä työtätekevät joukot osallistumaan yhä laajemmassa mitassa ja syvällisemmin kaikkeen valtion talouden rakennustyöhön ja perehdytettävä ne koko talouselämän, koko teollisen toiminnan piiriin alkaen raaka-aineiden hankinnasta aina tuotteiden realisointiin saakka sekä annettava entistä konkreettisempi käsitys niin sosialistisen talouden yhtenäisestä valtiosuunnitelmasta kuin myös siitä, että kullekin työmiehelle ja talonpojalle on käytännöllisesti katsoen etua tämän suunnitelman toteuttamisesta.

(4) Tariffien ja varustelunormien laadinta y.m.s. muodostaa välttämättömän elimellisen osan ammattiyhdistysten toiminnasta sosialismia rakennettaessa ja niiden osallistuessa teollisuuden johtamiseen. Niinpä kurinpidollisten oikeusistuinten on parannettava herkeämättä työkuria sekä kurin ja työn tuottavuuden kohottamisen puolesta käytävän taistelun kulttuurillisia muotoja puuttumatta kuitenkaan kansanoikeuksien tehtäviin yleensä enempää kuin johtotehtäviinkään.

Ammattiyhdistysten ja neuvostovallan vastaavien elinten on tietenkin tarkennettava seikkaperäisesti tässä lueteltuja perustehtäviä, joita ammattiyhdistyksillä on sosialistisen talouden rakentamisen alalla. Oleellisinta on se, että ammattiyhdistykset tekevät lopun välittömästä, valmistelemattomasta, epäpätevästä ja vastuuttomasta johtotoimintaan sekaan-

tumisesta, joka on aiheuttanut paljon vahinkoa, ja siirtyvät tietoisesti ja päättäväisesti kovaan ja asialliseen, monia vuosia vaativaan työhön, *opettamaan käytännössä* työläisiä ja kaikkia työtätekeviä *johtamaan* koko maan kansantaloutta.

8. YHTEYS JOUKKOIHIN ON AMMATTIYHDISTYSTEN KAIKEN TOIMINNAN PERUSEHTO

Yhteys joukkoihin, s.o. työläisten (ja sitten myös kaikkien työtätekevien) valtaenemistään, on ammattiyhdistysten kaiken toiminnan menestymisen tärkein ehto, perusehto. Ammattiliittojärjestöissä ja niiden koneistossa alimmista ylimpiin asti on luotava kokonainen toimihenkilökunta vastuuntuntoisista tovereista, välttämättömästi muistakin kuin kommunisteista, ja tarkastettava sen pätevyys käytännössä monien vuosien työssä. Näiden toverien tulee elää välittömästi työväen keskuudessa, tuntea sen elämä läpikotaisin, osata määritellä erehtymättömästi jokaisessa kysymyksessä, joka hetkellä joukkojen mieliala, niiden todelliset tarpeet, pyrkimykset, ajatukset, osata määritellä ilman mitään väärää idealisointia, kuinka tietoisia joukot ovat ja kuinka voimakkaasti tietyt entisyyden ennakkoluulot ja jäänteet vaikuttavat niihin, osata saavuttaa joukkojen rajaton luottamus suhtautumalla niihin toverillisesti, tyydyttämällä huolehtivasti niiden tarpeita. Yhtenä suurimpana ja pelottavimpana vaarana, mikä uhkaa jäsenmäärältään vaatimatonta kommunistipuoluetta sen johtaessa työväenluokan etujoukkona suurta sosialismiin siirtyvää (toistaiseksi vielä ilman edistyneempien maiden suoranaista apua siirtyvää) maata, on joukoista irtautumisen vaara, se vaara, että etujoukko etenee liian kauaksi »suoristamatta rintamaa», säilyttämättä lujaa yhteyttä koko työnarmeijaan, s.o. työläis- ja talonpoikaisjoukkojen valtaenemistään. Samoin kuin parhainkin tehdas mainioine voimakoneineen ja ensiluokkaisine työkoneineen jää seisomaan, jos sen voimakoneen ja työkoneiden väliset voimansiirtolaitteet ovat vialla, niin sosialistisessa rakennustyössä mekin katastrofi on kiertämätön, jos kommunistipuolueen ja joukkojen väliset voimansiirtolaitteet — ammattiyhdistykset — ovat väärin rakennettuja tai toimivat huonosti. Ei riitä, että tätä totuutta selitetään, että se palautetaan mieleen ja tunnustetaan oikeaksi; se on vakiinnutettava organisatorisesti ammattiliittojen koko rakenteessa ja niiden jokapäiväisessä työssä.

9. AMMATTIYHDISTYSTEN ASEMAN RISTIRIITAISUUS PROLETARIAATIN DIKTATUURIN AIKANA

Kaikesta edellä mainitusta johtuu, että ammattiyhdistysten erinäisten tehtävien välillä on useita ristiriitoja. Toisaalta niiden tärkein toimintamenetelmä on vakuuttaminen, kasvattaminen; toisaalta ne valtiovallan käyttöön osallistuvina eivät voi kieltäytyä osallistumasta myös pakotukseen. Toisaalta niiden päätehtävä on työtätekevien joukkojen etujen puolustaminen tämän sanan välittömässä ja varsinaisessa merkityksessä; toisaalta ne valtiovallan käyttöön ja yleensä koko kansantalouden rakennustyöhön osallistuvina eivät voi kieltäytyä painostamasta. Toisaalta niiden on toimittava sotilaallisesti, sillä proletariaatin diktatuuri on mitä ankarinta, sitkeintä ja vimmatuinta luokkasotaa; toisaalta juuri ammattiyhdistyksissä ovat vähimmin soveliaita spesifiset sotilaalliset toimintamenetelmät. Toisaalta ammattiyhdistysten on osattava sopeutua joukkoihin, näiden kyseiseen kehitystasoon; toisaalta ne eivät saa millään muotoa suhtautua väljäkäteisesti joukkojen ennakkolouluoihin ja takapajuisuuteen, vaan niiden on kohotettava jatkuvasti joukkoja yhä korkeammalle tasolle. Ja niin edelleen ja niin edelleen.

Nämä ristiriidat eivät ole satunnaisia eivätkä ne ole poistettavissa vuosikymmeniin, sillä ensinnäkin ne ovat jokaiselle koululle ominaisia ristiriitoja. Ja ammattiliitot ovat kommunismin koulu. Ei voida toivoa, että aikaisemmin kuin muutaman vuosikymmenen kuluttua työtätekevien enemmistö saavuttaa korkeimman kehitystason, jolloin aikuisten »koulusta» ei jää mitään jälkeä eikä muistoja. Toiseksi niin kauan kuin on olemassa kapitalismin ja pientuotannon jäänteitä, näiden jäänteiden ja sosialismin itujen väliset ristiriidat ovat koko yhteiskuntajärjestelmässä kiertämättömiä.

Tästä juontuu kaksi käytännöllistä johtopäätöstä. Ensimmäinen: jotta ammattiyhdistysten toiminta olisi menestyksellistä, ei riitä, että niiden tehtävät ymmärretään oikein ja että niiden rakenne on oikea; tarvitaan vielä erityistä tahdikkuutta, taitoa lähestyä joukkoja eri tavalla jokaisessa konkreettisessa tapauksessa, että nämä joukot saataisiin mahdollisimman kitkattomasti nostetuksi porrasta ylemmäksi kulttuurillisessa, taloudellisessa ja poliittisessa suhteessa.

Toinen johtopäätös: mainitut ristiriidat tulevat välttämättä synnyttämään selkkauksia, erimielisyyttä, kitkaa y.m.

Täytyy olla korkeampi ja kyllin arvovaltainen instanssi, jota ne voitaisiin ratkaista viipymättä. Tänä instanssina on kommunistinen puolue ja kaikkien maiden kommunististen puolueiden kansainvälinen yhtymä, Komintern.

10. AMMATTIYHDISTYKSET JA SPESIALISTIT

Tämän kysymyksen peruskohdat on esitetty VKP:n ohjelmassa. Mutta ne jäävät vain paperille, ellei kiinnitetä toistamiseen huomiota tosiasioihin, jotka osoittavat, missä määrin niitä toteutetaan elämässä. Tällaisia viimeaikaisia tosiasioita ovat ensiksikin työläisten suorittamat insinöörien murhat ei vain Uralin, vaan myös Donbassin yhteiskunnallistetuilla kaivoksilla; toiseksi Moskovan vesijohtolaitoksen yli-insinöörin V. V. Oldenborgerin itsemurha.*

Näihin ilmiöihin ovat tietenkin verrattomasti enemmän syy-päitä kommunistinen puolue ja yleensä neuvostovalta kuin ammattiyhdistykset. Mutta nyt ei ole kysymys sen selvittämisestä, kuka on poliittisesti eniten syy-pää, vaan tietyistä poliittisista johtopäätöksistä. Ei voi olla puhettakaan mistään huomattavista menestyksistä sosialistisessa rakennustyössä, elleivät kaikki johtavat laitoksemme, t.s. kommunistinen puolue, neuvostovalta ja ammattiyhdistykset, saa aikaan sitä, että meillä varjeltaisiin kuin silmäterää jokaista spesialistia, joka tekee työtä rehellisesti, tuntee alansa ja pitää siitä, vaikka hän aatteellisesti olisikin kommunismille täysin vieras. Emme voi vielä kohtakaan toteuttaa sitä, mikä meidän on kuitenkin toteutettava hinnalla millä hyvänsä, nimittäin että spesialistit erikoisena yhteiskuntakerroksena, joka pysyy erikoisena kerroksena aina niin kauan, kunnes päästään kommunistisen yhteiskunnan korkeimmalle kehitysasteelle, eläisivät sosialismin vallitessa paremmissa oloissa kuin kapitalismin vallitessa — niin aineellisessa kuin oikeudellisessakin suhteessa, niin työläisten ja talonpoikien kanssa tapahtuvan toverillisen yhteistyön kannalta kuin myös aatteellisessa suhteessa, t.s. siinä suhteessa, että he tuntisivat tyydytystä työstään ja olisivat tietoisia työnsä yhteiskunnallisesta hyödyllisyydestä ja riippumattomia kapitalistiluokan itsekäistä etupyypeistä. Kukaan ei suostu tunnustamaan vähänkään siedettävästi järjestetyksi sellaista hallintoa, jossa ei tehdä suunnitelmallista ja käytännöllisiä tuloksia tuottavaa työtä

* Tässä sitä koskeva kirjoitus, joka julkaistiin »Pravdassa» 3. I 1922: ((siteerattava kirjoituksen koko teksti »Uutisosastosta», s. 4))⁴⁴⁶.

spesialistien turvaamiseksi kaikinpuolisesti, parhaimpien spesialistien palkitsemiseksi, heidän etujensa puoltamiseksi ja suojaamiseksi j.n.e. Ammatillisten järjestöjen on tehtävä kaikkea tämäntapaista työtä (tai osallistuttava järjestelmällisesti kaikkien hallintojen vastaavaan työhön) pitäen silmällä työnteon ja koko kansantalouden eikä kyseisen hallinnon etuja. Spesialistien suhteen ammattiyhdistysten tehtävä on mitä raskain ja vaikein: niiden on vaikutettava herkeämättä mahdollisimman laajoihin työväenjoukkoihin, jotta näiden ja spesialistien keskinäissuhteet muodostuisivat oikeiksi, ja vain tällainen työ voi antaa todella huomattavia käytännöllisiä tuloksia.

11. AMMATTIYHDISTYKSET JA PIKKUPORVARISTON VAIKUTUS TYÖVÄENLUOKKAAN

Ammattiyhdistykset ovat vasta silloin reaalisia, kun ne yhdistävät hyvin laajoja puolueeseen kuulumattomien työläisten kerroksia. Tästä johtuu väistämättömästi, että etenkin maassa, jossa talonpoikaisto on valtaenemmistönä, juuri ammattiyhdistyksissä ovat verrattain pysyviä kaikki sellaiset poliittiset vaikutteet, jotka ovat kapitalismin jäänteiden ja pientuotannon päällysrakennetta. Nämä ovat pikkuporvarillisia vaikutteita, s.o. toisaalta eserräläis-menshevistisiä (II ja II^{1/2} Internationaalin puolueiden venäläinen muunnos) ja toisaalta anarkistisia vaikutteita. Ainoastaan näiden virtausten piiriin on jäänyt jonkin verran huomattavampi määrä henkilöitä, jotka eivät puolusta kapitalismia itsekkäiden luokkapyyteiden kannustamina, vaan aatteen vuoksi, uskoen edelleenkin, että heidän julistamallaan »demokratialla», »tasa-arvoisuudella» ja »vapaudella» yleensä ei ole luokkapoliittista merkitystä.

Nimenomaan edellä mainittu yhteiskunnallis-taloudellinen syy eikä eri ryhmien ja sitäkin vähemmän eri henkilöiden osuus on selityksenä sille, että ammattiyhdistyksissämme havaitaan tuollaisten pikkuporvarillisten aatteiden jäänteitä (joskus henkiinheräämistäkin). Sen vuoksi niin kommunistisen puolueen ja kulttuuri- ja valistustyötä suorittavien neuvostolaitosten kuin myös kaikkien ammattiyhdistyksissä olevien kommunistienkin on kiinnitettävä paljon suurempaa huomiota aatteelliseen taisteluun pikkuporvarillisia vaikutteita, virtauksia ja poikkeamia vastaan ammattiyhdistyksissä — etenkin kun uusi talouspolitiikka ei voi olla johtamatta tietyn-

laiseen kapitalismin voimistumiseen. Sen vastapainoksi on välttämättä voimistettava taistelua työväenluokkaan kohdistuvaa pikkuporvariston vaikutusta vastaan.

Loppu

Käsitellään teesien ohella.

Tämä on annettava tov. Molotoville puhtaaksi kirjoittamatta.

Tähän päättyvät julkaistavaksi tarkoitetut teesit, t.s. niiden luonnos, joka esitetään valiokunnalle ja sitten Poliittiselle toimikunnalle.

Ehdotan, että erikoisella Poliittisen toimikunnan päätöksellä hyväksytään tov. Rudzutakin luonnokseen sisältyvä päätös seuraavassa sanamuodossa: Poliittinen toimikunta antaa Organisaatiotoimikunnan tehtäväksi muodostaa KK:n Organisaatiotoimikunnan yhteyteen erikoisen valiokunnan tarkastamaan ja uusimaan ammattiyhdistysliikkeen johtavia huippukerroksia (ja mahdollisuuden mukaan myös kaikkia kom. työntekijöitä) pitäen silmällä pikkuporvarillisia — eseräläis-menshevistisiä ja anarkistisia — vaikutteita ja poikkeamia vastaan käytävän taistelun voimistamista. Tämän valiokunnan tulee VKP:n seuraavaan, yhdenteentoista edustajakokoukseen mennessä suorittaa loppuun (ainakin suurimmalta osaltaan) työnsä ja esittää siitä selostus puolueen edustajakokoukselle.⁴⁴⁶

Ei
saa
jul-
kaista

4. I 1922. *Lenin*

*Kirjoitettu 30. joulukuuta 1921—
4. tammikuuta 1922*

*Julkaistu erään muutoksen tammi-
kuun 17 p:nä 1922 »Pravda» lehdessä
12. n:o:ssa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

KIRJELAPPU V. M. MOLOTOVILLE PÄÄTÖSEHDOTUKSISTA VKP(b):n KK:n POLIITTISTA TOIMIKUNTAA VARTEN

Tov. Molotoville Poliittista toimikuntaa varten

Koska 3. I 1922 »Pravdassa» julkaistu uutinen *Oldenborgerin* itsemurhasta ja asiaa koskevista tutkimuksista on aivan vaillinainen (tai ei ole sanottu kaikkea?)

ehdotan Poliittisen toimikunnan päätökseksi seuraavaa:

1) Moskovan Neuvosto velvoitetaan pyytämään Yleisvenäläisen TPKK:n Puhemiehistöä asettamaan *syytteeseen* kaikki valiokunnan lausunnossa mainitut henkilöt;

2) YTPKK:n Puhemiehistö velvoitetaan täyttämään tämä pyyntö viivyttämättä ja

3) — tiedottamaan asiasta *kaikissa* neuvostolehdistä;

4) Oikeusasiain kansankomissariaatti velvoitetaan käsittelemään kyseinen asia erikoisen huolellisesti ja taitavasti sekä vaikuttavasti (siitä ovat henkilökohtaisesti vastuussa tov. Kurski ja se, joka määrätään yleiseksi syyttäjäksi);

5) Organisaatiotoimikunta velvoitetaan muodostamaan erikoinen puolueoikeus. Vesijohtolaitoksen koko *kommunistinen puoluesolu* on vedettävä tähän oikeuteen. (Osa on erotettava puolueesta kokonaan tai määrääjäksi, toisille on annettava ankara muistutus syyllisyydestä riippuen.) Oikeuskäsittely on järjestettävä vaikuttavasti, julkisesti.

+6) Ohjeet »Izvestijalle» ja »Pravdalle»: tätä skandaali- maista juttua on valaistava useissa pontevisissa kirjoituksissa.

4. I 1922.

Lenin

Vielä päätösehdotus:

Kaikista neuvostolaitoksissa tapahtuvista insinöörien (ja specialistien) murhista ja niiden johdosta suoritettujen tutkimusten tuloksista on tiedotettava Poliittiselle toimikunnalle ((KKTN, YAKN j.n.e., TPN:n kautta)).⁴⁴⁷

P. S. Asia on kuohuttava: on soitettava hälytyskelloa ja oikein kovasti.

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsi kirjoituksen mukaan*

**EHDOTUS VKP(b):n KK:n POLIITTISELLE
TOIMIKUNNALLE VAROJEN MYÖNTÄMISESTÄ
NIZHNI NOVGORODIN RADIOLABORATORIOILLE**

(Dovgalevskin anomuksen johdosta, jossa pyydetään myöntämään 50 000 kultaruplaa Nizhni Novgorodin radiolaboratoriolle)

Kannatan ja pyydän tov. Molotovia asettamaan asian äänestettäväksi Poliittisessa toimikunnassa. Pyydän Poliittisen

toimikunnan jäseniä ottamaan huomioon Nizhni Novgorodin radiolaboratorion poikkeuksellisen tärkeyden, suuret palvelukset, jotka se on jo tehnyt, sekä suuren hyödyn, jota se voi tuottaa meille lähitulevaisuudessa niin sotilasalalla kuin propagandatyössäkin.⁴⁴⁸

Lenin

*Saneltu puhellimitse
tammikuun 12 pnä 1922*

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan sihteerin
muisiinpanojen (konekirjoitustekstin)
mukaan*

ELOKUVA-ALAA KOSKEVIA OHJEITA

Valistuskomissariaatin on järjestettävä kaikkien näytäntöjen valvonta ja systematisoitava se. Kaikki filmit, joita esitetään Venäjän SFNT:ssä, on rekisteröitävä ja numeroitava Valistuskomissariaatissa. Jokaista elokuvaohjelmaa varten on säädettävä tietyt määräsuhteet:

a) ajanviete-elokuvat erityisesti mainostarkoituksiin ja tulojen hankkimiseksi (tietysti ilman rivouksia ja vastavallankumouksellisuutta) ja

b) erityiset propagandaelokuvat, yhteisnimitään »kaikkien maiden kansojen elämästä», kuten: Englannin siirtomaapolitiikka Intiassa, Kansainliiton toiminta, nälänhätä Berliinissä j.n.e. j.n.e. Paitsi elokuvia tulee esittää propagandatyön kannalta kiintoisia valokuvia vastaavine selityksineen. Valtion on pyrittävä saamaan yksityisten hallussa olevilta elokuvateattereilta kyllin paljon tuloja vuokramaksuina ja annettava yrittäjille oikeus ohjelmiston laajentamiseen ja uusien ohjelma- ja numeroiden lisäämiseen, mutta niin, että Valistuskomissariaatti välttämättä sensuroi ne ja että säilytetään ajanviete-elokuvien ja »Kaikkien maiden kansojen elämästä»-nimisten propagandafilmiin välinen määräsuhte, jotta teollisuudenharjoittajille olisi edullista valmistaa uusia elokuvia. Annettakoon heille mahdollisuus laajaan aloitteellisuuteen näissä puitteissa. Propaganda- ja kasvatustuotoiset elokuvat on annettava vanhojen marxilaisten ja kirjallisuudentuntijain tarkastettaviksi, ettemme toistaisi monesti sattuneita ikäviä kummelluksia, jolloin propagandalla saavutetaan päinvastaisia tuloksia. Erikoisesti on kiinnitettävä huomiota elokuvateatterien järjestämiseen maaseudulla ja Idässä, missä ne

ovat uutuus ja missä propagandamme on oleva sen vuoksi erittäin tuloksellista.⁴⁴⁹

Saneltu tammikuun 17 pnä 1922

*Julkaistu ensi kerran 1925
»Kionedelja» aikakauslehden
4. n:ossa*

*Julkaistaan N. P. Gorbunovin
muistilpanojen
(konekirjoitustekstin) mukaan*

EHDOTUS VKP(b):n KK:n POLIITTISELLE TOIMIKUNNALLE M. I. KALINININ MATKUSTAMISESTA UKRAINAAN⁴⁵⁰

Molotoville kaikkia Poliittisen toimikunnan jäseniä varten

Pyydän asettamaan Poliittisessa toimikunnassa äänestettäväksi seuraavan ehdotuksen: tov. Kalinin lähetetään heti kiertomatkalle Ukrainan viljavimpiin kuvernementteihin keräämään apua nälkää kärsiville. Hänen retkikuntansa on varustettava erittäin huolellisesti, jotta se voisi agitoida menestyksellisesti keräyksen hyväksi käyttämällä apunaan valokuvia, elokuvaesityksiä, nälkäseuduilta olevia todistajia j.n.e. Koko retkikunnan käytännöllisestä asiallisesta järjestämisestä vastaavat henkilökohtaisesti

1. Kalinin poliittisesta puolesta

2. erityisesti määrätty ja Poliittisen toimikunnan vahvistama toveri, käytännönmies, joka pystyy todella hoitamaan ja järjestämään tämän asian kunnolleen.

Kalinin velvoitetaan lähtemään koko retkikuntineen matkalle viimeistään 3 päivän kuluttua.

Lenin

*Saneltu puhelimitse
tammikuun 27 pnä 1922*

*Julkaistu ensi kerran 1945
XXV Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan sihteerin
muistilpanojen mukaan*

EHDOTUS VKP(b):n KK:n POLIITTISELLE TOIMIKUNNALLE

Toveri Molotoville
kaikkia Poliittisen toimikunnan jäseniä varten

»Bespartiinyi» kehittää »Pravdan» tämpäpäiväisessä numerossa mielestäni aivan oikeaa ja ajankohtaista suunnitelmaa⁴⁵¹.

Ehdotan, että sen hetikohtaista laadintaa ja nopeaa toteuttamista varten muodostetaan komissio, joka on kokoonpanoltaan suunnilleen seuraava: Molotov (voidaan vaihtaa johonkuhun toiseen KK:n Sihteeristön tai Organisaatiotoimikunnan nimittämään henkilöön), edelleen Jakovenko, Teodorovitsh ja tuo samainen »Bespartiinyi».

Lenin

*Saneltu puhelimitse
tammikuun 27 pnä 1922*

*Julkaisu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan sihteerin
muistiinpanojen mukaan*

GENOVAN VALTUUSKUNNAN VARAJOHTAJALLE JA KAIKILLE JÄSENILLE ANNETTAVIEN TOIMINTAOHJEIDEN LUONNOS⁴⁵²

1. II 1922.

Tov. Molotoville Poliittisen toimikunnan
jäseniä varten

Ehdotan vahvistettavaksi seuraavat toimintaohjeet Genovaan lähtevän valtuuskunnan varajohtajalle ja kaikille jäsenille.

1. Valtuuskunnan jokaisen jäsenen on valmistauduttava yleensä kaikkien niiden poliittisten ja finanssikysymysten varalta, jotka ovat esillä tai mahdollisesti tulevat esiin konferenssissa. Sitä paitsi valtuuskunnan kunkin jäsenen on perehdyttävä erityisesti, erittäin yksityiskohtaisesti ja perinpohjaisesti yhteen tärkeimmistä diplomaattisista ja yhteen tärkeimmistä finanssikysymyksistä.

Tshitsherinin ja Litvinovin tehtäväksi annetaan jakaa kysymykset valtuuskunnan jäsenten kesken (lukuun ottamatta sairaita, sellaisia kuin Rudzutak y.m.).

2. Valtuuskunnan jokaisen jäsenen on valmistettava 22. II (KK:n Poliittisen toimikunnan kanssa) pidettävään neuvotelukokoukseen mahdollisimman lyhyt (maximum 2—3 sivua; sähkösanomatyylisiin) kaikkia tärkeimpiä, niin diplomaattisia kuin finanssikysymyksiäkin koskevan periaate- ja poliittisen ohjelmansa jäsenitys.

3. Tshitsherinin ja Litvinovin vastuulla on hyvissä ajoin

koottava ja jaettava valtuuskunnan jäsenille kaikkea tarpeellista eri kielistä kirjallisuutta sekä systemaattinen asiakirjainkokoelma venäjän kielellä.

4. Finanssikysymysten erikoisen tärkeyden ja erikoisen vaikeuden vuoksi Tshitsherinin ja Litvinovin on laadittava luettelo finanssialan asiantuntijoista sekä näiden keskeistä työnjakoa koskeva suunnitelma sopien asiasta Finanssikomisariaatin, Valtion Suunnittelukomission ja A. D. Tsjurupan kanssa; määräaika — 1 viikko.

5. Valtuuskunnan jokaisen jäsenen on *tunnettava hyvin* Keynesin kirja («Rauhan taloudelliset seuraukset») sekä muita senluontoisia porvarillisia ja porvarillis-pasifistisia kirjoja ja *osia kirjoista* (Lansing sodan ja vuoden 1918 rauhan »imperialistisesta» luonteesta y.m.s.). Pitää valmistautua näin: puheissa ja julkilausumissa esitetään lyhyesti *kommunistien* näkökanta siten, että nähkääs vaikka olenkin kommunisti ja vaikka minulla onkin tällaiset kommunistiset katsomukset, haluan tälle kuulijakunnalle siteerata kirjoittajia, jotka eivät ole kommunisteja, ja asettaa kysymyksen kaikkien velkojen mitätöntämisen välttämättömyydestä y.m.s. porvarilliselta näkökannalta (ks. 6 ja 7).

6. Edustajiemme tulee suunnitella kaikki puheensa ja julkilausumansa konferenssissa ennakolta siten, että olipa konferenssin kulku ja lopputulos millainen tahansa (vaikkapa konferenssi ajautuisi mitä lyhimmissä ajassa karille, minkä me yritämme tietysti estää), ne muodostuisivat lyhyeksi, mutta selväksi kommunistien katsomusten kokonaisesitykseksi (kansainvälisiä suhteita ja talouselämää koskevista kysymyksistä) sekä yksityiskohtaiseksi porvarillisten ja porvarillis-pasifististen katsomusten esitykseksi imperialistisen maailman ja imperialistisen rauhan sovittamattomista ristiriidoista.

7. On hyvin luultavaa ja varmaakin, että konferenssissa kaikki porvarilliset edustajat liittoutuvat heti vaiteliaasti, mutta varmasti yhteen hyökätäkseen kimppuumme Gruusian vuoksi sekä kaikkien pikku- ja suurporvariston diplomatian ja demokratian tavanomaisten syytösten takia. Meidän on varustauduttava ennakolta sen varalta ja lähdettävä ehdottomasti ensimmäisinä hyökkäykseen (samalla kun perustehtävämme on saada eri maat erkaantumaan toisistaan ja riitaantumaan keskenään). Aloittaessamme ensimmäisinä hyökkäyksen meidän on suoritettava se enimmäkseen verho-

tusti, esim. »vihjailemalla» (tai esittämällä sitaatteja vastaa-
vasta porvarillisista teoksista) imperialististen suhteiden ki-
peimpiin ja häpeällisimpiin kohtiin (Korea; Amritsar; vallan-
kumouksellisten julkinen pieksäntä Intiassa; puhe, jonka
Lloyd George piti Cannesissa Briandia vastaan »murhien»
johdosta j.n.e. j.n.e.).

8. Koska on tullut moneen kertaan todistetuksi, että spe-
zialistimme yleensä ja eritoten menshevikkimieliset spesia-
listimme pyrkivät petkuttamaan meitä (ja onnistuvatkin var-
sin usein petkuttamaan) käyttämällä ulkomaanmatkoja le-
poon ja valkokaartilaisten yhteyksien lujittamiseen, Keskus-
komitea kehottaa rajoittumaan ehdottomasti mahdollisimman
pieneen määrään luotettavimpia asiantuntijoita, joista jokai-
sella pitää olla kirjallinen takuu asianomaiselta kansankomis-
saarilta sekä muutamilta kommunisteilta. Asiantuntijakunta
ei saa olla missään tapauksessa 45 henkeä suurempi. Luettelo
asiantuntijoista ja koko valtuuskunnasta on esitettävä 1½
viikon kuluttua KK:n vahvistettavaksi. Tästä §:stä vastaa-
vat henkilökohtaisesti toverit Litvinov, Joffe ja Tshitsherin.
Heidän huolenaan on myös valita asiainhoitaja, joka ei salli
yötyötä y.m.s. sietämätöntä.

Genovaan lähtevälle valtuuskunnalle tarkoitettujen *ohjei-*
den teesiluonnokseen ehdotan seuraavaa lisäystä:

9. Edustajiemme on siteerattava puheissaan ja julkilausu-
missaan erikoisen usein Cannesin ehtojen 1. pykälää ja ensin-
näkin siteerattava sitä yksinomaan »Petit Parisien» lehden
esittämässä muodossa, nim. käyttäen sanontaa »omistusjär-
jestelmä» eikä yksinkertaisesti »järjestelmä»; toiseksi tätä
sanaa ja tätä §:ää on tulkittava mahdollisimman laajamerki-
tyksisenä, nimittäin siten, kuin siinä tunnustettaisiin väistä-
mättömäksi kapitalistisen omistusjärjestelmän vaihtuminen
kommunistiseksi omistusjärjestelmäksi ja ikään kuin ainoak-
si kiistakysymykseksi »meidän välillämme» jäisi nyt kysymys
tuon vaihdoksen tapahtumisajasta ja -tavasta, t.s. tapahtuu-
ko se venäläisen vuosien 1917—1920 menetelmän mukaan vai
Lloyd Georgen menetelmän, Irlannin vuoden 1921 tai Egyptin
vuoden 1922 tyyppisen »typistetyn vallankumouksen» mene-
telmän mukaan⁴⁵³.

Lenin

KIRJE N. I. BUHARINILLE JA G. J. ZINOVJEVILLE

Tov. Buharinille ja tov. Zinovjevälle

Pitää harkita etukäteen, nimenomaan kuka teräväkielisimmistä henkilöistä tulee edustamaan Kominternia II ja II^{1/2} Internationaalin kanssa pidettävässä konferenssissa⁴⁵⁴. Samoin täytyy harkita etukäteen tässä neuvottelukokouksessa noudatettavan taktiikan ja strategian peruskysymykset.

Neuvottelukokouksessa käsiteltävien kysymysten luettelo on harkittava etukäteen ja laadittava sopien asiasta kunkin neuvottelukokoukseen osallistuvan osapuolen kanssa. Meidän on puolestamme pantava tähän luetteloon vain kysymyksiä, jotka koskevat välittömästi työväenjoukkojen käytännöllistä yhteistoimintaa sillä alalla, mikä katsotaan kiistattomaksi kaikkien kolmen osapuolen lehdistön virallisissa lausunnoissa. Meidän pitää perustella yksityiskohtaisesti, miksi me yhteisrintaman etuja silmälläpitäen rajoitumme näihin kysymyksiin. Siltä varalta, että herrat keltaiset ehdottavat politiikan kiistakysymyksiä, jotka koskevat esimerkiksi suhtautumista menshevikkeihin, Gruusiaa y.m.s., meidän tulee noudattaa seuraavaa taktiikkaa: 1) julistaa, että kysymysluettelo voidaan laatia vain kaikkien 3 osapuolen yksimielisen päätöksen perusteella; 2) ilmoittaa, että me olemme laatineet kysymysluettelomme pitäen silmämääränä yksinomaan vain työväenjoukkojen yhteistoimintaa, minkä aikaansaaminen on mahdollista heti, vaikka onkin oleellisia poliittisia erimielisyyksiä; 3) ilmoittaa, että olemme täysin suostuvaisia ottamaan käsiteltäviksi kysymykset, jotka koskevat suhtautumista menshevikkeihin, Gruusiaa ja mitä muita II ja II^{1/2} Internationaalin taholta ehdotettuja kysymyksiä tahansa, mutta panemme välttämättömäksi ehdoksi, että he suostuvat ottamaan käsiteltäviksi seuraavat kysymykset: 1) II ja II^{1/2} Internationaalin luopiomainen suhtautuminen Baselin manifestiin, 2) samojen puolueiden osallisuus Luxemburgin, Liebknechtin ja muiden Saksan kommunistien murhaan, jonka näiden puolueiden tukemat porvarihallitukset ovat suorittaneet; 3) näiden puolueiden sanotunlaisesta suhtautumisesta siirtomaiden vallankumoustaistelijain murhiin, joita samat II ja II^{1/2} Internationaalin tukemat porvaripuolueet ovat suorittaneet, y.m. y.m.s. Meidän pitää valmistaa etukäteen luettelo näistä ja samantapaisista kysymyksistä ja samoin

on ennalta valmistettava myös alustajien teesit muutamista tärkeimmistä tämänluontoisista kysymyksistä.

Meidän on löydettävä aihetta julistaa virallisesti, ettemme pidä II ja II^{1/2} Internationaalia minään muina kuin maailman vastavallankumouksellisen porvariston epäjohdonmukaisina ja horjuvina liittolaisina ja että suostumme osallistumaan yhteisrintamaa koskevaan neuvottelukokoukseen pitäen silmämääränämme joukkojen mahdollisen välittömän käytännöllisen yhteistoiminnan aikaansaamista sekä II ja II^{1/2} Internationaalin koko poliittisen asenteen erheellisyyden paljastamista, aivan samoin kuin nämä (II ja II^{1/2}) suostuvat neuvottelemaan kanssamme pitäen silmämääränään joukkojen välitöntä käytännöllistä yhteistoimintaa ja poliittisen asenteemme erheellisyyden paljastamista.

Lenin

*Saneltu puhelimitse
helmikuun 1 pnä 1922*

*Julkaistu ensi kerran 1959
XX XVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan sihteerin
muistiinpanojen
(konekirjoitustekstin) mukaan*

GENOVAN KONFERENSSIA KOSKEVA EHDOTUS VKP(b):n KK:n POLIITTISEN TOIMIKUNNAN PÄÄTÖKSEKSI

Tov. Molotoville
(Poliittisen toimikunnan jäseniä varten)

Kiinnitän huomiotanne »Smena Vehin»⁴⁵⁵ 13. numerossa julkaistuun J. Kljutshnikovin artikkeliin »Genovan konferenssi»; ehdotan seuraavaa:

1. Valtuuskuntamme jäsenten kanssa käsitellään kysymys Kljutshnikovin ottamisesta mukaan asiantuntijaksi.

2. Koko valtuuskunta velvoitetaan huolehtimaan siitä, että lehdistössämme julkaistaisiin muutamia artikkeleita samasta aiheesta, josta Kljutshnikov on kirjoittanut artikkelinsa, mutta niiden tulee olla yksityiskohtaisempia ja perusteellisempia, jotta kysymys tulisi valaistuksi täydellisesti ja kaikin puolin.

3. Jokainen, joka haluaa matkustaa Venäjää edustavana asiantuntijana tai jota on ajateltu tähän toimeen, velvoite-

taan valmistamaan 10 päivän kuluessa erikoisalaansa koskeva artikkeli ja valaisemaan siinä yksityiskohtaisesti kysymystä Venäjän suhtautumisesta ulkomaihin. Ne artikkelit (tai artikkelin osat), jotka eivät sisällä mitään salaista, on julkaistava heti lehdistössämme.

4. Tshitsherin ja Litvinov vastaavat siitä, että artikkelien teemojen jako ja kirjoittajien nimet (1. ja 2. kohta) ilmoitetaan Poliittiselle toimikunnalle viikon kuluttua.

Lenin

*Saneltu puhelimitse
helmikuun 4 p:nä 1922*

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan sihteerin
muistiinpanojen
(konekirjoitustekstin) mukaan*

PARVUKSEN KIRJASEN SISÄLTÖÄ ESITTELEVÄN SÄHKKEEN JULKAISEMISESTA⁴⁵⁶

1

Tov. Molotoville
(Poliittisen toimikunnan jäseniä varten)

Ehdotan, että määrätään tutkittavaksi, kuka sijoitti pari päivää sitten sanomalehtiin Parvuksen sepustuksia esittelevän sähköksen.

Ehdotan, että kun syyllinen on saatu selville, ROSTA:n vastaavan osaston johtajalle annetaan ankara muistutus ja välittömästi syyllinen lehtimies ajetaan pois toimestaan, koska vain täystomppeli tai valkokaartilainen on saattanut tehdä meidän lehdistämme sellaisen heittiön kuin Parvuksen mainostusvälineitä.

Lenin

*Saneltu puhelimitse
helmikuun 4 p:nä 1922*

*Julkaistu ensi kerran 1945
XXXV Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan sihteerin
muistiinpanojen
(konekirjoitustekstin) mukaan*

2

VKP(b):n KK:n POLIITTISEN TOIMIKUNNAN PÄÄTÖS
MAALISKUUN 11 pnä 1922

Sellaisen sähkeen julkaiseminen katsotaan sopimattomaksi, koska se vaikuttaa Parvuksen mainostamiselta, ja puolue- ja neuvostolehtien toimitukset velvoitetaan pidättymään vastedes julkaisemasta sellaisia sähkeitä.

*Julkaistu ensi kerran 1964
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 44. osassa*

*Julkaistaan pöytäkirjamerkintöjen
konekirjoitustekstin mukaan*

**GENOVAN KONFERENSSIIN LÄHTEVÄLLE
NEUVOSTOVALTUUSKUNNALLE ANNETTAVIEN
VKP(b):n KK:n OHJEIDEN LUONNOS⁴⁵⁷**

Ehdotan seuraavaa KK:n ohjeiden luonnosta:

Vahvistamatta asiantuntijain luetteloä Keskuskomitea kehottaa siihen merkittyjä ehdokkaita esittämään viikon kuluessa *koko* Genovan konferenssin *ohjelmaa* ja *taktiikkaa* koskevan konseptin (kyseisen asiantuntijan toimivaltaan kuuluvista kysymyksistä). Kaikki kansankomissaarit ovat velvollisia antamaan 2 päivässä *kirjalliset* lausunnot ja takeet asiantuntijaehdokkaistaan. Jos asiantuntijat häpäisevät itsensä Euroopassa, vastaamaan joutuvat sekä he että kansankomissaarit.

Genovan konferenssia koskevien ohjeiden kehittämiseksi ja täydennykseksi *ehdotan seuraavaa*:

1. Esittämättä mitään ennakkoratkaisuja valtuuskuntamme vastaavan esiintymisen muotoon ja aikaan nähden KK katsoo valtuuskuntamme ehdottomaksi velvollisuudeksi kehitellä täydellinen, omintakeinen ja eheä ohjelma kaikissa peruskysymyksissä.

2. Tämän ohjelman täytyy olla porvarillis-pasifistinen, mutta samalla valtuuskuntamme taholta on tehtävä ajoissa selvä varaus, että emme esitä nyt yksinomaisesti meidän katsomuksiamme vastaavaa kommunistista ohjelmaa (lyhyesti: sitä ja sitä), koska haluamme ehdottaa muille valtuuskunnille, joiden asenne on periaatteellisesti toisenlainen,

useita palliatiiveja ja reformistisia toimenpiteitä, joita porvarillisella näkökannalla olevat henkilöt ovat jo osittain ehdottaneet Englannissa sekä muissa kapitalistisissa maissa. Tietyissä oloissa tämä palliatiiviohjelma saattaisi kuitenkin helpottaa nykyistä vaikeaa tilannetta (josta voidaan taatusti selviytyä vain sanoutumalla lopullisesti irti kaikista kapitalistisen omistuksen perusteista).

3. Likipitäinen luettelo tämän ohjelman peruspykälistä:

(1) kaikkien velkojen mitätöinti;

(2) »irlantilaisen» ratkaisun soveltaminen kaikkiin siirtomaihin ja riippuvaisuussuhteessa oleviin maihin ja kansakuntiin nähden;

(3) Versaillesin sopimuksen radikaalinen tarkistus;

(4) lainojen myöntäminen edullisin ehdoin niille maille, joita sota on pahimmin runnellut ja jotka sitä paitsi ovat heikoimpia siinä mielessä, etteivät ne voi nousta omin voimin, mutta ovat maailmantalouden kannalta mitä tärkeimpiä suunnattomien elintarvike- ja raaka-ainemäärien mahdollisina toimittajina;

(5) yhtäläisen kansainvälisen kultapariteetin säätäminen useiden eri maiden rahajärjestelmiä varten sekä tämän pariteetin voimaansaattamiskeinojen määrääminen;

(6) useiden maiden sopimus inflaation ja rahan arvonmenetyksen torjuntakeinoista (osoitettava muutamia keinoja);

(7) useiden maiden sopimus polttoainepulan torjuntakeinoista sekä toimenpiteistä, jotka tekevät mahdolliseksi yhtenäiseen suunnitelmalliseen sähköistämiseen perustuvan järkiperäisimmän ja säästeliäimmän energialähteiden käytön;

(8) samoin raaka-aineiden ja elintarvikkeiden tuontimahdollisuuksien kannalta tärkeimpiin kansainvälisen liikenteen uudelleenjärjestämis- ja parantamistoimenpiteisiin nähden.

J.n.e.

4. Tämäntapainen ohjelma on esitettävä puheissa tai jollei siihen ole tilaisuutta, painatettava 3—4 eurooppalaisella kielellä ja jaettava edustajille ja lehdistölle (vaikkapa suppeassa muodossa). (Painatettava joka tapauksessa.)

5. Asiantuntijoiksi saa päästää vain henkilöitä, jotka kykenevät kehrittelemään, perustelevaan ja puoltamaan täl-

laista ohjelmaa (sen yhtä tai toista osaa) ja ovat todistaneet tämän kykynsä. Asiantuntijain täytyy julkaista Eurooppaa varten ohjelmansa ja suunnitelmansa omalla allekirjoituksellaan varustettuina. ((Tällaisen ohjelman kaikuna tulevat olemaan artikkelit III Internationaalin lehdistössä: tuo »vakuuttamis»-yritys nähkääs ei ole vahingollinen, mutta se on melkein hyödytön, koska tarvitaan vallankumous; — sekä II ja II $\frac{1}{2}$ Internationaalin lehdistössä: katsotaanpa, mitä ne sanovat.))

Kirjoitettu helmikuun 6 pnä 1922

*Julkaistu ensi kerran osittaisesti
huhtikuun 24 pnä 1962
»Pravda» lehden 114. n:ossa*

*Julkaistu täydellisesti 1964
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 44. osassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

KIRJELAPPU V. M. MOLOTOVILLE EHDOTUKSISTA VKP(b):n KK:n POLIITTISELLE TOIMIKUNNALLE

Tov. Molotov!

Pyydän suorittamaan puhelimitse äänestyksen kahdesta Poliittiselle toimikunnalle osoitetusta ehdotuksesta:

1) Yleisen viljaveron määrää koskevaa Poliittisen toimikunnan päätöstä ei julkaista ennen kuin on tehty uusi päätös Valtion Suunnittelukomission esitettyä lopulliset laskelmansa.

(Krzhizhanovski valitteli minulle eilen katkeroituneena, että heillä on näissä laskelmissa suuri työ ja että se muka keskeytettiin edes kuuntelematta häntä. Pyydän antamaan hänelle aikaa 3—4 päivää ja olemaan niin kauan julkaisematta.)

2) Sanomalehti »Kooperativnoje Delo»⁴⁵⁸ lakkautetaan. Aineiston käyttämisestä sovitaan »*Ekonomitsheskaja Zhiznin*» kanssa.

Lenin

Kirjoitettu helmikuun 11 pnä 1922

*Julkaistu ensi kerran 1945
XXXV Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

**N. L. MESHTSHERJAKOVIN KIRJEESEEN
TEHDYT MERKINNÖT
JA EHDOTUS VKP(b):n KK:n POLIITTISEN
TOIMIKUNNAN PÄÄTÖKSEKSI**

...Nyt »Kooperativnoje Delo» lehdestä.

- ?? 1) Kulutusosuuskuntien Keskusliiton hallitus, johon kuuluu yksinomaan kommunisteja, sanoo lehden olevan välttämätön, jotta osuuskunnat voisivat suorittaa vaikean ja uuden järjestelytyönsä ja täyttää saamansa kauppatehtävät.
- 2) Lehden toimituskuntaan kuuluu vain kommunisteja: minä, Sarabjanov, Shvetsov, Kutuzov-Ilinski j.n.e.
- ?? 3) Venäjälle on tulossa länsimaiden osuustoimintamiesten valtuuskunta. Vanhat osuustoimintamiehet käyttävät lehden lakkauttamista hyväkseen, ja se vaikeuttaa osuustoimintaamme.
- ha ha !! 4) Lehden lakkauttamista tullaan käyttämään keppihevosena Genovan konferenssissa.
- 5) Tähän asti lehdessä ei ole ollut mitään neuvostovallan tai kommunismin vastaista...

Helmikuun 11 pnä 1922.

N. Meshtsherjakov

Tov. Molotoville Poliittista toimikuntaa varten:

koska tov. Meshtsherjakovin perustelut ovat ilmeisesti kestäättömiä ehdotan seuraavaa:

1) Kulutusosuuskuntien Keskusliiton hallitus velvoitetaan muuttamaan joka päivä ilmestyvä sanomalehti »Kooperativnoje Delo» *viikkolehdeksi*;

2) kaikki siten vapautuvat voimat ja varat käytetään siihen, että keskus valvoisi paremmin paikallisten osuuskuntien kauppatoimintaa ja auttaisi sitä kehittymään oikealla tavalla;

3) selostus 2. §:n täyttämisestä esitetään Poliittiselle toimikunnalle joka kuukausi;

4) tehostetaan »Ekonomitsheskaja Zhiznin» avustamista.

14/II.

Lenin

Kirjoitettu helmikuun 14 pnä 1922

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

**KIRJE VKP(b):n KK:n POLIITTISEN
TOIMIKUNNAN JÄSENILLE HUOMAUTUKSISTA
EHDOTUKSEEN KOMINTERNIN TpK:n
ENSIMMÄISEN LAAJENNETUN KOKOUKSEN
PÄÄTÖKSEKSI KOLMEN INTERNATIONAALIN
KONFERENSSIIN OSALLISTUMISESTA⁴⁵⁹**

Tov. Molotoville
(Poliittisen toimikunnan jäseniä varten)

Ehdotan tehtäväksi seuraavia muutoksia Zinovjev'in lähettämään päätöslauselmaluonnokseen, joka koskee Kominternin osallistumista suunniteltuun maailman kaikkien työväenpuolueiden konferenssiin. Sanojen: »työväenjoukkojen yhteistoiminta, joka on mahdollista heti oleellisista poliittisistä erimielisyyksistä huolimatta» jälkeen seuraavat lauseet pitäisi pyyhkiä pois sanoihin »että työväenjoukot vaativat yhteistoimintaa» asti. Viimeksi mainituista sanoista alkavaa lausetta pitäisi muuttaa seuraavasti: »vaikka valvutuneet työläiset käsittävät mainiosti nämä poliittiset erimielisyydet, he haluavat ja vaativat silti yhdessä työläisten valtaenemmistön kanssa yhteistoimintaa ajankohtaisimmissa ja työläisten etujen kannalta tärkeimmässä käytännön kysymyksissä. Kukaan rehellinen ihminen ei voi nykyään olla tästä epävarma» j.n.e.

Toinen ehdottamani muutos on se, että lausetta, joka alkaa sanoista: »poistaen päiväjärjestyksestä kaikki kiistakysymykset ja nostaen esiin kiistattomat», pitäisi muuttaa ja täydentää seuraavasti: »ja siirtäen joksikin aikaa syrjään kiistanalaisimmat kysymykset ja nostaen esiin kiistattomimmat, molemmat osapuolet tai oikeammin kaikki kolme konferenssiin osallistuvaa kansainvälistä yhtymää luottavat tietystikin omien katsomustensa lopulliseen voittoon».

Tärkein ehdottamani muutos on se, että pyyhittäisiin pois kappale, jossa II ja II^{1/2} Internationaalinen johtajia sanotaan maailman porvariston apureiksi. Se on samaa kuin käyttää sanaa »hanhi». Ei ole lainkaan järkevää saattaa erittäin tärkeä käytännöllinen asia vaaraan sen takia, että soisimme itsellemme ilon haukkua liiemman kerran heittiöitä, joita haukumme ja tulemme haukkumaan 1000 kertaa toisessa paikassa. Jos Toimeenpanevan komitean laajennetussa istunnossa on vielä henkilöitä, jotka eivät ole ymmärtäneet,

että yhteisrintamataktiikka auttaa meitä kukistamaan II ja II¹/₂ Internationaalin johtajat, niin sellaisille on pidettävä ylimääräisiä helppotajuisia luentoja ja esitelmiä. Kenties käy tarpeelliseksi kirjoittaa heitä varten erikoisen helppotajuinen kirjanen ja julkaista se esimerkiksi ranskan kielellä, elleivät ranskalaiset ole vielä omaksuneet marxilaista taktiikkaa. Ja vihdoin on parempi hyväksyä tämä päätöslauselma ei yksimielisesti, vaan enemmistön äänin (vastaanäänestäneille opetamme sittemmin varta vasten, perusteellisesti ja helppotajuisesti järkeä ja ymmärrystä), kuin saattaa tärkeä käytännöllinen asia uhanalaiseksi muutamien poliittisten piimäsuiden takia, jotka paranevat jo huomispäivänä lastentaudistaan.

Lenin

*Saneltu puhelimitse
helmikuun 23 p:nä 1922*

*Julkaistu ensi kerran 1964
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 44. osassa*

*Julkaistaan sihteerin
muistiinpanojen
(konekirjoitustekstin) mukaan*

EHDOTUS VKP(b):n KK:n PÄÄTÖKSEKSI NEUVOSTOVALTUUSKUNNAN TEHTÄVISTÄ GENOVASSA

Vain kädestä käteen Poliittisen toimikunnan jäsenille
Ehdotus KK:n päätökseksi

1. Keskuskomitea katsoo oikeaksi sen arvion tilanteesta ja tehtävistä (valtuuskuntamme tehtävistä Genovassa), joka on esitetty tov. Litvinovin teeseissä.

2. KK vahvistaa varajohtajalle tov. Tshitsherinille kaikki valtuuskunnan johtajan oikeudet.

3. Siinä tapauksessa, jos tov. Tshitsherin sairastuu tai matkustaa pois, hänen oikeutensa siirtyvät vuorotellen jommallekummalle kolmikolle: a) Litvinov, Krasin, Rakovski; b) Litvinov, Joffe, Vorovski.

4. Valtuuskuntamme on yritettävä välttää Cannesin ehtojen tunnustamista. Jollei siinä onnistuta ja jos meille esitetään suoranainen uhkavaatimus, on koetettava ajaa läpi Krasinin kaava: »Kaikki maat tunnustavat valtiovelkansa ja sitoutuvat korvaamaan vahingot ja tappiot, joita niiden hallitukset ovat aiheuttaneet toiminnallaan.»

Jollei siinäkään onnistuta, on katkaistava välit ja ilmoitettava samalla selvästi, että olemme valmiit tunnustamaan yksityiset velat, mutta haluamatta olla piilosilla sanomme, että katsomme vastavaatimustemme kattavan ne samoin kuin yleensäkin kaikki sitoumuksemme. Ylintä sovintotuomaria meidän ja porvarillisten maiden välillä emme pidä mahdollisena, koska kysymyksessä on kahden omistusjärjestelmän välinen riita.

Jos joudutaan katkaisemaan välit, on esitettävä mitä selvimmin välien katkeamisen tärkein ja ainoa syy: hallitusten palvelimien vähälukuisten yksityiskapitalistien, Urquhar-tin y.m. ahneus.

Lisäksi äärimmäisenä myönnytyksenä näille kapitalisteille on ehdotettava etuoikeutta toimilupien saantiin (t.s. sikäli kuin luovutamme tietyin ehdoin heidän entisiä kiinteistöjään joko kokonaan tai osittain jollekin X:lle toimilupa-alueiksi, niin sitoudumme antamaan ne samoilla ehdoilla entiselle omistajalle).

5. Koska on mahdollista, että porvarit yrittävät estää meitä selostamasta seikkaperäisesti ohjelmaamme, kaikki ponnistukset on suunnattava siihen, että tämä ohjelma tulee jo ensimmäisessä puheessa ainakin esitettyksi tai osoitetuksi tai vaikkapa hahmotelluksi, ellei seikkaperäisesti selitetyksi (ja se on heti julkaistava yksityiskohtaistettuna).

6. Ohjelmanamme on se, että kommunistisia katsomuksiamme salaamatta rajoitumme kuitenkin osoittamaan ne aivan ylimalkaan ja lyhyesti (esimerkiksi sivulauseessa) ja sanomme suoraan, ettemme katso sopivaksi propagoida katsomuksiamme täällä, koska tulomme tarkoituksena on saada aikaan kauppasopimus ja yrittää sopia toisen (porvarillisen) leirin pasifistisen osan kanssa.

Toisen leirin pasifistiseksi osaksi (tai käytettäköön muuta, vasiten valikoitua kohteliasta sanontaa) meidän tulee katsoa ja ristiä pikkuporvarilliset, pasifistiset ja puolipasifistiset demokraatit, sentyyppiset, jollaisia ovat II ja II^{1/2} Internationaali, Keynes y.m.s.

Eräänä tärkeimpänä ellei kaikkein tärkeimpänä poliittisena tehtävänäemme Genovassa on erottaa tämä porvarileirin siipi koko muusta porvarileiristä, koettaa imarrella tätä siipeä, julistaa meidän näkökannaltamme mahdolliseksi ja toivottavaksi saada aikaan ei ainoastaan kauppasopimus, vaan poliittinenkin sopimus heidän kanssaan (eräänä niistä har-

voista mahdollisuuksista, että kapitalismi kehittyy rauhanomaisesti uudeksi järjestelmäksi, mitä me kommunistit emme oikein usko, mutta suostumme kyllä auttamaan koekilussa ja katsomme sen velvollisuudeksemme, koska edustamme valtiota, jolla on vastassaan muista valtioista koostuva vihamielinen enemmistö).

On tehtävä kaikki mahdollinen ja yhtä ja toista mahdoton-takin voimistaaksemme porvariston pasifistista siipeä ja suurentaaksemme edes hiukan sen vaalivoittomahdollisuuksia; tämä ensiksi; ja toiseksi — erottaaksemme toisistaan Genovassa meitä vastaan yhdistyneet porvarilliset maat, — se on meidän kahtalainen poliittinen tehtävämme Genovassa. Eikä suinkaan kommunististen katsomusten kehittäminen.

7. On kaikin tavoin koetettava kehittää mahdollisimman yksityiskohtaisesti ja tehdä laajalti tunnetuksi (ellei onnistuta puheissa, niin lehdistössä) Venäjän ja Euroopan kansantalouden jälleenrakentamissuunnitelmaa — Valtion Suunnittelukomission töiden hengessä ja niiden perusteella.

8. Jos porvarillinen leiri esittää meille Genovassa uhkavaatimuksen: ei saa kajota pasifismin kysymyksiin, vaan on puhuttava yksinomaan ahtaasti kaupallisista aiheista, meidän täytyy lausua valittelumme, mutta alistua uhkavaatimukseen sanoen, että meillä on tässä konferenssissa kaksi tavoitetta: pasifistinen tavoite ja kaupallinen tavoite. Jää yksi.

9. KK antaa valtuuskunnan tehtäväksi suunnitella yksityiskohtaisesti, miten pasifistista ohjelmaa kehitellään, ja rajoittuu yleiseen ohjeeseen: sitä on koetettava kehittää mahdollisimman laajasti, jotta kansainvälisen porvariston pasifistisen leirin ja karkean porvarillisen, aggressiivisen porvarillisen, taantumuksellisen porvarillisen leirin välinen juopa saataisiin syvemmäksi.

10. Kauppaa ja toimilupia koskevassa kysymyksessä (m.m. lainakysymyksessä) on asetettava tärkeimmäksi takeeksi pohjoisseutujen metsät y.m.s. Valtiomme oikeuksien väheksyntään emme suostu. Sopimuksia ei saa solmia ilman lennättimise saatua KK:n erikoista suostumusta.⁴⁶⁰

Lenin

Kirjoitettu helmikuun 24 p:nä 1922

*Julkaistu ensi kerran 1964
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 44. osassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

**KIRJELAPPU V. M. MOLOTOVILLE
VKP(b):n KK:n POLIITTISEN TOIMIKUNNAN
JÄSENIÄ VARTEN JA ITALIALLE ANNETTAVAA
NOOTTIA KOSKEVA PÄÄTÖSEHDOTUS**

Tov. Molotoville
Poliittisen toimikunnan jäseniä varten

Genovaa koskeva kysymys on Tshitsherinin, Joffen, Krasinin ja Litvinovin kirjallisten ilmoitusten jälkeen mielestäni selvä.

Esitän päätösehdotuksen.

Suunnitelma: kaikki Poliittisen toimikunnan jäsenet koettavat sopia asiasta *kirjeellisesti*. Ellei se onnistu, kaikki kokoontuvat ja pitävät 1 tunnin istunnon *yksin* (ja ilman sihteeriä).

Sitten tunti tai 2 tuntia valtuuskunnan kanssa, ja siinä kaikki.

24. II. Lenin

Ehdotan päätökseksi: Poliittinen toimikunta valtuuttaa tov. Tshitsherinin lähettämään Italialle nootin, pitkänlaisen, äärimmäisen kohteliaan, mutta varsin piikkikkään, että näet emme ole rikkomassa erästä tärkeintä »ehtoa»: kokoontumispäivä 8. III, että me ehdotamme 1) vahvistettavaksi 8. III; mutta jos (2) enemmistö on vastaan, niin me protestoimme ja ehdotamme 15. III.⁴⁶¹

Lenin

Kirjoitettu helmikuun 24 pnä 1922

*Julkaistu ensi kerran 1964
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 44. osassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

**KORJAUKSIA JA HUOMAUTUKSIA
PIENEN KKN:n JOHTOSÄÄNTÖLUONNOKSEEN⁴⁶²**

näin ei voida sanoa
venäjäksi

10. Kaikki Pienen Kansankomissaarien Neuvoston päättävät päätökset, t.s. sellaiset, jotka itse asiassa ratkaisevat kysymyksen, paitsi 5. kohdassa mainittuja, lä-

näin ei voida sanoa, *asiainhoidolliset* tai *asiainhoitoa koskevat* olisi *parempi*.

hetetään Kansankomissaarien Neuvostoon. Kaikki yksityiset, luonteeltaan insidenttaaliset päätökset, kuten kaikenlaiset tutkimukset, tarvittavan aineiston kokoaminen, asiain lähettäminen alistusteitse, kaikenlaiset vastaukset Pieneen Neuvostoon lähetytyihin keskusvirastojen kyselyihin sekä KKN:n hallinnolliset ja taloudelliset asiat Pieni Neuvosto ratkaisee omissa nimissään lopullisesti eikä niitä lähetetä Suureen Neuvostoon.

- + Kehotan lisäämään: kaikissa Moskovan Neuvostoa koskevissa kysymyksissä on välttämättä kutsuttava sen edustaja.
+ välttämättä kutsuttava *kaikkien* asiasta kiinnostuneiden kansankomissariaattien edustajat.

Kirjoitettu helmikuussa 1922

*Julkaistu ensi kerran 1945
XXXV Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

EHDOTUS VKP(b):n KK:n POLIITTISEN TOIMIKUNNAN PÄÄTÖKSEKSI RUOTSIN LAINASTA⁴⁶³

Ehdotukseni: hyväksytään periaatteessa ja Ulko-
maankauppakomissariaatti velvoitetaan jatkamaan neuvot-
teluja, *kuitenkin siten*, että (1) asiaa ei ratkaista lopullisesti
ilman Poliittista toimikuntaa (jonka tulee säilyttää oikeutensa
kieltäytyä); (2) että koetetaan solmia *samantapainen
lainasopimus* paremmin ehdoin toisen (italialaisen) *tarjoojan*
kanssa.

13/III. *Lenin**

Kirjoitettu maaliskuun 13 pnä 1922

*Julkaistu ensi kerran 1966
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 54. osassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

* Ehdotuksen ovat allekirjoittaneet myös L. B. Kamenev ja J. V. Stalin;
L. D. Trotski pidättyi. *Toim.*

**KIRJE VKP(b):n KK:n POLIITTISEN
TOIMIKUNNAN JÄSENILLE EHDOTUKSISTA
KOLMEN INTERNATIONAALIN KONFERENSSIIN
LÄHTEVÄLLE KOMINTERNIN VALTUUSKUNNALLE
TARJOITETTUIJEN KOMINTERNIN TpK:n
OHJEIDEN LUONNOKSEEN⁴⁶⁴**

Zinovjevile
Stalinille
Kameneville y.m. Poliittisen toimikunnan
jäsenille:

Ehdotan

s. 11 (2. osa) (uudenlaisesta asennoitumisesta menshevikkeihin) jätettävä pois.

Sitä ei saa sanoa nyt edes ehdollisesti.

Mielestäni pitäisi muuttaa ohjeet näin:

- AA) Jos halutaan asettaa käsiteltäväksi kiistanalaisimpia kysymyksiä, t.s. sellaisia, jotka herättävät III Internationaalissa eniten vihamielisyyttä II ja II¹/₂ kohtaan, niin suostumme ehdolla, että
- (a) kanssamme sovitaan kysymysluettelosta
 - (b) ... ja mitä yksityiskohtaisimmin III Internationaalin oikeutta koskevan keskustelun säännöistä; sen oikeuksien suojelun tulee olla äärimmäisen yksityiskohtaista j.n.e. j.n.e.
- BB) Me puolestamme kehotamme asettamaan käsiteltäväksi *vain* kysymyksiä, jotka ovat vähemmässä määrässä kiistanalaisia, koska katsomme tarkoitukseksi pyrkiä edes osittaiseen työväenjoukkojen yhteist **o i m i n t a a n**.

Jos AA hyväksytään, niin lisäämme: yleisen arviomme II ja II¹/₂ Internationaalista, *kaikki* niitä vastaan esittämämme syytökset j.n.p. j.n.p.

Edelleen: 25/III, t.s. alustavassa neuvottelukokouksessa, edustajiemme tulee olla äärimmäisen pidättyväisiä, *niin kauan kuin* on toivoa päämäärän saavuttamisesta, t.s. kaikkien 3 Internationaalien ((sekä II että II¹/₂)) saamisesta yleiseen konferenssiin.

O sanottajiston vuoksi ei pidä katkaista välejä

heti; yleensä ei pidä katkaista välejä kysymättä Moskovasta, jollei tehdä *ker r a s s a a n* sietämätöntä huippukonnuutta.

Lenin

*Kirjoitettu maaliskuun 14 tai
15 pnä 1922*

*Julkaistu ensi kerran osittaisesti
1958 kirjassa »V. I. Leninin toiminnasta 1917—1922», Moskova*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

*Julkaistu täydellisesti 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

KIRJE VKP(b):n KK:n POLIITTISELLE TOIMIKUNNALLE EHDOTUKSESTA OHJEEKSI ULKOMAILLE MATKUSTAVILLE TOVEREILLE

Tov. Molotoville
Poliittisen toimikunnan jäseniä varten

Koska tov. Radek matkustaa ulkomaille ja tov. Sosnovski kuulemma samoin,

— ottaen huomioon, että *diplomaattinen taito ei kuulu* näiden erittäin arvokkaiden ja huomattavien työntekijöiden vahvoin puoliin, kehotan antamaan Poliittisen toimikunnan nimissä ohjeen:

»Poliittinen toimikunta muistuttaa kaikille ulkomaille matkustaville tovereille, että nykytilanne vaatii toisaalta olemaan mahdollisimman pidättyväisiä menshevikkejä ja eserrejä koskevista lausunnoista ja keskusteluista ja toisaalta taistelemaan mitä armottomimmin heitä vastaan ja suhtautumaan heihin äärimmäisen epäluottamuksellisesti (koska he ovat *tosiasiallisesti* erittäin vaarallisia valkokaartilaiden apureita).»

17/III.

Lenin

P. S. Pyydän äänestämään puhelimitse.⁴⁶⁵

Lenin

Kirjoitettu maaliskuun 17 pnä 1922

*Julkaistu ensi kerran 1964
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 45. osassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

KIRJE VKP(b):n KK:n POLIITTISELLE
TOIMIKUNNALLE⁴⁶⁶

Tov. Molotoville
Poliittisen toimikunnan jäseniä
varten

Tämä ei ole ensimmäinen kerta, kun Moskovan komitea (ja m.m. tov. Zelenski) kohtelee tosiasiallisesti *hölläkätisesti* rikollisia kommunisteja, jotka sietäisi hirttää.

Se tehdään »erehdyksessä». Mutta tuo »erehdys» on tavatoman vaarallinen. *Ehdotan seuraavaa:*

1. Tov. Divilkovskin ehdotus *hyväksyttävä*.

2. Moskovan komitealle annettakoon ankara muistutus kommunisteja kohtaan osoittamansa *hölläkätisyyden* vuoksi (hölläkätisyyden ilmenemismuoto — erikoiskomissio).

3. Kaikille kuvernementtikomiteoille toistettakoon varmuuden vuoksi, että KK *erottaa puolueesta* ne, jotka pienimmässäkään määrässä yrittävät »vaikuttaa» tuomioistuimiin »lieventääkseen» kommunistien vastuuta.

4. Oikeuskomissariaatille ilmoitettakoon kiertokirjeellä (jäljennös puolueen kuvernementtikomiteoille), että tuomioistuimet ovat velvolliset rankaisemaan kommunisteja *ankarammin* kuin ei-kommunisteja.

Tämän laiminlyömisestä kansantuomarit ja Oikeuskomissariaatin kollegion jäsenet tulee *erottaa toimestaan*.

5. YTpKK:n Puhemiehistö velvoitettakoon *löylyttämään* Moskovan Neuvoston puhemiehistöä muistutuksella, joka on julkaistava lehdistössä.

Lenin

18. III.

P. S. Häpeän ja hävyttömyyden huippu: vallassa oleva puolue puolustaa »omia» lurjuksiaan!!

Kirjoitettu maaliskuun 18 pnä 1922

*Julkaistu ensi kerran marraskuun
20 pnä 1962 »Pravda» lehdessä
324. n:ossa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

**KIRJELAPPU N. P. GORBUNOVILLE.
EHDOTUKSIA OSUUSTOIMINTAKYSYMYKSESTÄ⁴⁶⁷**

Tov. Gorbunov!

Lukekaa, merkittävä itsellenne lyhyesti muistiin ja lähettäkää *heti* tov. Molotoville *Poliittisen toimikunnan* jäseniä varten ja sitten *Tsjurupaa* ja *Rykovia* varten.

Mielestäni osuuskunnat eivät ole ammattiliittoja.

Osuuskuntien pitää jäädä jäsenyyden mielessä pakollisiksi.

Varojen antaminen on vapaaehtoista. Jos osuuskuntamme ryhtyvät käymään kauppaa (eivätkä leikkimään päivälehtien julkaisemista, joissa joutilaat suupaltit harrastavat kaikkia kyllästyttävää poliittista parranpäinää), niin kaupan täytyy tuottaa tuloja. Se joka maksaa jäsenmaksut, saa tuloja.

Osuuskunnan jäseniä ovat kaikki. Tätä tarvitsemme tulevaisuutta varten. En näe sen haittaavan mitään.

Jäsenmaksut ovat vapaaehtoisia. Joka on maksanut, saa osansa tuloista.

Johtopäätös: mielestäni kysymystä sietäisi lykätä; ei pidä ottaa esille tällä istuntokaudella.

Lenin

18/III.

Kirjoitettu maaliskuun 18 pnä 1922

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

**KORJAUKSIA JA HUOMAUTUKSIA GENOVAN
KONFERENSSIIN LÄHTEVÄN
NEUVOSTOVALTUUSKUNNAN JULKILAUSUMAN
LUONNOKSEEN⁴⁶⁸**

Toveri Molotoville

Tov. Tshitsherinin esitykseen, jonka otsikkona on »Ensimmäisen konferenssipuheen pääkohdat», ehdotan seuraavia muutoksia:

1) Ensimmäinen sivu, 7. ja 8. rivi ylhäältä — kehottaisin puhumaan »omistusjärjestelmistä» eikä pelkästään valtiollisista ja taloudellisista järjestelmistä.⁴⁶⁹

2) Sama sivu, 8. ja 9. rivi alhaalta — poistettava ehdottomasti kaikki maininnat »väistämättömästä väkivaltaisesta kumouksesta ja verisen taistelun käymisestä», sen sijaan puhuttakoon vain siitä, että me kommunistit emme ole samalla näkökannalla kuin pasifistit, mikä on kyllin tunnettua kommunistisesta kirjallisuudesta, mutta olemme tulleet tänne kauppiaina ja katsomme ehdottomaksi velvollisuudeksemme kannattaa kaikin tavoin kaikkia pyrkimyksiä ratkaista kiistakysymykset rauhanomaisesti.

3) Sama sivu, 2. ja 3. rivi alhaalta — poistettava ehdottomasti sanat, että meidän »historiankäsityksemme sisältyy väkivaltakeinojen käyttö».

4) 2. sivu, 2. ja 3. rivi ylhäältä — poistettava ehdottomasti sanat, että historiankäsityksemme edellyttää ehdottomasti uusien maailmansotien kiertämättömyyttä.

Missään tapauksessa ei saa käyttää noin kauheita sanoja, koska se olisi hyödyksi vastustajalle. Rajoituttakoon vain mainintaan, että kommunisteilla on toisenlaiset katsomukset kuin sellaisilla pasifisteilla, jollaisia ovat ne valtiot, joiden kanssa ryhdymme neuvottelemaan, Hendersonin, Keynesin y.m. kaltaiset valtiomiehet, mutta että toivomamme taloudellisen sopimuksen aikaansaamiseksi katsomme velvollisuudeksemme tehdä kaiken voitavamme sen hyväksi, että edes tietty osa tuosta pasifistisesta ohjelmasta tulisi täytetyksi mahdollisimman laajalti.

Lenin

*Saneltu puhelimitse
maaliskuun 23 pnä 1922*

*Julkaistu ensi kerran 1964
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 45. osassa*

*Julkaistaan sihteerin
muistilpanojen
(konekirjoitustekstin mukaan)*

VKP(b):n XI EDUSTAJAKOKOUS

27. MAALISKUUTA — 2. HUHTIKUUTA 1922¹⁷⁰

1

EHDOTUS PÄÄTÖSLAUSELMALUONNOKSEEN VKP(b):n KOMINTERNIN-VALTUUSKUNNAN TOIMINTAKERTOMUKSEN JOHDOSTA

Yhteisrintamataktiikan tavoitteena ja tarkoituksena on saada entistä laajemmat työläisjoukot taisteluun pääomaa vastaan, vaikka sitä varten pitäisi esittää toistuvasti täl-

laista yhteistaistelua jopa II ja II^{1/2} Internationaalien johtajille. Kun työväen enemmistö on jo asettanut oman luokansa edustuston, t.s. neuvostolaisen edustuston eikä »yleiskansallista» eli porvariston kanssa yhteistä edustustoa, ja on jo kukistanut porvariston poliittisen herruuden, silloin yhteisrintamataktiikka ei voi tietenkään vaatia kääntymään sellaisten puolueiden kuin menshevikkien (»VSDTP») ja eserrien (»Sosialistivallankumouksellisten puolue») puoleen, sillä ne ovat osoittautuneet neuvostovallan vastustajiksi. Neuvostovallan aikana tulee laajentaa omaa vaikutusta työväenjoukkoihin edellä mainitulla tavalla *eikä* vetoamalla *menshevikkeihin ja eseriin*.⁴⁷¹

*Kirjoitettu 1922 maaliskuun 29
ja huhtikuun 2 p:n välisenä aikana*

*Julkaistu ensi kerran 1959
»Voprosy Istorii KPSS» aikakaus-
lehdessä 2. n:o:ssa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

2

PUHE ILMOITUSTEN JULKAISEMISESTA »PRAVDASSA»
HUHTIKUUN 2 p:nä⁴⁷²

Toverit! Täällä on syntynyt miltei kohtalokas väärinkäsitys. Pyysin puheenvuoroa käsittelyjärjestyksen vuoksi (kuten тов. puheenjohtaja on tähdentänyt) enkä loppulausuntoa varten. Pyysin puheenvuoroa käsittelyjärjestyksen vuoksi kehottaakseni edustajakokousta poikkeamaan järjestyksestä ja säännöstä. Tapana on, että päätöksen hyväksymisen jälkeen kaikkalainen puuttuminen käsiteltyyn kysymykseen on säännönvastaista. Pyydän edustajakokousta antamaan minulle 4—5 minuuttia voidakseni lausua mielipiteeni sitä päätöstä vastaan, joka on tullut hyväksytyksi erehdyksessä.

Saatuani kuulla, että edustajakokous on hyväksynyt kyseisen päätöksen, ja saatuani kuulla, että sitä puolusti тов. Rjanzanov... (R j a z a n o v : »Se ei ole totta.») Mainio juttu, että edes yksi nurinkurinen päätös on hyväksytty ilman Rjanzanovia. Jos kysymyksessä olisi todella naiivi nuori noin kahdentoista vuotias neitonen, joka kuultuaan eilen, että maailmassa on kommunismi, pukeutuisi valkoiseen punaisilla nauhoilla somistettuun leninkiin ja sanoisi, että kommunistit ovat pelkkiä kauppiaita, niin se olisi hassua, sille voitaisiin nauraa hyväntahtoisesti, mutta mitä me tosissamme teem-

me? Mistä »Pravda» ottaa rahaa, kun olette kieltäneet siltä ilmoitukset? Herää kysymys, paljonko »Pravda» tarvitsee rahaa pysyäkseen »Izvestijan» rinnalla. Ettekö te tiedä? En minäkään!

*Julkaistu ensi kerran 1931
V. I. Leninin Teosten 2. ja 3. painoksen XXVII osassa*

Julkaistaan pikakirjoitteen mukaan

3

MUISTIINPANOJA EDUSTAJAKOKOUKSEN ISTUNNOSTA
HUHTIKUUN 2 pnä

Sedoi:

- α) ...Ristiriitoja, epänormaalisuutta, epäjohdonmukaisuutta...
β) »mitä suurin luottamus» ja!!?

- 1) KK:n syyttäminen entisen *Työläisopposition* vainoamisesta on perusteetonta
- 2) kieltäytyminen positiivisesta työstä
- 3) keskittyminen oppositiopeliin
- 4) käyttäytyminen metallityöläisten edustajakokouksessa
- 5) sama — edustajakokouksen jälkeen
- 6) onko entisessä *Työläisoppositiossa* havaittavissa selaista jakautumista, mikä pakottaa puolueen erottamaan enemmistön, joka toimii puolueessa lojaalisti mielipideeroavuuksista huolimatta, vähemmistöstä (kenties vähäisestäkin), joka menettelee ehdottomasti epälojaalisti.

Kirjoitettu huhtikuun 2 pnä 1922

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

**EHDOTUS VKP(b):n KK:n KOKOUKSEN PÄÄTÖKSEKSI
SIHTEERISTÖN TYÖN JÄRJESTÄMISESTÄ**

KK velvoittaa Sihteeristön määräämään täsmällisesti virallisten vastaanottojen tuntimäärät ja noudattamaan niitä tarkoin sekä saattamaan ne julkisuuteen; tällöin on pidettävä sääntönä, että sihteerit eivät saa ottaa henkilökohtaisesti suoritettavakseen mitään muita kuin todella periaat-

teellisiä johtotehtäviä, vaan antavat muut tehtävät apulaisilleen ja kirjureille.

Toveri Stalin velvoitetaan hankkimaan itselleen viipymättä sijaisia ja apulaisia, jotka vapauttavat hänet neuvostovirastoissa tehtävästä työstä (paitsi periaatteellisesta johtotyöstä).

KK velvoittaa Organisaatiotoimikunnan ja Poliittisen toimikunnan esittämään 2 viikon kuluessa luettelon TTI:n kollegion jäsen- ja varapuheenjohtajaehdokkaista.⁴⁷³

Kirjoitettu huhtikuun 3 p:nä 1922

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

PÄÄTÖSEHDOTUKSIA SISÄLTÄVIÄ KIRJELAPPUJA VKP(b):n KK:n POLIITTISELLE TOIMIKUNNALLE

1

Tov. Molotov, pyydän Teitä asettamaan Poliittisen toimikunnan jäsenten äänestettäväksi lähettämällä kiertämään kädestä käteen tämän artikkelini ja seuraavat ehdotukseni.

1. Ei vastusteta tov. Leninin kyseisen artikkelin julkaisemista tiistaina »Izvestijassa» ja »Pravdassa».

2. Neuvosto- ja puoluelehdistölle annetaan ohjeet, että Berliinin sopimuksen arviointi on suoritettava mainitulta näkökannalta ja samalla selostettava erikoisen seikkaperäisesti sitä varmaa tosiasiaa, että eserrät ja menshevikit, näiden molempien puolueiden oikeistosiiپی, ja kansainvälinen porvaristo ovat tosiasiallisesti yhteydessä keskenään.

3. Joudutetaan Savinkovin kirjasen »Taistelu bolshevikkeja vastaan» ja St. Ivanovitshin kirjasen »Venäjän sosialidemokratian hämää» julkaisemista mainitussa tarkoituksessa Euroopan kaikilla kielillä, selittäen seikkaperäisesti, kuinka nämä molemmat kirjaset ovat todistaneet menshevikkien ja eserrien oikeistosiiپیven reaalisen yhteyden kansainväliseen taantumukseen.

4. Tov. Trotskin tehtäväksi annetaan valvoa, että tällaista ja samantapaista aineistoa julkaistaan asianmukaisine selityksineen mahdollisimman pian kaikilla kielillä.

5. Kehotetaan lennättimitse тов. Радекia saapumaan mahdollisimman pian Moskovaan ja tuomaan Berliinin neuvottelukokouksen täydelliset pöytäkirjat.

6. Тов. Бухаринia kielletään palaamasta Venäjälle ja veloitetaan hänet matkustamaan hoitamaan itsensä terveeksi.

Lenin

*Saneltu puhelimitse
huhtikuun 9 pnä 1922*

*Julkaistu ensi kerran 1964
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 45. osassa*

*Julkaistaan sihteerin
muistiinpanojen
(konekirjoitusjäljennöksen) mukaan*

2

Toveri Stalinille
Poliittista toimikuntaa varten

Tов. Зинovievin ehdotuksen johdosta äänestän nyt sen puolesta, ettei Радекia kutsuta pois, vaan rajoitutaan vaatimaan Berliinin neuvottelukokouksen kaikkien yksityiskoh- taisten pöytäkirjojen lähettämistä diplomaattisen postin mu- kana.

Vastustan jyrkästi Бухаринin palaamista tänne, koska se haittaa tarpeettomasti hänen terveydenhoitoaan.⁴⁷⁴

Lenin

*Saneltu puhelimitse
huhtikuun 10 pnä 1922*

*Julkaistu ensi kerran 1964
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 45. osassa*

*Julkaistaan sihteerin
muistiinpanojen
(konekirjoitustekstin) mukaan*

KOLMEN INTERNATIONAALIN KONFERENSSIN PÄÄTTYMISEN JOHDOSTA EHDOTETTUUN KOMINTERNIN ТрК:n PÄÄTÖKSEEN LIITTYVIÄ HUOMAUTUKSIA JA EHDOTUKSIA⁴⁷⁵

KIRJEITÄ G. J. ZINOVJEVILLE

1

1. kohtaan ehdotan lisättäväksi: on selitettävä erikoisen yksityiskohtaisesti 1) menshevikkimme ja eserriemme to- siasiallista yhteyttä neuvostovallanvastaiseen suurtilallisten ja porvariston yhteisrintamaan ja kiinnitettävä sen vuoksi erikoista huomiota Savinkovin kirjaseen »Taistelu bolshevik-

keja vastaan» (Varsova 1920) sekä St. Ivanovitshin kirjaseen »Venäjän sosialidemokratian hämärä», koska näistä kirjoista käy erittäin havainnollisesti ilmi se, mikä on tietysti tunnettua useiden muiden asiakirjojen perusteella — nimittäin, että menshevikkien ja eserrien oikeistosiipi käyttää muodollisesti verhonaan yhteisen puolueen nimeä, mutta todellisuudessa toimii aivan itsenäisesti; 2) on kiinnitettävä erityisesti huomiota sen selittämiseen, että menshevikkimme ja eserrämme sekä II:n ja II^{1/2} Internationaalien johtajat ovat samaa maata, ja siihen, että Otto Bauerin viimeksi julkaissut kirjanen on tavattoman vahingollinen, koska siinä tosiasiallisesti ehdotetaan ja propagoidaan paniikkimaista perääntymistä kapitalismin edessä. Me emme voi suhtautua moiseen propagandaan toisin kuin suhtauduimme paniikkimaisen perääntymisen propagointiin rintamalla sodan aikana.

2. kohdan hyväksyn.

3. kohdasta:

Tämän suhteen epäilen, sillä luulen, että päätös yksimielisyyden tiukasta vaatimisesta olisi omiaan vapauttamaan meidät virheistä ja yhteiset senaiheiset vetoomukset, joissa selitetään Berliinin neuvottelukokouksen vahvistamia pykäläiä (Neuvosto-Venäjän puolustus y.m.s.), tulevat olemaan meille varsin hyödyllisiä, sillä käytämme niitä monta kertaa tulevaisuudessa paljastaessamme, kuinka vastustajamme ovat sotkeutuneet.

4. kohdasta: kannatan ehdottomasti.

5. kohdasta: en ole vastaan.

6. kohdasta:

En käsitä tämän kohdan tarkoitusta, sillä arvelen, että Berliinin sopimus on ratifioitava heti, kun on saatu hyväksytyt päätökset virallinen teksti, tai lienee vielä parempikin ratifioida heti varauksin, että ratifioidaan nimenomaan se teksti, joka julkaistiin »Pravdassa» 9/IV.

Erikoisesti pyydän huolehtimaan siitä, että Berliinin neuvottelukokouksen pöytäkirjan täydellinen teksti lähetetään mitä pikimmin erikoiskuriirin mukana, sekä tarkastamaan, ovatko kaikkien kolmen Internationaalien viralliset edustajat allekirjoittaneet tuon pöytäkirjan.

Lenin

*Sanattu puhelimitse
huhtikuun 11 pnä 1922
Julkaistu ensi kerran 1959
XX XVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan sihteerin
muistiinpanojen
(konekirjoitusjäljennöksen) mukaan*

Tov. Zinovjev!

Niihin Kominternin Tpk:n päätöksen kohtiin, joiden johdosta vaihdoimme kirjelappuja tänä aamuna, pitäisi lisätä vielä seuraavaa:

II ja II^{1/2} Internationaalin politiikan arvostelun tulisi olla nyt luonteeltaan hieman toisenlaista, nimittäin: tämän arvostelun pitäisi olla (varsinkin niissä kokouksissa, joihin osallistuu II ja II^{1/2} Internationaalia kannattavia työläisiä, sekä erityisissä heille tarkoitetuissa lehtisissä ja artikkeleissa) luonteeltaan selittävämpää, erikoisen kärsivällistä ja yksityiskohtaista, ettei näitä työläisiä pelotettaisi pois jyrkillä sanoilla, vaan selitettäisiin, mitä sovittamattomia ristiriitoja on heidän edustajiensa Berliinissä hyväksymien tunnuslauseiden (esim. taistelu pääomaa vastaan, 8-tuntinen työpäivä, Neuvosto-Venäjän puolustus, nälänhätää kärsivien auttaminen) ja koko reformistisen politiikan välillä.

Ennen tämän julkaisemista sietänee tarkastaa, ovatko II ja II^{1/2} Internationaali ratifioineet Berliinin päätökset.

Lenin

*Saneltu puhelimitse
huhtikuun 11 pnä 1922*

*Julkaistu ensi kerran 1959
XX XVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan sihteerin
muistiinpanojen
(konekirjoitustekstin) mukaan*

»THE NEW YORK HERALD» LEHDEN⁴⁷⁶

KIRJEENVAIHTAJALLE MYÖNNETTY HAASTATTELU

Keskustellessaan amerikkalaisen »The New York Herald» lehden avustajan kanssa Genovan konferenssista tov. Lenin sanoi:

Tässä konferenssissa on pidettävä ohjenuorana vain yksinomaan taloudellista periaatetta. Venäjä tietää hyvin, mitä se voi odottaa porvarillisilta valtioilta. Nykyinen asiointila ei saa jatkua kauemmin. Se on turmiollinen niin Venäjälle kuin koko maailmallekin.

Venäjä tarvitsee kaupankäyntiä porvarillisten valtioiden kanssa. Toisaalta porvarilliset hallitukset tietävät hyvin, ettei Euroopan talouselämää voida saattaa tasapainoon ilman Venäjää.

Mutta ne, jotka aikovat esittää Genovassa Venäjän valtuuskunnalle nöyryyttäviä ehtoja, erehtyvät pahasti. Venäjä ei salli kohdella itseään kuin voitettua maata. Porvarilliset hallitukset tekevät suuren tyhmyyden, jos ne yrittävät käyttää Venäjän suhteen sellaista äänilajia.

»Krasnaja Gazeta» (Pietari)
n:o 84, huhtikuun 14 pnä 1922

Julkaistaan lehden tekstin mukaan

**VKP(b):n KK:n POLIITTISEN TOIMIKUNNAN
PÄÄTÖS G. V. PLEHANOVIN TEOSTEN
JULKAISEMISESTA**

HUHTIKUUN 27 pnä 1922⁴⁷⁷

Tov. Kamenevin tehtäväksi annetaan sopia asiasta tov. Terin kanssa ja julkaista Plehanovin vallankumoukselliset teokset yhtenä kokoelmana.

Julkaistu ensi kerran 1964
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 45. osassa

Julkaistaan
pöytäkirjamerkinlöjen
konekirjoitustekstin mukaan

**EHDOTUS VKP(b):n KK:n POLIITTISEN
TOIMIKUNNAN PÄÄTÖKSEKSI LUONTOISVEROA
KOSKEVAN TIIVISTELMÄN ESITTÄMISESTÄ KK:lle**

- 1) Elintarvikekomissariaatti
- 2) Maatalouskomissariaatti
- 3) Tilastollinen Keskushallinto
- 4) Valtion suunnittelukomissio
maatalousjaosto

velvoitetaan esittämään KK:lle 4 päivän kuluttua korkeintaan *liuksen* suuruinen luontoisveroa koskeva tiivistelmä, jossa on selvä ja tarkka asetelma, paljonko on koottu luontoisveroa vuosina 1921—1922 ja paljonko aiotaan lehdistön kehotuksen mukaan saada vuosina 1922—1923.⁴⁷⁸

Kirjoitettu toukokuun 11 pnä 1922

Julkaistu ensi kerran 1964
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 45. osassa

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

KIRJELAPPU J. V. STALINILLE
EHDOTUKSESTA VKP(b):n KK:n POLIITTISEN
TOIMIKUNNAN PÄÄTÖKSEKSI
ULKOMAANKAUPPAMONOPOLISTA⁴⁷⁹

Tov. Stalin! Kehotan tämän vuoksi viemään läpi *kiertokyselyn avulla* Poliittisen toimikunnan jäsenten seuraavan ohjeen: »KK vahvistaa ulkomaankauppamonopolin ja päättää lopettaa kaikkialla KKTN:n ja Ulkomaankauppakomisariaatin yhdistämistä koskevan kysymyksen kehittelyn ja valmistelun. Kaikki kansankomissaarit allekirjoittakoot salaisen» ja alkuperäiskappale palautettakoon Stalinille; jäljennöksiä ei pidä tehdä.

15/V.

Lenin

Kirjoitettu toukokuun 15 pnä 1922

Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

LISÄYS VSFNT:n RIKOSLAIN YLEISEN OSAN
LUONNOKSEEN JA KIRJE D. I. KURSKILLE⁴⁸⁰

Luonnos

VSFNT:n RIKOSLAIN YLEINEN OSA

... 5. Siihen saakka, kunnes saadaan aikaan olosuhteet, jotka turvaavat neuvostovallan sitä vastaan suunnatuilta vastavallankumousyrityksiltä, vallankumoustribunaaileille annetaan oikeus käyttää korkeimpana rangaistuksena kuolemantuomiota rikoksista, jotka on osoitettu
 × Rikoslain pykälissä 58, 59, 60, 61, 62, 63+6 4.....)

- ×) Lisättäköön myös pykälät 64 ja 65 ja 66 ja 67 ja 68 ja 69.
- ××) Lisättäköön oikeus vaihtaa kuolemantuomio karkotukseksi ulkomaille, YTpKK:n Puhemiehistön päätöksen perusteella (määräajaksi tai eliniäksi).
- ×××) Lisättäköön: kuolemantuomio luvattomasta ulkomailta paluusta.

Tov. Kurskil

Mielestäni pitäisi laajentaa kuolemanrangaistuksen soveltamista (vaihtoehtona karkottaminen maanpakoon). Ks. s. *l a l h a a l l a*, menshevikkien, *eserrien y.m.s.* kaikenlaisen toimintaan nähden;

pitäisi löytää sanamuoto, joka yhdistää tämän toiminnan *kansainväliseen porvaristoon* ja sen taisteluun meitä vastaan (lehdistön ja asiamiesten lahjontaan, sodan valmisteluun y.m.s.).

Pyydän palauttamaan pikaisesti ja liittämään Teidän lausuntonne.

15/V.

Lenin

Kirjoitettu toukokuun 15 pnä 1922

*Julkaistu ensi kerran osittaisesti
1937 »Bolshevik» aikakauslehden
2. n:ossa*

*Julkaistu täydellisesti 1964
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 45. osassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

KIRJE VKP(b):n KK:n SIHTEERISTÖLLE PUNAISEN ARMEIJAN SUPISTAMISESTA⁴⁸¹

Mielestäni pitäisi ottaa käsiteltäväksi ja ilmoittaa supistettavaksi neljänneksellä sekä perusteltava tätä sillä, että välirauhaan nähden Genovassa on sentään saatu aikaan jotain reaalista, joskaan ei paljon eikä kovin varmasti.

Lenin

*Saneltu puhelimitse
toukokuun 20 pnä 1922*

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan sihteerin
muistinpajojen (konekirjoitusjäljennöksen)
mukaan*

KIRJE J. V. STALINILLE VKP(b):n KK:n POLIITTISTA TOIMIKUNTAA VARTEN JA YTpKK:n KOKOONPANOJA KOSKEVA PÄÄTÖSEHDOTUS

Tov. Stalinille

Poliittista toimikuntaa varten:

YTpKK:n istuntokausi on osoittanut YTpKK:n kokoonpanoltaan väärin järjestetyksi. Sen jäsenet ovat valtaenemistöltään viran- ja toimenhaltijoita.

Ehdotan Poliittisen toimikunnan hyväksyttäväksi päätök-
sen:

Katsotaan välttämättömäksi, että vähintään 60% YTpKK:n jäsenistöstä olisi työläisiä ja talonpoikia, jotka eivät ole missään toimessa neuvostovirastoissa; että vähintään 67% YTpKK:n jäsenistöstä olisi kommunisteja; tämän kysymyksen valmistelu Keskusko-
mitean seuraavaa kokousta varten annetaan kolmikön: toverien Kalininin, Jenukidzen ja Kamenevin tehtäväksi. Asia on otettava käsiteltäväksi ensin Poliittisessa toimikunnassa ja sen kautta KK:n kokouksessa siinä mielessä, että se viedään läpi lähimmässä neuvostojen yleisvenäläisessä edustajakokouksessa.⁴⁸²

Lenin

23/V 1922.

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

Julkaisaan käsikirjoituksen mukaan

TAKA-KAUKASIAN TYÖTÄTEKEVIEN NAISTEN ENSIMMÄISELLE EDUSTAJAKOKOUKSELLE⁴⁸³

Tervehdin Taka-Kaukasian työtätekevien naisten I edustajakokousta. Kiitän valitsemisesta. Sairauteni vuoksi en voi tulla.

Lenin

*Kirjoitettu toukokuussa 1922,
viimeistään 26 p:nä*

*Julkaistu toukokuun 29 p:nä 1922
»Bakinski Rabotshi» lehden
117. n:ossa*

*Julkaisaan »Bakinski
Rabotshi» lehden
tekstin mukaan*

SNTL:n MUODOSTAMISESTA

**KIRJE L. B. KAMENEVILLE
VKP(b):n KK:n POLIITTISEN
TOIMIKUNNAN JÄSENIÄ VARTEN⁴⁸⁴**

26/IX.

Tov. Kamenev! Olette jo varmaankin saanut Stalinilta hänen komissionsa päätöslauselman, joka koskee riippumattomien tasavaltojen liittymistä VSFNT:hen.

Ellette ole saanut, olkaa hyvä, ottakaa sihteeriltä ja lukekaa heti. Keskustelin asiasta eilen Sokolnikovin ja tänään Stalinin kanssa. Huomenna kohtaan Mdivanin (gruusialaisen kommunistin, jota epäillään »riippumattomuusmieliseksi»).

Kysymys on mielestäni peräti tärkeä. Stalin pyrkii hieman kiirehtimään. Teidän pitäisi miettiä asiaa perin pohjin (Teillä oli kerran aikomus ruveta hoitamaan sitä ja hoidittekin hieman); Zinovjevin samoin.

Stalin on jo suostunut tekemään yhden myönnytyksen, sanomaan 1. §:ssä VSFNT:hen »liittymisen» asemesta

»Virallinen liittyminen yhteen VSFNT:n kanssa Euroopan ja Aasian neuvostotasavaltojen liitoksi».

Tämän myönnytyksen henki lienee selvä: me tunnustamme olevamme Ukrainan SNT:n y.m. kanssa tasa-arvoisia ja liitymme yhdessä ja tasa-arvoisina niiden kanssa uudeksi liitoksi, uudeksi federaatioksi, »Euroopan ja Aasian Neuvostotasavaltojen Liitoksi».

2. § kaipa silloin niin ikään muutosta. Jotain sentapaista, että VSFNT:n YTpKK:n istuntojen lisäksi järjestetään

»Euroopan ja Aasian Neuvostotasavaltojen Liiton Yleisfederaalinen YTpKK».

Jos ensiksi mainittu istuu kerran viikossa ja viimeksi mainittu samoin (tai vaikkapa kerran 2 viikossa), sen järjestäminen ei ole vaikeaa.

On tärkeää, ettemme anna »riippumattomuusmielisille» valittamisen aihetta, emme hävitä heidän *riippumattomuuttaan*, vaan rakennamme vielä *uuden kerroksen, tasa-arvoisten tasavaltojen liiton*.

2. §:n toinen osa voisi jäädä: tyytymättömät valittavat (TPN:n ja KKN:n päätöksistä) yleisfederaaliseen YTpKK:hon *keskeyttämättä silti täytäntöönpanoa* (kuten VSFNT:ssä).

3. § voisi jäädä muutetussa sanamuodossa: »sulautuvat Moskovassa sijaitseviin *yleisfederaalisiin* kansankomissariaatteihin siten, että VSFNT:n vastaavilla kansankomissariaateilla olisi kaikissa *Euroopan ja Aasian Tasavaltojen Liittoon liittyneissä* tasavalloissa valtuutettunsa pienine virkakoneistoineen».

3. §:n toinen osa jää; ehkäpä suuremman tasa-arvoisuuden vuoksi olisi sopivampi sanoa; »Euroopan ja Aasian Neuvostotasavaltojen Liittoon kuuluvien tasavaltojen YTpKK:oiden suostumuksesta».

3. osaa pitää harkita: olisikohan sana »tarkoituksenmukaisena» vaihdettava sanaan »välttämättömänä»? Vai olisiko lisättävä *ehdollisena* velvollisuutena vaikkapa *kyselyn* toimittaminen ja sallittava tehdä päätöksiä ilman kyselyä vain »erikoisen kiireellisissä tärkeissä» tapauksissa?

4. § ehkä myös »yhdistää YTpKK:oiden suostumuksesta»?

5. § lisätäänkö ehkä: »järjestämällä *pelkästään neuvotteluluonteisia* (tai *yksinomaan* neuvotteluluonteisia) yhteisiä (tai yleisiä) konferensseja ja edustajakokouksia»?

Vastaavat muutokset 1. ja 2. huomautukseen.

Stalin on suostunut lykkäämään päätöslauselman esittämistä KK:n Poliittiselle toimikunnalle minun tulooni asti. Tulen maanantaina, 2/X. Haluan keskustella Teidän ja Rykovin kanssa pari tuntia aamulla, vaikkapa 12—2, ja tarpeen tullen myös illalla, vaikkapa 5—7 tai 6—8.

Tämä on alustava ehdotukseni. Mdivanin y.m. toverien kanssa käytyjen keskustelujen perusteella aion tehdä lisäyksiä ja muutoksia. Pyydän hartaasti Teitäkin tekemään samoin ja vastaamaan minulle.

Teidän *Lenin*

P. S. Jäljennökset lähetettävä *kaikille* Poliittisen toimikunnan jäsenille.

Kirjoitettu syyskuun 26 p:nä 1922

Julkaistu ensi kerran 1959
XX XVI *Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

TEKSTIILITYÖLÄISTEN EDUSTAJAKOKOUKSELLE⁴⁸⁵

10. X 1922.

Hyvät toverit!

Pyydän anteeksi, että jouduin narraamaan teitä! Minua vaijaa hammastauti, joka ei ainoastaan irrottanut minua työstäni jo aivan alussa, vaan on taaskin — kokonaiseksi viikoksi — pilannut hermoni. Kaikki tapaamiset (edustajakokouksissa) täytyy taas peruuttaa viikoksi.

Olen kovin pahoillani, etten voi nähdä edustajakokouksen osanottajia. Toivon hartaasti, että tov. Kutuzov kertoo teille

kaikki tarkalleen ja lausuu teille mitä parhaimmat terveisiä ja toivotukseni.

Teidän *Lenin*

*Julkaistu 1922 kirjassa
»Selostus tekstiiliteollisuuden
ammattiliiton 5. yleisvenäläisestä
edustajakokouksesta.
6.—11. lokakuuta 1922». Moskova*

*Julkaistaan »Golos Tekstilei»
lehden lisänumerossa tammikuun
25 pnä 1924 olleen jaksimien mukaan*

LISÄYKSIÄ L. URQUHARTIN KANSSA SOLMITTAVAN SOPIMUKSEN EHTOIHIN⁴⁸⁶

- 1) Vielä: on pienennettävä toimilupa-aluetta ja jätettävä välttämättä Venäjän SFNT:lle Uralia varten riittävän suuri osa Ekibastuzia (vähintään $\frac{1}{4}$ tai $\frac{1}{6}$);
- 2) pääasia: Urquhartin osaksi tulevia summia on pienennettävä niin, etteivät meidän tulomme lykkäytyisi vuoteen 1934 (?) saakka.

Lenin

- 3) Miksi nämä korjaukset? *L i k i m ä ä r ä i s e k s i* ohjeeksiko valtuutetuillemme?

Kannatan.

Lenin

*Kirjoitettu lokakuussa 1922,
aikaisintaan 25 pnä*

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

OSUUSTOIMINTAPANKKIA KOSKEVAT TEESIT⁴⁸⁷

- 1) Palkinnot tehtyjen kauppojen suuruudesta ja niiden leviämisestä ujesteihin;
- 2) sama talletuksista;
- 3) tunnetuimpien maatalousalan osuustoimintamiesten, kommunistien, osallistuminen pankkiin valvontaa ja jouduttamista varten;

- 4) osuustoimintapankin tukeminen Valtionpankin taholta pienentämällä korkoa;
5) tietyn summan myöntäminen Valtionpankista.

Kirjoitettu marraskuun 2 pnä 1922

*Julkaistu ensi kerran 1964
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 45. osassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

PIETARIN TEKSTILITYÖLÄISILLE⁴⁸⁸

3. XI 1922.

Hyvät toverit! Sydämelliset kiitokset lähettämästänne vai-
pasta, se on mielestäni mainio. Olen kovin pahoillani, etten
voinut ottaa vastaan Shorovia.

Parhaat terveiseni! Teidän *V. Uljanov (Lenin)*

*Julkaistu ensi kerran 1945
XXXV Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

EHDOTUS VKP(b):n KK:n POLIITTISELLE TOIMIKUNNALLE ARMEIJAN SUPISTAMISESTA

Tov. Stalinille

Kehotan kysymään heti Poliittisen toimikunnan jäsenten
mielipidettä seuraavan ehdotukseni johdosta:

on vahvistettava tov. Trotskin suunnitelma, että hal-
litukselle ehdotetaan supistettavaksi armeijaa tammi-
kuun kuluessa 200 000 miehellä;

tov. Trotskilta on tiedusteltava, kuinka pian tämä
ehdotus voidaan hänen mielestään esittää KKN:lle
asianomaisessa muodossa.⁴⁸⁹

13/XI 1922.

Lenin

*Julkaistu ensi kerran 1964
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 45. osassa*

*Julkaistaan
konekirjoitustekstin mukaan*

POHJOIS-AMERIKAN VENÄLÄISELLE SIIRTOKUNNALLE⁴⁹⁰

Tov. Raichel, joka edustaa amerikkalaista Neuvosto-Venäjän teknisen avustamisen seuraa, ilmoitti minulle, että Pohjois-Amerikan venäläisen siirtokunnan eräällä osalla on väärä käsitys uudesta talouspolitiikasta.

Tuo väärä käsitys on luullakseni voinut syntyä siitä, että kapitalistisessa lehdistössä on selitetty tahallisesti väärin uutta talouspolitiikkaa, sekä niistä järjettömistä saduista, joita Neuvosto-Venäjältä karkotetut kiukustuneet valkokaartilaiset, samoin kuin menshevikit ja eserrät levittävät.

Euroopassa nuo meistä ja etenkin uudesta talouspolitiikastamme sepitetyt sadut joutuvat yhä enemmän pois käytännöstä. Uusi talouspolitiikka ei ole aiheuttanut mitään radikaalisia muutoksia Neuvosto-Venäjän yhteiskuntajärjestelmässä eikä voikaan aiheuttaa mitään muutoksia niin kauan kuin valta on työläisten käsissä, ja neuvostovallan lujuttahan ei nykyään enää kukaan voine epäillä. Kapitalistisen lehdistön kiukku ja venäläisten valkokaartilaisien siirtyminen virtanaan Amerikkaan vain todistavat voimaamme.

Valtiokapitalismi, joka on uuden talouspolitiikan perusmomentteja, on neuvostovallan oloissa sellaista kapitalismia, jonka työväenluokka tietoisesti sallii ja jota se rajoittaa. Meidän valtiokapitalismimme eroaa niiden maiden valtiokapitalismista, joissa on porvarillinen hallitus, varsin oleellisesti, nimittäin siinä, että meillä valtiota ei edusta porvaristo, vaan proletariaatti, joka on kyennyt saavuttamaan talonpoikaiston täyden luottamuksen.

Valitettavasti valtiokapitalismin voimaan saattaminen ei käy meillä niin nopeasti kuin haluaisimme. Niinpä meillä ei tosiasiallisesti ole vielä ainoatakaan sanottavaa toimilupa-sopimusta, mutta ilman ulkomaisen pääoman osallistumista taloutemme kehittämiseen talouden nopea jälleenrakentaminen ei ole ajateltavissakaan.

Niitä, joilla ei ole kyllin selvää käsitystä uudesta talouspolitiikastamme, ainoasta oikeasta politiikasta, kehotan tutustumaan puheisiin, jotka tov. Trotski ja minä pidimme tästä kysymyksestä Kommunistisen Internationaalin IV kongressissa*.

Tov. Raichel on kertonut minulle valmistelutyöstä, jota Teknisen avustamisen seura tekee järjestääkseen amerikkalai-

* Ks. Teokset, 33. osa, ss. 407—421. *Toim.*

sia maatalous- y.m. tuotantokommuuneja, jotka haluavat matkustaa Venäjälle työhön ja aikovat tuoda mukanaan uusia tuotantovälineitä, traktoreita, jalostettujen viljelykasvien siemeniä y.m.

Neuvosto-Venäjän teknisen avustamisen seuralle ja Neuvosto-Venäjän ystävien seuralle lähettämissäni kirjeissä olen jo lausunut kiitokseni amerikkalaisille tovereille sen johdosta, että niiden maatalouskommuunit ja osastot työskentelivät Venäjällä kesällä 1922 sangen hyvin tuloksin.*

Käytän hyväkseni tilaisuutta lausuakseni vielä kerran neuvostohallituksen nimessä kiitokseni ja korostaakseni, että kaikesta avusta on meille tärkeintä ja arvokkainta maataloutemme avustaminen ja sen tekniikan parantaminen.

Kansankomissaarien Neuvoston Puheenjohtaja
V. Uljanov (Lenin)

Kirjoitettu marraskuun 14 pnä 1922

Julkaistu tammikuun 10 pnä 1923

**Russki Golos» lehdessä 2046 n:ossa
New York*

*Julkaistaan konekirjoitusäljennöksen
mukaan, joka on tarkistettu vertaamalla
lehdessä tekstiin*

EHDOTUS KOMINTERNIN IV KONGRESSIN PÄÄTÖSLAUSELMAKSI KOMMUNISTISEN INTERNATIONAALIN OHJELMASTA⁴⁹¹

*Ehdotukset, jotka hyväksyttiin KK:n viiden jäsenen
(Lenin, Trotski, Zinovjev, Radek, Buharin) neuvottelussa
marraskuun 20 pnä 1922*

1. Kaikki ohjelmat luovutetaan Kominternin Tpk:lle tai sen nimittämälle toimikunnalle yksityiskohtaista muokkausta ja tutkintaa varten.

Kominternin Tpk on velvollinen julkaisemaan mahdollisimman lyhyessä ajassa kaikki saamansa ohjelmaluonnokset.

2. Kongressi toistaa, että niiden kansallisten puolueiden, joilla ei ole vielä omaa kansallista ohjelmaa, on ryhdyttävä heti laatimaan sellaista esittääkseen sen viimeistään kolme kuukautta ennen seuraavaa kongressia Tpk:lle tulevan kongressin lopullisesti vahvistettavaksi.

3. Kansallisissa ohjelmissa on osoitettava täysin täsmällisesti ja kategorisesti välttämättömyys taistella siirtymävaiheen vaatimusten puolesta ja tehtävä asianomaiset varaukset

* Ks. Teokset, 33. osa, ss. 367—368. 369—370. Toim.

näiden vaatimusten riippuvuudesta paikan ja ajan konkreettisista ehdoista.

4. Kaikkien senkaltaisten siirtymävaiheen vaatimusten ja osittaisvaatimusten teoreettinen perusta on osoitettava selvästi yleisessä ohjelmassa, jota paitsi IV kongressi ilmoittaa, että Komintern tuomitsee yhtä jyrkästi niin yritykset kuvaila osittaisvaatimusten ottaminen ohjelmaan opportunistiksi kuin myös kaikkinaiset yritykset hämätä ja yrittää korvata vallankumouksellinen perustehtävä osittaisvaatimuksilla.

5. Yleisessä ohjelmassa on osoitettava selvästi kansallisten puolueiden siirtymävaihevaatimusten historialliset perustyytit riippuen taloudellisen rakenteen perinpohjaisesta eroavuudesta, kuten esim. Englanti ja Intia, y.m.s.⁴⁹²

*Julkaistu ensi kerran 1965
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 54. osassa*

*Julkaistaan
konekirjoitusjäljennöksen mukaan*

EHDOTUKSIA KKN:n JA TPN:n VARAPUHEENJOHTAJIEN KESKEISESTÄ TYÖNJAOSTA⁴⁹³

Varapuheenjohtajien keskeinen työnjako:

1. Yksi varapuheenjohtaja ottaa *TPN:n*, toiset kaksi *KKN:n* kuukausittain.
2. He jakavat keskenään kansankomissariaatit luettelon mukaan vuoden 1922 keväistä luetteloista vastaavasti (tai siihen tapaan).
3. Jo aloitettua työtä (esim. trustit — trustikomissio; tilinpito raskaan teollisuuden vaatimista menoista) jatkaa tov. Kamenev.
4. Kukin varapuheenjohtaja ottaa tarkastaakseen virkakooneiston; — tietyn osan kerran viikossa tai kerran kahdessa viikossa (suoritus- ja ajankäyttösuunnitelma laadittava siten, että kukin tarkastus koskee vuorotellen milloin mitään komissariaattia; — milloin sen ylä- ja milloin alaportaita; — että kukin tarkastus tulee vahvistetuksi yksityiskohtaisella kirjallisella päätöksellä; niitä tarkastamatta jääneiden komissariaattien osia, jotka eivät suoritaneet koneistossaan muille komissariaateille merkittyjä,

mutta täysin analogisia supistuksia ja parannuksia, rangaistaan jopa vangitsemalla syylliset ja erottamalla työstä).

4/XII 1922.

Lenin

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan käsikirjoituksen
mukaan*

VALTION HUOLTOKOMISSION SELOSTUSTA KOSKEVAAN VKP(b):n KK:n POLIITTISEN TOIMIKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUKSEEN

Esitetyn laskelman lisäksi on tyydytettävä täydellisesti kaikkien koulujen, niin opettajien kuin oppilaidenkin leiväntarve ja velvoitettava tov. Kamenev, tov. Tsjurupa ja tov. Jakovleva laskemaan, nimenomaan paljonko tulee varata yhteensä viljaa tähän tarkoitukseen, mukaan luettuna erikoisen tarkasti laskettu minimaalinen määrä palveluskuntaa varten.

On lisättävä vielä koulumenoihin 1 miljoona kultaruplaa.⁴⁹⁴

Lenin

*Kirjoitettu joulukuun 6 tai 7 pnä
1922*

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan V. I. Leninin
allekirjoittaman
konekirjoitustekstin mukaan*

POLIITTISEN TOIMIKUNNAN TYÖJÄRJESTYSTÄ KOSKEVA EHDOTUS

1. Poliittinen toimikunta istuu torstaisin alkaen klo 11 eikä suinkaan myöhempään kuin klo 2:een.

2. Jos jää käsittelemättömiä kysymyksiä, ne lykätään joko perjantaihin tai maanantaihin samaan aikamäärään.

3. Poliittisen toimikunnan päiväjärjestys on toimitettava kaikille viimeistään keskiviikkona klo 12:een mennessä. Samaan aikaan mennessä on lähetettävä päiväjärjestykseen liittyvä aineisto (kirjallisesti).

4. Lisäkysymyksiä voidaan esittää istuntopäivänä vain seuraavin ehdoin:

- a) ehdottoman kiireellisissä tapauksissa (varsinkin diplomaattiset kysymykset),
- b) vain kirjallisesti,
- c) vain niissä tapauksissa, kun kukaan Poliittisen toimikunnan jäsenistä ei ole vastaan.

Viimeinen ehto, että kukaan ei vastusta päiväjärjestykseen kuulumattomien kysymysten käsittelyä, voidaan jättää ottamatta huomioon vain diplomaattisten kysymysten suhteen, jotka eivät siedä mitään lykkäystä.

Lenin

*Saneltu puhellimitse
joulukuun 8 p:nä 1922*

*Julkaistu ensi kerran 1945
XXXV Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan sihteerin
muistiinpanojen
(konekirjoitustekstin) mukaan*

EHDOTUKSIA KKN:n PUHEENJOHTAJAN JA VARAPUHEENJOHTAJIEN TYÖJÄRJESTYKSESTÄ

*KKN:n puheenjohtajan ja
varapuheenjohtajien työjärjestys*

1. Työaika: 11—2, 6—9; yhdessä KKN:n puheenjohtajan kanssa *maanantaina ja tiistaina, torstaina ja perjantaina.*

2. TPN:n puheenjohtajan ja kaikkien varapuheenjohtajien erikoisistunnot näinä päivinä ja tunteina (miinus Poliittinen toimikunta, KKN ja TPN) joka kerta kun tarve vaatii, mutta *yleensä vähintään* kaksi kertaa viikossa tunti kerrallaan. Tämä tunti määrätään edellisenä päivänä viimeistään klo 9 illalla.

3. Varapuheenjohtajien tehtäviin kuuluu:

- (a) valvoa lähinnä Pienen KKN:n toimintaa;
- (b) samoin *TPN:n* alustavia istuntoja
(olisi jälleen pidettävä *TPN:n* alustavia istuntoja, jotta varapuheenjohtajat vapautuisivat muuhun, tärkeämpään työhön. Alustavissa istunnoissa puhetta *eivät* johda varapuheenjohtajat, mutta *vain heidän* allekirjoituksensa tekee näiden istuntojen päätökset lopullisiksi);

(c) johtaa puhetta *KKN:n* ja *TPN:n* istunnoissa silloin, kun *KKN:n* puheenjohtaja ei johda istuntoa;

(d) osallistua Finanssikomiteaan (ynnä Sokolnikov ja hänen sijaisensa ja Pienen *KKN:n* puheenjohtaja; viimeksi mainittu ei kaikissa Finanssikomitean kokouksissa).

(Olisiko ehkä säädettävä pidettäväksi kerran viikossa tunnin kestävä *KKN:n* puheenjohtajan puheenjohtajan alainen Finanssikomitean istunto? Tätä täytyy harkita.);

(e) määrätä kaikkien elimien, myös Pienen *KKN:n* päiväjärjestys sekä kysymysten käsittelyjärjestys siten, että nelisin, *KKN:n* puheenjohtajan puheenjohtajan alaisina erotellaan erikseen tärkeimmät kysymykset;

(f) valvoa lähinnä eri kansankomissariaatteja ja niiden virkakoneistoa antamalla henkilökohtaisesti ohjeita kansankomissaareille ja heidän sijaisilleen sekä tutustumalla heidän virkakoneistoonsa, niin ylä- kuin alaportaisiin-kin;

(g) tätä varten (*f*-kohta) komissariaatit jaetaan varapuheenjohtajien kesken ja *KKN:n* puheenjohtaja vahvistaa jaon.

4. Kaikki edellä mainitut tehtävät jakautuvat varapuheenjohtajien kesken siten, että jokainen kolmesta (ja tarvittaessa heidän asiainhoitajiin kuuluvat apulaisensakin) »istuu» määrättyssä työssä *kaksi kuukautta* ja sitten *vaihtaa sitä*.

(Tämä on tarpeen siksi, että kaikki varapuheenjohtajat perehtyisivät *koko* koneistoon ja johtotoiminta muodostuisi todella yhtenäiseksi.)

5. Kolme varapuheenjohtajaa laativat heti heidän sellaista keskinäistä tehtävien jakoa koskevan suunnitelman, joka vahvistetaan nelisin.

6. Koska koko koneiston parantaminen ja korjaaminen on paljon tärkeämpää kuin se puheen johtaminen ja jutustelu apulaiskansankomissaarien ja kansankomissaarien kanssa, mikä on tähän asti voinut tyyten varapuheenjohtajien ajan, on vakiinnutettava ja noudatettava tiukasti sellaista järjestystä, että kukin varapuheenjohtaja »laskeutuu pohjalle» *vähintään kahdeksi tunniksi* viikossa tutkiakseen henkilökohtaisesti mitä erilaisimpia, sekä ylempiä että alempia ja lisäksi aivan odottamattomia virkakoneiston osia. Tällaisen

tutkimuksen seurauksena laadittu pöytäkirja, joka pannaan paperille, vahvistetaan ja saatetaan (tietyissä tapauksissa) *kaikkien* hallintovirastojen tietoon, on *supistava* henkilökuntaa ja ryhdistävä kaikkia valtiokoneistossamme.

Lenin

Kirjoitettu joulukuun 9 pnä 1922

*Julkaistu ensi kerran 1945
XXXV Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan käsikirjoituksen
mukaan*

**KIRJE L. B. KAMENEVILLE, A. I. RYKOVILLE
JA A. D. TSJURUPALLE KKN:n JA TPN:n
VARAPUHEENJOHTAJIEN TYÖNJAOSTA**

Tovereille Kameneville, Rykville, Tsjurupalle

Taudin uusiutumisen vuoksi minun täytyy nyt lopettaa kokonaan poliittinen toiminta ja ottaa uudelleen loma.⁴⁹⁵ Sen vuoksi erimielisyytemme menettävät käytännöllisen merkityksensä. Täytyy vain sanoa, että en lainkaan hyväksy Rykovin käytännöllistä lisäystä, vaan ehdotan sitä vastaan aivan päinvastaista: vastaanottojen täydellistä vapautta, rajoittamattomuutta ja jopa laajentamista.⁴⁹⁶ Yksityiskohdat lykkään välittömään tapaamiseemme asti.

Myös kansankomissariaattien jaosta olen huomattavassa määrin eri mieltä. Luullakseni tässä jaossa tulee ottaa tarkemmin huomioon kunkin varapuheenjohtajan kykenevyys puhtaasti hallinnolliseen työhön; eilen esittämänne jaon perusvikana on mielestäni se, ettei tätä ole otettu varteen.⁴⁹⁷ Puheenjohtotehtävät ja niin lainsäädännöllisten asiakirjojen kuin myös Finanssikomitean päätösten y.m.s. juridisen sanamuodon erheettömyyden valvonta pitäisi erottaa paljon tarkemmin hallintokoneiston tarkastus- ja parantamistehtävistä. Edellisiin tehtäviin (t.s. puheenjohtajaksi, sanamuotojen erheettömyyttä valvomaan y.m.s.) sopii paremmin тов. Kamenev, kun taas Tsjurupa ja Rykov ovat omiaan puhtaasti hallinnollisiin tehtäviin.

Minun täytyy yleensä edellä mainitusta syystä lykätä tämä kysymys siihen asti, kunnes palaan lomalta. Pyydän kuitenkin ottamaan huomioon, että suostun ehdottamaanne

jakoon, mutta (toisin kuin te ehdotatte) en kolmeksi kuukaudeksi, vaan siihen asti, kunnes palaan työhön, jos tämä tapahtuu aikaisemmin kuin kolmen kuukauden kuluttua.

Muistaakseni olette jakoa suorittaessanne unohtaneet kokonaan niin tärkeän elimen kuin »Ekonomitsjeskaja Zhizn» lehden, jota jonkun on pidettävä silmällä vasiten. Minä puolestani arvelen, että sen silmälläpito olisi paras antaa Rykovin tehtäväksi.

Lenin

13. XII 1922.

Saneltu puhelimitse

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan sihteerin
muistiinpanojen
(konekirjoitustekstin) mukaan*

AINEISTOA ARTIKKELIIN

»MITEN MEIDÄN OLISI UUDELLEENJÄRJESTETTÄVÄ TYÖLÄIS- JA TALONPOIKAISINSPEKTIO»*

1

»MITEN MEIDÄN OLISI MENETELTÄVÄ TYÖLÄIS- JA TALONPOIKAISINSPEKTION SUHTEEN?» ARTIKKELIN JÄSENNYS

1. — Valtiokoneistomme kokonaisuudessaan on eniten si-
dottu, eniten vanhan hengen kyllästävä.

Tätä tietä uudistamme sitä eniten.

2. — Tämäntyyppinen koneisto on joustavampi, koska se
on välittömässä yhteydessä Keskuskomiteaan.

3. — Se on arvovaltaisempi.

4. — Eikö silloin tule olemaan liian paljon KK:n jäseniä?

5. — Jo aikaisemmasta puoluerakennustyöstämme johtuen
KK:n kokoukset ovat kehittyneet luonteeltaan konferens-
seiksi.

6. — Voidaan tehdä päätös, joka rajoittaa KK:n jäsenten
osallistumista ylimpien hallituselimien (KKN:n, TPN:n,
YTpKK:n y.m.) istuntoihin.

* Ks. Teokset, 33. osa, ss. 471—476. *Toim.*

7. — He voivat osallistua vuorottaisesti näihin istuntoihin.

8. — He voivat osallistua vuorottaisesti Työläis- ja Talonpoikaisinspektion kollegion istuntoihin.

9. — Tätä suunnitelmaa vastaan voidaan esittää vastaväite: liian paljon tarkastajia, liian paljon valvontaa, liian paljon päällystää, jolla on oikeus vaatia viipymätöntä vastausta ja joka häiritsee toimihenkilöitä heidän varsinaisessa työssään j.n.e.

10. — Vastaus: edellytämme erikoistyyppistä TTI:n toimihenkilöstöä.

11. — Mistä johtuu, että Ulkokomissariaatin toimihenkilöstö on parempi? Ja mitä edellytyksiä muodostuu sille, että TTI:stä saataisiin samanlainen uudistettu koneisto?

12. — TTI:n on alettava heti järjestää toimintaansa uudella tavalla viiden vuoden kokemuksen perusteella.

13. — Työn uudelleenjärjestely KK:n Sihteeristön taholta (järjestettävä hallintotyön kaikkien yksityisseikkojen opetus KK:n uusille jäsenille).

14. — Poliittisen toimikunnan istuntojen parempaa järjestelyä vaatii jo työn kulku.

15. — Tärkeä etu KK:n jäsenmäärän suurenemisesta: vähemmän henkilökohtaisia, satunnaisia aineksia sen päätöksissä j.n.e.

*Saneltu tammikuussa 1923,
viimeistään 9 p:nä*

*Julkaistu ensi kerran 1959
XXXVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan sihteerin
muistilpanojen
(konekirjoitustekstin) mukaan*

2

MITEN MEIDÄN OLISI MENETELTÄVÄ TYÖLÄIS- JA TALONPOIKAISINSPEKTION SUHTEEN?

Työläis- ja Talonpoikaisinspektio on meille epäilemättä tavattoman vaikea asia. Tähän asti siitä ei ole tullut mitään, ja kysymys sen perustamisesta ja jopa sen tarkoituksenmukaisuudesta yleensä on jäänyt kysymykseksi.

Luulenpa, että sen tarpeellisuuden epäilijät ovat väärässä. Mutta en kiellä myöskään sitä, että valtiokoneistomme ja

sen parantaminen on perin vaikea kysymys, jota ei ole vielä läheskään ratkaistu.

Ulkokomissariaattia lukuun ottamatta valtiokoneistomme on suurimmassa määrin entisyyden jäännös, sen murskaaminen on ollut vähimmäis määrin perusteellista. Sitä on vain hieman siloiteltu päältä. Ja muussa suhteessa, jotta se saataisiin toimimaan kunnolleen, työläisten ja talonpoikien valtion ja vieläpä kauttaaltaan uusilla perusteilla rakennetun valtion on täytynyt aina ja täytyy nytkin keskittää siihen, varsin hierarkkisissa puitteissa, puolueen jäseniä.

Sanotun vahvistukseksi kannattaa palauttaa mieleen, miten me menettelimme kansalaissodan vaarallisina hetkinä, miten keskitimme parhaat puoluevoimamme Punaiseen Armeijaan, miten turvauduimme puolueeseen kuuluvien valvutuneimpien työläisten mobilisointiin.

Ja niinpä ajattelen, että kaikista Työläis- ja Talonpoikaisinspektion uudelleenjärjestely-yrityksistämme on tuloksena se johtopäätös, että emme ole vielä tehneet erästä yritystä. Nimittäin emme ole yrittäneet antaa tätä tehtävää työläisillemme ja talonpojillemme asettamalla heitä puolueemme johtoon KK:n jäseninä.

Minä käsittän tämän Työläis- ja Talonpoikaisinspektion uudelleenjärjestämisen seuraavasti: muutamia kymmeniä (50—75) tunnollisuutensa ja uskollisuutensa puolesta täysin koeteltuja työläisiä ja talonpoikia valitaan puolueen Keskuskomiteaan muiden KK:n jäsenten lisäksi. Samalla Työläis- ja Talonpoikaisinspektio supistetaan vihdoinkin (vihdoinkin!) muutama sataan henkilöön, jotka toisaalta ovat yleensä Työläis- ja Talonpoikaisinspektion asioissa eniten koeteltuja, t.s. koneistomme yleiseen valvontaan parhaiten perehtyneitä korkeatasoisen ammattitaidon omaavia spesialisteja, jotka tuntevat koneistomme ja ovat saaneet teoreettista koulutusta laitosten työn järjestelyä koskevissa kysymyksissä sekä tuntevat tarkastus- ja tutkintamenetelmät, ja toisaalta pelkästään sihteeristöön, apulaiskuntaan kuuluvia henkilöitä.

Uusille KK:n jäsenille, jotka ovat muiden KK:n jäsenten kanssa täysin tasa-arvoisia, annetaan tehtäväksi tutkia ja parantaa valtiokoneistoamme tekemällä sitkeästi aikaa vaativaa työtä sen hyväksi. Kaikki muut Työläis- ja Talonpoikaisinspektion toimihenkilöt saavat tehtäväkseen auttaa heitä siinä: toiset tähän koneistoon parhaiten perehtyneinä ja

Työläis- ja Talonpoikaisinspektion toimintaa parhaiten tuntevina, toiset sihteerin tyyppisinä toimihenkilöinä.

Työläis- ja Talonpoikaisinspektion kansankomissariaatti voisi jäädä tällöin samanlaiseksi komissariaatiksi kuin on ollut tähänkin asti. Uudet KK:n jäsenet voitaisiin katsoa lähetetyiksi väliaikaisesti sen käytettäviksi. Työläis- ja Talonpoikaisinspektion kansankomissaari voisi säilyttää virkanimensä, asemansa ja oikeutensa samoin kuin kaikki hänen kollegionsa jäsenetkin.

Mitä etua olisi meille tällaisesta järjestelystä? Ensinnäkin säästyisimme kerta kaikkiaan uusilta uudelleenjärjestelyiltä, joihin ryhdytään tutkimatta kylliksi koneistoamme. Toiseksi kohottaisimme heti tämän komissariaatin arvovaltaa ottamalla siihen KK:n jäseniä sekä vähentämällä sen toimihenkilöiden lukua muutamaan sataan. Nykyinen tilanne, kun Työläis- ja Talonpoikaisinspektion kansankomissariaatin jäsenet yleensä elävät tarkastamiensa laitosten antipalojen varassa, muuttuisi heti sellaiseksi, jolloin Työläis- ja Talonpoikaisinspektion toimihenkilöiden maksimaalisen riippumattomuuden takeena olisi joko hyvin suuri palkka (tämä käy mahdolliseksi siten, että toimihenkilöiden lukumäärä supistetaan muutamaan sataan erittäin ammattitaitoiseen ja luotettuun korkeampaan toimihenkilöön) tai joukko pelkästään sihteerin kaltaisia apulaisia, joita valvovat ja pitävät silmällä edellä mainitut KK:n jäsenet sekä ne muutamat specialistit, jotka jätämme toimeen sitten kun komissariaatin toimihenkilöstö on huolellisesti tarkastettu.

Uudet KK:n jäsenet saisivat tehtäväkseen tutkia huolellisesti ja varovasti valtiokoneistoamme, sen kaikkia haarautuksia, m.m. valtion trustejakin.

Tätä ei voida tehdä pian. Sen vuoksi he eivät saisi tehtävälleen mitään tiukkaa määräaikaa. Toisaalta he voisivat laskea työn jatkuvan useita vuosia siten, että toiset KK:n jäsenet tulevat toisten tilalle saaden samanlaisen tehtävän, t.s. puolueen edustajakokouksen päätöksellä me takaisimme KK:n jäsenille mahdollisuuden työskennellä tässä paikassa muutamia vuosia ja palata sitten entiseen paikkaansa.

Lenin

Tammikuun 9 pnä 1923.

Muistiin kirjoittanut M. V.

MITEN MEIDÄN OLISI MENETELTÄVÄ TYÖLÄIS-
JA TALONPOIKAISINSPEKTION SUHTEEN?

(jatko)

Aavistan nimenomaan tällaisen suunnitelman herättävän koko joukon vastaväitteitä, joista suurimman osan aiheuttavat ilkeämielisellä ulvonnallaan valtiokoneistomme kelvottomimmat vanhat ainekset, jotka ovat jääneet todella vanhoiksi, t.s. vallankumouksen edellisiksi. Tullaan väittämään, että se aiheuttaa työssä pelkkää kaaosta, että kun KK:n jäsenet eivät tiedä, mitä olisi tehtävä, he alkavat maleksia komissariaateissa ja virastoissa, häiriten kaikkialla työtä, vaatien selityksiä j.n.e. j.n.e.

Minusta tuntuu, että moisien vastaväitteiden luonne paljastaa liiankin hyvin niiden alkulähteen ja että noihin vasta väitteisiin tuskin kannattaa edes vastata. On itsestään selvää, että jos otaksutaan toimihenkilöstön olevan tavallista tyyppiä, voitaisiin kai puolustaa edes osaa moisista väitteistä. Mutta asia on niin, että me emme otaksukaan tämän kansankomissariaatin henkilöstön olevan tavallista tyyppiä, vaan otamme siihen yksinomaan parhaita työläisiä, jotka puolueen edustajakokouksessa suoritetun tarkastuksen jälkeen ansaitsevat tulla valituiksi Keskuskomiteaan. Tällä me luulakseni takaamme sen, että TTI:n komissariaatti on henkilökuntansa puolesta oleva vastaisuudessa yhtä hyvä kuin paras komissariaattimme, nimittäin Ulkokomissariaatti. Millä on selitettävissä se, että Ulkokomissariaatin henkilökunta on paras? Sillä, että sinne ei ensinnäkään voinut jäädä mitään huomattavaa määrää vanhantyyppisiä diplomaatteja, toiseksi sillä, että valikoimme siellä toverit uudelleen, valikoimme heidät yksinomaan uusien mittojen mukaan, uusia tehtäviä vastaavasti, kolmanneksi sillä, että siellä, Ulkokomissariaatissa, ei ole niin runsaasti kuin muissa komissariaateissa sieltä ja täältä haalittuja toimihenkilöitä, jotka ominaisuuksiltaan ovat aivan entisenlaatuisia virkamiehiä, ja neljänneksi sillä, että Ulkokomissariaatti toimii KK:mme välittömän ohjauksen alaisena. Se on meillä oikeastaan ainoa komissariaatti, joka on uusittu täydellisesti ja toimii todellakin työläisten ja talonpoikien vallan hyväksi ja sen hengen mukaisesti eikä ainoastaan katsota toimivaksi sillä tavalla,

vaikka todellisuudessa toimisi pääosaltaan sitä vastaan tai vastoin sen henkeä.

Ja nyt — mitä edellytyksiä meillä tulee olemaan siihen, että TTI muodostuu samanlaiseksi todella uusituksi koneistoksi? Ensimmäinen edellytys: valinta takaa tunnollisuuden täydellisesti; toinen edellytys: työntekijäin varma pätevyys siinä mielessä, että he ovat uskollisia asialle ja kykeneviä; kolmas edellytys: he ovat läheisessä yhteydessä korkeimpaan puolue-elimeen ja tasa-arvoisia niiden kanssa, jotka johtavat puoluettamme ja sen kautta myös koko valtiokoneistoamme.

Saatetaan sanoa, että mikään tunnollisuus, mikään puolueen arvovalta ei voi korvata sitä, mikä on tässä tapauksessa pääasia, nimittäin asiantuntemusta, valtiokoneistomme tuntemusta ja sen tietämistä, millä tavalla sitä on muutettava.

Siihen vastaan, että ehdotuksessani on eräänä oleellisimpana ehtona se, että emme odota uuden komissariaatin toiminnasta pikaisia tuloksia, vaan oletamme edeltäpäin, että tämä työ kestää monia vuosia. Silloin tulee jo kysymykseen uuden komissariaatin toiminnan järjestäminen.

Ja tässä katson voivani olettaa, että niin puolueetyöntekijöillämme kuin myös nykyisen TTI:mme johtajilla on kertynyt riittävästi kokemusta, riittävästi tietoja, riittävästi taitoa ja muita ominaisuuksia järjestääkseen oikealla tavalla KK:n uusien jäsenten opetuksen, opetuksen käytännössä, t.s. perehdyttääkseen heidät valtiokoneistomme kaikkiin yksityiskohtiin ja samalla myös siihen, mitä nykyinen porvarillisen valtion tiede on saanut aikaan kaikenlaisten toimihenkilöiden työn parhaimman järjestelyn alalla.

Lenin

Tammikuun 13 pnä 1923.

Muistiin kirjoittanut L. F.

MITEN MEIDÄN OLISI MENETELTÄVÄ TYÖLÄIS- JA TALONPOIKAISINSPEKTION SUHTEEN?

(2. jatko)

Otaksun itsestään selvänä asiana, että TTI alkaa nyt heti viiden vuoden kokemuksen perusteella järjestää toimintaansa uudella tavalla; ryhmittelee uudet työntekijänsä, jaottelee järjestelmällisesti tehtävät näiden ryhmien kesken; suorittaa

tämän ryhmittelyn seuraavasti: ne, joiden periodisena tehtävänä on tutustua käytännössä ulkomaiseen kokemukseen; ne, joiden tehtävänä on tutustua teoriassa, mitä tuloksia nykytiede on saavuttanut yleensä työn ja erityisesti hallinnollisen työn järjestelyn alalla. Se jaottelee kaikki TTI:n työntekijät hoitamaan tehtäviä, joita heille uskotaan säännöllisesti alkaen alaportaista ja aina ylempiä portaita myöten, hoitamaan niitä eri toimivaltuuksin ja eri hallintoaloilla, eri paikkakunnilla, kansallisessa suhteessa erilaisissa toimintaoloissa j.n.e.

Sanalla sanoen otaksun, että TTI:ssä toverit ovat jotakin oppineet näiden viiden vuoden kuluessa ja että he kykenevät soveltamaan hankkimiaan tietoja kansankomissariaatin uudelleenjärjestelyssä. Sitä paitsi ei pidä unohtaa, että meillä on kaiketi kolme tieteellistä laitosta, jotka ovat omistautuneet tutkimaan työn järjestelyä (Työn keskusinstituutti, samaa tarkoitusta palvelemaan muodostettu ryhmä TTI:ssä sekä ryhmä Sotakomissariaatissa). Hiljattain pidettiin näiden kaikkien kolmen ryhmän edustajakokous⁴⁹⁸, ja toivottavasti ne alkavat nyt toimia oikeammin, sopuisammin ja tarkoituksenmukaisemmin kuin tähän asti.

Millaista työn uudelleenjärjestelyä minä odotan Keskuskomiteamme Sihteeristön taholta? Tietysti muutamat kymmenet KK:n jäsenet tulevat vaatimaan työn uudelleenjärjestelyä. Mutta minun on huomautettava, että olemme itse asiassa jo alkaneet järjestää Keskuskomiteamme kokouksia korkeimpien konferenssien tapaisiksi. Kysymys on nyt sen asian järjestämisestä, että mainitut KK:n uudet jäsenet opetetaan suorittamaan kaikkea KK:n työtä ja perehdytetään korkeimpiin valtionlaitoksiin. Jos myöhästymme tässä suhteessa, emme täytä erästä perusvelvollisuuttamme, nimittäin velvollisuuttamme käyttää hyväksi vallassaoloamme opettaaksemme työtätekevien joukkojen parhaimmistolle hallinnon kaikki yksityisseikat. Sellaiset toimenpiteet kuin Poliittisen toimikuntamme istuntojen parempi järjestely, niiden määrääminen pidettäväksi kahdesti viikossa ja istuntotuntien vähentäminen, kaikkien asiakirjojen parempi valmistelu istuntoja varten ja näiden asiakirjojen toimittaminen hyvissä ajoin kaikille KK:n jäsenille ovat toimenpiteitä, jotka jo nyt juontuvat koko työn kulusta ja ovat tuiki tarpeellisia, joten niiden suhteen tuskin on oletettavissa mitään vasta-

väitteitä. Tämä vaatii tietysti lisäämään menoja sihteerin tyyppisten työntekijäin palkkaukseen, mutta olisi kaikkea muuta kuin järkevää sääliä käyttää varoja näihin menoihin.

Sitä paitsi en salaa tovereilta, että pidän KK:n jäsenmäärän lisäyksestä koituvana tärkeänä plussana sitä, että sen päätöksissä tulee olemaan vähemmän persoonallisuuden ja satunnaisuuden aineksia, ne valmistellaan paremmin, kaikki tällaisissa istunnoissa esitetyt väitteet tarkastetaan perusteellisemmin ja tämän johdosta KK:mme tulee vanhemmaksi niin työnsä perinteiden jatkuvuuden mielessä kuin myös hajaannusten vastustamisen mielessä, joita voisi aiheutua, jollei tämä elin olisi riittävästi yhteydessä joukkoihin.

Lenin

Tammikuun 13 pnä 1923.

Muistiin kirjoittanut L. F.

Saneltu tammikuun 9 ja 13 pnä 1923

*Julkaistu ensi kerran 1959
XX XVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan sihteerin
muistiinpanojen
(konekirjoitustekstin) mukaan*